

T. B. M. M. TUTANAK DERGİSİ

65 inci Birleşim
2 Mart 2005 Çarşamba

İÇİNDEKİLER

	<u>Sayfa</u>
I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ	320
II.- GELEN KÂĞITLAR	323
III.- YOKLAMA	324
IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI	324,342
A) GÜNDEMĐĐŐ KONUŞMALAR	324:333
1.- Erzurum Milletvekili İbrahim Özdoğan'ın, Birinci Dünya Savaşı sonrasında Ermenilerce Erzurum ve çevresinde Türklere uygulanan soykırıma ilişkin gündemdişi konuşması	324:326
2.- Eskişehir Milletvekili Mehmet Vedat Yücesan'ın, Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında 5084 sayılı Kanun sebebiyle iller arasında oluşan haksız rekabetin giderilmesine ve bu konuda alınması gereken tedbirlere ilişkin gündemdişi konuşması ve Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Abdüllatif Şener'in cevabı	326:328,330:333
3.- Niğde Milletvekili Mahmut Uğur Çetin'in, kredi kartı kullanımından kaynaklanan sorunlara ve bu konuda alınması gereken tedbirlere ilişkin gündemdişi konuşması ve Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Abdüllatif Şener'in cevabı	328:333

B) TEZKERELER VE ÖNERGELER

333:334,342:343

- 1.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Bülent Arınç'ın, Polonya Meclis Başkanı Włodzimierz Cimoszewicz'in davetine icabetle Polonya'ya yapacağı resmî ziyarete katılacak heyete ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/766) 333:334
- 2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Bülent Arınç'ın, Lüksemburg Meclis Başkanı Jean Spautz'un Lüksemburg'a resmî davetine bir parlamento heyetiyle birlikte icabetine ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/767) 342:343
- 3.- Akdeniz Parlamenter Asamblesine Türkiye Büyük Millet Meclisinin üye olmasına ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/768) 343
- V.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER 334,361**
- 1.- Niğde Milletvekili Mahmut Uğur Çetin'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları üyelerinden kurulu Karma Komisyon Raporu (3/630) (S. Sayısı: 772) 334:335
- 2.- Karabük Milletvekili Mehmet Ceylan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları üyelerinden kurulu Karma Komisyon Raporu (3/631) (S. Sayısı: 773) 336:337
- 3.- Karabük Milletvekili Ali Öğüten'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları üyelerinden kurulu Karma Komisyon Raporu (3/632) (S. Sayısı: 774) 337:339
- 4.- Karabük Milletvekili Hasan Bilir'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları üyelerinden kurulu Karma Komisyon Raporu (3/633) (S. Sayısı: 775) 339:340
- 5.- Çorum Milletvekili Ali Yüksel Kavuştu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları üyelerinden kurulu Karma Komisyon Raporu (3/634) (S. Sayısı: 776) 341:342
- 6.- Çanakkale Milletvekilleri Mehmet Daniş ve İbrahim Köşdere'nin, Gelibolu Yarımadası Tarihi Millî Parkı Kanununa Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (Kamu İhale Kanununa Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/212) (S. Sayısı: 305) 361
- 7.- Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/839) (S. Sayısı: 723) 361:366,422:431
- 8.- İş Mahkemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/522) (S. Sayısı: 802) 366:370
- 9.- Noterlik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/961) (S. Sayısı: 805) 371:376
- 10.- Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/536) (S. Sayısı: 803) 377
- 11.- Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (1/935) (S. Sayısı: 734) 377:394

12.- İcra ve İflas Kanunu ile Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkumlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1//541) (S. Sayısı: 804)	394:405
13.- Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu Raporu (1/876) (S. Sayısı: 718)	405
14.- Antalya Milletvekilleri Fikret Badazlı, Mehmet Dülger, Mevlüt Çavuşoğlu, Osman Akman ile Burhan Kılıç'ın, Antalya İli Kale İlçesi Adının "Demre" Olarak Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ile Antalya Milletvekilleri Osman Kaptan, Atıla Emek, Osman Özcan, Tuncay Ercenk, Feridun F. Baloğlu, Hüseyin Ekmekcioğlu ve Nail Karacı'nın Aynı Mahiyetteki Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/60, 2/69) (S. Sayısı: 634)	405
VI.- ÖNERİLER	343
<i>A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ</i>	<i>343:358</i>
1.- Gündemdeki sıralamanın yeniden düzenlenmesine ilişkin CHP Grubu önerisi	343:358
VII.- AÇIKLAMALAR VE SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR	359
1.- Samsun Milletvekili Haluk Koç'un, İstanbul Milletvekili İdris Naim Şahin'in, konuşmasında partisine sataşması nedeniyle konuşması	359:360
2.- Ordu Milletvekili Eyüp Fatsa'nın, Samsun Milletvekili Haluk Koç'un, konuşmasında partisine sataşması nedeniyle konuşması	360:361
VIII.- SORULAR VE CEVAPLAR	406
<i>A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI</i>	<i>406:421</i>
1.- Isparta Milletvekili Mevlüt COŞKUNER'in, Isparta-Şarkikaraağaç İlçesine bağlı bazı köylerdeki araziye el konulduğu iddialarına ilişkin sorusu ve Bayındırlık ve İskân Bakanı Zeki ERGEZEN'in cevabı (7/4740)	406:408
2.- Denizli Milletvekili Mustafa GAZALCI'nın, Tekele ve Tütün Üst Kuruluna ilişkin Başbakanın sorusu ve Maliye Bakanı Kemal UNAKITAN'ın cevabı (7/4743)	409:411
3.- Tokat Milletvekili Resul TOSUN'un, Özelleştirme İdaresi Başkanlığınca verilen ilanlara ilişkin sorusu ve Maliye Bakanı Kemal UNAKITAN'ın cevabı (7/4783)	412:413
4.- Karaman Milletvekili Mevlüt AKGÜN'ün, bisküvi ve gofret satışında uygulanan KDV oranına ilişkin sorusu ve Maliye Bakanı Kemal UNAKITAN'ın cevabı (7/4789)	414:415
5.- Kocaeli Milletvekili İzzet ÇETİN'in, Kocaeli Elektrik Dağıtım AŞ'nin Sakarya Elektrik Dağıtım AŞ'ye bağlanacağı iddiasına ilişkin sorusu ve Maliye Bakanı Kemal UNAKITAN'ın cevabı (7/4820)	416:417
6.- Zonguldak Milletvekili Harun AKIN'ın, Karaelmas Elektrik Dağıtım AŞ'nin kapatılıp kapatılmayacağına ilişkin sorusu ve Maliye Bakanı Kemal UNAKITAN'ın cevabı (7/4821)	418:419
7.- Denizli Milletvekili Ümmet KANDOĞAN'ın, özürü sporcuların ödüllendirme mağduriyetine ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mehmet Ali ŞAHİN'in cevabı (7/4867)	420:421

I.- GEÇEN TUTANAK ÖZETİ

TBMM Genel Kurulu saat 15.00'te açılarak üç oturum yaptı.

Ankara Milletvekili Mehmet Tomanbay'ın, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı olarak çalışan sözleşmeli öğretmenlerin sağlık sorunlarına ve alınması gereken tedbirlere ilişkin gündem dışı konuşmasına, Millî Eğitim Bakanı Hüseyin Çelik;

Van Milletvekili Hacı Biner'in, Yeşilay Haftasına,

Tokat Milletvekili Zeyid Aslan'ın, SSK hastanelerinin Sağlık Bakanlığına devriyle sağlık hizmetlerinin tek çatı altında toplanmasına ve bu nedenle yaşanan sıkıntılar ile alınması gereken tedbirlere,

İlişkin gündem dışı konuşmalarına, Sağlık Bakanı Recep Akdağ;

Cevap verdi.

Yozgat Milletvekili Mehmet Erdemir'in (3/624) (S. Sayısı: 767),

Ordu Milletvekili İdris Sami Tandoğdu'nun (3/625) (S. Sayısı: 768),

Sakarya Milletvekili Ayhan Sefer Üstün'ün (3/626) (S. Sayısı: 769),

Afyonkarahisar Milletvekilleri Ahmet Koca ve Sait Açıba'nın (3/627) (S. Sayısı: 770),

Sivas Milletvekili Orhan Taş'ın (3/629) (S. Sayısı: 771),

Yasama dokunulmazlıklarının kaldırılmasına gerek bulunmadığı hakkında Anayasa ve Adalet Komisyonları üyelerinden kurulu Karma Komisyon raporları okundu; 10 gün içerisinde itiraz edilmediği takdirde raporların kesinleşeceği açıklandı.

Denizli Milletvekili Ümmet Kandoğan'ın (6/1442) ve (6/1446) esas numaralı sorularını geri aldığına ilişkin önergesi okundu; soruların geri verildiği bildirildi.

Avrupa Birliği Parlamento Başkanlarının Macaristan'ın Başkenti Budapeşte'de yapılacak Konferansına Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanını temsilen TBMM Başkanvekili Ali Dinçer'in katılmasına ilişkin Başkanlık tezkeresi kabul edildi.

İğdir Milletvekili Dursun Akdemir'in, Bir İlçe Kurulması (2/266),

Denizli Milletvekili Ümmet Kandoğan'ın, 1479 Sayılı Esnaf ve Sanatkarlar ve Diğer Bağımsız Çalışanlar Sosyal Sigortalar Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılması (2/322),

Hakkında Kanun Tekliflerinin doğrudan gündeme alınmasına ilişkin önergelerinin, yapılan görüşmelerden sonra, kabul edilmediği açıklandı.

Gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmının 36 ncı sırasında yer alan 634 sıra sayılı Antalya İli Kale İlçesinin Adının Demre Olarak Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifinin bu kısmın 9 uncu sırasına, 172 ncı sırasından 199 uncu sırasına (199 dahil) kadar olan uluslararası anlaşmalarla sözleşmelerin de 10 uncu sıradan başlamak üzere 10-34 üncü sıralara alınmasına; Genel Kurulun 1.3.2005 Salı günü Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mehmet Ali Şahin ile ilgili gündemin "Sözlü Sorular" kısmının 4 üncü sırasındaki ve kendisiyle ilgili diğer sözlü soru önergelerini cevaplandırıncaya kadar, 2.3.2005 Çarşamba günü 14.00-23.00; 3.3.2005 Perşembe günü de 14.00-21.00 saatleri arasında çalışmalarını sürdürmesine; 1.3.2005 Salı günü Birleşimde sadece sözlü soruların görüşülmesine; 2.3.2005 Çarşamba günü Birleşimde sözlü soruların görüşülmemesine ilişkin Danışma Kurulu önerisi kabul edildi.

Gündemin "Sözlü Sorular" kısmının:

1 inci sırasında bulunan	(6/691),
2 nci "	" (6/692),
25 inci "	" (6/762),
27 nci "	" (6/765),
51 inci "	" (6/795),
131 inci "	" (6/890),
201 inci "	" (6/982),
223 üncü "	" (6/1007),
228 inci "	" (6/1012),
249 uncu "	" (6/1041),
251 inci "	" (6/1044),
293 üncü "	" (6/1097),
338 inci "	" (6/1163),
356 nci "	" (6/1186),
363 üncü "	" (6/1196),
432 nci "	" (6/1278),
445 inci "	" (6/1292),
449 uncu "	" (6/1297),
458 inci "	" (6/1311),
459 uncu "	" (6/1312),
492 nci "	" (6/1348),
495 inci "	" (6/1352),
511 inci "	" (6/1369),
566 nci "	" (6/1432),

Esas numaralı sorulara, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanı Murat Başesgioğlu

3 üncü sırasında bulunan	(6/695),
63 üncü "	" (6/812),
124 üncü "	" (6/881),
126 nci "	" (6/885),
127 nci "	" (6/886),
128 inci "	" (6/887),
129 uncu "	" (6/888),
130 uncu "	" (6/889),
132 nci "	" (6/891),
140 inci "	" (6/907),
159 uncu "	" (6/929),
165 inci "	" (6/936),
213 üncü "	" (6/995),

271 inci	"	"	(6/1067),
321 inci	"	"	(6/1140),
325 inci	"	"	(6/1148),
337 nci	"	"	(6/1162),
350 nci	"	"	(6/1178),
484 üncü	"	"	(6/1339),
501 inci	"	"	(6/1358),
520 nci	"	"	(6/1379),
538 inci	"	"	(6/1403),
582 nci	"	"	(6/1448),

Esas numaralı sorulara, Adalet Bakanı Cemil Çiçek,

4 üncü sırasında bulunan (6/711),

6 nci " " (6/718),

39 uncu " " (6/781),

78 inci " " (6/830),

193 üncü " " (6/970),

209 uncu " " (6/991),

286 nci " " (6/1086),

302 nci " " (6/1112),

353 üncü " " (6/1181),

538 inci " " (6/1403),

581 inci " " (6/1447),

593 üncü " " (6/1459),

Esas numaralı sorulara, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mehmet Ali Şahin,

Cevap verdi; (6/691), (6/692), (6/1278), (6/1311), (6/1312), (6/1163), (6/1348), (6/1352), (6/762), (6/765), (6/890), (6/1044), (6/812), (6/929), (6/1178), (6/1358), (6/1379), (6/936), (6/711) esas numaralı soru sahipleri cevaba karşı görüşlerini açıkladılar.

2 Mart 2005 Çarşamba günü, alınan karar gereğince saat 14.00'te toplanmak üzere, birleşime 20.42'de son verildi.

Nevzat Pakdil

Başkanvekili

Harun Tüfekci

Konya

Kâtip Üye

Türkân Miçooğulları

İzmir

Kâtip Üye

II.- GELEN KÂĞITLAR**2 Mart 2005 Çarşamba****Raporlar**

1.- Türk Silahlı Kuvvetleri Stratejik Hedef Planının Gerçekleştirilmesi Maksadıyla Gelecek Yıllara Sari Taahhütlere Girişme Yetkisi Verilmesi Hakkında Kanununun Bir Maddesinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/563) (S. Sayısı: 816) (Dağıtma tarihi: 2.3.2005) (GÜNDEME)

2.- Ateşli Silahlar ve Bıçaklar ile Diğer Aletler Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri ile Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/572) (S. Sayısı: 817) (Dağıtma tarihi: 2.3.2005) (GÜNDEME)

3.- Terörle Mücadele Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler; Millî Savunma ile Plan ve Bütçe Komisyonları Raporları (1/630) (S. Sayısı: 818) (Dağıtma tarihi: 2.3.2005) (GÜNDEME)

4.- Mahalli İdare Birlikleri Kanunu Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/798) (S. Sayısı: 819) (Dağıtma tarihi: 2.3.2005) (GÜNDEME)

5.- Gümrük Rejimlerinin Basitleştirilmesi ve Uyumlaştırılmasına İlişkin Uluslararası Sözleşme Hakkında Değişiklik Protokolüne Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/894) (S. Sayısı: 820) (Dağıtma tarihi: 2.3.2005) (GÜNDEME)

6.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Moğolistan Hükümeti Arasında Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı Program Koordinasyon Ofisinin Faaliyetine İlişkin Anlaşmanın Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/900) (S. Sayısı: 821) (Dağıtma tarihi: 2.3.2005) (GÜNDEME)

7.- T.C. Başbakanlık Türk İşbirliği ve Kalkınma İdaresi Başkanlığı (TİKA) ile Moğolistan Maliye ve Ekonomi Bakanlığı Arasında İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/912) (S. Sayısı: 822) (Dağıtma tarihi: 2.3.2005) (GÜNDEME)

8.- Türkiye Cumhuriyeti ile Avrupa Serbest Ticaret Birliği (EFTA) Devletleri Arasında Anlaşma Çerçevesinde Oluşturulan Türkiye- EFTA Ortak Komitesinin 1/2004 ve 2/2004 Sayılı Kararlarının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/928) (S. Sayısı: 823) (Dağıtma tarihi: 2.3.2005) (GÜNDEME)

9.- Türkiye Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı ile Suriye Arap Cumhuriyeti Ulaştırma Bakanlığı Arasında Yapılan Lokomotif, Vagon ve Diğer Ray Hizmetlerini de Kapsayan Demiryolu Araç ve Gereçlerinin Yapımı, Geliştirilmesi, Yenilenmesi, Bakımı ve Onarımı ile İlgili Karşılıklı Anlaşma Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/936) (S. Sayısı: 824) (Dağıtma tarihi: 2.3.2005) (GÜNDEME)

10.- Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Pakistan İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/945) (S. Sayısı: 825) (Dağıtma tarihi: 2.3.2005) (GÜNDEME)

11.- Malatya Milletvekilleri Ferit Mevlüt Aslanoğlu, Ali Osman Başkurt, Süleyman Sarıbaş, Muharrem Kılıç, Fuat Ölmeztoprak ve Miraç Akdoğan ile 8 Milletvekilinin; 78 Sayılı Yükseköğretim Kurumları Öğretim Elemanlarının Kadroları Hakkında Kanun Hükmünde Kararname ile 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnameye Ekli Cetvellerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/100) (S. Sayısı: 826) (Dağıtma tarihi: 2.3.2005) (GÜNDEME)

BİRİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 14.00

2 Mart 2005 Çarşamba

BAŞKAN : Başkanvekili Nevzat PAKDİL**KÂTİP ÜYELER : Harun TÜFEKÇİ (Konya), Türkân MİÇOOĞULLARI (İzmir)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 65 inci Birleşimini açıyorum.

III.- YOKLAMA

BAŞKAN - Elektronik cihazla yoklama yapacağız.

Yoklama için 5 dakika süre vereceğim.

Sayın milletvekillerinin oy düğmelerine basarak salonda bulduklarını bildirmelerini; bu süre içerisinde elektronik sisteme giremeyen milletvekillerinin, salonda hazır bulunan teknik personel-den yardım istemelerini; buna rağmen sisteme giremeyen üyelerin ise, yoklama pusulalarını teknik personel aracılığıyla 5 dakikalık süre içerisinde Başkanlığa ulaştırmalarını rica ediyorum.

Yoklama işlemi başlatıyorum.

(Elektronik cihazla yoklama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, toplantı yetersayı vardır; görüşmelere başlıyoruz.

Gündeme geçmeden önce, üç sayın milletvekiline gündem dışı söz vereceğim.

Milletvekillerinin görüşme süresi 5 dakika. Hükümet bu konuşmalara cevap verebilir. Hükümetin konuşma süresi 20 dakikadır.

Gündem dışı ilk söz, Erzurum ve Ermeni meselesi hakkında söz isteyen Erzurum Milletvekili İbrahim Özdoğan'a aittir.

Sayın Özdoğan, buyurun.

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI**A) GÜNDEM DİŞİ KONUŞMALAR**

1.- *Erzurum Milletvekili İbrahim Özdoğan'ın, Birinci Dünya Savaşı sonrasında Ermenilerce Erzurum ve çevresinde Türklere uygulanan soykırma ilişkin gündem dışı konuşması*

İBRAHİM ÖZDOĞAN (Erzurum) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

"Biz kimsenin düşmanı değiliz; yalnız, insanlığın düşmanı olanların düşmanıyız" diyen, Türkiye Cumhuriyetinin kurucusu Mustafa Kemal Atatürk, Türkiye'de ve dış dünyada, hep, insanlık idealini savunmuştur.

1839 Gülhane Hattı Hümayunundan sonra, Osmanlı Devleti içindeki azınlıkların koruyuculuğunu üstlenen Batılı devletler, Ermeniler üzerinde de etkili olmaya başlamışlardır. 1877-1878 Osmanlı-Rus Savaşı sonrası, Rusların Anadolu'ya inmesiyle, Ermeni sorunu yeni bir boyut kazanmıştır. Rusya'nın teşvikiyle, Rus Ordusunda bulunan Ermeni asıllı askerler Anadolu'daki Ermenilerle temasa geçmiş ve onları isyana teşvik ederek, isyanların Rus Ordusu tarafından destekleneceği vaadinde bulunmuşlardır. Ayrıca, Osmanlı Devletini yıkmayı amaçlayan Batılı devletler, Balkanlarda Slavların ve diğer Hıristiyan grupların isyanına destek verdikleri gibi, Doğu Anadolu'da Ermenilere destek sağlıyorlardı. Ermenilerin asıl isteği, durumlarının iyileştirilmesinden çok, önce özerklik, sonra bağımsızlık elde etmektir. Ermeniler bu amaçla teşkilatlandırılmışlar, gerek Osmanlı Devleti

sınırları içinde gerekse dışarıda, komita ve dernekler kurma yoluna gitmişlerdir. 1885'te Van'da kurulan Armenakan, 1890'da Tiflis'te kurulan Taşnak, 1897'de İsviçre'deki Hınçak Komitaları, Ermeni isyanlarının hazırlanması ve çıkışında rol oynadılar. 1890'da Erzurum'da başlayıp, 1909'da Adana'da devam eden yaklaşık 31 isyanın ve devamındaki Muş, Diyarbakır, Elazığ, Erzurum, Sivas, Trabzon, Ankara, Adana, Urfa, İzmit, Bursa, Musadağı olaylarının amacı, Osmanlı Devletini parçalayarak bağımsız Ermenistan devletinin kurulmasını sağlamaktı. Bu isyanlar, özellikle Birinci Dünya Savaşı yıllarında birçok cephede savaşan Osmanlı Devletinin doğu cephesine intikallerin ve ikmalin yapılmasını engelleyecek Trabzon'dan Adana'ya uzanan bir hat üzerinde çıkarılmıştır. Birçok masum insanı katleden, köy ve kasabaları yakıp yıkan, düşmanla işbirliği içinde hareket eden Ermeni komita ve çetelerinin çıkardığı bu isyanlar, Osmanlı Devleti için, artık, bir içgüvenlik ve devletin varlığını koruma meselesi haline gelmişti.

İşte, bu şartlar altında, vatanımızın aziz coğrafyası Erzurum, Birinci Dünya Savaşında istilacı Çarlık Rus Ordusunun ilk hedefi üzerindeydi. Osmanlı Ordularının hezemeti üzerine, önderinde ciddi bir engel göremeyen Rus Ordusu Erzurum'a doğru ilerledi. Erzurum, 16 Şubat 1916'da Ruslar tarafından işgal edildi. 1917 yılında Rusya'da Çarlık rejimi yıkılmış, Bolşevikler ülkede duruma el koymuşlardı. Rusya'da bu yönetim değişikliği üzerine, Ruslar, işgal ettikleri Doğu Anadolu Bölgesini boşaltarak ülkelerine dönmeye başlamışlardır; ancak, Doğu Anadolu'da Ermenistan hayaliyle yaşayan Ermeniler süratle silahlanarak Erzurum ve çevresinde soykırıma giriştiler.

Erzurum ve çevresinde Türkiere uygulanan soykırımı Taşnak Generali Antranik yönetmiştir. Erzurum ve çevresindeki Türk soykırımında Fransız asıllı Ermeni Albayı Morel, devanı harp üyesi Sohumyan, Muratyan, Dr. Azeryef ve Dr. Karakin Pastırmacıyan görev almışlardır.

1918 yılının şubat ve mart aylarında, bu tarihî şehir, insanıyla, medeniyetiyle, kültür varlıklarıyla ortadan kaldırılmaya çalışılıyordu. Şehrin her mahalle ve şose yollarında, çarşılarda Ermeni çete noktaları kurulmuştu. Yol yaptırmak bahanesiyle toplu halde götürülen insanlar, Erzurum'un Kars Kapı semti ve Yanıkdere hölgelerinde senelerce ekmeğini bölüştüğü Ermeni canileri tarafından şehit edilmişlerdir. Sonra, Erzurum garnizonlarında bulunan Ermeni askerleri evlere saldırarak yağma, öldürme, ırza geçme gibi muameleleri yapmaya başlamışlardır. Erzurum'a giren Türk Birlikleri şehir içinde 2 127 şehit defnetmişler, ayrıca, Kars Kapı'da da 250 ceset bulmuşlardır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Özdoğan, konuşmanızı tamamlayınız.

İBRAHİM ÖZDOĞAN (Devamla) - "Milleti Sadıka" diye adlandırılan Ermenilerin Aşkale, Tazegül, Cinis, Alaca, İlica, Tepeköy; Erzurum merkezde, Yanıkdere, Kars Kapı, Ezirmikli Osman Ağa ve Mürsel Paşa Konakları, Yakutiye Kışla Hamamı, Yeşilyayla, Hasankale-Tımar, Köprüköy, Horasan'da yaptıkları insanlık dışı katliamlar sonunda Türk Milletinin hafızasında "yerli gavur" olarak unutulmayacak bir iz bırakmışlardır.

Kâzım Karabekir Paşa 12 Mart sabahını şöyle dile getiriyordu: "Erzurum'da halk gözyaşları içinde, kimi babasını, kimi karısını yakılmış ya da süngülenmiş buluyor. saçlarını yoluyordu. Sokaklarda canlılıktan bir iz bile kalmamıştı. Yerlerde çocuk, kadın ve yaşlılar kanlar içinde yatıyordu."

Ermenilerin yalnız son gece (11-12 Mart 1918) 3 000 Müslüman Türk'ü öldürdüklerini, Erzurum'daki Rus Yarbayı Twerdo-Khelebof anılarında şöyle ifade etmiştir: "Demiryolu istasyonunda sanki bir mezarlık, ölülerini dışarıya çıkarmıştı. Cenazeler arasından geçerek feci duruma gözlerimizle şahit olduk. Bilhassa, Tahtacılar Semtinde karşıklı yer alan Osman Ağa ve Mürsel Paşa Konaklarına doldurulup yakılan ve katledilen Erzurumlular insanın içini titretiyordu."

Erzurum'da resmî belgelere göre 9 563 yerli Türk ahali, Taşnak Ermeni çeteleri tarafından şehit edilmiştir.

Mütareke yıllarında Ermeni meselesini aydınlatmak üzere Erzurum Şehrine Amerikan heyeti gelir. Tercüman aracılığıyla Erzurum Şehrinde sayısız mülakat yapan heyet, Erzurum Şehrinin Belediye Başkanı Zakir Beyle de bir mülakat yapmak ister. Zakir Bey, konuyu kısa ve net olarak tercüman aracılığıyla şöyle cevaplar: "Tercüman bey, bana bak, bu beyler uzun boylu anlatıyorlar. Ben kısa bir misalle, Erzurum'da çoğunluğun kimlerde olduğunu generale anlatayım" diyerek, heyeti, oturdukları evin penceresine götürmüş "bakın, şurada bütün şehri saran bir taşlık var; onun da ortasında, yirmide l'i kadar, duvarla çevrilmiş bir yer var. O büyük taşlık Müslüman mezarlığı, o küçük olanı da Ermeni mezarlığıdır. Bunlar kendi ölülerini yemediler ya!" demiştir ve Amerikan heyeti, böylece, Osmanlı döneminde çoğunluğun kimlerde olduğunu açık ve seçik olarak görmüşlerdir. Amerikan heyeti, Ermeni katliamından önce 60 000 nüfusu olan Erzurum merkez nüfusunun 8 000'e düşüşünün sırrını bizzat yerinde görmüşler ve ülkelerine, Ermeni meselesinin olmadığını ve aksine, Ermeni zulmünün olduğunu anlatarak dönmüşlerdir.

Türkiye Cumhuriyetinin, vatandaşlık bilinciyle kendine bağlı olan Ermeni asıllı vatandaşlarıyla hiçbir sorunu yoktur. Tüm bu gerçeklere rağmen, Ermeniler, sürekli olarak tarihi saptırma gayreti içine girmişler ve dünya çapında giriştikleri yersiz ve haksız propagandalarını tarihte kader birliği olan yandaş ülkelerde daha rahat yapmışlardır. Aksi halde, objektif kaynaklara dayanmayan kanaatler ile subjektif yaklaşımlar, uluslararası küllenmiş düşmanlıkları yeniden canlandırmaktan başka bir işe yaramayacaktır.

Tarihin yanlış yorumlanmasına ve siyasal amaçla kullanılmasına karşı objektif belgelerin sunulmasına yardımcı olmak, bu aziz milletin vekilleri olan bizlerin en önemli görevleri olmalıdır.

Bu meyanda, şu önemli hususa parmak basmak istiyorum: Ermeni zulmünü en şiddetli şekilde yaşamış seçim bölgem Erzurum'da, yıllarca, maalesef, yakın tarih diye, yeni nesillere, Aziziye'ye canhıraş bir biçimde koşan Erzurum ahalisi ile Ermeni baltasından son anda kurtulan Erzurum'unun birkaç karelik fotoğrafından başka ne öğretebildik?! Fetaketlerimizin tefekkürünü değil, sembollerini baş tacı etmişiz. Kurtuluş am, belki son konuşulacak bir süreçtir. Asıl üzerinde durulacak olan, harp hazırlıkları, savaş yılları, milletimizin seferberlik kabiliyetleri, muhacirlik acılarıdır. Bunları kederlenip kahrolmak için değil, gelecekte böyle bir felakete karşılaşılabilecek olursak felaketten asgarî zararla ayrılabilmek için tefekkür etmemiz...

BAŞKAN - Sayın Özdoğan, sözünüzü kesmek istemiyorum; ama, sürenizin iki katına ulaştınız; lütfen...

İBRAHİM ÖZDOĞAN (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

Ermeni mezalimini tekrar tekrar hatırladığımız şu günlerde, Erzurum ve Erzurumlu, özde Türk Milleti değerlerine, tarihine, taşıdığı mukaddes ve dirilişçi yiğit kimliğine yabancılaşmasın.

Hepinizi, tekrar, 6 saygı ve sevgiyle selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Özdoğan, sağ olun.

Gündem dışı ikinci söz, Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında 5084 sayılı Kanun sebebiyle iller arasında oluşan haksız rekabetin giderilmesi konusunda söz isteyen Eskişehir Milletvekili Mehmet Vedat Yücesan'a aittir.

Sayın Yücesan, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

2.- Eskişehir Milletvekili Mehmet Vedat Yücesan'ın, Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında 5084 sayılı Kanun sebebiyle iller arasında oluşan haksız rekabetin giderilmesine ve bu konuda alınması gereken tedbirlerle ilişkin gündem dışı konuşması ve Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Abdüllatif Şener'in cevabı

MEHMET VEDAT YÜCESAN (Eskişehir) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Yatırımların ve İstihdamın Teşviki ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında 5084 sayılı Kanun-

la iller arasında oluşan haksız rekabetin giderilmesine ilişkin gündemdişi söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, konuşmama başlamadan önce, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; teşvik uygulamaları, üretim ile yatırımın önünü açmak ve işsizliği azaltmak için benimsenen çok önemli uygulamalardır; ancak, teşvik yanlış uygulamayı, yanlış kriterlere dayandırılırsa, beklentilerin aksine, hiç de arzu edilmeyen sonuçlara neden olabilir, iller arasında haksızlığa yol açar, kaynak israfına neden olur, girişimciler arasında devlet eliyle haksız bir rekabet ortamı oluşur ve siz, işsizliği azaltacağım derken, teşvik kapsamı dışında kalan illerdeki birçok işletmenin kapanmasına, dolayısıyla, işsizliğin artmasına neden olursunuz.

Değerli arkadaşlarım, maalesef, yakın zamanda yasalaşan 5084 sayılı Kanun, ifade ettiğim olumsuz uygulamalardan birine emsal teşkil etmiştir. Kanunla, teşvik kapsamına giren illere, enerji indirimlerinden vergi muafiyetlerine kadar, yatırımı ve kalkınmayı hedefleyen çeşitli kolaylıklar sağlanması öngörülmüştür. Üzülerek belirtmek istiyorum ki, bütün uyarılara rağmen, teşvikin il bazında uygulanması, iller ve sektörler arasında rekabet ortamını derinden sarsmıştır. Bu hususta, ilgili, çarpıcı bir örneği dikkatinize sunmak istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, teşvik kapsamı dışında bırakılan Eskişehir ilindeki bir tekstil işletmesi ile teşvik kapsamındaki komşu illerin herhangi birinde kurulan bir tekstil işletmesini ele alalım. Komşu iller teşvik kapsamında yer aldığı için, bu illerde kurulacak olan veya kurulu olan tekstil işletmesi, Eskişehir'de kurulu tekstil işletmesinden daha ucuza enerji alacak, işsizlik maliyeti daha ucuz olacak ve daha az vergi ödeyecektir. Bu kolaylıklarla toplam maliyeti yüzde 50'lere varan oranda düşüş kaydedilmektedir ve kaydedilecektir. Bu şartlar altında, Eskişehir'de veya teşvik kapsamında olmayan başka bir kentte kurulu işletmenin, teşvik kapsamında yer alan komşu ildeki işletmeyle rekabet etmesi mümkün müdür değerli arkadaşlarım?!

Değerli milletvekilleri, maliyet kalemlerine dikkatinizi çekmek istiyorum. Teşvik kapsamında yer almayan herhangi bir ilimizdeki işletme, hangi projeyi ortaya koyarsa koysun, hangi üretkenliği sağlarsa sağlasın, maliyetlerini ancak yüzde 2 veya yüzde 3 düşürebilir. Maliyetlerini yüzde 40, yüzde 50 oranında düşürebilmesi mümkün değildir. Bu şartlar altında siz bu iki işletmeye, hadi bakalım rekabet edin diyeceksiniz.

Değerli arkadaşlarım, rekabet ortamını tesis etmek, piyasa mekanizmasını korumak devletin asli görevlerindedir. Bu çerçevede, devlet eliyle, komşu iller arasında haksız rekabet yaratmanın bir anlamı, bir izahı var mıdır?! 5084 sayılı Yasayla teşvik kapsamına alınmayan illerde sektör ayırımına gidilmeden tüm yatırımlar teşvik edilmektedir; bunun anlamı, haksız rekabetin tüm sektörlerle yayılmasıdır. Bu olumsuz gelişmelerin sonucunda, doğal olarak, teşvik kapsamında olmayan bir ilimize yapılması düşünülen yatırım, kapsam dahilindeki diğer illere kayacaktır. Diğer taraftan, mevcut teşvik sistemiyle, yeni istihdam alanları yaratacak işletmeler kollarırken, milletimize yıllardır istihdam olanakları sunmuş işletmelerimiz ise, kaderleriyle baş başa bırakılacaktır.

Değerli arkadaşlarım, Eskişehir'in, Denizli'nin, Kırıkkale'nin, Samsun'un, Gaziantep'in ve birçok ilin, teşvik kapsamına alınmayan diğer illerin feryatları bu olumsuzluklardan kaynaklanmaktadır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Yücesan.

MEHMET VEDAT YÜCESAN (Devamla) - Bu illerin etrafları teşvik edilen illerle kuşatılmıştır. Buralardaki yatırımlar duraklamıştır. İşletmeler haksız rekabetle karşı karşıya kalmıştır. Daha geçen hafta, Adanalı bir sanayici "teşvik uygulaması nedeniyle müşterilerimi kaybettim, iflas ediyorum" diye haykırıyordu. Konuyla ilgili haberi gazetelerden hepimiz okuduk. Sanayi odaları da, yasanın yürürlüğünün iptali için hukuk süreci başlatmaya hazırlanıyorlar.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; huzurlarınızda yenilemek istiyorum: Teşvik uygulamalarının temelinde, kaynakların, ülke ekonomisi açısından daha yararlı olacak alanlara yönlendirilmesi

dirilmesi yatmaktadır. Bu amaca ulaşmak için, yeni, üretken, ülkeye faydası olan bir teşvik yasasının ortaya konması zaruridir. Mevcut yasa ülke ekonomimize yarardan çok zarar getirir durumdadır. Yasanın altkomisyonun gündemine alınması önemli bir adımdır; ancak, bize göre yeterli değildir.

İhtiyacımız olan, illerin ve ilçelerin özellikleri gözönüne alınmak suretiyle, sektörel ve bölgesel bazda teşvik uygulayacak ve iller arasında oluşacak haksız rekabetin önüne geçecek bir yasadır. Bu amaç doğrultusunda kolektif bir aklı ortaya koymalı, yaratacağımız sinerjiyle sadece bazı illerimizi değil, tüm yurdumuzu kucaklamalıyız.

Değerli arkadaşlarım, sanayi ve ticaret camialarını yakından tanıyan bir arkadaşınız olarak tespit ve görüşlerimin dikkate alınmasını temenni ediyor, hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Yücesan.

Gündem dışı üçüncü konuşma, kredi kartlarında yaşanan sorunlar ve bu konuda yapılması gereken, tedbirler hakkında söz isteyen Niğde Milletvekili Mahmut Uğur Çetin'e aittir.

Sayın milletvekilleri, gündem dışı ikinci ve üçüncü konuşmalara, birlikte, Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Abdüllatif Şener, Sayın Çetin'in konuşmasından sonra cevap vereceklerdir.

Buyurun Sayın Çetin.

3. - Niğde Milletvekili Mahmut Uğur Çetin'in, kredi kartı kullanımından kaynaklanan sorunlara ve bu konuda alınması gereken tedbirlere ilişkin gündem dışı konuşması ve Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Abdüllatif Şener'in cevabı

MAHMUT UĞUR ÇETİN (Niğde) - Sayın Başkan, Yüce Meclisimizin saygıdeğer üyeleri; kredi kartlarında yaşanan sorunlar ve bu konuda yapılması gerekenler konusunda gündem dışı söz almış bulunmaktayım. Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Teknolojide sağlanan gelişmeler ve küreselleşmenin hız kazanması, banka kartları ve kredi kartlarının dünyadaki gelişimine paralel olarak, ülkemizde de kullanımını yaygınlaştırmıştır. Bu kartları kullananların sayısı ve yapılan harcamalardaki artış, bankalar arasında rekabete yol açmıştır.

Ülkemizde 1968 yılında kredilendirme niteliği olmayan ilk kredi kartı çıkarılmış ve 1988 yılında büyük bankalar kredi kartı çıkarmaya başlamışlardır. Kredi kartı sayısı 2000 yılında 13 408 477 iken, 2004 yılında bu rakam 26 681 128 adede ulaşmıştır. Öte yandan, 2000 yılında POS makinesi adedi 299 636 iken, 2004 yılında 912 118 adede ulaşmıştır. Ülkemizde, 2004 yılında, kredi kartlarıyla, toplam 65 700 000 000 YTL tutarında, 1 136 300 000 adet işlem gerçekleştirilmiştir.

Ülkemizde, kredi kartlarının kullanımıyla ilgili tarafların hak ve yükümlülüklerinin tespitinde hukuki altyapının oluşturulmamış olması ve kredi kartlarının kullanımından doğan sorunların giderilmesinde yetkili mercilerin açıklığa kavuşturulmamış olması, bu sistemin etkin ve rekabetçi bir şekilde işleyişini engellemektedir. Yasal altyapıdaki bu eksiklik, bankaların kredi kartı müşterilerine adil olmayan uygulamalar yapmalarına neden olmuştur. Banka ve kredi kartlarına ilişkin olarak ülkemizde kabul edilmiş bir yasa mevcut olmadığından, kart çıkaran kuruluş, üye, işyeri ve kart hamili arasındaki ilişkiler, genellikle, Borçlar Kanununa, 4077 sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanuna, Türkiye Bankalar Birliğinin 3.8.1990 tarih ve 924 sayılı Kredi Kartı Uygulamalarına İlişkin Meslekî Tanzim Kararı Tebliği ile 25 Eylül 1996 tarih ve 998 sayılı Bankaların Tüketici Kredisi Uygulamasında Yükümlü Oldukları İlkeler ve Koşullar Tebliği hükümlerine göre yürütülmektedir.

Aşlında, kayıtdışılığın önlenmesi için, kredi kartı kullanımının artması gerekmektedir. Kredi kartları açısından, Türkiye henüz doymamış bir pazardır; ancak, büyük bir hızla da bu pazardaki pay artmaktadır. Sektörün sağlıklı gelişimi için, ana kavramların tanımlandığı, tarafların hak, yükümlülük ve sorumluluklarının belirlendiği, kartların kullanımına ilişkin genel işlem şartlarının hüküm altına alındığı, sistemde yer alan kuruluşların denetiminin genel çerçevesinin çizildiği, kanun kapsamındaki kuruluşların ve ilgili kamu kuruluşlarının kendi aralarındaki bilgi alışverişinin esaslarının belirlendiği, tüketici haklarının güvence altına alındığı, ispat yükünün açıklığa kavuşturul-

duğu, ilgili suçların ve cezaların belirlendiği, banka kartları ve kredi kartları kanununun yasalasma sürecinin başlatılması zarureti hâsıl olmuştur. Bu itibarla, ivedilik arz eden bu yasanın bir an önce Yüce Meclisimiz tarafından çıkarılması gerekmektedir. Çıkarılacak kanunla, yoğun olarak kullanılmakta olan banka kartları ve kredi kartlarının çıkarılmasına, kullanımına ve ilgili diğer işlemlere ilişkin çerçeve oluşturularak, kredi sisteminin etkin çalışması amaçlanmalıdır. Kart çıkaran kuruluşların, kişilerin talebi olmaksızın kredi kartı düzenleyemeyecekleri öngörölmelidir. Tüketicinin sahip olmak istediği tüm kredi kartları limiti toplamının, kişinin toplam gelirinin belirli bir katıyla sınırlandırılması gerekmektedir. Kart hamilinin korunması ve taraflar arasında herhangi bir anlaşmazlığa mahal vermemek amacıyla, hesap özetinde bulunması gerekli asgarî hususlar net olarak belirlenmelidir. Yapılan işlemlerin kart hamillerinin rızası hilafına gerçekleşmesi söz konusu olduğunda ise, kişilerin haklarını arayabilmelerini teminen, yasal süreler belirlenmeli ve şikâyet ve itiraz durumunda takip edilecek usul ve kurallar öngörölmelidir. Kart sahibinin kayıp ve çalıma durumunda kart çıkaran kuruluşa yapacağı bildirim tarihine kadar olan sorumluluğu sınırlandırılmalı ve kayıp ve bilgi dışında kullanımında ücretsiz bir sigorta sistemi zorunlu hale getirilmelidir. Üye işyerleri, banka kartı veya kredi kartıyla ödemelerde gerekli özenin gösterilmesi amacıyla, gerekli kontrolleri yapmakla yükümlü tutulmalıdır. Üye işyeri anlaşması yapan kuruluşlar, kartın kabulü hususunda kart çıkaran kuruluştan onay alınmasını sağlayacak altyapıyı oluşturmakla yükümlü tutulmalıdır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Çetin.

MAHMUT UĞUR ÇETİN (Devamla) - Kart hamili ile kart çıkaran kuruluş arasında imzalanacak sözleşmede yer alacak olan hususlar hüküm altına alınmalı, faizin hesaplanmasına yönelik olarak da, faiz başlangıcı, faiz oranı ve gecikme faizine ilişkin hükümler getirilmelidir. Sözleşme hükümlerine, kefilin sorumluluğunu artırıcı nitelikteki değişikliklerde, kefilin sorumluluğunun devam ettirilebilmesi için, kefilin yazılı onayının alınması şartı öngörölmelidir. Tüketicinin ödeme gücü üzerinde kredinin verilmesini önlemek için, kişinin ödeme kabiliyetini ölçecek ve buna göre kredilendirme yapılmasını sağlayacak sistem kurulmalıdır. Kişisel kredi derecelendirme sistemine göre, tüketicinin kredi kartı, tüketici kredisi, konut kredisi, devlete olan vergi borçlarını içeren risklerle birlikte, tüm gelir ve mal varlıklarının bir havuzda toplanarak derecelendirilmesi ve puanlamaya tabi tutulması gerekmektedir. Kart hamillerinin risk durumlarının izlenmesi ve değerlendirilmesi ve kontrolü, müşterilerin kredi değerliliği, bilgilerinin toplanması ve müşteri hizmetlerinin yerine getirilmesi amacıyla yapılacak bilgi ve belge alışverişi ile takas ve mahsup işlemlerinin, kurulacak şirketler tarafından yapılması sağlanmalıdır. Bankalar bu sisteme girerek, kredi ya da kredi kartı talebinde bulunan tüketicinin risk durumunu ve kredi puanını öğrenebileceği, tüketicinin kredi puanına göre kredi kartı ya da kredi talebini değerlendirebileceği, kredi puanı ya da derecesi yetmeyen tüketiciye kart verilmeyecek, kredi açılmayacak bir sistemin acilen oluşturulması gerekmektedir.

Kredi kartı borç faizlerinin çok yüksek olmasının ve keyfî faiz oranı uygulamalarının mağdur bir kesim yarattığı aşikârdır. Devletin vatandaşa uyguladığı faiz aylık yüzde 4, yıllık yüzde 48; hazinenin borçlanma faizleri ise, bankaların müşterilerine verdiği mevduat faiz oranlarının yüzde 25 olmasına karşılık; kredi kartı faizleri, aylık ortalama yüzde 6,85; yıllık yüzde 120 düzeyinde seyretmektedir. Şu anda, kredi kartı faizleri, tüketici kredisi faizlerine oranla yüzde 250 oranında daha pahalı durumdadır. Bir banka, kredi kartına aylık 9,95; yıllık yüzde 212 faiz uygularken, bir başka banka, tüketici kredisine aylık yüzde 2,5 yıllık 34,4 ve aynı banka kredi kartına yüzde 6,25, yıllık yüzde 106,9 faiz uyguluyor. Tüketici kredilerinin aylık yüzde 3'ün altında seyrettiği bir ülkede, kredi kartı faizlerinin, normalde, aylık yüzde 4'ten fazla olmaması gerekir; ancak, bankalar istedikleri faizi belirleyebiliyorlar. Faiz oranlarının yüksekliği kayıtdışılığı körüklüyor.

En acı bilanço ise, yüksek kredi kartı faizleriyle, dar gelirli kesimden yüksek gelirli kesime sermaye transferinde ortaya çıkmaktadır. Bunun sonucu olarak gelir dağılımı bozulmakta, fakirlik daha da artmaktadır. Bu nedenle, kredi kartı faiz oranlarının tüketici kredi faiz oranına çekilmesi mümkün olmasa da aradaki farkın minimize edilmesi gerekir; yani, faiz disiplini edilmelidir.

BAŞKAN - Sayın Çetin...

MAHMUT UĞUR ÇETİN (Devamla) - Hemen bitiriyorum Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Peki.

MAHMUT UĞUR ÇETİN (Devamla) - Öte yandan, birikmiş yüksek faizler nedeniyle kredi kartı borcunu ödeyemeyen tüketicilerin, bankalarından talep etmeleri halinde, bir defaya mahsus olmak üzere, borçlarının tüketici kredisine dönüştürülmesi ve faiz oranlarının tüketici kredisi faiz oranına yaklaştırılarak taksitle ödeme imkânı sağlanması, toplum içinde oluşması muhtemel rahatsızlıkları bertaraf edecektir.

Bir diğer önemli husus da, tüketim mallarının taksitlendirilmesi durumudur. Kredi kartıyla yapılan taksitli satışların tüketimi bilinçsizce körüklediği bilinen bir gerçektir. Bunun sonucu ödenemez boyutlara ulaşan hesap ekstrelerinin toplum içinde bilinen sosyal sıkıntıları da beraberinde getireceği gözönüne alınırsa, bu tür taksitlendirmelere de bir sınırlandırmanın getirilmesinin ya da disipline edilmesinin yararlı olacağını düşünmekteyim.

Sayın Başkanım, Yüce Meclisimizin değerli üyeleri; gelişen ve büyüyen toplumumuza paralel olarak günlük yaşantımızın bir parçası haline gelen kredi kartlarının da, büyük bir hızla arttığı realitesi gözönüne alındığında, sağlıklı bir yapıya kavuşturulması kaçınılmaz bir hal almıştır. Bu itibarla, yasal bir düzenlemenin ivedilikle Yüce Meclisimizin gündemine getirilerek çıkarılmasının gerekli olduğu görüşümü belirtiyor, hepinizi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Çetin.

Gündem dışı konuşmalara Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Sayın Abdüllatif Şener cevap vereceklendir.

Sayın Bakanım, buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bugün üç değerli milletvekilimiz önemli konularda gündem dışı konuşma yapmışlardır; ancak, ben, son iki gündem dışı konuşma hakkında görüşlerimi belirtmek istiyorum. İkinci gündem dışı konuşma, Eskişehir Milletvekili Mehmet Vedat Yücesan tarafından yapılmıştır ve daha önce Meclisten geçen, şu anda da Meclise tekrar gönderilen bir başka teşvik yasası çerçevesinde değerlendirilmelerde bulunmuşlardır.

Gerçekten, teşvik sistemi, sadece Türkiye açısından değil, her ülke açısından önemli görülmektedir. Bir ülkede yatırımları ve istihdamı artırmak için, hükümetler, ekonomi politikalarını yönlendirenler, bazı kararlar almaktadırlar, bazı yasal düzenlemeler parlamentoda yapılmaktadır ve yatırım iklimini iyileştirmek, yatırım potansiyelini artırmak için bir motivasyon sağlamaktadırlar.

Daha önce Meclisimizden geçen, 2004 yılında geçen ve 5084 sayılı Kanun olarak bilinen yasal düzenlemeyle, 36 il, 1 500 dolardan aşağı kişi başına millî gelir sahibi olması sebebiyle teşvik gören iller olarak düzenlenmiştir. Bu çerçevede, bu 36 ile yatırım yapacak olan yatırımcılar, bazı düzenleyici önlemlerle teşvike yönlendirilmişlerdir, yatırıma yönlendirilmişlerdir.

Birincisi; eğer bu illerde yatırım yapılırsa, çalıştırdıkları işçilerin ücretleri üzerinden ödedikleri Gelir Vergisini, yani, stopaj yoluyla alınan vergiyi ödemeyecekleri düzenlenmiştir.

İkincisi; SSK primleri. Yine, aynı şekilde, çalıştırdıkları işçiler üzerinden ödenen SSK primlerinin işveren payları ödenmeyecektir.

Üçüncüsü; enerji indiriminden yararlanacaklardır.

Dördüncüsü ise; bedava arsa veya arazi kendilerine tahsis edilecektir.

Daha sonra, şu anda Türkiye Büyük Millet Meclisi ilgili komisyonunda altkomisyona sevk edilen kanun tasarısında da, genel teşvik düzeni itibariyle aynı esaslarda benimsenmiş; ancak, burada kriter, o illerdeki kişi başına milli gelir düzeyinin 1 500 doların altında kalışına göre değil, bir başka göstereye göre belirlenmiştir; o gösterge de, o illerin sosyo-ekonomik gelişmişlik düzeyidir. Sosyoekonomik gelişmişlik düzeyi eksi olan iller bu kapsamda teşvikten yararlanmış olacaklardır. Bu düzenleme, Türkiye Büyük Millet Meclisi ilgili komisyonundadır. Yasalaşma sürecinde değerti milletvekillerimiz görüşlerini beyan edeceklerdir, yaklaşım tarzlarını ifade edeceklerdir ve ona göre yasalaşma süreci tamamlanacaktır; ama, bu konuda asıl önemli olan nokta, bir teşvik sistemi gündeme geldiğinde, bu teşvik sisteminin değişik boyutları itibariyle tartışma konusu olmasıdır. Bu, sadece Türkiye'de böyle değil, dünyanın her tarafında böyledir. Teşvikler, farklı mekanizmalara göre oluşturulabilir. Genel teşvikler oluşturulabilir, bölgesel teşvikler oluşturulabilir, teşvik unsurları farklı şekilde düzenlenebilir; ama, hangi teşvik sistemini benimserseniz benimseyin, dünyanın her tarafında, bu sisteme yönelik olarak, lehte birtakım argümanlarla savunulduğunu da görürsünüz, ancak, her bir teşvik sisteminin modelinin sakıncalı yönleriyle ilgili -hem literatürde hem de pratik tartışmalarda- değişik konuların gündeme geldiğini görürsünüz.

Bu çerçevede, Türkiye'de yatırımların teşvikine ihtiyaç var mıdır; evet denilmiştir. Türkiye'de istihdamın teşvikine ihtiyaç var mıdır diye sorulduğunda, buna da kayıtsız bir şekilde evet cevabını veriyoruz. O halde, bir tercihte bulunma zorunluluğu ortaya çıkmıştır ve bu tercih zorunluluğu nedeniyle de böyle bir düzenleme 2004 yılında Meclisten geçmiştir, yeni bir düzenleme de Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edilmiştir.

İkinci konu ise, Niğde Milletvekilimiz Mahmut Uğur Çetin'in kredi kartlarına ilişkin konuşmasıdır. Bildiğiniz gibi, kredi kartlarıyla ilgili konu son zamanlarda basının -yakından- gündeminde, bazı sivil toplum kuruluşlarının gündeminde; yoğun bir şekilde tartışılmaktadır. Bu kamuoyu tartışmaları, bugün, gündem dışı konuşmayla, Sayın Çetin tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna da taşınmıştır. Sayın milletvekilimizin değerlendirmelerinde, elbette, önemli tespitler var. Özü itibariyle, bu, artık, bir çerçeve kanuna kavuşmalıdır, bir yasal düzenleme yapılmalıdır ve kamuoyunda, kredi kartları etrafında yapılan spekülasyonlar ortadan kalkmalıdır şeklindedir.

Bu, gerçekten, bir ihtiyaç halini almıştır. Bu nedenle, Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu, banka kartları ve kredi kartları kanunu taslağı olarak bir kanun taslağı hazırlamıştır, bu taslağı kitap olarak da bastırmıştır, web sitesine de yerleştirmiştir; ancak, Bakanlığımıza resmen intikal etmiş bir metin değildir. 15 Mart tarihi itibariyle, bu taslak metni, ilgili kuruluş, yani BDDK, Bakanlığımıza gönderecektir. Bu taslak üzerinde, belki, bazı düzenlemeler Bakanlığımız bünyesinde de yapılacaktır ve Bakanlar Kuruluna sevk edilecek; daha sonra, yasalaşma süreci tamamlanacaktır.

Böyle bir yasal düzenlemeye ihtiyaç var mı? Kamuoyunda tartışılan temel konu budur. Bize göre, böyle bir yasal düzenlemeye ihtiyaç vardır. Sayın Çetin'in ifade ettiği gibi, biz de aynı görüşü paylaşıyoruz. Zaten, bu, yeni bir talep olarak ortaya çıkmış değildir. 1993 yılından bugüne kadar, yani, oniki yıldır, banka kartlarıyla ilgili, kredi kartlarıyla ilgili bir çerçeve kanuna ihtiyaç olduğu ifade edilmiştir. Zaman zaman yasalaşma süreci başlatılmıştır; ancak, her seferinde, değişik gerekçelerle, değişik nedenlerle bu yasalaşma süreci tamamlanmamıştır ve yarıda kalmıştır. Şimdi, Hükümetimiz, bu konuda karardır. Bir kanun çıkarılacaktır; ama, böyle bir kanunu çıkarmanın da, bence, önemli nedenleri var. Bir kere, 1993 yılındaki veya bundan üç beş yıl önceki dönemdeki koşulları yaşamıyoruz. Bugün, kredi kartı kullanımı, geçmişteki hiçbir dönemde rastlanmadığı kadar artmış ve yaygınlaşmıştır. Kredi kartı kullanımının böyle yaygınlaştığı bir dönemde, bir yasal çerçevenin bulunmamasını doğru bulmamaktayız. Nitekim, 2004 yılı itibariyle, 2004 yılının başından bugüne kadarki dönem itibariyle baktığımızda da, kredi kartlarındaki kullanım oranının, kart

sayısının sürekli artmakta olduğunu görüyoruz ve bu artış da devam etmektedir. Devam eden bu artış çerçevesinde, bir yasaya ihtiyaç vardır.

Şubat 2004'te 20 653 789 kredi kartı sayısı varken, Aralık 2004 tarihi itibarıyla, bu sayı, 26 681 128'e çıkmıştır; yani, bir yıl içerisinde, onbir ay içinde hatta, 6 000 000 kredi kartı kullanımı artmıştır. Buna bağlı olarak, gecikmeli hesap sayısında da artış vardır. Şubat 2004'te 517 000 gecikmeli hesap sayısı varken, Aralık 2004'te 741 000 gecikmeli hesap sayısı vardır. Toplam borç tutarı itibarıyla da, yine, rakamlar artmaktadır. Şubat 2004'te toplam borç tutarı 6 trilyon lira civarındayken, bu, yine, aynı şekilde, artarak devam etmektedir. Gecikmeli hesap tutarı da artarak devam etmektedir. Gecikmeli hesap tutarındaki artışın Ocak 2005 itibarıyla yüzde 8 civarında olduğunu görmekteyiz.

Diğer bir nokta, böyle bir yasal düzenlemeyi yapma gerekçesi olarak, müşteri şikâyetleri artmıştır; yani, kredi kartı kullanımıyla ilgili olarak, müşterilerin, değişik makamlara yönelttiği, yönlendirdiği şikâyetler artmıştır. Gerek Bakanlık olarak bize, gerek kendi bağlı, ilgili oldukları sivil kuruluşlara gerek BDDK'ya yönelik şikâyetlerde artış vardır. Milletvekillerimize yönelik de talepler vardır. İşte, bu taleplerin ve şikâyetlerin bir uzantısı olarak da, burada, bugün, Meclis gündemine girmiş bir konudur.

Diğer bir gerekçe yasal düzenleme yapılmasıyla ilgili: Her ne kadar bankalar VISA ve Mastercard'ın koyduğu kurallara uyuyorlarsa da, yurt içinde, herhangi bir düzenleme olmaması nedeniyle, bankalar arasında çok farklı uygulama biçimleri oluşmuştur. Buna bağlı olarak da, müşteriler, yani, kredi kartı kullananlar, bu çok farklı uygulamalardan dolayı yapıyı kavramakta güçlük çekmektedirler; buna bağlı olarak da şikâyetleri artmaktadır.

Diğer taraftan, müşterilerin yeterli bilgiye sahip olduğunu da görmediğimize göre, bir yasal çerçeve oluşmalıdır diyoruz.

Burada en önemli konu, Sayın Milletvekilimizin ifade etmiş olduğu gibi, uygulamada bankaların yapmış oldukları farklılıklardır. Bir kere, her şeyden önce, bankalar çok farklı faiz oranları uygulamaktadır. Örneğin, bankanın biri yüzde 8,95'lik aylık faiz uygulamaktadır. Bu, yıllık basit faize çevrildiği zaman, yıllık basit faiz oranı yüzde 107,4 yapmaktadır; hatta, bileşik faize girdiği zaman yüzde 185'e çıkabilmektedir. Bir başka banka ise aylık yüzde 3,88'lik bir faiz uygulamakta; yıllık faiz oranı ise, bu bankada, yüzde 46,55 olmaktadır; bileşik faiz uygulandığı takdirde bu da farklı olmaktadır.

Ben, en yüksek ve en düşük iki bankayı örnek verdim. Diğer bankalarda da bu arada birtakım farklı faiz oranları belirlenmiştir.

Burada, elbette, faiz oranları piyasada belirlenir. Müşteriler de, kendilerine en uygun koşullarda hangi bankayı görüyorlarsa, o bankaya giderler ve kredi kartlarını da oradan alırlar. Faiz oranları da piyasada belirlenir. Bu faiz oranlarına müdahale gibi bir anlayışın piyasa mekanizmasına pek uygun düşmeyeceğini söyleyebiliriz; ama, işin içinde başka anlaşılmaz noktalar vardır. Bu anlaşılmaz noktalar da; kalan bakiye borca uygulanan faizle ilgili uygulama pratiğinde bankalar arasında farklılıklar var ve bu farklılıkları müşteriler de bilmiyorlar ve kavrayamıyorlar. Örneğin, her bankanın faiz oranının farklı oluşu dışında, faizin başlatıldığı tarih farklıdır; yani, bankanın birinde faizin işlemeye başladığı tarih alışveriş tarihi olabiliyor, bir başkasında hesabın kesim tarihi olabiliyor. Başlangıç tarihleri farklı olduğunda da, ortaya çıkan toplam faizin hangi anlama geldiğini müşteri kavramakta güçlük çekiyor.

Bir başka farklı uygulama: Faizin uygulandığı tutar bankalar tarafından farklı olarak ele alınmaktadır. Bankanın biri, gelen hesap ekstresinin tamamına uygulamaktadır faizi, bunun yüzde 90'ı ödenmiş olsa bile. Bir başka bankada ise, sadece bakiye borç üzerinden faiz işletilmektedir. Bu da, anlaşılma güçlüklerini ortaya çıkarmaktadır.

Eğer bakiyeyle ilgili ödeme planına uyulmamışsa, bu sefer iş daha çok karışıyor. İşin içine temerrüt faizi, bileşik faiz gibi birtakım düzenlemeler giriyor ve de konu tamamen anlaşılmaz bir hal alıyor. Bu nedenle diyoruz ki biz, bir yasal çerçeveye ihtiyaç vardır, bir kanun çıkarmaya ihtiyaç

vardır, bunu yapmalıyız diyoruz; ama, burada da, ikincil mevzuatla BDDK bunu düzenleyemez mi, bir yasal düzenlemeye neden gerek var deniliyor. İkincil mevzuatla düzenlemede konunun tam kavranamayacağı görüşündeyiz biz; çünkü, Anayasada sözleşme özgürlüğü var. Borçlar Kanununa baktığımızda, yine, sözleşme serbestisi var. Böyle bir durumda, herhangi bir yeni alanı düzenleyen kanun çıkarılmadığı takdirde, Anayasadaki ve Borçlar Kanunundaki bu sözleşme serbestisine göre iş düzenlendiğinde, sisteme bir düzen getirebilmek mümkün değildir; çünkü, banka ve müşteri arasında sözleşmenin şartlarını serbestçe müzakere edebilme koşulu yoktur, zemini yoktur. Bir iltihakı, katılımlı sözleşme mekanizması vardır. Bir taraf, yani bankalar, sözleşme şartlarını belirlemektedirler. Buna, tek taraflı olarak, müşteriler, kart sahipleri imza atmaktadırlar. Belirlenen bu sözleşme şartları sayfalarca tutmaktadır, müşteri düzeyi bunu kavrayabilecek konumda değildir ve oluşan metni de tartışma imkânına sahip olmadığından, imzayı atıp, bütün yükümlülük altına girmektedir.

Burada şöyle bir ters mekanizma da var: Bankalar, Türkiye'nin en meşhur hukukçularını, bilimadamlarını, kendi haklarını koruyabilmek için tutabilmektedirler, sözleşme metinlerini onlara hazırlatabilmektedirler; halbuki, müşterilerin, normalde, bir avukat tutup, bir hukukçuyu bulup, haklarının ne olduğunu öğrenebilme imkânları da yoktur. O halde, buna sağlıklı bir çerçeve oluşturulmalıdır diyoruz; bu görüşteyiz.

Ben, vakit dolmakta olduğu için, bu taslak metnin içeriğinde hangi düzenlemeler var, buna girmek istemiyorum; ama, birincisi, kart çıkarma yükümlülükleri var, yani, kartı çıkaran bankalarla ilgili yükümlülükler var; ikincisi, kartın kullanım yükümlülükleri var; üçüncüsü, üye işyerlerinin yükümlülükleri var ve sağlıklı bir çerçeve oluşturulmaya çalışılmıştır. Bu düzenlemeyle -henüz, bu, tartışma safhasındadır; belki bazı kısımlar değiştirilecek, belki bazı kısımlar çıkarılacak, yeni maddeler ilave edilecektir; ama- yasalastığı takdirde, şu anda piyasada, kamuoyunda tartışılan hiçbir konunun müphem olarak varlığını sürdürmeyeceğini söyleyebilirim.

Hepinize saygılarımı sunarım; sağ olun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Bakanımıza açıklamaları için teşekkür ediyorum.

Sayın milletvekilleri, Başkanlığın Genel Kurula sunuşları vardır.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 1 adet tezkeresi vardır; okutup, bilgilerinizi sunacağım.

B) TEZKERELER VE ÖNERGELER

1 - Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Bülent Arınç'ın Polonya Meclis Başkanı Włodzimierz Cimoszewicz'in davetine icabetle Polonya'ya yapacağı resmî ziyarete katılacak heyete ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/766)

1 Mart 2005

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dışişliklerinin Düzenlenmesi Hakkındaki 3620 sayılı Kanunun 6 ncı maddesi uyarınca, Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Bülent Arınç'ın, Polonya Meclis Başkanı Włodzimierz Cimoszewicz'in davetine icabetle, beraberinde bir Parlamento heyetiyle, Polonya'ya resmî ziyarette bulunması Genel Kurulun 15 Şubat 2005 tarihindeki 58 inci Birleşiminde kabul edilmiştir.

Anılan kanunun 2 ncı maddesi uyarınca, Heyetimizi oluşturmak üzere Siyasi Parti Gruplarınınca bildirilen isimler Genel Kurulun bilgilerine sunulur.

Bülent Arınç

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

<u>Adı Soyadı:</u>	<u>Seçim İli</u>
Ali Ayağ	Edirne
Türkân Miçooğulları	İzmir
İlyas Sezai Önder	Samsun
Şükrü Önder	Yalova

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur.

Anayasa ve Adalet Komisyonları üyelerinden kurulu karma komisyonun bazı sayın milletvekillerinin yasama dokunulmazlıkları hakkında 5 adet raporu vardır; sırasıyla okutup, bilgilerinize sunacağım.

V.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1.- *Niğde Milletvekili Mahmut Uğur Çetin'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları üyelerinden kurulu Karma Komisyon Raporu (3/630) (S. Sayısı: 772) (x)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Hakaret suçunu işlediği iddia olunan Niğde Milletvekili Mahmut Uğur Çetin hakkında düzenlenen yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına dair Başbakanlık tezkeresi ve eki dosya hakkındaki hazırlık komisyonu raporu, Karma Komisyonumuzun 12 Ocak 2005 tarihli toplantısında görüşülmüştür.

Niğde Milletvekili Mahmut Uğur Çetin Komisyonunda sözlü olarak savunmasını yapmıştır.

Karma Komisyonumuz isnat olunan eylemin niteliğini dikkate alarak Niğde Milletvekili Mahmut Uğur Çetin hakkındaki kavuşturmanın milletvekilliği sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesine karar vermiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun bilgilerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla sunulur.

Burhan Kuzu

İstanbul

Komisyon Başkanı ve üyeler

Karşı Oy Yazısı

Anayasamızın 83 üncü maddesinde yasama dokunulmazlığı başlığı altında mutlak ve geçici anlamda iki tür dokunulmazlık düzenlenmiştir. Mutlak dokunulmazlık, milletvekillerinin Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, o oturumdaki Başkanlık Divanının teklifi üzerine Meclisçe başka bir karar alınmadıkça bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulmalarını sağlamaktadır. Mutlak dokunulmazlık adı verilen ve kaldırılması söz konusu olmayan bu dokunulmazlığın amacı, milletvekillerinin düşüncelerini serbestçe ifade etmelerine imkân tanımaktır.

Geçici dokunulmazlık ise, seçimden önce veya sonra suç işlediği ileri sürülen bir milletvekilinin Meclisin kararı olmadıkça tutulamamasını, sorguya çekilememesini, tutuklanamamasını ve yargılanamamasını; hakkında verilmiş olan ceza hükmünün üyelik sıfatı sona erinceye kadar yerine getirilmemesini sağlamaktadır.

(x) 772 S. Sayılı Basmayazı tutanağına eklidir.

Geçici dokunulmazlık TBMM kararı ile kaldırılabilir.

Geçici dokunulmazlığın amacı, milletvekillerinin yasama çalışmalarına katılımının tutuklanma, sorguya çekilme, yargılanma veya tutulma gibi nedenlerle engellenmemesi ve siyasi iktidarın keyfileşebilecek suç isnatları veya ceza kovuşturmalarına karşı korunmasıdır.

Günümüzde pek çok ülkede geçici dokunulmazlığın kapsamının daraltıldığı görülmektedir.

Türkiye ise bu gelişimin dışında kalmıştır.

Bu durum, geçici dokunulmazlığın toplum tarafından giderek bir ayrıcalık olarak görülmesine yol açmıştır.

Son zamanlarda kimi vatandaşlarımızda yolsuzluk olaylarının bir bölümünün siyasetçiyle bağlantılı olduğu ve dokunulmazlık nedeniyle bu yolsuzlukların takibinin güçleştiği yolunda bir kanaat oluşmaya başlamıştır. Bu kanaat, Parlatmentonun saygınlığının olumsuzca etkilenmesine ve dokunulmazlıkların hukuk devletinin gerçekleşmesinin önündeki bir engel olarak görülmesine neden olmaktadır.

Milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması konusunda yargı organlarından gelen taleplerin sonuca bağlanmasının uzun zaman alması veya Meclisçe genellikle kovuşturmanın milletvekili sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesine karar verilmesi, toplumun adalet duygusunu da zedelemektedir.

Diğer yandan dokunulmazlığının kaldırılmaması, hakkında suç isnadı bulunan milletvekilinin yargılanma hakkından yararlanmasına da imkân bırakmamaktadır.

Bütün bu kanaat ve değerlendirmelerin siyasal yaşantımızdaki olumsuz etkilerinin daha büyük boyutlara ulaşmasını engellemek için Anayasamızın 83 üncü maddesinin değiştirilmesi ve geçici dokunulmazlığın kapsamının daraltılması gerekmektedir. Bu konuda CHP ve siyasi partilerimizin pek çoğu 2002 seçimleri sırasında topluma taahhütte bulunmuştur.

Ancak şu ana kadar böyle bir Anayasa değişikliği gerçekleştirilmemiştir.

Bu durumda, milletvekili dokunulmazlığının hukuk devleti ilkesinin gerçekleşmesini güçleştirici bir husus haline dönüşmemesi, TBMM'nin saygınlığını zedeleyecek eleştirilere neden olmaması ve milletvekillerinin yargılanarak aklanma hakkından yararlanmalarını engellemesi için bir tek çözüm kalmıştır; o da, hakkında dokunulmazlığının kaldırılması istemi bulunan milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılmasına karar verilmesidir.

Bu nedenlerle, komisyonun, kovuşturmanın milletvekilliği sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesi yolundaki kararına katılmıyoruz.

Oya Araslı	Mehmet Küçükaşık	Halil Ünlütepe
Ankara	Bursa	Afyonkarahisar
Feridun Baloğlu	Muharrem Kılıç	Uğur Aksöz
Antalya	Malatya	Adana
Atilla Kart	Ziya Yergök	Sezai Önder
Konya	Adana	Samsun
	Feridun Ayvazoğlu	
	Çorum	

BAŞKAN- Bilgilerinize sunulmuştur.

Diğer raporu okutuyorum.

2.- *Karabük Milletvekili Mehmet Ceylan'ın yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları üyelerinden kurulu Karma Komisyon Raporu (3/631) (S. Sayısı: 773) (x)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna muhalefet suçunu işlediği iddia olunan Karabük Milletvekili Mehmet Ceylan hakkında düzenlenen yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına dair Başbakanlık tezkeresi ve eki dosya hakkındaki hazırlık komisyonu raporu, Karma Komisyonumuzun 12 Ocak 2005 tarihli toplantısında görüşülmüştür.

Karma Komisyonumuz isnat olunan eylemin niteliğini dikkate alarak Karabük Milletvekili Mehmet Ceylan hakkındaki kovuşturmanın milletvekilliği sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesine karar vermiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun bilgilerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla sunulur.

Burhan Kuzu

İstanbul

Komisyon Başkanı ve üyeler

Karşı Oy Yazısı

Anayasamızın 83 üncü maddesinde yasama dokunulmazlığı başlığı altında mutlak ve geçici anlamda iki tür dokunulmazlık düzenlenmiştir. Mutlak dokunulmazlık, milletvekillerinin Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, o oturumdaki Başkanlık Divanının teklifi üzerine Meclisçe başka bir karar alınmadıkça bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulmalarını sağlamaktadır. Mutlak dokunulmazlık adı verilen ve kaldırılması söz konusu olmayan bu dokunulmazlığın amacı, milletvekillerinin düşüncelerini serbestçe ifade etmelerine imkân tanınmaktadır.

Geçici dokunulmazlık ise, seçimden önce veya sonra suç işlediği ileri sürülen bir milletvekilinin Meclisin kararı olmadıkça tutulamamasını, sorguya çekilememesini, tutuklanamamasını ve yargılanamamasını; hakkında verilmiş olan ceza hükmünün üyelik sıfatı sona erinceye kadar yerine getirilmemesini sağlamaktadır.

Geçici dokunulmazlık TBMM kararıyla kaldırılabilir.

Geçici dokunulmazlığın amacı, milletvekillerinin yasama çalışmalarına katılımının tutuklanma, sorguya çekilme, yargılanma veya tutulma gibi nedenlerle engellenmemesi ve siyasi iktidarın keyfileşebilecek suç isnatları veya ceza kovuşturmalarına karşı korunmasıdır.

Günümüzde pek çok ülkede geçici dokunulmazlığın kapsamının daraltıldığı görülmektedir.

Türkiye ise bu gelişimin dışında kalmıştır.

Bu durumu, geçici dokunulmazlığın toplum tarafından giderek bir ayrıcalık olarak görülmesine yol açmıştır.

Son zamanlarda kimi vatandaşlarımızda yolsuzluk olaylarının bir bölümünün siyasetçiyle bağlantılı olduğu ve dokunulmazlık nedeniyle bu yolsuzlukların takibinin güçleştiği yolunda bir kanı oluşmaya başlamıştır. Bu kanı, parlamentonun saygınlığının olumsuzca etkilenmesine ve dokunulmazlıkların hukuk devletinin gerçekleşmesinin önündeki bir engel olarak görülmesine neden olmaktadır.

Milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması konusunda yargı organlarından gelen taleplerin sonucu bağlanmasının uzun zaman alması veya Meclisçe genellikle kovuşturmanın milletvekili sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesine karar verilmesi, toplumun adalet duygusunu da zedelemektedir.

(x) 773 S. Sayılı Basıyazıtı tutanağına eklidir.

Diğer yandan dokunulmazlığının kaldırılmaması, hakkında suç isnadı bulunan milletvekilinin yargılanma hakkından yararlanmasına da imkân bırakmamaktadır.

Bütün bu kanı ve değerlendirmelerin siyasal yaşantımızdaki olumsuz etkilerinin daha büyük boyutlara ulaşmasını engellemek için Anayasamızın 83 üncü maddesinin değiştirilmesi ve geçici dokunulmazlığın kapsamının daraltılması gerekmektedir. Bu konuda CHP ve siyasî partilerimizin pek çoğu 2002 seçimleri sırasında topluma taahhütte bulunmuştur.

Ancak şu ana kadar böyle bir Anayasa değişikliği gerçekleştirilmemiştir.

Bu durumda, milletvekili dokunulmazlığının hukuk devleti ilkesinin gerçekleşmesini güçleştirici bir husus haline dönüşmemesi, TBMM'nin saygınlığını zedeleyecek eleştirilere neden olmaması ve milletvekillerinin yargılanarak aklanma hakkından yararlanmalarını engellemesi için bir tek çözüm kalmıştır; o da, hakkında dokunulmazlığının kaldırılması istemi bulunan milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılmasına karar verilmesidir.

Bu nedenlerle, komisyonun, kovuşturmanın milletvekilliği sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesi yolundaki kararına katılmıyoruz.

Oya Arası	Mehmet Küçükaşık	Halil Ünlütepe
Ankara	Bursa	Afyonkarahisar
Feridun Baloğlu	Muharrem Kılıç	Uğur Aksöz
Antalya	Malatya	Adana
Atilla Kart	Ziya Yergök	Sezai Önder
Konya	Adana	Samsun
	Feridun Ayvazoğlu	
	Çorum	

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur.

Üçüncü raporu okutuyorum:

3.- Karabük Milletvekili Ali Ögüten'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları üyelerinden kurulu Karma Komisyon Raporu (3/632) (S. Sayısı: 774) (x)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna muhalefet suçunu işlediği iddia olunan Karabük Milletvekili Ali Ögüten hakkında düzenlenen yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına dair Başbakanlık tezkeresi ve eki dosya hakkındaki hazırlık komisyonu raporu, Karma Komisyonumuzun 12 Ocak 2005 tarihli toplantısında görüşülmüştür.

Karabük Milletvekili Ali Ögüten Komisyonumuza yazılı olarak savunmasını göndermiştir.

Karma Komisyonumuz isnat olunan eylemin niteliğini dikkate alarak Karabük Milletvekili Ali Ögüten hakkındaki kovuşturmanın milletvekilliği sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesine karar vermiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun bilgilerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla sunulur.

Burhan Kuzu

İstanbul

Komisyon Başkanı ve üyeler

(x) 774 S. Sayılı Basmayazı tutanağına eklidir.

Karşı Oy Yazısı

Anayasamızın 83 üncü maddesinde yasama dokunulmazlığı başlığı altında mutlak ve geçici anlamda iki tür dokunulmazlık düzenlenmiştir. Mutlak dokunulmazlık, milletvekillerinin Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, o oturumdaki Başkanlık Divanının teklifi üzerine Meclisçe başka bir karar alınmadıkça bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulmalarını sağlamaktadır. Mutlak dokunulmazlık adı verilen ve kaldırılması söz konusu olmayan bu dokunulmazlığın amacı, milletvekillerinin düşüncelerini serbestçe ifade etmelerine imkân tanımaktır.

Geçici dokunulmazlık ise, seçimden önce veya sonra suç işlediği ileri sürülen bir milletvekilinin Meclisin kararı olmadıkça tutulamamasını, sorguya çekilememesini, tutuklanamamasını ve yargılanamamasını; hakkında verilmiş olan ceza hükmünü üyelik sıfatı sona erinceye kadar yerine getirilmemesini sağlamaktadır.

Geçici dokunulmazlık TBMM kararıyla kaldırılabilir.

Geçici dokunulmazlığın amacı, milletvekillerinin yasama çalışmalarına katılımının tutuklanma, sorguya çekilme, yargılanma veya tutulma gibi nedenlerle engellenmemesi ve siyasi iktidarın keyfileşebilecek suç isnatları veya ceza kovuşturmalarına karşı korunmasıdır.

Günümüzde pek çok ülkede geçici dokunulmazlığın kapsamının daraltıldığı görülmektedir.

Türkiye ise bu gelişimin dışında kalmıştır.

Bu durum, geçici dokunulmazlığın toplum tarafından giderek bir ayrıcalık olarak görülmesine yol açmıştır.

Son zamanlarda kimi vatandaşlarımızda yolsuzluk olaylarının bir bölümünün siyasetçiyle bağlantılı olduğu ve dokunulmazlık nedeniyle bu yolsuzlukların takibinin güçleştiği yolunda bir kana oluşmaya başlamıştır. Bu kana, parlamentonun saygınlığının olumsuzca etkilenmesine ve dokunulmazlıkların hukuk devletinin gerçekleşmesinin önündeki bir engel olarak görülmesine neden olmaktadır.

Milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması konusunda yargı organlarından gelen taleplerin sonuca bağlanmasının uzun zaman alması veya Meclisçe genellikle kovuşturmanın milletvekili sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesine karar verilmesi, toplumun adalet duygusunu da zedelemektedir.

Diğer yandan dokunulmazlığının kaldırılmaması, hakkında suç isnadı bulunan milletvekilinin yargılanma hakkından yararlanmasına da imkân bırakmamaktadır.

Bütün bu kana ve değerlendirmelerin siyasal yaşantımızdaki olumsuz etkilerinin daha büyük hoyutlara ulaşmasını engellemek için Anayasamızın 83 üncü maddesinin değiştirilmesi ve geçici dokunulmazlığın kapsamının daraltılması gerekmektedir. Bu konuda CHP ve siyasi partilerimizin pek çoğu 2002 seçimleri sırasında topluma taahhütte bulunmuştur.

Ancak şu ana kadar böyle bir Anayasa değişikliği gerçekleştirilmemiştir.

Bu durumda, milletvekili dokunulmazlığının hukuk devleti ilkesinin gerçekleşmesini güçleştirici bir husus haline dönüşmemesi, TBMM'nin saygınlığını zedeleyecek eleştirilere neden olmaması ve milletvekillerinin yargılanarak aklanma hakkından yararlanmalarını engellemesi için bir tek çözüm kalmıştır; o da, hakkında dokunulmazlığının kaldırılması istemi bulunan milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılmasına karar verilmesidir.

Bu nedenlerle, komisyonun, kovuşturmanın milletvekilliği sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesi yolundaki kararına katılmıyoruz.

Oya Araslı	Mehmet Küçükaşık	Halil Ünlütepe
Ankara	Bursa	Afyonkarahisar
Feridun Baloğlu	Muharrem Kılıç	Uğur Aksöz
Antalya	Malatya	Adana
Atilla Kart	Ziya Yergök	Sezai Önder
Konya	Adana	Samsun
	Feridun Ayvazoğlu	
	Çorum	

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur.

Dördüncü raporu okutuyorum:

4.- *Karabük Milletvekili Hasan Bilir'in yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları üyelerinden kurulu Karma Komisyon Raporu (3/633) (S. Sayısı: 775) (x)*

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna muhalefet suçunu işlediği iddia olunan Karabük Milletvekili Hasan Bilir hakkında düzenlenen yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına dair Başbakanlık tezkeresi ve eki dosya hakkındaki hazırlık komisyonu raporu, Karma Komisyonumuzun 12 Ocak 2005 tarihli toplantısında görüşülmüştür.

Karma Komisyonumuz isnat olunan eylemin niteliğini dikkate alarak Karabük Milletvekili Hasan Bilir hakkındaki kovuşturmanın milletvekilliği sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesine karar vermiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun bilgilerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla sunulur.

Burhan Kuzu

İstanbul

Komisyon Başkanı ve üyeler

Karşı Oy Yazısı

Anayasamızın 83 üncü maddesinde yasama dokunulmazlığı başlığı altında mutlak ve geçici anlamda iki tür dokunulmazlık düzenlenmiştir. Mutlak dokunulmazlık, milletvekillerinin Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, o oturumdaki Başkanlık Divanının teklifi üzerine Meclisçe başka bir karar alınmadıkça bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulmamalarını sağlamaktadır. Mutlak dokunulmazlık adı verilen ve kaldırılması söz konusu olmayan bu dokunulmazlığın amacı, milletvekillerinin düşüncelerini serbestçe ifade etmelerine imkân tanımaktır.

Geçici dokunulmazlık ise, seçimden önce veya sonra suç işlediği ileri sürülen bir milletvekilinin Meclisin kararı olmadıkça tutulamamasını, sorguya çekilememesini, tutuklanamamasını ve yargılanamamasını; hakkında verilmiş olan ceza hükmünün üyelik sıfatı sona erinceye kadar yerine getirilmemesini sağlamaktadır.

Geçici dokunulmazlık TBMM kararıyla kaldırılabilir.

Geçici dokunulmazlığın amacı, milletvekillerinin yasama çalışmalarına katılımının tutuklanma, sorguya çekilme, yargılanma veya tutulma gibi nedenlerle engellenmemesi ve siyasi iktidarın keyfîleşebilecek suç isnatları veya ceza kovuşturmalarına karşı korunmasıdır.

(x) 775 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Günümüzde pek çok ülkede geçici dokunulmazlığın kapsamının daraltıldığı görülmektedir. Türkiye ise bu gelişimin dışında kalmıştır.

Bu durum, geçici dokunulmazlığın toplum tarafından giderek bir ayrıcalık olarak görülmesine yol açmıştır.

Son zamanlarda kimi vatandaşlarımızda yolsuzluk olaylarının bir bölümünün siyasetçiyle bağlantılı olduğu ve dokunulmazlık nedeniyle bu yolsuzlukların takibinin güçleştiği yolunda bir kana oluşmaya başlamıştır. Bu kana, parlamentonun saygınlığının olumsuzca etkilenmesine ve dokunulmazlıkların hukuk devletinin gerçekleşmesinin önündeki bir engel olarak görülmesine neden olmaktadır.

Milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması konusunda yargı organlarından gelen taleplerin sonucu bağlanmasının uzun zaman alması veya Meclisçe genellikle kovuşturmanın milletvekili sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesine karar verilmesi, toplumun adalet duygusunu da zedelemektedir.

Diğer yandan dokunulmazlığının kaldırılmaması, hakkında suç isnadı bulunan milletvekilinin yargılanma hakkından yararlanmasına da imkân bırakmamaktadır.

Bütün bu kana ve değerlendirmelerin siyasal yaşamımızdaki olumsuz etkilerinin daha büyük boyutlara ulaşmasını engellemek için Anayasamızın 83 üncü maddesinin değiştirilmesi ve geçici dokunulmazlığın kapsamının daraltılması gerekmektedir. Bu konuda CHP ve siyasi partilerimizin pek çoğu 2002 seçimleri sırasında topluma taahhütte bulunmuştur.

Ancak şu ana kadar böyle bir Anayasa değişikliği gerçekleştirilmemiştir.

Bu durumda, milletvekili dokunulmazlığının hukuk devleti ilkesinin gerçekleşmesini güçleştirici bir husus haline dönüşmemesi, TBMM'nin saygınlığını zedeleyecek eleştirilere neden olmaması ve milletvekillerinin yargılanarak aklanma hakkından yararlanmalarını engellememesi için bir tek çözüm kalmıştır; o da, hakkında dokunulmazlığının kaldırılması istemi bulunan milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılmasına karar verilmesidir.

Bu nedenlerle, Komisyonun, kovuşturmanın milletvekilliği sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesi yolundaki kararına katılmıyoruz.

Oya Arslı	Mehmet Küçükbaşık	Halil Ünlütepe
Ankara	Bursa	Afyonkarahisar
Feridun Baloğlu	Muharrem Kılıç	Uğur Aksöz
Antalya	Malatya	Adana
Aiilla Kart	Ziya Yergök	Sezai Önder
Konya	Adana	Samsun
	Feridun Ayvazoğlu	
	Çorum	

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur.

Beşinci raporu okutuyorum:

5. - Çorum Milletvekili Ali Yüksel Kavuştu'nun yasama dokunulmazlığının kaldırılması hakkında Başbakanlık tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları üyelerinden kurulu Karma Komisyon Raporu (3/634) (S. Sayısı: 776) (x)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Yetkili mercilerin emirlerine uymamak suçunu işlediği iddia olunan Çorum Milletvekili Ali Yüksel Kavuştu hakkında düzenlenen yasama dokunulmazlığının kaldırılmasına dair Başbakanlık tezkeresi ve eki dosya hakkındaki hazırlık komisyonu raporu, Karma Komisyonumuzun 12 Ocak 2005 tarihli toplantısında görüşülmüştür.

Çorum Milletvekili Ali Yüksel Kavuştu Komisyonumuza yazılı olarak dokunulmazlığının kaldırılması talebini iletmıştır.

Karma Komisyonumuz isnat olunan eylemin niteliğini dikkate alarak Çorum Milletvekili Ali Yüksel Kavuştu hakkındaki kovuşturmanın milletvekilliği sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesine karar vermiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun bilgilerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygıyla sunulur.

Burhan Kuzu

İstanbul

Komisyon Başkanı ve arkadaşları

Karşı Oy Yazısı

Anayasamızın 83 üncü maddesinde yasama dokunulmazlığı başlığı altında mutlak ve geçici anlamda iki tür dokunulmazlık düzenlenmiştir. Mutlak dokunulmazlık, milletvekillerinin Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, o oturumdaki Başkanlık Divanının teklifi üzerine Meclisçe başka bir karar alınmadıkça bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulmalarını sağlamaktadır. Mutlak dokunulmazlık adı verilen ve kaldırılması söz konusu olmayan bu dokunulmazlığın amacı, milletvekillerinin düşüncelerini serbestçe ifade etmelerine imkân tanımaktır.

Geçici dokunulmazlık ise, seçimden önce veya sonra suç işlediği ileri sürülen bir milletvekilinin Meclisin kararı olmadıkça tutulamamasını, sorguya çekilememesini, tutuklanamamasını ve yargılanamamasını; hakkında verilmiş olan ceza hükmünün üyelik sıfatı sona erinceye kadar yerine getirilmemesini sağlamaktadır.

Geçici dokunulmazlık TBMM kararıyla kaldırılabilir.

Geçici dokunulmazlığın amacı, milletvekillerinin yasama çalışmalarına katılımının tutuklanma, sorguya çekilme, yargılama veya tutulma gibi nedenlerle engellenmemesini ve siyasî iktidarın keyfileşebilecek suç isnatları veya ceza kovuşturmalarına karşı korunmasıdır.

Günümüzde pek çok ülkede geçici dokunulmazlığın kapsamının daraltıldığı görülmektedir.

Türkiye ise bu gelişimin dışında kalmıştır.

Bu durum, geçici dokunulmazlığın toplum tarafından giderek bir ayrıcalık olarak görülmesine yol açmıştır.

Son zamanlarda kimi vatandaşlarımızda yolsuzluk olaylarının bir bölümünün siyasetçiyle bağlantılı olduğu ve dokunulmazlık nedeniyle bu yolsuzlukların takibinin güçleştiği yolunda bir kanı oluşmaya başlamıştır. Bu kanı, parlamentonun saygınlığının olumsuzca etkilenmesine ve dokunulmazlıkların hukuk devletinin gerçekleşmesinin önündeki bir engel olarak görülmesine neden olmaktadır.

(x) 776 S. Sayılı Basmayazı tutanağına ektir.

Milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması konusunda yargı organlarından gelen taleplerin sonuca bağlanmasının uzun zaman alması veya Meclisçe genellikle kovuşturmanın milletvekili sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesine karar verilmesi, toplumun adalet duygusunu da zedelemektedir.

Diğer yandan dokunulmazlığının kaldırılmaması, hakkında suç isnadı bulunan milletvekilinin yargılanma hakkından yararlanmasına da imkân bırakmamaktadır.

Bütün bu kanı ve değerlendirmelerin siyasal yaşantımızdaki olumsuz etkilerinin daha büyük boyutlara ulaşmasını engellemek için Anayasamızın 83 üncü maddesinin değiştirilmesi ve geçici dokunulmazlığın kapsamının daraltılması gerekmektedir. Bu konuda CHP ve siyasî partilerimizin pek çoğu 2002 seçimleri sırasında topluma taahhütte bulunmuştur.

Ancak şu ana kadar böyle bir Anayasa değişikliği gerçekleştirilmemiştir.

Bu durumda, milletvekili dokunulmazlığının hukuk devleti ilkesinin gerçekleşmesini güçleştirici bir husus haline dönüşmemesini, TBMM'nin saygınlığını zedeleyecek eleştirilere neden olmaması ve milletvekillerinin yargılanarak aklanma hakkından yararlanmalarını engellememesi için bir tek çözüm kalmıştır; o da, hakkında dokunulmazlığının kaldırılması istemi bulunan milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılmasına karar verilmesidir.

Bu nedenlerle, Komisyonun, kovuşturmanın milletvekilliği sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesi yolundaki kararına katılmıyoruz.

Oya Arası	Mehmet Küçükaşık	Halil Ünlütepe
Ankara	Bursa	Afyonkarahisar
Feridun Baloğlu	Muharrem Kılıç	Uğur Aksöz
Antalya	Malatya	Adana
Atilla Kart	Ziya Yergök	Sezai Önder
Konya	Adana	Samsun
	Feridun Ayvazoğlu	
	Çorum	

BAŞKAN - Bilgilerinize sunulmuştur.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığının 2 adet tezkeresi daha vardır, ayrı ayrı okutup oylarınıza sunacağım.

İlk tezkereyi okutuyorum:

IV.- BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI (Devam)

B) TEZKERELER VE ÖNERGELER (Devam)

2.- Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Bülent Arınç'ın, Lüksemburg Meclis Başkanı Jean Spautz'un Lüksemburg'a resmî davetine bir parlamento heyetiyle birlikte icabetine ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/767)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı Bülent Arınç'ın Lüksemburg Meclis Başkanı Jean Spautz'un davetine icabet etmek üzere, beraberinde Parlamento heyetiyle, Lüksemburg'a resmî ziyarette bulunması hususu Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkındaki 3620 sayılı Kanununun 6 ncı maddesi uyarınca Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Bülent Arınç

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

BAŞKAN - Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.
İkinci tezkereyi okutuyorum:

3.- Akdeniz Parlamenter Asamblesine Türkiye Büyük Millet Meclisinin üye olmasına ilişkin Başkanlık tezkeresi (3/768)

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Parlamentolararası Birlik'in (PAB) öncü rolü ve girişimleriyle Akdeniz'e kıyısı olan ülke parlamentoları arasında siyasi diyalog ve anlayışı artırarak, üyeleri arasında işbirliğini geliştirmek, bölgesel güvenlik ve istikrarı sağlamak ve barışı güçlendirmek amacıyla Parlamentolararası Birlik içerisinde yer alan "Akdeniz'de Güvenlik ve İşbirliği Konferansının" "Akdeniz Parlamenter Asamblesi"ne dönüştürülmesine 7 Şubat 2005 tarihinde yapılan toplantıda karar verilmiştir.

Türkiye Büyük Millet Meclisinin Dış İlişkilerinin Düzenlenmesi Hakkındaki 3620 sayılı Kanununun 4 üncü maddesi uyarınca "Akdeniz Parlamenter Asamblesi"ne TBMM'nin üye olması hususu Genel Kurulun tasviplerine sunulur.

Bülent Arınç

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

BAŞKAN - Oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun, İçtüzüğü'nün 19 uncu maddesine göre verilmiş önerisi vardır; okutup, oylarınıza sunacağım.

VI.- ÖNERİLER

A) SİYASİ PARTİ GRUBU ÖNERİLERİ

1.- Gündemdeki sıralamanın yeniden düzenlenmesine ilişkin CHP Grubu önerisi

2.3.2005

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Danışma Kurulu; 2.3.2005 Çarşamba günü (bugün) toplanmadığından, Grubumuzun aşağıdaki önerisinin, İçtüzüğü'nün 19 uncu maddesi gereğince Genel Kurulun onayına sunulmasını arz ederim.

Saygılarımla.

Haluk Koç

Samsun

Grup Başkanvekili

Öneri:

2.3.2005 tarihli Türkiye Büyük Millet Meclisi Gündeminin, Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşlere dair kısmının 155 inci sırasında yer alan 564-1 ek sıra sayısının bu kısmın 3 üncü sırasına, 183 üncü sırasında yer alan 596-1 ek sıra sayısının bu kısmın 4 üncü sırasına, 142 nci sırasında yer alan 550-1 ek sıra sayısının bu kısmın 5 inci sırasına alınması önerilmiştir.

BAŞKAN - Lehte, Sayın Koç, buyurun.

ATILLA KART (Konya) - Lehte söz istiyorum.

BAŞKAN - Lehte Atilla Kart.

Buyurun Sayın Koç.

HALUK KOÇ (Samsun) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlarım, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun, bugünkü çalışma gündeminin beforlenmesine dönük Grup önerisi içinde söz almış bulunuyorum; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, belki, arkası yarın programına döndü bu; ama, bu konudaki Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun kararlılığını, Cumhuriyet Halk Partisinin bu konudaki ısrarını, Parlamento'nun saygınlığı açısından, milletvekili dokunulmazlığının kaldırılmasının ne kadar önemli olduğu açısından, bunu, değişik zaman dilimlerinde önünüze getiriyoruz. Belki, sizi sıkıyorum, biliyorum; belki, bunun sonucunda, bir miktar da vicdanımızla sizi karşı karşıya bırakma durumu ortaya çıkıyor, bunu da görüyorum; ama, bunu, sizlerle paylaşmaya, bu iş gerçekleşene kadar devam edeceğiz. Bu kararlılığımızı bir kere daha ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, bugün, Sayın İdris Naim Şahin'in dokunulmazlığının kaldırılmasıyla ilgili 3 adet dosyası, Cumhuriyet Halk Partisinin, bugün görüşülmesi amacıyla Genel Kurulda ele alınması talebiyle karşınıza gelmiş bulunuyoruz.

Biraz sonra, lehte-aleyhte konuşmalardan sonra oylama yapılacak Benim gözüm Sayın Şahin'in üzerinde olacak. Hiç olmazsa, sizler, belki bunu reddetmeye çalışacaksınız; doğaldır, bir siyasi parti disiplini içerisinde davranmak isteyen çoğunluğunuz olacaktır; ama, Sayın Şahin, kendisi hakkında, biz, kendisine sunmak istediğimiz savunma hakkını kullanmak isteyecektir diye düşünüyorum. Sayın Şahin, gözüm sizin üzerinizde olacak. "Savunma hakkı istiyorum" diyen bir İdris Naim Şahin görmek istiyorum ben. O yüzden, Cumhuriyet Halk Partisi Grup Önerisinin, sanıyorum, lehinde oy kullanacaktır. Önemli bir sınav olacak kendi için de.

Değerli arkadaşlarım, şimdi, bu konu gündeme geldiğinde, geçen seferler, bunun, 22 nci dönemden bir kronolojik incelemesini sunmuştum; bunları yinelemeyeceğim. Temel çelişkilerinizi defaaten gündeme getirdik, verdiğimiz sözleri gündeme getirdik, seçim bildirgenizdeki durumu gündeme getirdik; fakat, bunların hepsinin unutulduğunu, zaten, unutkan olan bir toplumun, unutkan parlamentosu, unutkan yasama göreviyle yükümlü milletvekilleri olduğumuzu âdeta kanıtlamak ister gibisiniz.

Değerli arkadaşlarım, Sayın Adalet Bakanı burada, bu da benim için çok büyük bir şans; çünkü, bu konuyla ilgili çeşitli gündem oluşturduğunda, Sayın Cemil Çiçek de, dokunulmazlık konusunda, kamuoyuna, resmi parti görüşünü açıklamakla karşı karşıya kalıyor. Ben, Sayın Bakanın da burada, bu konudaki bazı çelişkilerini ifade etmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, dokunulmazlık kavramı anayasal bir kavramdır ve sadece milletvekilleri için söz konusudur. Yani, bu kavram, sadece Türkiye Cumhuriyeti Anayasasında ve Türkiye Büyük Millet Meclisi İktüzüğünde yer almaktadır. Milletvekilleri, bu koruma kalkanı, zirri nedeniyle, dokunulmazlıkları nedeniyle sorgulanamamakta ve yargılanamamaktadır.

Şimdi, Sayın Bakanın sık dile getirdiği ve sizlerin de sık olarak bu gerekçeyi kullandığınızı biliyorum: Dokunulmazlık diye bir kavram söz konusu değildir, diğer kamu görevlilerinin dokunulmazlığı vardır; onların da giderilmesi gerekir. Şimdi, ben, bu konudaki, Sayın Bakanın -ben hukukçu değilim, özür diliyorum, ama- bu çelişmesini ifade etmek istiyorum. Şimdi, diğer kamu görevlilerinin dokunulmazlıkları var mı yok mu? Diğer kamu görevlilerinin yargılanmaları esnasında, mensup oldukları kurum amirliğinin soruşturma izni prosedürü, süreci devreye girmektedir biliyorsunuz; daha önce kamuda değişik noktalarda yönetici olan arkadaşlarım bunu bilirler. Soruşturma izni verildiği takdirde, adli anlamda, cezaî süreç başlamaktadır. Şimdi, soruşturma izni verilmediği takdirde ise, ilgili kişi veya savcılık makamı tarafından, bu karara karşı, bölge idare mahkemesi veya Danıştay nezdinde itiraz yapılabilmektedir; yani, bu anlamda da bir yargısal denetim süreci söz konusu olup, cezaî süreç işlemektedir.

Değerli arkadaşlarım, öte yandan, adli anlamdaki bu cezaî sürecin dışında, kamu görevlileri hakkında, yer değiştirme, uyarma, kınamadan başlayan ve meslekten ihraça kadar uzanan, bir dizi disiplin ve idari müeyyide uygulaması, bizzat, mevcut mevzuat içerisinde ve hiçbir izne tabi olmadan da, sıkça uygulanmaktadır. Nitekim, kamu görevlileri için bir sicil affı söz konusu; demek ki, uygulanabilmekte ki, buradan doğan cezaların giderilmesi için bir sicil affını gündeme getirebilmektesiniz.

Sayın milletvekilleri, bu sebeplerle, hükümetin. soruşturma izni prosedürünü kastederek -bakın, soruşturma izni prosedürünü, sürecini kastederek- ve bir taraftan da saptırma yaparak dile getirdiği kamu görevlilerinin dokunulmazlığı kavramının, yasal gerçeklerle ve fiili durumla bağdaşır bir yönü yoktur. Kaldı ki, hükümet, soruşturma izni prosedürünü de ortadan kaldırmak istememektedir. Belediyeler ve bakanlık bürokrasisine yönelik soruşturma izni taleplerini, talep yapılan kişinin siyasi konumuna ve yakınlığına göre değerlendirerek, işine geldiği zaman bu izni vermekte, işine gelmediği zaman izin vermemektedir. Demokrasilerde keyfi bir izin süreci yaşanmaktadır bu konuda da. Hükümet, elindeki bu olağanüstü kozu, siyasi kozu ve gücü kaybetmek istememektedir.

Sayın milletvekilleri, bir diğer önemli husus: Hükümet, soruşturma izni prosedürünün daha etkin ve işler hale gelmesini istiyorsa, bu konuda da anayasal bir düzenlemeye gerek kalmadan, yasal bir düzenlemeyle bunu gerçekleştirmek mümkündür. Ben buradan Sayın Adalet Bakanına da açık bir davette bulunuyorum Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına: Elinizi kolunuzu tutan yok Sayın Bakan, Eğer böyle bir yasal düzenleme yapacak olursanız, getirirsiniz, burada bunun gereklerini, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu olarak size yardımcı olarak yerine getiririz. Bunun sözünü de açıkça veriyoruz.

Değerli arkadaşlarım, iktidar mensubu arkadaşlarım, sözcüleri tarafından sık dile getirilen bir haşka çetişi: Efendim, Anayasanın 83 üncü, 100 üncü maddelerini değiştirmek istiyorsunuz... Bakın, bir uzlaşma komisyonu kuralım, gelin buraya üye verin, bu uzlaşma komisyonunu çalıştıralım, bunun sonucunda çıkacak metin üzerinde anayasa değişikliğini yapalım...

Değerli arkadaşlarım, samimî değilsiniz, samimî değilsiniz. Bakın, geçmiş zamana değil, geçmiş dönemlerde, 5, 6, 7 siyasi partiden oluşan parlamentolar mevcuttu. Bugün 2 siyasi partinin grubu var ve şu 22 nci Döneme bakalım: Avrupa Birliğiyle ilgili uyum yasaları çerçevesinde, anayasa değişiklikleri için, uzlaşma komisyonunu toplantıya çağırдыңız mı?! Değerli arkadaşlarım, bunları söylerken, lütfen yakın geçmişte yaptıklarınızı da bir değerlendirin. 169 ve 170 inci maddeler, ormanla ilgili anayasa değişikliği teklifinizde Cumhuriyet Halk Partisi Grubuna seslendiniz mi; aillaşaşına gelin, bir uzlaşma komisyonu kuralım da burada bir mutabakat arayıp bu anayasa değişikliğini buraya böyle getirelim diye.

Sonuç şu: Yani, benim -Sayın Genel Başkan geçen gün Grupta söyledi, ondan alıntı yaparak söyleyeyim- yerim dar, yenim dar diyorsunuz. Yani, yeni gelinin oynamama arzusunu yerine getiriyorsunuz. Yani, istediğiniz zaman, çok rahatlıkla Türkiye Büyük Millet Meclisine, tek taraflı olarak, tek irade olarak bir anayasa değişikliğini getirip dayatabiliyorsunuz -bu sözüm için özür dilerim, yaşadığımız süreç bunu gösterdi- ama, 83 ve 100 üncü maddeler, milletvekili dokunulmazlığı, bakan ve başbakanlar hakkında soruşturma açılabilmesi için gerekli olan anayasa değişikliğini yapmak için, "hayır biz buna gelemeziz, uzlaşma komisyonu kurmak lazım..."

Değerli arkadaşlarım, uzlaşma komisyonu, Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtüzüğünde yer alan, kurulması gerekli olan komisyonlardan bir tanesi değildir; bir istişaredir; o istişare iki partinin yetkilileri arasında yapılabilir ve bu istişarenin de en geniş anlamda yapılacağı yer Anayasa Komisyonudur. Anayasa Komisyonunda 8 Cumhuriyet Halk Partili, 16 AKP'li üye arkadaşımız vardır. İşte size uzlaşma komisyonu, Anayasa Komisyonu. Sayın Kuzu buralarda yok. Anayasa Komisyonu Başkanı olarak... Getirmek istediğiniz, bizim teklif ettiğimiz anayasa değişikliklerini, en geniş uzlaşma komisyonu Anayasa Komisyonunda ele alabiliriz.

Değerli arkadaşlarım, bu Meclisi yüceltmemiz lazım. Bu Meclisi, bu dönemin yüceltmesi lazım. Bu Meclisi, bu dönemin yüceltmesi lazım. Üç defa söyledim. Bu yüceltme de, çok dar bir siyasi kadronun -parti ayırımı yapmıyorum, kişi ayırımı yapmıyorum- üzerindeki birtakım yüklerin buradaki namuslu milletvekilleri tarafından ne zaman ki taşınamaz hale getirilmesi mümkün kılınacaktır, işte, o zaman, bu Millet Meclisi saygın bir konuma yükselecektir. Ben, hiçbir kişinin sorumlu olduğu bir suçun milletvekili sıfatıyla benim sırtımdan korunmasına taraftar değilim.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Koç, lütfen, konuşmanızı tamamlar mısınız.

Buyurun.

HALUK KOÇ (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan.

Bu düşünceyi paylaşan çok sayıda milletvekili olduğunu biliyorum.

Bakin, bu zinciri kırmak zorundayız. Vicdanî sorumluluğumuzu yerine getirmek zorundayız. Kaldı ki, ben, bu arkadaşlarımızın da buna ihtiyacı olmadığını inanıyorum. Eğer, Sayın Dışişleri Bakanının bugün Sayın Emin Çölaşan'a verdiği yanıtta gibi, benzer suçtan beraat edenler olmuş-tur tezini eğer hayatta da gerçekleştirmek istiyorsa, öncelikle, Sayın Dışişleri Bakanının ve İçişleri Bakanının, kendi dokunulmazlıklarının kaldırılması için buraya başvurmaları gerekir. Bunu, niye, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun, bir grup önerisi olarak bu Meclise taşımamızı bekliyorsunuz?

Ben, Sayın İdris Naim Şahin'e, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu tarafından bir savunma hakkı verilmesini talep ediyorum. Sayın İdris Naim Şahin, bu savunma hakkını, bir temel insanlık hakkı olarak, bir temel hukuk kuralı olarak kullansın istiyoruz. Sizler, herhalde arkadaşınıza yardımcı olacaksınız.

Saygılarımı sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Koç.

Sayın Ergin, siz aleyhte konuşacaksınız.

SADULLAH ERGİN (Hatay) - Efendim, bir lehte konuşma daha vardı.

BAŞKAN - Sırasıyla vereceğim; bir lehte bir aleyhte.

Buyurun Sayın Ergin.

SADULLAH ERGİN (Hatay) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; Cumhuriyet Halk Partisinin, Meclis gündemini belirlemeye yönelik grup önerisinin aleyhinde söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Muhterem Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, birkaç haftadır bu konu özellikle gündeme getirilmeye başlandı; ama, bu Meclis çalışmaya başladığı andan itibaren -22 nci Dönem Parlamentosu kastediyorum- Cumhuriyet Halk Partisi, sürekli olarak, milletvekili dokunulmazlığı, yasama dokunulmazlığıyla ilgili bu taleplerini yineleyip gelmektedir.

Bildiğimiz gibi, bununla ilgili olarak, AK Parti Grubumuzun, Partimizin görüşlerini, gerek Genel Başkanımız gerekse grup sözcülerimiz, değişik vesilelerle ifade ettiler. Bir kez daha tekrarlamakta fayda mülâhaza ediyorum; o da şu:

Değerli arkadaşlar, bu yasama dokunulmazlığı denilen hadise, sanki 22 nci Dönem Parlamentosunun ortaya koyduğu bir müessese gibi, sürekli olarak, bu Parlamentosunda bizlerin önüne getirilmekte. Yasama dokunulmazlığı kurumunun, Türk hukuk sistemine ne zaman girdiğine şöyle bir bakacak olursak, bu müessesenin tarihini de gözden geçirme imkânımız olacak ve siyasetçilerin, siyasi partilerin, bu konuya dair geçmiş dönemlerdeki tutumlarını da değerlendirme imkânı bulacağız diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, 1982 Anayasamızda, yasama dokunulmazlığı düzenlenmiş. Bir geriye gidiyoruz, özgürlükçü boyutuyla hep ön plana çıkarılan 1961 Anayasamızda 79 uncu madde olarak, yine, yasama dokunulmazlığı ve sorumsuzluğu, ikisi beraber düzenlenmiş. Ondan biraz daha geriye gidiyorum; Türkiye Cumhuriyetinin Kurucu Meclisi tarafından, Türkiye Cumhuriyetini kurmuş olan Mustafa Kemal Atatürk'ün başında olduğu o Meclis tarafından yapılmış olan 1924 Anayasasına gidiyorum. Değerli arkadaşlar, 1924 Anayasasınının 17 nci maddesini sizlerle paylaşmak istiyorum; bugünkü Türkçe'yle, çevrilmiş şekliyle okuyorum: "Bir milletvekili, ne Meclis için-

deki oy, düşünce ve demeçlerinden ne de Meclisteki oy, düşünce ve demeçlerini Meclis dışında söylemek ve açığa vurmaktan sorumlu değildir.

Seçiminden gerek önce ve gerek sonra üstüne suç atılan bir milletvekili, Meclisin kararı olmadıkça sanık olarak sorgulanamaz, tutulamaz ve yargılanamaz. Cinayetten suçüstü yakalanma hali bu hükmün dışındadır. Ancak, bu halde, yetkili makam bunu hemen Meclise bildirmek ödevindedir.

Seçiminden önce veya sonra bir milletvekili hakkında verilmiş bir ceza hükmünün yerine getirilmesi, milletvekilliği süresinin sonuna bırakılır.

Milletvekilliği süresi içinde zamanasını yürümez."

Şimdi, ben, başta, bu metnin 1924 Anayasasına ait bir metin olduğunu söylememem, herhalde arkadaşlarımız, bunu, şimdiki Anayasamızın 83 üncü maddesiyle karıştırabilirlerdi. Aynen, 1924 Anayasasındaki tüm unsurları, 1982 Anayasamızın 83 üncü maddesinde bulabilirsiniz ve 1983 Anayasası ilaveten daha da daraltılmış olarak metne işlenmiştir.

Değerli arkadaşlar, hal böyleyken, 1924'ten beri, yaklaşık seksenbir yıldır, bu Parlamento, aynı korumalarla çalışıp gelmiştir. Bu husus sanki son ikibuçuk yıldır Türk siyaset hayatının gündemine gelmiş gibi, sürekli bu şekilde getirilmesini anlamakta gerçekten zorluk yaşıyorum.

Hemen şunu ifade etmek istiyorum: Sayın Koç, konuşmasında "bu Meclisi yüceltmemiz lazım" ifadesini kullandı. Ben, bu ifadeyi kabul etmiyorum. Bu Meclis, halkın iradesinin tecelli ettiği, şu anda zaten yüce bir Meclistir. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Şayet, dokunulmazlıkların mevcut olması, meclislerin yücelmesine engelse, hemen şunu ifade etmek istiyorum: 1924'ten 1949'a kadar tek başına iktidar olan Cumhuriyet Halk Partisi İktidarı döneminde, tek parti iktidarı döneminde bu Meclis niye yüceltilmemiştir acaba?! Bunu da sormak, bizim en tabii hakkımız.

ATİLA EMEK (Antalya) - Yolsuzluk bu boyuta hiçbir zaman ulaşmadı. Yolsuzlukların hesabını sormak üzere geldik!

SADULLAH ERGİN (Devamla) - Değerli arkadaşlar, bu Meclis, kurulduğu günden bugüne kadar halkın iradesini temsil etmiş ve milleti adına, yasama görevini, denetim görevini en iyi şekilde ifa etmiştir. Dolayısıyla...

ATİLA EMEK (Antalya) - Kimin yolsuzluğu varsa, hesabını verecek, bu Meclis öyle yücecek! Hiç saptırmayın!

SADULLAH ERGİN (Devamla) - Lütfen, tahammül edin...

ATİLA EMEK (Antalya) - Tahammül değil...

SADULLAH ERGİN (Devamla) - Biz, sizin Grup Başkanvekilinizi saygıyla dinledik.

ATİLA EMEK (Antalya) - Herkes yolsuzlukların hesabını verecek!

SADULLAH ERGİN (Devamla) - Eğer bu Mecliste konuşup, konuşulanlara cevap alınmadığı bir düzen istiyorsanız, o dönemler çok eskide kaldı. Bu millet buna izin vermez, bu Meclis buna izin vermez. (AK Parti sıralarından alkışlar) Bir eleştiri getiriliyorsa, tabii olarak, bu eleştirinin de cevabını almak durumundasınız. Eğer, yanlış bir şey söylüyorsak, haksız bir şey konuşuyorsak, bu kürsü size de açık değerli dostlar.

Kıymetli arkadaşlar, değerli milletvekilleri; bu Meclisin mensupları üzerinde yasama dokunulmazlığını ve sorumsuzluğunu tartışmak bir sistem sorunudur aslında. Parlamento demokrasilerde yasama, yürütme ve yargı erkleri arasında çok ince bir çizgi vardır ve hassas dengeler üzerine kurulmuştur bunlar. Dolayısıyla, bir bütün olarak değerlendirilmesi gereken bu dengelerin içerisinde sadece milletvekilliği kurumunu çekip alarak onun dokunulmazlık konusunu tartışmak ve bu konuda fikir beyan etmek hakça bir yaklaşım olarak değerlendirilemez diye düşünüyorum; çünkü,

siz, bir sistemin tamamını etkileyen bu dengelerden sadece bir tanesini zayıf düşüreceksiniz. Burada, sakın ola, yargıdan mı kaçılıyor şeklinde bir değerlendirmeye girmeyelim. Çünkü, geçen konuşmamda da ifade ettim; bizzat yargı mensupları, kendileri için, yargılanma noktasında bir dokunulmazlık, bir öninceleme koymuşlar, engelleme yapmışlar. Dolayısıyla, bu mantıkla, şayet, yasama dokunulmazlıklarının mevcut olması, yargıdan kaçıyor şeklinde değerlendirilecekse -ki, bu mantık yanlıştır bana göre- o zaman, yargı mensuplarımızın da kendi yaptıkları yargı işlevinden kaçtıkları sonucuna mı varacağız?!

Daha önce ifade ettim; Yargıtay Hukuk Genel Kurulunun vermiş olduğu iki tane içtihat var, arkadaşlar. Bu iki içtihatta, Yargıtay Başkanı ve üyelerin, Yüce Divanda, ceza davasından mahkûm olmadıkları sürece, haklarında hukuk davası dahi açılmıyor. Şu anda milletvekillerimizin tamamıyla ilgili hukuk davası açılabilir. Bizim böyle bir talebimiz yok, böyle bir dokunulmazlık talebimiz yok; ama, bakınız, yasama, yürütme ve yargı erklerinin hiçbirini bir diğerine feda edilebilecek konumda değil. Her birinin kendi açısından çok önemli özellikleri var

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - 550 milletvekilinin hepsi mi suçlu muyuz?!

SADULLAH ERGİN (Devamla) - Yasama görevi, yargı görevinden daha aşağıda bir görev değil; yargı görevi de bizimkinden daha alı bir görev değil, yürütme de aynı şekilde. Dolayısıyla, bunların içerisinde bir tek yasamaya yönelik yapılan bu eleştirileri, ben, bu Meclisin kendi kendine yapmış olduğu bir haksızlık olarak değerlendiriyorum.

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - Senin bize yaptığın haksızlık!..

SADULLAH ERGİN (Devamla) - Değerli arkadaşlar, bakınız, geçenlerde yüksek yargı organlarında, basın organlarında çok geniş haberler çıktı. Bu haberlerden sonra bizzat Yargıtay Başkanının bir değerlendirmesi oldu; o değerlendirme de şudur: Hâkim teminatının hâkimlere tanınan bir imtiyaz değil, sadece yargılanan kişiler için güvence olduğu görüşünü dile getirdi Sayın Başkan. Ben, bu görüşe katıyorum; ama, bu, hâkimler için bir imtiyaz değil. Peki, hâkimler bu görevlerini ifa ederken yargılananların güvencesi açısından böyle bir ayrıcalığı haklı gösteren gerekçeleri koyuyorlar ki, biz de doğru buluyoruz; yasama görevi gören milletvekillerinin bu hizmeti bekleyen seçmenlerine, milletine, halkına yönelik olarak, şahsına değil ama, bu kuruma yönelik düzenlenmiş ve seksenbir yıldır bu Mecliste uygulanan hükümler üzerine bu kadar acımasız gelinmesini, doğrusu, ben, izleyenlerin değerlendirmesine bırakıyorum.

Değerli arkadaşlar, gene Sayın Yargıtay Başkanının sözleriyle sona erdiriyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Ergin, konuşmanızı tamamlar mısınız.

SADULLAH ERGİN (Devamla) - Bitiriyorum Sayın Başkan.

"Anayasamıza göre yargı yetkisi, Türk Milleti adına, bağımsız mahkemeler eliyle yürütülür. Yargıtay, adliye mahkemelerince verilen ve kanunun başka bir adli merci bırakmadığı karar ve hükümlerin son inceleme yeridir. Hâkim teminatı, hâkimlere tanınan bir imtiyaz değildir. Bu teminat sadece yargılanan kişiler için güvencedir. Zira, siyasi gücün etkisine maruz kalmış bir yargı, objektifliğini, saygınlığını, temel hak ve özgürlükleri etkin bir şekilde koruyabilme yeteneğini yitirir."

Ben Sayın Başkanın bu görüşlerini ifade ediyorum ve ilave de ediyorum; bunun tersi de doğrudur, yani, yasama görevini yapan milletvekillerinin de, gerek yürütme gerek yargı olsun, başka tesirler altında kalmadan özgür iradeleriyle bu görevlerini yapabilmeleri gerekir. Bu, bizi seçen milletimize, halkımıza ve şu Meclisin saygınlığına olan yaklaşımınıza, tavrınıza gösterir. Bu açıdan, bundan sonraki yapılacak değerlendirmelerde seksenbir yıllık geçmiş de gözönünde bulundurmaya, bu süre içerisinde birçok siyasi partinin tek başına iktidarda bulunduğunu, o dönemler içerisinde çok araştırdım; Cumhuriyet Halk Partisinin, dokunulmazlığın kaldırılması ya da sınırlandırılması yönünde, özellikle 1924 ile 1949 arasında, bir çabası olup olmadığını araştırdım. Ben ulaşamadım.

İSMET ATALAY (İstanbul) - O zaman yolsuzluk, sahtekârlık yok ki!

SADULLAH ERGİN (Devamla) - Şayet CHP'li dostlarımız ulaşırlarsa, lütfen, onları da bize ulaştırırlarsa sevinirim.

ATİLA EMEK (Antalya) - Ülkenin çektiği, yoksulluktan, yolsuzluktan.

SADULLAH ERGİN (Devamla) - Bu Meclisin mehabetine, bu Meclisin saygınlığına ve milletvekillerimize haksızlık yapmayalım diyor; hepinize saygılar sunuyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

ATİLA EMEK (Antalya) - Dosyaları işleme koyalım. Bu genel kapsamını açıkladınız, özelden ne diyorsunuz?

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Ergin.

Lehte, Konya Milletvekili Sayın Atilla Kart; buyurun.

ATİLLA KART (Konya) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun gündem önerisi hakkında görüşlerimi beyan etmek üzere söz almış bulunmaktayım; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlarım, dönem sonuna kadar erteleme kararı verilen dokunulmazlık dosyalarının içeriği hakkında, hem Genel Kurulu bilgilendirmek hem de kamuoyunu aydınlatmak amacıyla, bu dosyaları Genel Kurul huzuruna getirmeye devam edeceğiz. Bugün, Genel Kurul huzuruna getirdiğimiz dosya, Adalet ve Kalkınma Partisi Genel Sekreteri ve İstanbul Milletvekili olan Sayın İdris Naim Şahin'le ilgili olan dosyalar.

Değerli arkadaşlarım, bu dosyalarda, mülkiye müfettişlerinin Haziran 2002 tarihli bir raporu var; 92 sayfalık bir rapor. Bu rapora göre, 1994-2001 yılları arasında, İstanbul Büyükşehir Belediyesinin hüküm ve tasarrufu altında bulunan anaarter, bulvar ve benzeri yerlere konulan reklam panolarının kiralanması sürecinde, kasıtlı olarak ve yandaş ilişkiler içinde ihale yapılmak suretiyle, 2002 yılı itibariyle 146 trilyon bir zarara uğratma durumunun varlığı tespit ediliyor. Tekrar ifade ediyorum; 146 trilyonluk bir kamu zararından söz ediliyor. Bu raporlarda, ihale Yasasının 9 uncu maddesinin açık bir şekilde ihlal edildiği ifade ediliyor. Bu zarardan sorumlu olanlar arasında Sayın Recep Tayyip Erdoğan, Sayın Ali Müfit Görtuna ve bunların yanında da o dönemin en-cümen başkanı ve genel sekreteri olan Sayın İdris Naim Şahin'in sorumlu oldukları ifade ediliyor.

Değerli arkadaşlarım, mülkiye müfettişlerinin bu raporunda, bu reklam panolarının ihalesi aşamasında fiyat tespiti yapılırken, ticaret odası, sanayi odası, borsa gibi kuruluşlardan heyetin oluşturulması gerekirken bu heyetin oluşturulmadığı ifade ediliyor. Bunun da ötesinde, Büyükşehir Belediyesi Meclisinin tespit ettiği tarifelerin de, yani, asgarî tarifelerin de uygulanmadığı ifade ediliyor. Bu tarifelere uyulması halinde, sadece bu tarifelere uyulması halinde, belediyenin 51 trilyon gelir elde edeceği ifade ediliyor. Doğaldır ki, İstanbul Ticaret Odası aracılığıyla komisyon oluşturulup reel piyasa fiyatları esas alınsaydı, daha büyük bir gelir elde edilmesi söz konusu olacaktı.

Ne yapılmıştır da belediye bu kadar büyük zarara uğratılmıştır? Neden bu yola başvurulmuştur? Bunun en önemli sebebinin ihaleyi alan firmaların niteliği olduğunu, mülkiye müfettişleri, somut bir şekilde, gerekçeli bir şekilde açıklıyor değerli arkadaşlarım. Bakıyoruz, billboard ihalelerini, 1994 yılında Büyükşehirin iştiraki olan Kültür AŞ'nin, 1998 yılında Birlik Medya Grubunun, 2001 yılında da yine Kültür AŞ'nin aldığını görüyoruz. Kültür AŞ'nin TRT'ye kadar uzanan bağlantıları, kamuoyu tarafından gayet iyi biliniyor.

Bütün bu şirketler ile İstanbul Büyükşehir Belediyesinin üst yönetimi arasındaki yakın ve özel ilişkilerin varlığını, mülkiye müfettişleri, gerekçeli bir şekilde, somut bir şekilde açıklıyor değerli arkadaşlarım. Rapora göre, bu durum, ihale bedellerinin yasaya aykırı olarak tespit edilmesinde belirleyici olmuştur; yani, özel ve yakın ilişkiler, bu bedellerin tespitinde belirleyici ve öncelikli olmuştur.

Yine, rapora göre, 146 trilyona ulaşan bu zararın, aralarında İdris Naim Şahin'in de bulunduğu tüm ilgililerden, müşterek ve müteselsil sorumluluk esaslarına göre, tazmini gerekmektedir.

Iddianameye göre, Sayın Şahin hakkında ihaleye fesat karıştırma suçlamasının olduğunu da yeri gelmişken ifade ediyorum.

Değerli arkadaşlarım, daha evvel de ifade ettim, bu konularda kesin hüküm aşamasına ulaşan bir dava dosyası söz konusu olmadığından, doğal olarak, Sayın Şahin'in suçlu olduğunu ifade etmiyorum; ancak, ortada olan bir maddi vakıa var. Salt bu dosyadaki eylemlerden dolayı belediye 146 trilyon zarara uğratılmıştır değerli arkadaşlarım. Bu zararın, ihmal yoluyla değil, hukuk dışı organize ilişkiler sonucu ortaya çıktığı açıktır. Bu zarar kimlerden tahsil edilecektir? Bu zararın tahsili yolunda herhangi bir yasal girişimde bulunulmuş mudur? İşin cezaî sorumluluğu bir tarafa, İstanbul Büyükşehir Belediyesi, dönemin ilgilileri hakkında neden tazminat davaları açmamaktadır?

Sayın İçişleri Bakanına ve hükümete huzurunuzda soruyorum: Bu yasal görevin gereğini ne zaman yapacaksınız? Ancak, bir gerçek var ki, çok iyi biliyoruz ki, hükümet ve Sayın Bakan, bunun gereğini yapmayacaktır, yapamayacaktır değerli arkadaşlarım. Bu usulsüzlük ve yolsuzluk da, geçiştirilmeye ve unutturulmaya çalışılacaktır. Ankara Büyükşehir Belediye Başkanı hakkında mevcut belgelere rağmen soruşturma izni vermeyen Sayın İçişleri Bakanının, böylesine önemli ve bağlantıları, siyasi iktidarın genel merkezine kadar dayandığına ilişkin belge ve bilgiler bulunan bir olayda yasal süreci başlatacağına hiç ihtimal vermiyoruz.

Bu anlayış ve davranış içinde olan ve yoğun suç iddialarının muhatabı olan sınırlı ve dar bir siyasi kadronun -değerli arkadaşlarım, Grup Başkanvekilim de ifade etti, ben de bu hususu özellikle vurguluyorum; sınırlı ve dar bir siyasi kadrodan söz ediyorum- bu kadronun, yolsuzluk batağını kuruması mümkün değildir değerli arkadaşlarım. O siyasi kadronun bir bölümünün bu hukuk dışı ilişkilerin içinde olduğu yolunda ciddi iddialar ve bulgular söz konusudur. Bütün yargılama süreçleri bunu göstermektedir.

İstanbul Büyükşehir Belediyesindeki görev dönemi için, bu kadar ağır ve belgeli suçlamalara muhatap olan Sayın Şahin hakkında, enerji yolsuzluğu dosyasında da ciddi iddiaların ileri sürüldüğünü hepimiz biliyoruz değerli arkadaşlarım. İddialardan söz ediyorum, ciddi iddialardan söz ediyorum. Adres verilerek, zaman ve isim verilerek bu olaylar anlatılıyor değerli arkadaşlarım. Bu iddialara göre, siyasi iktidara mensup milletvekilleri ve bakanlar, bu ilişkilerin doğrudan veya dolaylı olarak içindedir. Bu ilişkiler üzerine gitmenin yolu ve yöntemi son derece açıktır. "Ucu nereye kadar giderse gitsin gereğini yapacağız" diyenlerin, bu sözlerinin arkasında durmayacaklarını şu onbeş günlük süreç bize bir defa daha gösterdi değerli arkadaşlarım. Bu yolsuzlukların üzerine gidebilmek için, oradaki sacayağı tamamlayan dördüncü sacayağının üzerine gitmeniz gerekiyor değerli arkadaşlarım. Okeydeki dördüncü taşı bulmanız gerekiyor. Bu taşı tespit etmek noktasında cesaret gösterebiliyor musunuz; bunu, gösteremiyorsunuz.

Bakın, değerli arkadaşlarım, yolsuzlukların üzerine gidebilmek için samimi ve tutarlı olmak gerekiyor. Kamu kaynaklarından beslenen hortumları kesmek gerekiyor. (AK Parti sıralarından gürültüler) Bu hortumlardan da beslenmemiş olmak gerekiyor değerli arkadaşım.

Değerli arkadaşlarım, bu işler; yani, yolsuzlukla mücadele, demokrasi anlayışı, kültürü ve disiplini gerektirir. Bakın, bir tarafta -son bir hafta içindeki gelişmeden söz ediyorum- oturduğu lojmana ait bilgileri kamuoyundan gizlediği için istifa etmek zorunda kalan Fransa Maliye Bakanı, diğer tarafta ise sahte fatura ve hayali ihracat yoluyla 150 000 000 dolarlık alışveriş yaptığı yolunda yasal raporlar bulunan bir Maliye Bakanı, hakkında düzenlenmiş olan dava dosyaları mahkeme arşivlerinde kaybolan, sumenaltı edilen bir Maliye Bakanı. Bu dosyaların akıbeti sorulduğu zaman "merak etmeyin bir yerden çıkan" diyen bir gayri ciddi ve sorumsuz bir Maliye Bakanı. Yine, bir tarafta belediyenin 146 trilyonluk zararı konusunda suskun kalan ve mekanizmayı hiçbir şekilde çalıştırmayacağı anlaşılan İçişleri Bakanı. En nihayet, soruşturma izni ve dokunulmazlık kavram-

ları konusunda kamuoyunu ısrarlı bir şekilde yanıltmaya devam eden Sayın Adalet Bakanı. Sayın Adalet Bakanının bu kavram karışıklığını, kavram kargaşasını ne şekilde açıkladığını, ne şekilde maharetle yaptığını Grup Başkanvekilimiz biraz evvel somut olarak anlattı değerli arkadaşlarım.

Bütün bu değerlendirmeleri yaptıktan sonra, Sayın Sadullah Ergin'in değerlendirmelerine de kısaca değinmek istiyorum. Sayın Ergin'in seksenbir yıla yönelik olarak yaptığı değerlendirme ve seksenbir yıla sahip çıkma duygusunu memnuniyetle karşıladığımı...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Kart, lütfen konuşmanızı tamamlar mısınız.

Buyurun.

ATILLA KART (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkanım.

...ve takdir ettiğimi ifade etmek istiyorum; ama, Sayın Sadullah Ergin'e şunu hatırlatmak istiyorum. 1924'lerde ve devamında, yani cumhuriyetin kuruluşunda ve devamında, hiçbir başbakan, hiçbir içişleri bakanı, hiçbir dışişleri bakanı ve devamında hiçbir maliye bakanı hakkında sahtecilik ve kamu bütçesini zarara uğratma yolunda hiçbir zaman bir iddia söz konusu olmadı değerli arkadaşlarım. Münferit olarak olan hadiselerde de, Suat Hayri Ürgüplü olayında olduğu gibi değerli arkadaşlarım, dokunulmazlık zırhına bürünmeye tenezzül etmeyerek, yargının huzuruna gitti o insanlar. Biz, sizden de bunu bekliyoruz değerli arkadaşlarım.

Sizlerin, yani, bu siyasi kadronun suçlu olduğunu ifade etmiyorum; ama, son derece ağır ve ciddi suçlamaların olduğunu, bunları belgelerıyla, bunları dayanaklarıyla anlatıyoruz. Bu yükün, bu kamburun, bu siyasi kadronun üzerindeki bu kamburun kaldırılması gerekiyor. Bunda da en büyük sorumluluk size düşüyor değerli arkadaşlarım.

Bir diğer önemli konu; bakın, Anayasa değişikliğinden söz etmiyoruz değerli arkadaşlarım; mevcut İktisatın uygulanmasından söz ediyoruz. Mevcut İktisat, dokunulmazlık dosyalarının tamamı hakkında erteleme kararı verilir demiyor değerli arkadaşlarım. O dosyada ciddi suçlamalar varsa, güncel olaylar varsa, yolsuzluk suçlaması varsa, dokunulmazlığı kaldırın, o kişi yargılsın, zan altında kalmasın diyor mevcut İktisat; bütün bu değerlendirmeler yapılarak, adalet ve hakkaniyet içerisinde uygulama yapın diyor.

Bu uygulama ve bu İktisat ortadayken, bütün dosyalar hakkında dönem sonuna erteleme kararı verilmesinin, hiç hukukla bağdaşır bir yönü olabilir mi değerli arkadaşlarım; bunun, adalet ve hakkaniyet kavramıyla bağdaşır bir yönü olabilir mi?! Böyle bir anlayış içerisinde bulunduğu takdirde, yolsuzluklarla mücadele konusunda samimi olunmadığını, tutarlı olunmadığını, bir anlamda itiraf etmiş oluyorsunuz değerli arkadaşlarım. Bunlar, artık, kamuoyu tarafından değerlendiriliyor, görülüyor. Bunları kaçırmak, kamuoyunun gündeminden ve gözünden kaçırmak, mümkün olamaz bir hale gelmiştir.

BAŞKAN - Sayın Kart, son cümlelerinizi alabilir miyim.

ATILLA KART (Devamla) - Değerli arkadaşlarım, bu düşüncelerle, konunun, bir defa daha, sağduyu ve sorumluluk duygusu içerisinde Meclis Genel Kurulu tarafından değerlendirileceğine olan inancımı ifade ediyor, Genel Kurulu bir defa daha saygıyla selamlıyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kart.

Sayın Şahin, buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

İDRİS NAİM ŞAHİN (İstanbul) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bugün, şahsımın isminin geçtiği, aslında 3 adet olan dokunulmazlık dosyasının görüşülmesi sadedinde söz almış bulunmaktayım.

Aleyhte söz alan... Düzeltiyorum, önergenin lehinde söz alan Cumhuriyet Halk Partili milletvekili arkadaşlarımızı dinledim. Arkadaşlarımız, her alanda olduğu gibi, çoğu zaman olduğu gibi,

olayların gerisinde gitmenin, gerisinde kalmanın, hadiselerin kenarından hüküm verme alışkanlığını devam ettirmenin örneğini bugün de sürdürdüler; bu kürsüyü, bugün de, yine içi boş, anlamsız konularla meşgul etme tercihinde bulundular; tercih kendilerinin.

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Allah Allah!..

İDRİS NAIM ŞAHİN (Devamla) - Ben, sözün siyasi değerlendirme kısmını daha sonra yap-mak üzere, bugün, ismimin de geçtiği İstanbul Büyükşehir Belediyesinde kamu görevi yaparken hakkımda isnat edilen -pek çok kamu görevlisi arkadaşlarımla birlikte isnat edilen- suçların devam eden yargılama sürecinde 3 Kasım 2002 tarihli seçimlerde milletvekili seçilmem dolayısıyla, yar-gılamamın, benim ve bir kısım milletvekili olan diğer partili arkadaşlarım açısından ertelenmesi kararı karşısında, bizim dışımızdaki arkadaşlarımız, yani sanık arkadaşlarımız itibariyle sonuçlanan kararlarını, öncelikle -inşallah, bugün anlarlar, bugün fark ederler- Cumhuriyet Halk Partili arkadaş-larımızın ve Sayın Genel Kurulun ve Yüce Milletimizin bilgisine arz etmek isterim.

İddia edilen suçlamalardan birisi, İstanbul 4. Ağır Ceza Mahkemesinde yargılaması devam eden, biten ve bitişi de 22 Ocak 2003 tarihinde beraatla neticelenen, Yargıtay 4. Ceza Dairesi tarafından, 6 Ekim 2004 tarihinde beraat kararı onaylanan bir dosyadır. Doğal olarak, bu dosyada ve bundan son-raki diğer dosyalarda, milletvekili olmam dolayısıyla, benim ve benim gibi milletvekili olan arkadaş-larımızın duruşmaları, soruşturmaları ertelenmiştir; ancak, şunu açıklıkla belirtmek isterim ki, 3 Kasım 2002 tarihine kadar devam eden ve nihai kararı 22 Ocak 2003 tarihinde, yani hemen seçimlerden bir sonraki duruşmada nihai kararı verilen bu dosyada, benim ve benim durumumda olan milletvekili tüm arkadaşlarımızın savunmaları açık seçik verilmiştir, dosyadadır. Bu dosyalar, benim ve arkadaşlarımızın savunmasını yapmadığı, savunmasını vermediği dosyalar değildir; verilmiştir, açıklanmıştır ve karar-ları da buradadır. İsteyenler, ayrıca bu kararları alabilirler, gönderebiliriz.

İkinci dosya, Üsküdar 2. Ağır Ceza Mahkemesinde devam eden dosya. Bu dosyanın, yine, ifadeleri, savunmaları, milletvekili olmadan önce ben ve arkadaşlarımız tarafından yapılmış ve bu dosya da, 1 Aralık 2003, yani milletvekili seçimlerinin üzerinden bir ay dahi geçmeden nihai kararı verilmiş ve halen de, temyiz üzerine, Yargıtayda derdest olan bir dosyadır.

AHMET IŞIK (Konya) - Beraat kararı verilmiş, değil mi?

İDRİS NAIM ŞAHİN (Devamla) - Evet; beraat, karar beraattır. Arkadaşım hatırlatıyor; karar beraattır. Bütün arkadaşlarımız, bizim dışımızdaki bütün arkadaşlarımız beraat etmişlerdir.

Bir üçüncü dosya, yine, 27 Şubat 2003 tarihinde beraat kararı verilen, İstanbul 13. Asliye Ceza Mahkemesinde. Biraz önce, gazete haberlerinden, kupürlerinden istifade ederek, 140 küsur trilyon zarar ettirildiğini veya kârdan mahrum bırakıldığını, arkadaşlarımızın, hesap kitap yapmadan "kaç billboard'dan kaç para elde edilir, bugün itibariyle o billboard'lar kaç para getiriyor" diye zahmet edip hiçbir araştırma yapmadan, afaki bir şekilde, gelip, burada -kullandığı bilgilere dayanarak- yapmak istedikleri suçlamadan da, yine 27 Şubat 2003 tarihinde arkadaşlar beraat etmişler, benimle ilgili kısmı da ertelenerek yasama dokunulmazlığı kapsamında Meclise gönderilmiştir.

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Siz de gidin beraat edin.

İSMET ATALAY (İstanbul) - Siz de beraat edin.

İDRİS NAIM ŞAHİN (Devamla) - Şimdi, ben de gidip beraat edeyim Sayın Topuz, doğru söy-lüyorsunuz. Ben de gideceğim beraat edeceğim; merak etmeyin.

ATIL A EMEK (Antalya) - Biz de onu bekliyoruz.

İDRİS NAIM ŞAHİN (Devamla) - Ancak, sizler gazete haberlerinden çok yararlanmayı tercih eden "şıracının şahidi bozacı" anlayışını, ne yazık ki, farkında olmadan uygulayan bir parti görünümünden kurtulabilerseniz, inanırım, sizin için de iyi olur. (AK Parti sıralarından alkışlar)

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - O medyayı siz yarattınız.

İDRİS NAIM ŞAHİN (Devamla) - Çünkü, bu memlekette dokunulmazlık konusu, İdris Naim Şahin olarak benim şahsı bir konum, şahsı bir imtiyazım değil, Adalet ve Kalkınma Partisinin düzenlediği, getirdiği bir müesseseye değil, belki Cumhuriyet Halk Partisinin sahip çıkması gereken, Cumhuriyet Halk Partisinin üzerinde hassasiyet göstermesi gereken bir müesseseye; ama, biz de cumhuriyetin, demokrasinin, hukuk düzeninin değerlerine, temel kodlarına, temel unsurlarına en az sizin kadar sahibiz, galiba bugün sizden biraz daha fazla sahibiz. (AK Parti sıralarından alkışlar) Şu anlamda biraz daha fazla sahibiz...

Değerli arkadaşlar, değerli milletvekilleri; bu Mecliste 3 Kasım 2002 tarihinden önce var olan 550 milletvekilinin yüzde 80'i yeni isimlerle geldi; ama, bu Meclis baki, bu müesseseye baki, bu devlet baki, bu millet de ilelebet baki kalacak. Bu milletin değerleri, bu devletin müesseseleri, bu anayasal kurumlar, anayasal kavramlar, anayasal değerler kolay kazanılmış değerler değildir. Ne şahıs olarak sizin, ne şahıs olarak bizim, üzerinde ceffelkalem fikir beyan edeceğimiz "kalksın" diyeceğimiz "kalsın" diyeceğimiz "olmasın" diyeceğimiz müesseseler değildir. Cumhuriyet ne kadar önemliyse, demokrasi ne kadar önemliyse, hukuk devleti, hukukun üstünlüğü, milletin iradesi ne kadar önemliyse, o iradenin sağlayıcısı metotlar ve unsurlar da en az onun kadar önemlidir. Bazen usuller, yöntemler, esaslardan daha öne geçer. İşte, dokunulmazlık, bir yöntemdir, bir sistemdir, bir usuldür; ama, bu, demokrasinin özünü koruyan, kollayan ve milletin iradesinin tecellisine imkân sağlayan, milletin vekillerinin özgürlüğünü, özgür çalışmasını, bir anlamda, millete, milletin sesine daha doğru, daha rahat tercüman olmasını sağlayan bir müessesedir. Bu müesseseye, 1920'lerden daha önceki yıllardan itibaren bu ülkede var olan bir müessesedir. Seksen küsur yıllık Cumhuriyet Halk Partisinin, bu anlamda bizden daha çok sahip çıkması gerekirken, bugün harcamak istediği bu müesseseye, aslında, hepimizin ortak müessesesidir.

FERİDUN FİKRET BALOĞLU (Antalya)- İnsafılı olun!

İDRİS NAIM ŞAHİN (Devamla)- Ve bunu, biz, harcayamayız, siz de harcayamazsınız.

Ben yargılanacağım; sürem bittikten sonra gideceğim, beraat etmiş dosyalardan yargılanacağım; ama, sizin, beraat edilmiş dosyalar üzerinde özellikle, başka arkadaşlarımdan da ismi varken, benim ismime iltifat ederek, sadece, benim dosyam gibi gösterme gayreti içerisinde olarak yaptığınız girişimi, ben, sadece tebessümle ve teşekkürle karşılıyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN- Buyurun Sayın Şahin, konuşmanızı tamamlayınız.

ALİ TOPUZ (İstanbul)- Sraya koyduk; hepsi gelecek!..

İDRİS NAIM ŞAHİN (Devamla)- Hiç önemli değil... Hiç önemli değil; çünkü, şahsen ben varım, diğer arkadaşlarımda da en az benim kadar bu konuyu sizlerle paylaşacak ve anlatacak yeteneğe ve bilgiye sahipler, onlar da anlatacaklar; ancak, dokunulmazlık müessesesi, sadece Türkiye'de olan bir müesseseye değil, 25 Avrupa ülkesinde var olan ve bazılarında Türkiye'den daha ileri konumda olan bir müesseseye. Siz, her alanda olduğu gibi, galiba, bu konuda da dünyaya ve ileri ülkelere gözünüzü kapamayı, kulağınızı kapamayı tercih ediyorsunuz 2005 yılında da, 21 inci yüzyıla gelmiş bir konumda da olsak.

ATILA EMEK (Antalya) - Millet istiyor dokunulmazlıkların kalkmasını, bizi öyle gönderdi.

İDRİS NAIM ŞAHİN (Devamla) - Bu müesseseye, Türkiye'de, sadece parlamenterlere mahsus, milletvekillerine mahsus bir müesseseye değil; Cumhurbaşkanlığı makamından, savunma hizmeti veren avukatlara kadar değişik meslek gruplarında var olan bir müesseseye. Bunlar, bir gece rüya görülüp, sabahleyin yazılan müesseseler değil değerli arkadaşlar. (AK Parti sıralarından alkışlar) Bunlar, 1870'lerden, 1860'lardan, Türkiye'de demokratik rejime, milletin iradesinin tecelli edeceği sistemlere, ettiği sistemlere geçiş sürecinde, deneme-yanılma metoduyla, çekilen sıkıntılar metoduyla geliştirilmiş müesseselerdir ve bu müesseseleri, siz, 2001-2002 yılından sonra, kalkıp,

Cumhuriyet Halk Partisi olarak -olsa olsa şöyle düşünüyorum sizin hakkınızda- biz, artık, milletten güç alamayacağız, anlaşıldı... (CHP sıralarından gürültüler)

ATİLA EMEK (Antalya) - Millet sizi izliyor, sizi...

İDRİS NAİM ŞAHİN (Devamla) - ...bir yerlerden güç almamız gerekir veya karşımızdaki, milletin temsilcilerini bir şekilde alt etmemiz gerekir, onları bir tuzağa getirelim, onlarla birlikte başka türlü baş edemeyeceğiz anlayışıyla, olsa olsa diyorum, demek zorundayım; çünkü, siz, hep "olsa olsa" metoduyla ve birtakım, duyduğunuz rasgele yazılarla hüküm veren, iddia geliştiren bir parti konumundasınız. Bu ülkenin çok daha ciddi meseleleri var.

ATİLA EMEK (Antalya) - En önemli mesele yolsuzluk.

İDRİS NAİM ŞAHİN (Devamla) - Beraat etmiş yargı dosyalarının tekrar sayfalarını açıp...

ATİLA EMEK (Antalya) - Şimdi yargıya gidin, şimdi...

İDRİS NAİM ŞAHİN (Devamla) - ...şu olmuş, bu olmuş diyerek bir yere gidemezsiniz.

BAŞKAN - Sayın Şahin, lütfen, konuşmanızı tamamlayınız.

İDRİS NAİM ŞAHİN (Devamla) - Daha ciddi, daha tutarlı meselelerle uğraşmak gerekir diye düşünüyorum, hepimiz adına, Parlamento adına.

BAŞKAN - Sayın Şahin...

İDRİS NAİM ŞAHİN (Devamla) - Değerli arkadaşlar, eğer, ben, duyduklarımla burada gelip konuşursam, konuşmak durumunda kalırsam...

ATİLA EMEK (Antalya) - Konuş, konuş...

İDRİS NAİM ŞAHİN (Devamla) - ...Sayın Cumhuriyet Halk Partisinin değerli yetkilileri için, gazete haberleri dahil, çok şey söyleyirim. (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Şahin...

ATİLA EMEK (Antalya) - Ne varsa söyle; enerji dosyasını söyle. Ne varsa söyle.

İDRİS NAİM ŞAHİN (Devamla) - Ama, ben, Cumhuriyet Halk Partililer gibi, küçük işlerle uğraşmayı pek sevmem, Adalet ve Kalkınma Partisi de sevmez. (CHP sıralarından gürültüler)

ATİLA EMEK (Antalya) - Yolsuzluk olmayan bir meclis, yolsuzluk olmayan bir Türkiye!..

İDRİS NAİM ŞAHİN (Devamla) - Biz, küçük olaylarla değil, kişilerle değil; sistemlerle, müesseselerle, hizmetle, akılla, mantıkla ve varsa yapacağınız bir şey, onların tartışmasıyla vakit geçirmeyi tercih ederiz. (CHP sıralarından gürültüler)

ATİLA EMEK (Antalya) - Yargılanma hakkını iste.

BAŞKAN - Sayın Şahin, lütfen, tamamlayınız.

İDRİS NAİM ŞAHİN (Devamla) - Siz, beraat kararıyla neticelenmiş, bilmiyorum... (CHP sıralarından gürültüler)

BAŞKAN - Sayın Şahin, lütfen...

İDRİS NAİM ŞAHİN (Devamla) - Sormak istiyorum: Üç tane beraat kararı karşısında abesle iştiğal ettiğinizin farkında mısınız?! (AK Parti sıralarından alkışlar, CHP sıralarından gürültüler)

ATİLA EMEK (Antalya) - Enerji... Enerji... Enerji...

BAŞKAN - Sayın Şahin...

ATİLA EMEK (Antalya) - Aklan da gel, aklan!

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri...

ATİLA EMEK (Antalya) - Yargılanma hakkını iste.

BAŞKAN - Sayın Şahin, süreniz doldu; lütfen, tamamlayınız.

İDRİS NAIM ŞAHİN (Devamla) - Değerli dostlar, burada söz alan arkadaşlarımız, bu Parlamente'nin yüceliğinden dem vurdular. Bu Parlamento, ilk günden bugüne kadar hep yücedir ve yüce kalacaktır, yüce kalmıştır.

ATILA EMEK (Antalya) - Parlamento, elbette, öyle kalacaktır.

İDRİS NAIM ŞAHİN (Devamla) - Bunun yüceliği üzerinde söz söylemeye, ne Cumhuriyet Halk Partili'nin ne de bir başka milletvekilinin hakkı, hukuku yoktur. Bunu reddediyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Bir başka husus...

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - Kimsenin günahını çekmek zorunda değil bu Parlamento.

BAŞKAN - Sayın Şahin, son cümlelerinizi alayım lütfen.

İDRİS NAIM ŞAHİN (Devamla) - Değerli arkadaşlar, burada konuşan değerli hatiplerin ağzından çıkan kulağının iyi duyması gerekir diye düşünüyorum. Buradaki namuslu milletvekilleri tabirini Sayın Koç'un taviz etmesini istiyorum. Burada, her zaman, her dönemde, her milletvekili namusludur.

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - İnşallah...

İDRİS NAIM ŞAHİN (Devamla) - Cumhuriyet Halk Partililer de, bize göre, namusludur, namuslu kabul ediyoruz. Bu ayırımı reddediyorum ve Sayın Koç'un da bunu düzeltmesini istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Şahin, lütfen tamamlayınız.

İDRİS NAIM ŞAHİN (Devamla) - Değerli arkadaşlar, son söz olarak, ben, diyorum ki, dokunulmazlık müessesesi, benim şahsı müessesem değildir. Ben de gelip geçiciyim, siz de gelip geçicisiniz; ancak, biz, bizden önceki parlamentoların, bizden önceki parlamenterlerin, bizden önceki neslin, demokratik parlamenter rejimin mensuplarının bugüne miras bıraktığı ve bu parlamenter demokrasinin olmazsa olmazı olan dokunulmazlığın, siz istiyorsunuz, sizin ihtiyacınız var diye, kaldırılmasının karşısındayım; bu, benim kişisel fikrim.

ATILA EMEK (Antalya) - Millet istiyor, millet...

İDRİS NAIM ŞAHİN (Devamla) - Ancak, herkes yargılanacaktır, yargılanma hakkını kullanır. Ben kullandım.

BAŞKAN - Sayın Şahin...

İDRİS NAIM ŞAHİN (Devamla) - Ben, 3 Kasım seçimlerinden sonra, 7 Kasım tarihinde, buradaki beraat dosyasına gidip, ifade verdim. İmkân olsa yine vereceğim.

ATILA EMEK (Antalya) - Evet, işte imkân yaratıyoruz.

İDRİS NAIM ŞAHİN (Devamla) - Ama, bu benim şahsı meselem değil, tekrar altını çiziyorum; bu, yarın, sizin de meseleniz... Biz, devraldığımız mirası rasgele harcayamayız.

BAŞKAN - Sayın Şahin, lütfen, konuşmanızı tamamlar mısınız.

İDRİS NAIM ŞAHİN (Devamla) - Bizden sonra da bu Parlamento devam edecek, bizden sonra da bu Parlamentoda görev yapacak bu milletin gelecek nesilleri olacaktır.

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - Biz Erbakan'ın mirasçısı değiliz.

İDRİS NAIM ŞAHİN (Devamla) - Bu sürekliliği sağlamak... Bu müessesenin temel unsurlarını, temel kazanımlarını, demokrasinin temel kazanımını, biz, rasgele harcayamayız. Sizin keyfiniz istiyor diye dokunulmazlık kalkmaz, kalkmamalıdır. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

Sayın Şahin, kürsüyü...

ATILA EMEK (Antalya) - Millet istiyor, millet; millet, dokunulmazlığın sınırlandırılmasını istiyor.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, bir dakika.

TACİDAR SEYHAN (Adana) - Sayın Başkan, niye 6 dakika fazla konuşturuyorsunuz?

BAŞKAN - Sayın Seyhan, bir dakika efendim, lütfen.

FERİDUN FİKRET BALOĞLU (Antalya) - Anlattığının konuyla ilgisi ne, çaksın mahkemede savunsun kendisini.

İDRİS NAIM ŞAHİN (Devamla) - Sayın Başkan, toparlıyorum.

BAŞKAN - Sayın Şahin, bir dakikanızı rica edeceğim.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, bakınız, burada arkadaşlarımız çıkıyor, konuşuyor. Ben, tutanakların bir kısmını da getirttim. Çok ağır, ifade edilen, şahıslara yöneltilen suçlamalar da var; hiçbir şey olmamış; ama, suçlama yapılan bir milletvekili arkadaşımız, kendi hukukuyla ilgili olarak bir söz söylediği zaman, bütün arkadaşlar, hep birden itiraz ediyor. Böyle bir şeyi kabul etmek mümkün değil; yani, suçlama var; ama, savunma olmayacak; böyle bir şey olmaz.

MUHARREM KILIÇ (Malatya) - Savunma yapmıyor ki Sayın Başkan...

BAŞKAN - Bir dakika efendim. Müsaade edin.

MUHARREM KILIÇ (Malatya) - Kendini savunmuyor, yine saldırıyor.

BAŞKAN - Yine aynı şeyleri söylüyorsunuz. Müsaade edin.

ATILA EMEK (Antalya) - Dokunulmazlığın kaldırılmasını millet istiyor, millet.

BAŞKAN - Sayın Şahin, ben, konuşmanız sırasında...

ATILA EMEK (Antalya) - Gidelim millete.

BAŞKAN - Müsaade eder misiniz arkadaşlar.

Burada, konuşma yapan milletvekili arkadaşlarımız, belki, kastı aşan bazı cümleler kullanıyorlar veya sürçülisan oluyor. Biraz önce de bazı milletvekili arkadaşlarımız söyledi, Sayın Koç'un konuştuğu bazı şeylere siz de işaret ettiniz Sayın Şahin. Yalnız, konuşmanız sırasında, ben, bizzat dikkatle takip ettim, belki bir temsil olarak söylemek istediniz "şıracı, bozacı" ifadesi çıktı. Onu, bir, tashih ederseniz sevinirim; çünkü, Parlamentoda hep birbirimizle konuşuyoruz, yasama yapıyoruz.

ATILLA KART (Konya) - Onlara cevap vereceğiz...

BAŞKAN - Sayın Kart, lütfen, yerinize oturur musunuz efendim. Lütfen... İstirham ederim... Buyurun efendim, yerinize oturun.

Sayın Şahin, lütfen, bu hususta bir açıklama yapınız.

İDRİS NAIM ŞAHİN (Devamla) - Teşekkür ederim Sayın Başkan; açıklayayım veya o sözden rahatsız olunmuşsa, o sözü geri de alıyorum. O sözün ne anlama geldiğini, neyi anlatmak istediğimi açıklayayım...

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - Kem söz sahibine aittir!

İDRİS NAIM ŞAHİN (Devamla) - Gazetede herhangi bir yazı, desteksiz, dayanaksız, dedikodu olarak yazılıyor...

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - Mahkemeye verin.

İDRİS NAIM ŞAHİN (Devamla) - Mahkemeye verip vermemek, tabii ki, benim takdirimde ve verip vermediğimi de bilmiyorsunuz.

BAŞKAN - Sayın Şahin, teşekkür ediyorum.

IDRIS NAIM ŞAHİN (Devamla) - Şimdi, bunları dayanak alarak, dün, Cumhuriyet Halk Partisi Sayın Genel Başkanının...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Şahin, bir onbeş saniyenizi rica edeyim.

IDRIS NAIM ŞAHİN (Devamla) - ...hakkımdaki iddiaları...

BAŞKAN - Sayın Şahin, bir dakika, mikrofon kapalı. Konuşma neticeye ulaşmıştır, süreniz de dolmuştur...

ATİLA EMEK (Antalya) - 8 dakika fazla konuştunuz.

BAŞKAN - ...lütfen, son cümlelerinizi alayım ve tamamlayayım.

Buyurun, lütfen...

IDRIS NAIM ŞAHİN (Devamla) - Teşekkür ederim.

Dün, Cumhuriyet Halk Partisi Sayın Genel Başkanının, Partimle ilgili iddiaları ispatlayamayan için kullandığı, burada kullanılmaktan hicap duyduğum ifadeyi, ben de, dedikodu sayfalarından okuyarak buraya getiren Sayın Cumhuriyet Halk Partililere aynı üslubu kullanmam mı gerekir; bunu mu kullanayım?!

FERİDUN FİKRET BALOĞLU (Antalya) - Kullan da cevabını al!

V. HAŞİM ORAL (Denizli) - Mahkemeye ver Sayın Genel Sekreter, hesaplaş orada.

IDRIS NAIM ŞAHİN (Devamla) - Yani "şıracı, bozacı" derken, biraz daha anlaşılır ifadeyle bunu anlatmak istedim.

BAŞKAN - Sayın Şahin, çok teşekkür ediyorum. Lütfen...

IDRIS NAIM ŞAHİN (Devamla) - Buradan bir yere varamayız, buradan bir yere gidemeyiz, onu anlatmak istedim.

Değerli milletvekilleri...

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Şahin

IDRIS NAIM ŞAHİN (Devamla) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sizleri, hakkımdaki iddiayla ilgili olarak beraatla neticelenmiş dosyalar ve kararlar itibarıyla aydınlatma imkânı buldum; hepinizi, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlıyorum.

Teşekkür ederim. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Şahin.

ATİLLA KART (Konya) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Sayın Kart, efendim...

ATİLLA KART (Konya) - Sayın Başkan, konuşmacı, içi boş...

BAŞKAN - Sayın Kart, yerinize oturur musunuz lütfen; ben, bir, konuya bakayım.

Bakınız, ben, Sayın Şahin'in konuşmasını dinledim, bir hususu ifade ettim ve tashih ettiler. Yalnız, zatiâlinizin konuşması sırasında, bir bakan hakkındaki ifadenizi okumak istemem; ama... (AK Parti sıralarından "oku, oku" sesleri)

Bakınız, bunu eleştiri kabul etmiyorum; ama "gayri ciddi ve sorumsuz filan filan bakan" diyorsunuz; böyle bir ifade olmaz.

ATİLLA KART (Konya) - O konuda da bir açıklama yapacağım.

BAŞKAN - "İçer boş" sözüne itiraz ediyorsunuz; ama, böyle bir ifadeyi Türkiye Cumhuriyeti'nin bir hükümetinin bir bakanı hakkında kullanıyorsunuz. Bunu kabul edemem. O konuda size söz veremeyeceğim.

ATILLA KART (Konya) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Görüşmeler tamamlanmıştır.

Öneriyi oylarınıza sunuyorum...

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan... Sayın Başkan...

ATILLA KART (Konya) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - ... Kabul edenler...

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan... Sayın Başkan...

ATILLA KART (Konya) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - Efendim, öneriyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler...

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan...

BAŞKAN - ... Kabul etmeyenler...

ATILLA KART (Konya) - Sayın Başkan, 69'a göre...

BAŞKAN - ... Öneri kabul edilmemiştir. (AK Parti sıralarından alkışlar)

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan...

ATILLA KART (Konya) - 69'a göre...

BAŞKAN - Birleşime 10 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 16.10

İKİNCİ OTURUM

Açılma Saati: 16.26

BAŞKAN : Başkanvekili Nevzat PAKDİL

KÂTİP ÜYELER : Harun TÜFEKÇİ (Konya), Türkân MİÇOOĞULLARI (İzmir)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 65 inci Birleşiminin İkinci Oturumunu açıyorum.

Biraz önce, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun önerisini oylarınıza sunmuştuk. O arada, Sayın Koç'un bir talebi olmuştu. Şimdi, kendisine, kısa bir açıklama için söz vereceğim, sonra görüşmelere kaldığımız yerden devam edeceğiz.

Sayın Koç, buyurun.

VII.- AÇIKLAMALAR VE SATAŞMALAR İLİŞKİN KONUŞMALAR

1.- Samsun Milletvekili Haluk Koç'un, İstanbul Milletvekili İdris Naim Şahin'in, konuşmasında partisine sataşması nedeniyle konuşması

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, teşekkür ediyorum.

Oturumu biraz acil kapattınız. Başkanlık takdir yetkinize bağlıyorum. Söz verdiğiniz için teşekkür ederim.

Cumhuriyet Halk Partisi grup önerisinin lehinde ve aleyhinde konuşmalar oldu; ondan sonraki oylamada da, İktidar Partisinin oylarıyla, bu kabul edilmedi.

Şimdi, tabii, Sayın Şahin burada çok telaşlı konuştu; 18 dakika -10 dakikalık hakkımızı 2 dakika uzattı Sayın Başkan bizim konuşmalarımızda- kendini savunma ihtiyacı hissetti. Ben isterdim ki... Türkiye Büyük Millet Meclisi salonunu, İstanbul 4. Ağır Ceza Mahkemesi salonu gibi düşündü veya Üsküdar 2. Ağır Ceza Mahkemesi salonu gibi düşündü veya burada kendini savunmaya kalktı. İşte, biz, ona, o kolaylığı getirmek istedik.

Değerli arkadaşlarım, yani, Sayın Şahin, burada, bir mahkeme salonunda yapabileceği savunma konuşmasını yaptı. Biz, ona, o kolaylığı gösteriyoruz. Biliyorsunuz, davaların şahsiliği vardır. Yani, yargıda, bir genel hüküm çerçevesinde, kendisinin de beraat ettiğini ifade etti.

Şimdi, değerli arkadaşlarım, bakın -burada çok net ve açık söylüyorum- bir defa, Sayın Kart'ın dile getirdiği olaylar gazete haberleri değil. Bunu özellikle dinlemenizi öneriyorum. 92 sayfalık, mülkiye müfettişleri raporu var. 1998 yılında 51 trilyon, o 146 trilyonun geri kalan kısmı da daha sonra... Burada, Mustafa Albayrak ve arkadaşları, benzer davalardan hüküm giymiş durumdalar, ceza almış durumdalar. Yani "ben beraat ederdim zaten" savunması yetersiz kalıyor; bunu söylemek istiyorum.

İDRİS NAIM ŞAHİN (İstanbul) - Ben savunma yapmadım.

HALUK KOÇ (Devamla) - Sayın Şahin, bireysel olarak, siz, savunma hakkınızı mahkeme salonunda kullanın. Orada bahsettiğiniz beraat kararını alın ve oraya öyle gelin. Şimdi, el işaretleriyle, böyle, memnuniyetsizliğinizi ifade ediyorsunuz; ama, bir telaş içindesiniz.

İDRİS NAIM ŞAHİN (İstanbul) - Siz kendinizi hâkim yerine mi koydunuz?!

HALUK KOÇ (Devamla) - Sayın Şahin, bir telaş içindesiniz.

İDRİS NAIM ŞAHİN (İstanbul) - Yok...

BAŞKAN - Sayın Koç, lütfen hiçbir sataşmaya sebebiyet vermeyelim; kısaca...

HALUK KOÇ (Devamla) - Toparlıyorum Sayın Başkan.

Bu telaşı açıklamak için, daha önceki siyasi dönemlerde, önemli siyasi önderlerin, o telaşın önüne koyduğu bazı sıfatlar var, ben onları tekrar etmek istemiyorum. Bu telaşı sergilemeyin...

İDRİS NAİM ŞAHİN (İstanbul) - Ne varsa söyleyin.

HALUK KOÇ (Devamla) - Bu telaşı sergilemeyin, halinizden o anlaşılıyor.

Değerli arkadaşlarım, bozacı - şıracı benzetmesi...

İDRİS NAİM ŞAHİN (İstanbul) - Ben öyle bir şey söylemedim.

HALUK KOÇ (Devamla) - Ne Cumhuriyet Halk Partisi Genel Başkanı bozacıdır ne Türk medyası bozacıdır ne de Cumhuriyet Halk Partisi adına burada konuşanlar şıracıdır. Bu yakışmıyor Sayın Şahin ve burada, o telaşı sergilemeye, seçtiğiniz cümlelerle de devam ettiğinizi görüyorum.

Değerli arkadaşlarım, bir söz daha söyledi. Telaşla konuşulduğu zaman, tabii, Türkçede seçilen sıfatlar da yer değiştiriyor. "Cumhuriyet Halk Partisi olarak dokunulmazlıkların kaldırılması ihtiyacı içerisinde olabilirsiniz" dedi. Ben, size, onu, geri çevirip söylüyorum. Dokunulmazlıkların kaldırılmaması ihtiyacını neden hissettiğinizi çok iyi anlıyorum.

İDRİS NAİM ŞAHİN (İstanbul) - Ben açıkladım; ama...

HALUK KOÇ (Devamla) - Çok iyi anlıyorum. Sadece siz değil... "Diğer arkadaşlarım da var; yani, niye ille beni çıkartıyorsunuz" dediniz...

BAŞKAN - Sayın Koç, lütfen efendim...

HALUK KOÇ (Devamla) - Ben de cevap veriyorum.

Bakın, 142 sıra numarasında İdris Naim Şahin tek başına. 155 sıra numarasında -Sayın Şahin istedi açıklamamızı- Sayın Mehmet Mustafa Açıklalın, İdris Naim Şahin, Adem Baştürk, Zülfü Demirbağ, Selami Uzun ve Mustafa İlicalı var. Ötekinde, herhalde Sayın Başbakanın adını söylememizi istedi Sayın Şahin "ben genel sekreter olarak bu işte tek değilim" dedi. Evet, Siirt Milletvekili Recep Tayyip Erdoğan, Mehmet Mustafa Açıklalın, İdris Naim Şahin ve Mikail Aslan'ın isimleri var.

BAŞKAN - Sayın Koç, lütfen tamamlar mısınız...

HALUK KOÇ (Devamla) - Sayın Şahin istediği için bunu söylüyorum, bunu ifade ediyorum ve...

İDRİS NAİM ŞAHİN (İstanbul) - Terbiyesizlik etme!

HALUK KOÇ (Devamla) - Ben terbiyesizlik etmiyorum!.. Ben terbiyesizlik etmiyorum! Bakın "terbiyesiz" lafi geliyor; bunu, aynen iade ediyorum. Sayın Şahin telaş içindediniz, bu telaşınızı anlıyorum.

Saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

EYÜP FATSA (Ordu) - Sayın Başkan, söz istiyorum.

BAŞKAN - Sayın Fatsa, çok kısa bir açıklama yapmak üzere ve lütfen sakın bir şekilde; buyurun.

2.- Ordu Milletvekili Eyüp Fatsa'nın, Samsun Milletvekili Haluk Koç'un, konuşmasında partisine sataşması nedeniyle konuşması

EYÜP FATSA (Ordu)- Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; Cumhuriyet Halk Partisi Grup Başkanvekili Sayın Haluk Koç'un, kendisini yargıç yerine koyarak...

HALUK KOÇ (Samsun)- Estağfurullah!

EYÜP FATSA (Devamla)- ...yapmış olduğu konuşma üzerine söz almış bulunuyorum. Eğer biri diğerini yargılayacaksa ve mahkûmiyet kararı verecekse, bunun hukukta yeri bellidir.

ATILA EMEK (Antalya)- Biz de yargıya gitsin istiyoruz Sayın Başkan.

CANAN ARITMAN (İzmir)- Yargıya gitsin.

EYÜP FATSA (Devamla)- Yargı kararlarını kimin verdiğini, kimin kimleri yargıladığını, Sayın Koç, siz de biliyorsunuz; ama, siyasiler için yargı, millettir. (AK Parti sıralarından alkışlar)

ATİLA EMEK (Antalya)- Millet istiyor, millet.

EYÜP FATSA (Devamla)- Bakın, değerli arkadaşlar, Sayın Şahin burada ifade etti; beraat kararlarını, üç dosyayla ilgili de beraat kararının olduğunu size söyledi. Haa, siz anlamak istemiyorsanız, doğruları duymak istemiyorsanız, o sizin meselenizdir.

ATİLLA KART (Konya)- Yanlış bilgi veriyorsunuz.

EYÜP FATSA (Devamla)- Bilgi yanlış filan değil. Arkadaşlar, mahkeme kararları ortadadır.

BAŞKAN- Sayın Fatsa, lütfen...

ATİLLA KART (Konya)- Mahkûmiyet kararı var Sayın Fatsa, mahkûmiyet kararı var.

EYÜP FATSA (Devamla)- Bizim arkadaşlarımız millet vicdanında da, yargıda da beraat ederek buraya gelmiştir. (CHP sıralarından gürültüler)

ATİLLA KART (Konya)- Mustafa Albayrak ve arkadaşlarının mahkûmiyet kararı var.

BAŞKAN- Sayın arkadaşlarım, lütfen...

EYÜP FATSA (Devamla)- Ama, millet vicdanında beraat etmeyen, elli seneden beri mahkûm olanlar kendilerini yeniden gözden geçirsinler.

Hepinize saygılar sunuyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

ATİLA EMEK (Antalya)- Allah Allah!.. Neden bahsediyorsunuz Sayın Başkan!

BAŞKAN-Teşekkür ederim.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, alınan karar gereğince, sözlü soruları görüşmüyor, gündemin "Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşler" kısmına devam ediyoruz.

V.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN

GELEN DİĞER İŞLER (Devam)

6.- *Çanakkale Milletvekilleri Mehmet Daniş ve İbrahim Köşdere'nin, Gelibolu Yarımadası Tarihî Millî Parkı Kanununa Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi (Kamu İhale Kanununa Geçici Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi) ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/212) (S. Sayısı: 305)*

BAŞKAN - Çanakkale Milletvekilleri Mehmet Daniş ve İbrahim Köşdere'nin, Gelibolu Yarımadası Tarihî Millî Parkı Kanununa Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifinin geri alınan maddeleriyle ilgili komisyon raporları henüz gelmediğinden, teklifin görüşmelerini erteliyoruz.

Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporunun görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

7.- *Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/839) (S.Sayı: 723) (x)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Burada.

Hükümet?.. Burada.

24 üncü maddeyi okutuyorum:

(x) 723 S. Sayılı Basmayazı 24.3.2005 tarihli 63 üncü Birleşim Tutanağına ektir.

Yürütme

MADDE 24.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Madde üzerinde Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ve şahsı adına, Adana Milletvekili Sayın Tacidar Seyhan; buyurun.

CHP GRUBU ADINA TACİDAR SEYHAN (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Tabii, kanun tasarısı üzerinde bir konuşma yapacağım; ama, öncelikle, çok yakın bir geçmişte Sayın Bakan açıklama yaptığı için, teşvikle ilgili iki üç kelime söylememe izin verirseniz, daha sonra, tasarıyla bir ilişki kuracağım; onun için, bunu şimdi belirtmek istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, hepimiz burada istikrarın peşindeyiz. Türkiye'de istikrarın temel kuralı, dengeyi korumaktır; bunun başka bir yolu yok ve dünya literatürlerine bakarsanız, ekonomideki gelişmeyi hepsi bir şekilde tanımlar. Bu literatürden taradım, Türkiye için en önemli, en yerinde formül, sanayileşme, büyüme ve gelişmedir, yani, SBG formülü; bu formülü yok saymayacaksınız.

Bunu daha açık tekrarlamamız gerekirse, eğer, siz, teşvik veya bir başka nedenle rehabilitasyon sağlamak istiyorsanız, S'de, sanayileşme ve yatırım dengesini korumak zorundasınız; buna, kimsenin itirazı olamaz. B'de, büyüme ve uygun rekabet koşulları söz konusudur, onu sağlamak zorundasınız. G'de de, gelişmişlik ve gönenci sağlamak zorundasınız. Bunun üçünü yapmadığınız veya birini eksik yaptığımız sürece, ülkenizde, hem istikrarı bozarsınız hem de sektörel bir mutsuzluğa gündeme taşırırsınız.

Peki, bu teşvik ne yapıyor; arkadaşlar, teşvik, devlet eliyle haksız rekabet sağlıyor.

Sayın Bakan "dünyanın her yerinde değişik teşvik koşulları vardır" dedi. Doğru, var; ama, değerli arkadaşlarım, yatırım maliyetine teşvik var; fakat, dünyanın hiçbir yerinde, üretim maliyetine yansıtacak bir teşvik yok. Eğer, üretim maliyetlerinde bir dengesizlik yaratarsanız, bir kısım sanayicinin, diğer sanayici karşısında pazar koşullarını kaybetmesini sağlarsanız, bunun adına teşvik diyemezsiniz. Şimdi, aynı şekilde, daha önce bir teşvik yasası çıkmıştı, "bunda eksikler var" denildi. Bir yasayı bir başka eksikle kapatamazsınız. Yeni çıkan yasa da eksik; göreceksiniz, ileriki günlerde o yasanın da dengesizliğini ortadan kaldırabilmek için yeni bir yasa arayışına gireceğiz.

Şimdi, kanuna geliyorum. Az önce, değerli arkadaşlarım dedi ki, "ya, bazen makul şeyler söyleniyor. Gerçekten bize makul şeyler söyleyin, biz de size yardımcı olalım." Olur; lütfen, ben, şimdi bu kanunda yapılanı bir ortaya koyayım, makul olmayan şeyi bana söyleyin, ben, söylediğim adına özür dileyeyim; ama, eğer benim önerilerim makulse, lütfen, bana katılm ve gereğini yapın.

Bakın, önümüze bir yasa getirdiniz. Bu yasa, LPG yasası. Ne kadar güzel; konuştuk, birtakım değişiklikler yaptık; ama, sonra, komisyona danışmadan, bu yasayla alakası olmayan 2 maddeyi -6 ncı ve 7 nci geçici maddeleri- aradan hemen Meclis gündemine taşıyıp Meclisten geçirdiniz. O geçtiği süre içerisinde ne buradaki muhalefet partisi milletvekili arkadaşlarım ne yapılmak istendiğini kısa sürede algılayabildi, ne de iktidar milletvekili arkadaşlarım, kendi yerlerinden neyi onayladığını, neyi kabul ettiğini anlayabildi. İkisi de olmadı. Böyle bir yasa olmaz. Siz, Millet Meclisini, bir kişi istiyor diye, kanun yapar hale taşıyamazsınız. Bu, yanlış olmuştur. Bu, şunun gibi bir şey: Yasa güzel, piyasa düzenleniyor, siz güzel bir yüze kezzap döküyorsunuz. Bir kenardan bozuyorsunuz. O çıkmaz, böyle bir şey olmaz.

Değerli arkadaşlarım, bakın, birincisi şu: Seramikçilere sübvansiyon verilecek. Biz, bunu daha önce de verdik; lütfen, dikkatle dinleyin; çünkü, Sayın Komisyon Başkanım orada, biz milletvekili olarak, madde üzerinde bir tekriri müzakere isteyemiyoruz; ya komisyon isteyecek ya hükümet. Ben haklıysam lütfen isteyin, buradaki eksikliği düzeltelim.

Seramikçilere sübvansiyon verilecek... Daha önce de verdik. LPG ile doğalgaz arasındaki farkın yüzde 70'ini verdik. Komisyon üyesi arkadaşlarımız bu sıralardalar. Ama, şimdi gelen kanun tasarisında LPG ile doğalgaz arasındaki farkın yüzde 100'ü veriliyor. Birinci dengesizlik bu.

Bir de bunun üzerine yeni şeyler eklenmiş. Bu teşvik verilmele kalmıyor, bu önerenin son paragrafında, değerli arkadaşlarımız, döneme tekabül eden SSK primlerinin vergi borçlarına ait gecikme borçlarının silinmesi öneriliyor. Yani, hem sübvansiyon ediyorsunuz hem de ödeyemediği için o borçların faizlerini silelim, rahatlatalım diyorsunuz. Peki, ben size bir şey soruyorum: Bu elimdeki belge Seramik Federasyonu; teşvik verdiğimiz kurumların federasyonu. Sayın Komisyon Başkanına da bunu yolladı. Burada "bu teşvik yanlış oldu" diyor. Bir. yüzde 70'i yüzde 100 yaptınız: iki, SSK, elektrik ve vergi borçlarını sübvansiyon etmek böyle olmaz. "Siz orada birkaç şirkete ayrıcalık sağladınız, namuslu, dürüst yatırımcının hakkını elinden aldınız" diyor. Bence doğru.

Değerli arkadaşlar, bir de şu listeye bakar mısınız; lütfen, dikkatinizi çekmek istiyorum: Şimdi, 11 şirket yararlanıyor görülüyor. O şirketler içerisinde sadece 2 tanesi doğalgaza geçmemiş. Değişik dönemlerde hepsi doğalgaza geçmiş. Doğalgaza geçmişler, 2003'te üç aylık yararlanıyor; 2003'ün sonuna kadar beş aylık yararlananlar var; fakat, bugüne kadar doğalgaza geçmeyen 2 şirket var. Şimdi ne yapıyoruz biz biliyor musunuz; doğalgaza geçmek için kapısının önüne 30 kilometre doğalgaz borusu çekmiş namuslu vatandaşları cezalandırıyoruz, kapısının önünde doğalgaz var; fakat, şirketine almamış insanı da mükâfalandırıyoruz, üstüne bir de ödemediği paranın faizlerini affediyoruz!

Arkadaşlar, hiç almamış insanı anladım; bugünden geriye dönük iki yıl sübvansiyon ediyorsunuz. Peki, 2003 yılının ikinci ayında, üçüncü ayında doğalgaz almış insanlara geriye dönük iki üç aylık sübvansiyonu niye veriyoruz, o dönemlerdeki borcu niye affediyoruz? Böyle bir yasa olmaz!

Şimdi, siz, onayladığınız bir önceki yasanın arkasında mı duracaksınız doğru diye -siz onayladınız yine bizimle birlikte- o sübvansiyon mu doğrudu bu mu doğru; birine karar vereceksiniz.

Arkadaşlar, hem getiriliş biçimi yanlış hem de kanunun bu yöntemi yanlış. Değerli arkadaşlar, bu konuda duyarlılık rica ediyorum.

Şimdi, biz ne yapacağız?.. Bir madde daha var; enerji ihracatıyla ilgili bir madde. Bu maddeyi de anlatacağım; ama, öyle bir yerde kaldık ki biz. LPG Kanunu makul; bu piyasa düzenlenmeli. İki eksik üç fazla, biz bu kanunun onaylanmasından yanayız; ama, iki madde ilave ettiniz, biz vicdanen rahatsız olduk. Şimdi, kanunu reddetsek, son derece çağdaş bir yasayı reddetmiş olacağız; kabul etsek, dengeyi bozan iki maddeden dolayı vicdanımız rahatsız olacak.

Ben küçükken bazen babama öneride bulunurdum; çok mantıksız geldiği zamanlarda bana derdi ki: "Oğlum, ya camiyi yık ya Peygamberi öldür diyorsun. Ne yaparsam yapayım kâfir olacağım." Şimdi, ben bu yasayı reddedersem olmaz; çağdaş bir yasa. Kabul edersem, öbür iki maddenin benim vicdanımda yarattığı rahatsızlığı kamuoyuna nasıl açıklayacağım; ama, yine burada şunu yapacağız: Biz Cumhuriyet Halk Partisi olarak buna kabul oyu vereceğiz; fakat, eğer tekriri müzakere yapar bizi vicdanen rahattırsanız, biz gönül rahatlığıyla geyeceğiz; yapmazsanız öbür iki maddeden kaynaklanan bütün siyasi, sosyal sorumluluğu siz yükleniyorsunuz. Cumhuriyet Halk Partisinin, rekabet dengesini bozmakla, Türkiye'de haksız rekabet yaratmakla -devlet eliyle- hiçbir alakası olamaz.

Geliyorum ikinci maddeye. Bakın, ikinci maddede diyor ki... Devletin enerji ihracatını sağlıyor bu. Burada "TEÜAŞ, isterse, şirketlere, ikili anlaşma yoluyla, döviz karşılığı elektrik enerjisi satabilir; Türkiye'deki şirketlere; ihraç edilmek koşuluyla" diyor.

Şimdi, bu Millet Meclisinin çatısı altında, Türkiye'nin enerjisinin bir kısmını denize boşaltması varken, o enerjiyi değerlendirip, gelire dönüştürmeyi reddedecek bir tek milletvekili yoktur. Ben de isterim satılmasını, siz de istersiniz. Fazla enerji varsa, bu enerjiyi satalım.

Şimdi, şirket yöneticileri benim odama geldi. Bana dediler ki: "Karşı çıkıyorsunuz -aniden geldi, orada haklısınız- fakat, yasa da biz haklıyız; çünkü, bu EPDK'yla, bu Bakan, bu Müsteşar,

zamanında, bizim açılışımızı yaptı; 75 megavattan 200 megavata çıkardı bizim tesisimizi Silopi'de ve biz de, Irak Geçici Hükümetiyle anlaşma yaptık; bu enerjiyi Irak Geçici Hükümetine sattık, Amerikalıların garantörlüğünde paramızı aldık" diyorlar. Amenna, bir şey yok. "Sonra, aynı yetkililer bize bir öneride bulundu -ben onların söylediklerini anlatıyorum- bizim elimizde fazla enerji var, bu enerjiyi de satın lütfen. Türkiye'nin paçal ortalama maliyeti 4 senttir; biz 4,8 sentten size verebiliriz dediler" diyor. Bu konuda, biz, yetkililerden, devletten bir şey istedik, bir genelge istedik yayınlansın diye; ama, bu arada aldık ve verdik bir kısmını" diyorlar. "Sonra, bu hükümet, böyle bir mutabakat olmasına rağmen, önce, bize, elektriği 13 sentten fatura etti, ilgili yasal düzenleme yok diye. Daha sonra da, biz, geçmişe dönük sorun çıkıyor diye, 11 sentten bir fatura edilme daha yaşadık; fakat, bize söylenen 4,8 sentti" diyorlar. Değerli arkadaşlar, bunlardan dolayı, bu şirket, mahkemedeyiz diyor. Bunu söyleyin dedikleri için söylüyorum.

Biz, burada, bir yetki çıkarıyoruz. Devletin böyle bir yetkisi yoksa, siz, bu enerjiyi niye verdiriniz?.. Önce yasayı çıkarın, sonra bunlara yol verin. Burada, EÜAŞ'a, enerji maliyeti konusunda herhangi bir fiyat belirleme yetkisi de veriliyor, EPDK'nın iznine bağlı verilen yetki de var. Şimdi, siz, kanunen, fiyat belirleme yetkisini EÜAŞ'a vermemişsiniz, kanununuza çıkarmamışsınız, döviz karşılığı ikili anlaşmalarla şirketlere mal verilir dememişsiniz, iki yıl boyunca bunu seyretmişsiniz; bir kanun görüşülürken, 3'e 5 kafa gelip diyorsunuz ki, arkadaşlar, şu kanunu da şöyle geçiriverelim... Ne oldu; bunun aciliyeti var. Neymiş aciliyeti arkadaşlar?.. Yani, geriye dönük yaptığımız eksikliği mi biz burada kapatacağız?.. Kurumların yaptığı eksik işlemi burada aklamak benim görevim mi?! Kurumlar niye görevini yapmıyor?! Böyle bir yetkisi zaten vardır... Varsa, niye kanun çıkarıyorsunuz?! Ne gerek var bu kanuna; eğer, yetkiniz varsa...

Sayın Bakana o gün söyledik -Sayın Bakan burada yok- "geçmişe dönük bu kanunun işlemleneceğini, ben, kürsüde söyleyeceğim" dedi. Arkadaşlar, kürsüde beyan ne zamandır kanun yerine geçiyor, kanun hükmüne geçiyor?! Mahkemelerde bu dosyalar...

Şimdi, hem burada bir vazife ve salahiyet vererek geçmişe dönük yapılan şeyleri aklayacağım, üstüne de geçmişe dönük hak vereceğim; böyle bir şey olur mu!

Değerli arkadaşlar "geçmişe dönük bu yasa işlemez" diye buraya bir ibare konulması lazım; bu bir.

Enerji satışında fiyat belirlenecekse belirlensin, ihracat teşviki verilecekse verilsin. Teşvik de var. Deniliyor ki "bu şirketlerin enerji üretiminde sağlayacakları akaryakıtları direkt ithal etme yetkisi vardır." Bu konuda sadece bilgi vermek zorunda bırakılıyor.

Güzel, teşvik ediyorsunuz, edin; enerji üretilsin ve satılsın; ama, bizi eksiklerinize ortak etmeyin. Geçmişte yapılan hataların veya görevde yapılan ihmallerin sorumlusu olmak istemiyorum. Bir şirket yararlanacaksa... Ben, burada şirketleri değil toplumu temsil etmek istiyorum. Toplum menfaatına bir yararsa, arkasındayım; ama, siz, saat başı, niyete göre kanun çıkarma hakkına sahip değilsiniz!

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Konuşmanızı tamamlar mısınız Sayın Seyhan.

Buyurun.

TACİDAR SEYHAN (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkan, çok teşekkür ediyorum.

Lütfen, bir sübvansiyonda, bir de burada, ilgili ibareleri koyabilmek için, komisyon veya hükümet, 5 dakika ara verin; arkaya geçelim, bu kanun tasarısını beraberce düzenleyelim, gönül rahatlığıyla oy verelim. Bir şeyi tercih edin; ya makul ve vicdanî olan bu önerileri birlikte tamamlayalım ya da siyasi bir inat uğruna, siz, buradaki teşviki getirdiğiniz gibi geçirin ve sorumluluğunu alın. Diğerinin hesabı, yapabildiğim için benimdir; ama, burada yapamadıklarımızın hesabını da iktidar vermek zorundadır. Duyarlılığınızla, bundan sonra göstereceğiniz duyarlılığa ve yasa tasarısına

gönülden emek veren bütün arkadaşlarıma çok teşekkür ediyorum. Ben, buradaki kararı, hem sizin hem kamuoyununun hem de hükümetin ortak aklına ve vicdanına bırakıyorum.

Saygılar sunuyorum değerli arkadaşlar. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Seyhan.

Madde üzerinde, şahsı adına, Düzce Milletvekili Sayın Fahri Çakır; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

FAHRİ ÇAKIR (Düzce) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan Sıvılaştırılmış Petrol Gazları Piyasası Kanunu Tasarısının ilgili maddesi üzerinde söz almış bulunmaktayım; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Değerli arkadaşlar, LPG, yani sıvılaştırılmış petrol gazı ve petrol gazının kullanım biçimleri epeyce tartışıldı, gündeme taşındı. Tabii ki, bu maddeyle insanların yakinen ilgilenecek olması, insanımızla bu gazın özdeşleşmiş olması, hiç şüphesiz önemini bir kat daha artırdı.

Yakın zamanda, hatta evvelki gün de epeyce sözü edildiği gibi, LPG'nin kullanım alanlarından, bilhassa otogaz bölümünde epeyce tehlike arz ettiği, düzeltilmesi gereken birçok kesimin olduğu, bu enerji türünün, mutlaka, hem tüpgazda olduğu hem de dökme gazda olduğu gibi, hiç şüphesiz, otogaz kullanımında da bir şekilde disiplin altına alınması, kanunî düzenlemeye muhtaç olduğundan, bu tasarı, özellikle can ve mal güvenliğini tehdit etmesi bakımından, fevkalade önemi haiz oldu ve gündeme geldi. Ancak, bu otogazın bilhassa ruhsatlandırılması ve özellikle otogazın araçlarda kullanım biçimi fevkalade renkli, çeşitli, bunun piyasası oldukça zikzaklı olduğundan, fevkalade yaygın olduğundan, fevkalade değişik kesitlerde, ehliyetli ya da ehliyetsiz kişilerce takılıyor ve kullanılıyor olmasından kaynaklanan sıkıntılar, âdeta LPG'yi neredeyse tehlikeli bir konuma, bu gaz, insan hayatı, mal ve can güvenliği bakımından son derece tehlikeli bir gazmış gibi takdim edildi. Oysa, bu doğru değil; ancak, kullanım biçimi, alet ve edavatın üretim biçimi, tüplerin değişik şekilde -bu kürsüden söylendi- imalat biçimleri ve ruhsatsızlık, maalesef, bu sektörde epeyce tehlike çanlarını, şimdide kadar olduğu gibi, bugün de çaldırıyor. Dolayısıyla bu sektör, bu kanuna, bugün, her zamankinden daha fazla muhtaçtır. Bu nedenle hazırlanmış yasa tasarısı, elbette ki bu sektörü ciddi bir anlamda dizayn edecek, düzene sokacaktır.

Gayet tabiidir ki, LPG de bir enerji türüdür; ilave edilen maddeler de enerjiyle alakalı olduğu için, belki enine boyuna tartışılmamış olması kısmen tenkit edilebilir, burası bir şekilde tartışabilir; ancak, bahse konu olan ilave edilen maddeler de bir enerji meselesi olduğu için, bir enerji türüyle ilgili ve alakalı olduğu için, bu kanunun içerisine, muhtaç olunan bu kanuna bu maddelerin de konulmasının, tahmin ediyorum ve takdir ediyorum ki, hiçbir kimseye zararı yok. Bu da bir enerji türüdür. Eğer insanlarımız buna muhtaçsa, bunun da bir an evvel hayata geçmesinde, istifade edecek vatandaşlar bakımından eğer fayda varsa, elbette ki, bu kanun tasarısının içerisinde yer almasında hiçbir sakınca yoktur diye düşünüyorum.

Değerli arkadaşlar, tabii, potansiyel olarak ciddi bir potansiyel arz eden, 4,5-5 milyar dolar mesabesinde cirosunun varlığında LPG, özellikle ruhsatlandırma konusunda epeyce sıkıntısı olan bir sektördü. Bu, konuşmamın ilk bölümünde bahsettiğim gibi, bilhassa otogaz istasyonlarında fevkalade sıkıntılıydı; ancak, ilgili kanunun maddelerinde bu ruhsatlandırma meselesi fevkalade güzel hesaplanarak, ne şekilde ruhsatlandırılacağı bir şekilde şekle bağlanmış, zapturapt altına alınmış, özellikle disiplin altına alınmış ve bundan sonraki ruhsatlandırmalar bundan öncekiler gibi olmayacağı gibi, aynı zamanda, bundan önceki ruhsat alanlar da belli bir şekilde disiplin altına alınacak, yeni kanuna uyarlanacak, dolayısıyla, bu sektör, makul süre içerisinde kendisine çekidüzen vermiş olacaktır.

O nedenle, ben, bu kanun tasarısının bu sektöre ciddi anlamda faydalar getireceğini, enerji sektöründe, diğer enerji birimleri gibi bu enerjinin de kendine özgü şartlarda kullanma biçimini bu

kanun sayesinde bulacağını ve insanlarımızca çok daha faydalı bir şekilde tüketilebileceği kanaatini özellikle taşıyordum.

Değerli arkadaşlar, dolayısıyla, LPG, diğer enerji kollarında, akaryakıtta ve doğalgazda olduğu gibi, halkımızın sürekli kullanageldiği bir enerji türü olduğundan...

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Çakır, konuşmanızı tamamlar mısınız.

FAHİR ÇAKIR (Devamla) - Tamamlıyorum Sayın Başkanım.

...hiç şüphesiz, bu enerjinin fiyat politikası ve vergilendirilmesiyle alakalı kısımda da sıkıntıları vardır; onu da ifade ettik. Ancak, inanıyorum ki, bu sıkıntılar da, bu Yüce Meclisin çatısı altında, kısa gelecekte -vergi politikasıyla da bir şekli verilerek- gerekli arızalar giderilmiş olacak ve kanun, inşallah, daha faydalı hale gelmiş olacaktır diye düşünüyorum.

Tekraren, çıkaracağımız bu kanunun, milletimize ve memleketimize, sektörümüze hayırlı olmasını temenni ediyor, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Çakır.

24 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, kabul edilen geçici 7 nci madde nedeniyle tasarının tümü açıkoylamaya tabidir.

Açıkoylamanın şekli hakkında Genel Kurulun kararını alacağım.

Açıkoylamanın, elektronik oylama cihazıyla yapılmasını oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, oylama için 5 dakikalık süre veriyorum ve oylama işlemini başlatıyorum:

(Elektronik cihazla oylama yapıldı)

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, 723 sıra sayılı Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu Tasarısının açıkoylama sonucunu açıklıyorum:

Kullanılan oy sayısı: 299

Kabul : 295

Ret : 4 (x)

Böylece, kanun tasarısı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Saygıdeğer milletvekili arkadaşlarım, İş Mahkemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu raporunun görüşmelerine başlıyoruz.

8.- İş Mahkemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/522) (S. Sayısı: 802) (xx)

BAŞKAN - Komisyon?.. Burada.

Hükümet?.. Burada.

Komisyon raporu 802 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Antalya Milletvekili Feridun Baloğlu; AK Parti Grubu adına Tokat Milletvekili Zeyid Aslan konuşacaklardır.

Sayın Baloğlu, buyurun. (CHP sıralarından alkışlar)

(x) Açıkoylama kesin sonuçlarını gösteren tablo tutanağın sonuna eklidir.
(xx) 802 S. Sayılı Basım yazı tutanağına eklidir.

CHP GRUBU ADINA FERİDUN FİKRET BALOĞLU (Antalya) - Sayın Başkan, sayın milletvekilleri; İş Mahkemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının tümü üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubunun görüşlerini açıklamak üzere söz almış bulunuyorum; Genel Kurulu saygıyla selamlıyorum.

Bu yasa tasarısıyla bir zorunlu değişiklik yerine getirilmek istenmektedir. Adli yargı ilk derece mahkemeleri ile bölge adliye mahkemelerinin kuruluş ve görevlerinin yeniden düzenlenmesi nedeniyle, 5521 sayılı İş Mahkemeleri Yasası da buna koşut biçimde değiştirilecektir. Bu yasayla, bu işi, bu değişikliği yerine getiriyoruz. Hangi kararlara karşı istinaf yoluna gidilebileceği, bölge adliye mahkemelerinin kararlarına karşı temyize başvurmadaki kuralları düzenlemenin yanında kararların bölge idare mahkemesi ve Yargıtaydaki inceleme süreleri de hükme bağlanmaktadır. Aslında, yürürlükteki yasa, bu Yargıtaya başvurma süresini ve Yargıtayın karar süresini düzenlemektedir. Bu değişiklikte, istinaf yolu aşaması da düzenlenmiş olmaktadır. 5521 sayılı yürürlükteki İş Mahkemeleri Kanununun 8 inci maddesi, temyiz süresini tefhimden itibaren sekiz gün olarak belirlemektedir. Kararların Yargıtayca incelenme ve karara bağlanma süresini de iki ay olarak sınırlamıştır. Yargıtay kararlarına karşı tashihi karar istenemeyeceği de hükme bağlanmaktadır.

Yeni düzenlemeyle, bölge mahkemelerine başvurma halinde de süre, Yargıtaydaki başvuruya koşut olarak, sekiz gün olarak belirlenmekte; incelenme süresi de iki ay olarak düzenlenmektedir; ancak, bu noktaya bir tereddüt aşamasından sonra gelinmiştir. Hükümetin teklif ettiği metinde, bölge adliye mahkemeleri ve Yargıtaydaki inceleme ve karara bağlanma süresi üç aya çıkarılmıştı. Öyle sanıyorum ki, hükümet, yargımızdaki işleyişin yeterli bir hıza kavuşmadığını düşünerek, iki aylık süreyi üç aya çıkarmayı düşünmüştür. Her ne kadar Adalet Komisyonu süreyi yeniden iki aya indirmişse de, yine de bu süreyi bir ay daha uzatmak düşüncesi üzerinde durmak gerektiğini düşünüyorum. Aslında, yapılması gereken, mahkemelere daha çok süre vermek değil, daha çok olanak vermek olmalıdır. Ancak bu tür bir davranışla mahkemeleri daha işler hale getirmek mümkündür. Mahkemeler yavaş işliyor, onlara biraz daha süre verelim demek yerine, yargılamayı hızlandırmayı sağlamak daha doğru olacaktır.

Bugün, mahkemelere işi düşen ve hak arayan insanların en büyük yakınması, adaletin gerçekleşmesinin çok yavaş olmasıdır. Bu gecikmenin tek sorumlusu olarak yargıçlarımızı ve adliye çalışanlarını görmek doğru değildir; ancak, hak arayanlar, karşılarındaki yargıç ve adliye çalışanlarını işleyişin tek sorumlusu gibi görerek tepki göstermektedirler. Yapılması gereken, yasal değişikliklerle yargıyı hızlandırmak yanında, sistemin içindeki insanı da dikkate almak gerekmektedir.

Son zamanlarda, bakanlığın iyileştirme işlemleriyle, adliyelerimizin fiziki şartları yönünden yeterli bir noktaya gelmeye çalışıldığını biliyoruz; ancak, bunun yeterli olmadığını da biliyoruz. Yargıçlarımızın en yakın çalışma arkadaşları olan yazı işleri müdürleri, yazmanlar, mübaşirlerin de yeterli bir ücrete kavuşmadıkları bilinmektedir. Bu şartlar içinde adliyenin sağlıklı bir işleyişe kavuşmasının mümkün olmadığını düşünüyorum.

Türkiye'nin bugün içinde bulunduğu şartlarda, 2005 bütçemizde Adalet Bakanlığına istenilen düzeyde bir artış sağlanamadığı için sıkıntıların süreceği anlaşılmaktadır. Doğal ki, sorun, sadece adliye çalışanlarının, hâkimlerin ve yargıçların sorunu değildir. Ashuda, tüm çalışanlar, Türkiye'de emekleriyle yaşayan herkes, işçiler, memurlar farklı bir durumda değildir. İşsiz kalma, yerinden olma korkusuyla susturulmuş, baskı altına alınmış memurların sesi çıkmıyorsa, bu görüntüyü iktidarın memurlarla ilgili ücret uygulamasının doğru olduğu biçiminde yorumlamayınız. Susturulmuş kitleler, örgütsüz kitlelerin suskunluğu üzerinde iktidar olmak, sürekli olmaz. Halka hakkını vermeyen bir iktidarın da sürekliliği söz konusu olmaz.

Sayın milletvekilleri, bu koşullar içinde görev yapmaya çalışan yargıçlarımızı, savcılarımızı ve adliye çalışanlarımızı kutluyorum. Bu yasanın hayırlı olmasını diliyorum. Adliye çalışanlarına sabırlar ve başarılar diliyorum. Genel Kurula saygılar, sevgiler sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Baloğlu.

AK Parti Grubu adına, Tokat Milletvekili Sayın Zeyid Aslan; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA ZEYİD ASLAN (Tokat) - Sayın Başkan, değerli milletvekili arkadaşlarım; İş Mahkemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı üzerinde AK Parti Grubunun görüş ve düşüncelerini açıklamak üzere söz almış bulunuyorum; bu vesileyle, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Demokratik hukuk devletinde bağımsız ve hızlı bir yargı, devletin ve vatandaşların güvenesidir. Küreselleşme çağında yargının yeri, rolü ve önemi, dünya tarihinin hiçbir döneminde görülmedik bir biçimde artmıştır.

Bilindiği üzere, son dönemde Meclisimiz, yargılama görevini yerine getiren mahkemelerimizin, çağdaş demokrasilerde olduğu gibi, adil, süratli ve etkin bir şekilde karar verebilmeleri için, mevzuat alanında reform niteliğinde değişiklikler ve yeniliklere imza atmaktadır. Farkında olalım ya da olmayalım, Sayın Adalet Bakanımız Cemil Çiçek'in de söylediği gibi, son zamanlarda, ülkemizde, âdeta, sessiz bir hukuk devrimi yaşanmaktadır.

İç hukukumuzda yapılan bu yeni, kapsamlı düzenlemeler, mevzuatımızın, sosyal ve ekonomik hayatımızın her alanını etkilemektedir. Dış dünyada da büyük yankı ve ilgi uyandıran bu reform sürecinde, gerek Meclisimizin gerekse hükümetimizin gösterdiği gayret ve performans, kamuoyunda takdirle izlenmektedir.

İşte, bugün, Genel Kurulumuzun önüne gelen bu kısa yasa tasarısı, söz konusu kapsamlı reformların bir uzantısı olarak anlam ve önem kazanmaktadır. Aynı bir iş yargılaması ve bu yargılamayı uygulayan özel bir mahkemenin kuruluşundaki temel gerekçe, iş hukukunun niteliğinden kaynaklanmaktadır. İş hukukunun en önemli özelliği, işçiyi koruma ilkesini esas almasıdır. Özel yargı organı aracılığıyla, genel mahkemelerden daha çabuk, daha ucuz ve daha kolay bir şekilde işçinin, işveren karşısında mevzuat ve sözleşmeden kaynaklanan haklarının korunması düşünülmüştür.

İş mahkemelerinin oluşturulmasında, işçi işveren ilişkilerinin özel niteliğinden kaynaklanan uzman bir mahkemenin olmasının uygun olacağı düşüncesi de bulunmaktadır. Dolayısıyla, iş mahkemelerinin kuruluş amacı doğrultusunda, buralarda görev alacak hâkimleri iş hukuku alanında birer uzman olarak yetiştirecek önlemlerin alınması, işçi işveren ilişkilerinin karmaşıklaştığı ve sosyal hakların önem kazandığı günümüzde daha da gerekli bir hal almıştır. Bu bağlamda, sürekli mesleki eğitim, iş hâkimlerimizin, seminer, konferans, kolokyum ve benzeri toplantılarda bir araya gelmelerinin sağlanmasının ve belki de en önemlisi, bir hâkimin iş mahkemesi hâkimi olarak başladıkdan sonra, mesleğinin sonuna kadar iş davalarıyla ilgilenmesinin önemine dikkat çekmek isterim.

İşçi işveren uyuşmazlıklarının özel mahkemelerde çözümlenmesi, dünyada neredeyse ikiyüz yıllık geçmişli olan bir uygulamadır. 1806 yılında Fransa'da Napolyon tarafında başlatılan bu uygulama, daha sonra başka ülkelere de sirayet etmiştir.

İş mahkemeleri, ülkemizde ilk olarak 1950 tarihinde kabul edilen 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunuyla kurulmuştur. Anılan kanun uyarınca, iş mahkemelerinin bulunmadığı yerlerde iş davalarına bakmak üzere bir asliye hukuk mahkemesi hâkimi görevlendirilmektedir. Özellikle ülkemizin, 5521 sayılı Kanunun düzenleniş tarihindeki gelişmişlik durumundan uzaklaşarak endüstrileşmesiyle birlikte çahşma ilişkilerinin gelişmesi, iş uyuşmazlıklarının artması zaman içinde iş mevzuatımızda yasal değişiklikleri de beraberinde getirmiştir.

Kanaatimizce, iş yargısıyla ilgili düzenleme yapılırken, ülke ekonomisi, sosyokültürel yapısı dikkate alınmalı, gelişmelere uyum sağlayabilecek esneklikte olmalıdır.

Halen, ülkemizde, 709 il ve ilçe merkezinde kurulmuş 4 194 mahkemenin 81'i müstakil iş mahkemesi olarak görev yapmaktadır. Yargıtayda iş hukuku ihtilaflarına bakan 3 daire bulunmaktadır.

2004 yılında bu dairelerin iş yükü 60 000 dosyaya yaklaşmıştır. Mevcut yasaya göre Yargıtayın temyiz incelemesini iki ay içinde sonuçlandırması gerekmektedir, bu ağır iş yükü nedeniyle bu süre ortalama altı yedi ayı bulmaktadır. Söz konusu ağır iş yükünün diğer bir sonucu da, Yargıtayın içtihat mahkemesi fonksiyonundan uzaklaşmasıdır.

Bu yasa tasarısıyla amaçlanan değişiklik ihtiyacı tüm çağdaş hukuk devletleri yargı sisteminde yer alan istinaf kanun yolunun mevzuatımıza da taşınan Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun gereği olarak doğmuştur.

Tasarıyla, ilk derece mahkemelerinden olan iş mahkemesinin nihai kararlarının kesinlik kapsamı 1 000 lira olarak belirlenmekte ve bu sınırlar dışında kalan kararlar aleyhine istinaf yoluna başvurulabilme olanağı tanınmaktadır.

Ayrıca, bölge adliye mahkemelerinden verilen kararlara karşı temyiz yoluna başvurulmasına ilişkin esas ve usuller düzenlenerek, iş mahkemelerinde görülen davaların acele işlerden sayılması nedeniyle, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda değişiklik yapılmasına ilişkin kanun tasarısından farklı olarak, kanun yoluna başvuru süresinin sekiz gün olduğu öngörülmektedir.

Ayrıca, kanun yoluna başvuru kararlarının bölge adliye mahkemesi ve Yargıtayca iki ay içinde incelenip sonuçlandırılması esası getirilmektedir.

Tasarının 1 inci maddesi, iş mahkemelerince verilen parayla değerlendirilemeyen dava ve işler hakkındaki kararlar hariç, miktar ve değeri 1 000 lirayı geçen davalar hakkındaki nihai kararlara karşı istinaf yoluna, bölge adliye mahkemelerince verilen değeri 5 000 lirayı geçen kararlar hakkında da temyize başvurulabilmesini; 2 nci maddesinde ise, bölge adliye mahkemelerinin 26.9.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi gereğince kurularak, Resmî Gazetede ilan edilecek göreve başlama tarihinden önce verilen kararlara ilişkin dava dosyalarının temyiz başvurularının kesinleşinceye kadar Yargıtay tarafından sonuçlandırılmasını ve bu kararlar hakkında İş Mahkemeleri Kanununun, bu kanunla yapılan değişiklikten önceki temyize ilişkin hükümlerinin uygulanmasını öngörmektedir.

Bu kanunun bölge adliye mahkemeleri sistemiyle birlikte uygulamaya geçmesiyle Yargıtayımızın ilgili dairelerinin iş yükünün de önemli ölçüde azalacağına, bunun da yasada öngörülen iki aylık süre içerisinde temyiz incelemelerinin yapılabilmesini sağlayacağına ve bu şekilde yargılamanın hızlanmasına hizmet edeceğine inanıyorum.

Türk Ceza Kanunu, Ceza Muhakemesi Kanunu, Ceza ve Tedbirlerin İnfazı Hakkında Kanun, Bölge Adliye Mahkemeleri Hakkında Kanun ve 5236 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun gibi, bu kanunun da, 1 Nisan 2005 tarihinde yürürlüğe girmesi öngörülmektedir. Dolayısıyla, 1 Nisan 2005 tarihi, ülkemiz açısından, âdeta, adli milat olacaktır. Adalet Bakanlığımızın, hâkim ve savcılara yönelik yoğun bir eğitim programıyla, yargı mensuplarını bu tarihten sonrasına, yeni döneme hazırladığını memnuniyet ve takdirle izliyoruz.

Bu yeni döneme, yargı teşkilatımızın yanı sıra, toplum ve bireyler olarak da hazırlanmamız gerektiği düşüncesini taşıyarak, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (AK Parti sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Sayın Aslan, teşekkür ediyorum.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

**İŞ MAHKEMELERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN
KANUN TASARISI**

MADDE 1. - 30.1.1950 tarihli ve 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 8. - İş mahkemelerince verilen nihai kararlara karşı istinaf yoluna başvurulabilir. Şu kadar ki. para ile değerlendirilemeyen dava ve işler hakkındaki kararlar hariç. miktar veya değeri bin lirayı geçmeyen davalar hakkındaki nihai kararlar kesindir.

İstinaf yoluna başvurma süresi, karar yüze karşı verilmişse nihai kararın taraflara tefhimi, yokluklarında verilmiş ise tebliği tarihinden itibaren sekiz gündür.

Bölge adliye mahkemesinin para ile değerlendirilemeyen dava ve işler hakkındaki kararları ile miktar veya değeri beşbin lirayı geçen davalar hakkındaki nihai kararlara karşı tebliğ tarihinden başlayarak sekiz gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.

Kanun yoluna başvuru kararlar, bölge adliye mahkemesi ve Yargıtayca iki ay içinde karara bağlanır.

Yargıtayın kararlarına karşı karar düzeltme yoluna başvurulamaz."

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2. - İş Mahkemeleri Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 1. - Bölge adliye mahkemelerinin, 26.9.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazetede ilân edilecek göreve başlama tarihinden önce verilen kararlar hakkında yapılan temyiz başvuruları, kesinleşinceye kadar Yargıtay tarafından sonuçlandırılır. Bu kararlar hakkında İş Mahkemeleri Kanununun bu Kanunla yapılan değişiklikten önceki temyize ilişkin hükümleri uygulanır."

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3. - Bu Kanun 1 Nisan 2005 tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı ve uğurlu olmasını diliyorum.

Sayın milletvekilleri, Noterlik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu raporunun görüşmelerine başlıyoruz.

9.- *Noterlik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/961) (S. Sayısı: 805) (x)*

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

Komisyon raporu 805 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç; AK Parti Grubu adına, Samsun Milletvekili Mehmet Kurt konuşacaklardır.

Sayın Kılıç, buyurun.

CHP GRUBU ADINA MUHARREM KILIÇ (Malatya) - Sayın Başkanım, değerli milletvekili arkadaşlarım; Noterlik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı hakkında şahsım ve Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına konuşacağım; Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, getirilen tasarı bir ihtiyaçtan doğmuştur. Bu ihtiyaç da, daha önce kabul edilen bir kanunla, birkısım ilçedeki adliyeler kapatılmıştı; adliyeler kapatılınca da, o ilçelerdeki noterliklerin de kapatılması söz konusu oldu. Tasarıda da gördüğümüz kadarıyla, 136 ilçedeki adliyeler kapatıldı; yine, 76 ilçede de daha önce adliye teşkilatı yoktu. Bu nedenle, bu tasarıyla, bu ilçelere noterlik kurulma imkânı getirilmiş olmaktadır.

Değerli arkadaşlar, getirilen bu düzenlemeyle, adliyesi kapatılan veya daha önce adliyesi olmayan ilçelerde kurulacak dördüncü sınıf noterliklerde, o ilçelerde icra teşkilatı varsa, icra müdürleri veya icra müdür yardımcıları da noterlik işlemlerini yapabileceklerdir. Yani, bu tasarı, uygulamaya kolaylık getirmeyi düşünen bir tasarı.

Yine, dördüncü sınıf noterliklerin olduğu yerlerde, noterlerin bütçeleri ayrı bir noterlik bürosu tutmaya imkân vermediği için, kaymakamlara, noterlikler için yer gösterme yükümlülüğü getirilmiştir. Yani, kaymakamlar, noterliklerin çalışma mekânlarını kendileri sağlayacaklardır.

Yine, Büyükşehir Belediye Kanunu kabul edildiği sırada, büyükşehir sınırları dahilindeki noterliklerin noterlik gelirlerinin paylaşımındaki esasları, her nevi ortak hesap ve paylaşım esaslarını, noter odalarının önerisiyle Noterler Birliğinin belirlemesi gerektiği şeklinde bir düzenlemedir. Bunun da daha ziyade talebi, noter odalarından ve Noterler Birliğinden gelmiştir. Biz, sivil toplum örgütlerinin, meslek örgütlerinin ülkemizde ne kadar önemli olduğunun bilinci içindeyiz. Bu nedenle, sivil toplum örgütlerinden gelen bu öneriyi de olumlu karşılıyoruz; yani, geneli itibarıyla getirilen bu tasarı olumludur ve Cumhuriyet Halk Partisi olarak da bu tasarıyı destekliyoruz.

Değerli arkadaşlar, noterlik, bir kamu kuruluşudur, kamu kurumu mahiyetindedir. Noterleri sadece bir ticarethane olarak görmek mümkün değildir. Noterlik görevini, ülkemizde, hukukçular icra ederler -avukatlar, savcılar, hâkimler- bu nedenle önemli bir görevdir ve noterler, buldukları bölgelerde çok saygın bir konumdadırlar; hiçbir ayırım yapmadan bütün vatandaşların her türlü işlemlerini belgelendirmeye çalışırlar. Toplumda pek çok meslek kuruluşunun saygınlığı konusunda kuşkular yaratılırken, noterlik mesleği toplumda son derece önemli bir konumdadır.

Değerli arkadaşlar, noterlik mesleği yargının da en büyük yardımcılarından bir tanesidir. Yine, ülkemizin hukuk devleti olmasında ve hukukun üstünlüğünün yerleşmesinde noterlik mesleğinin çok önemli bir görevi vardır. Noterdeki işlemler, noterdeki belgeler olmazsa yargı tıkanır. Nitekim, ülkemizde yargının uğraştığı en büyük sorunlardan bir tanesi de işlemlerin notere gitmemesinden kaynaklanıyor. İnsanlar, kendi aralarındaki hukukî işlemleri, ticarî işlemleri notere gitmeden yapıyorlar ve bu, değişik sorunlara sebep oluyor. Daha sonra da, yaptıkları işlemlere, işlemlerdeki düzenlemelere karşı taraf itiraz edebiliyor. O belgedeki tarihe itiraz edebiliyor, şahitlerin imzasına itiraz edebiliyor, şahısların imzasına itiraz edebiliyor; yani, çeşitli sorunlara neden olabiliyor. Oysa, bu işlemler noterde yapılsa, bu sorunların çoğu çözümlenmiş olacak.

(x) 805 S. Sayılı Basmayaız tutanağa eklidir.

Peki, değerli arkadaşlar, bizim insanımız noterliğin bilincinde değil mi? Pekâlâ bilincinde; ancak, noterdeki işlemlerin maliyeti bizim insanlarımızı notere gitmekten caydırıyor. Noterde alınan harçlar, Damga Vergisi, KDV, noter ücreti, değerli kâğıt ücreti; bunları topladığımızda büyük meblağlar teşkil ediyor. Bu nedenle de, vatandaşlar, eğer, zorunlu kalmadıkça, kanunca zorunlu kabul edilmemişse, mutlaka, işlemlerini, kendi aralarında oturuyorlar, bir beyaz kâğıda, akılları erdiğince, anladıkları, bildikleri hukukî çerçeveye içinde bir belge düzenliyorlar veya bunu daha sağlama almak için de bazen, iki şahit yazıp, imzalatıyorlar veya muhtarın yanına gidiyorlar ve bir de muhtara mühür bastırıyorlar daha sağlam olsun diye; oysa, bu şekilde düzenlenen belgelerin hukuk karşısında, hâkimin, savcının yanında, hukukun yanında kesin bir belge değeri yoktur. Bu, ancak, ikincil derecede bir delil mahiyetindedir.

Bu nedenle, noterlik işlemlerini devlet olarak önemsemeliyiz. Eğer, Avrupa süreci içinde, Avrupa sürecinin önünde demokratik, çağdaş, hukuk normlarına uygun bir devlet olmak istiyorsak, bu belgeyi düzene geçme noktasında vatandaşlarımızı teşvik etmeliyiz, onları resmî belge sistemine geçmeye özendirmeliyiz. Özendirmek yetmez; bunun için de, bu şekildeki harçların, vergilerin mutlaka düşürülmesi gerekiyor.

Burada, şöyle bir düşünce olabilir: Acaba, biz, bu harçları, vergileri düşürdüğümüzde Maliyenin zararı çok mu olur? Çok da olmaz Maliyenin zararı; çünkü, insanların büyük çoğunluğu bir kira sözleşmesi yapacağı zaman, mutlaka, gidip noterde yapacak olursa, bu, daha çok işlem olacağı için, az az da alınsa ücret, mutlaka, belli bir yekön teşkil edecektir.

Değerli arkadaşlar, sonra, kayıtdışılıktan söz ediyoruz. Noter işlemlerinin çoğalması, ülkemizdeki kayıtdışılığı da önleyecektir. Kayıtdışılığı önlemenin en önemli yolu, noter işlemlerinin artırılmasıdır. Bu nedenle, buna, mutlaka, bir çözüm bulunması gerekiyor.

Şimdi, getirilen bu düzenlemeyi olumlu karşıladık, gerçekten olumlu; ancak, yeterli değil değerli arkadaşlar. Şu anki Noterlik Kanunu günün şartlarına uygun değil; otuz yılı aşkın süredir uygulanan, 1972 yılında çıkarılmış, otuzüç yıldır uygulanan bir Kanun. Otuzüç yıldan bu yana ülkemizde çok büyük gelişmeler oldu; demokratik gelişmeler oldu, ekonomik gelişmeler oldu, hukukî gelişmeler oldu; yeni bir dünya düzenine doğru gidiyoruz. Bunlara adapte olmak için, mutlaka, bir an önce, Noterlik Kanununun yeniden ele alınarak, çağa uygun, kayıtlı sisteme geçişi özendiren ve notelere daha geniş yetki ve sorumluluk veren yeni bir noterlik kanununu hazırlamak durumundayız.

Bu duygu ve düşüncelerle, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, tasarıya olumlu oy vereceğimizi bildirir, Yüce Heyeti saygıyla selamlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kılıç.

AK Parti Grubu adına, Samsun Milletvekili Mehmet Kurt; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MEHMET KURT (Samsun) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 805 sıra sayılı Noterlik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı üzerinde AK Parti Grubu adına söz almış bulunuyorum; Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Değerli milletvekilleri, bilindiği üzere, Türk hukuk sisteminde, noterlik, bir kamu hizmeti olarak kabul edilmiş; noterlerin görevlerinin neler olduğu, pozitif düzenleme olarak, ortaya konulmuştur. Bu bağlamda, noterlik, yapılan işlemleri belgelendirerek, hukukî güvenliğin sağlanmasında ve anlaşmazlıkların ortadan kaldırılmasında önemli rol oynamaktadır; bunun yanında, kanunlarla verilen başka görevleri de yerine getirebilmektedir.

Değerli milletvekilleri, Osmanlıda, ilk kez, Tanzimat döneminde, 1913 yılında, Kâtipi Adil Kanunuyla, noterlik, devlet himayesine girmiş bir kurumdur. Daha sonraları, cumhuriyet döneminde, 29 Nisan 1926 tarihinde, noterlik, modern hukuk sistemi içerisinde yerini almıştır. Bu süreç içerisinde, 18 Ocak 1972 tarihinde kabul edilen 1512 sayılı Noterlik Kanunuyla, noterlik mesleği,

gerçek hüviyetini kazanmıştır. Bu kanunun kabulünden sonra, noterlik mesleğine giriş ve meslek içerisindeki tayin, terfi ve kademe ilerlemeleri, objektif kurallar içerisinde, yasal düzende ve yargı yolu açık olarak, şeffaf bir şekilde tayinler ve terfiler yapılıyor. Bu da, noter meslek mensuplarını rahatlatıyor. Otuzüç yıl süreyle, herhangi bir sıkıntı olmadan, herhangi bir duruma meydan vermeden, bu, noterlik mesleği içerisinde devam etmiş ve gitmiştir.

Değerli milletvekilleri, şu anda mevcut olan 1512 sayılı Noterlik Kanununa göre, herhangi bir yerde noter kurulabilmesi için, o yerde, asliye hukuk mahkemesinin mevcut olması şarttır. Geçtiğimiz yasama döneminde, 9 Haziran 2004 yılında, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun 278 sayılı Kararıyla, bazı yerlerdeki, ufak ilçelerdeki adliye teşkilatlarının kaldırılmasına karar verilmiş. Tabii ki, bu yasanın çıktığı günlerde bunun gerekçeleri anlatıldı. Bilhassa, buradaki adli işlemlerin az olması, buradaki hâkim ve savcılarının terfi etmeleri noktasında Yargıtaydan belli bir dosyanın geçirilmesi gerekiyordu. Bu gibi sebepler ve bir de, bundan daha ötesi, tasarruf niteliği taşıyan çeşitli sebeplerle, Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun bu kararı uygulamaya konulmuş ve bu bağlamda, 85 ilçedeki adliye teşkilatları kaldırılmıştır; fakat, burada, adliye teşkilatının yardımcı hizmetlerinden olan icra müdürlükleri ve noterlikler gibi mesleklerin burada devamından yana bir tavır sergilemiş hükümetimiz ve neticede, buradaki icra müdürlükleri devam etmektedir; ama, bunun yanında, noterlik işlemlerinin devam etmesi için, noterliklerin de burada devam etmesi gerekiyordu. İşte, şimdi, getirmiş olduğumuz bu yasa, bu yerlerde, ufak ilçelerde, adliye teşkilatı kaldırılan bu ilçelerde de noterlik dairelerinin devamına karar verilecektir.

Bu şekilde noterlik hizmetleri -vekâlet gibi, satış gibi- bundan sonraki yasama dönemlerinde -veya bu dönemde de gelebilir- daha kapsamlı bir Noterlik Kanunu değişikliğinde, "nizasız kaza" dediğimiz nizasız işlemler, tespit işlemleri gibi, veraset ilamları -yine, noterlere verilmesi- gibi adliyenin yükünü azaltma babında bazı işlemlerin noterlere verilmesi düşünülmektedir. İşte, noterlere bu işlemler verildiği zaman, halkımızın, kendi köyüne ve ilçesine hemen yakın bir ilçede bu işleri daha rahat şekilde görebilmesi için böyle bir yasa düzenlemesine ihtiyaç duyulmuştur.

Bu sebeple, buralarda adliye teşkilatı olmamasına rağmen, noterlik işlemlerini yürütebilecek bir Adalet Bakanlığı memuru -bu, bir başkâtip olabilir veya bir kâtip veya icra müdürü veya icra müdür yardımcısı olabilir- bu icra işlerini yürütürken, aynı zamanda noterlik işlemlerini de yürütebilecek veya doğrudan doğruya bir adliye kâtipi de buraya tayin edilmek suretiyle noterlik işlemleri bu ilçelerimizde devam edecektir. İşte, bu yasanın 1 inci ve 2 nci maddesindeki esas özü budur.

Bu ilçelerde noterlik daireleri kurulurken, bilhassa bu ufak ilçelerde noterlik işlemlerinin yürütülebileceği yer bulma sıkıntısı da gündeme gelebilir. Burada, o ilçenin mülki amirine, hükümet konağında, hükümet binasında böyle bir yerin, fiziki mekânın tahsisi de, yine, bu yasa tasarısında gündeme gelecektir ki, bu da, oradaki işlemlerin daha sağlıklı bir şekilde, daha fiziki, güzel bir mekân içerisinde yürütülmesini sağlayacaktır.

Değerli milletvekilleri, bu noterlikle ilgili düzenlemenin esas özünü, şimdi anlatacak olduğum konu teşkil etmektedir. Bu, biraz daha aciliyet arz ediyordu. Sebebiyse, Büyükşehir Yasası yürürlüğe girdiği günden itibaren, bilhassa büyükşehir sınırları içerisindeki noterlerle ilgili bu 1512 sayılı Noterlik Kanununun 109 uncu maddesinde ifadesini bulan "ortak cari hesap" dediğimiz ortak hesap dağılımında bir sıkıntı ortaya çıkmıştı. Bu da şudur: Herhangi bir il sınırları içerisinde veya büyükşehir sınırları içerisinde birden fazla noter bulunuyorsa, bu noterler arasındaki -tesanütü, dayanışmayı- rekabeti kaldırmak için 1512 sayılı Noterlik Kanununun 109 uncu maddesine göre bir ortak cari hesap vardır. Bu ortak cari hesaba göre, her noter, bazı işlemlerin -ki, biz, buna, noterlik mesleğinde "milyonluk işlemler" diyoruz- o noterde yapılması anında o işlemde elde edilen, notere kalan hissenin yüzde 90 gibi bir kısmı ortak cari hesaba yatırılır ve her noter kendisine düşen hisseyi buraya yatırır. Bir hafta içerisinde, 5 işgünü içerisinde gerçekleşir bu yatırma işlemi; fakat, bölüşüm ise üç ay içerisinde olur. Üç ayın sonunda oraya yatırılmış olan, cari hesap, ortak hesaba

yatırılmış olan bu gelen paralar, bütün o ortak hesap içerisinde bulunan noterler arasında eşit bir şekilde paylaştırılır. Fakat, burada şu vardır: O ortak hesaba tabi olan noterler, genelde, kıdem itibariyle, gelir itibariyle birbirlerine çok yakın, hepsi de birinci sınıf noterler olduğu için, yatırdıkları meblağ birbirlerine çok yakındır; biri 5 milyar yatırıyorsa, diğeri 6 milyar, diğeri de 7 milyar, yani, çok yakın rakamlar yatırırlar ve bölüşürken de eşit bir şekilde bölüşürler. Fakat, Büyükşehir Yasası yürürlüğe girdiğinden itibaren, bazı illerde -büyükşehirle sınırlı olarak olmuştur bu- bazı rahatsızlıklar doğmuştur; çünkü, büyükşehirin sınırları genişleyince, kıdem itibariyle "üçüncü sınıf" dediğimiz mesleğe yeni başlamış bir noter de ortak cari hesaba girmiştir.

Burada şu konuya dikkat çekmek istiyorum: Noterlik mesleğinde üç sınıf vardır. Dördüncü sınıf, zaten, Adalet Bakanlığı memurudur ki, dördüncü sınıf noterlerde bulunan memurlar... Bağimsız bir noterlik kurulan yerde üç sınıf noter vardır. Bunlardan birincisi üçüncü sınıf noterlerdir ki, mesleğe yeni girmiş bu noter arkadaşlarımızın ikinci sınıfa terfi edebilmesi için, belli bir zaman süreci içerisinde en az iki kere teftiş görmesi ve olumlu sicil alması gerekir. Bu süre en az 4 yıldır, bazen 5-6 yıla doğru da uzayabilir. İkinci sınıf bir noterin birinci sınıfa terfi edebilmesi için de, aynı sistem içerisinde, en az iki defa sicil alıp, olumlu sicil ile birinci sınıfa geçmesi gerekiyor ki, bu, süre itibariyle, en az 8 yıldır ve bazen 10-12 yıla doğru uzayabilir.

İşte, Büyükşehir Yasasının yürürlüğe girmesinden itibaren, noterler arasındaki bu terfi, kıdem tamamen altüst olmuş, tamamen haksız bir durum ortaya çıkmıştır. Hakkaniyet ortadan kalkmış oluyordu; çünkü, mesleğinde otuz yılı bulmuş, tecrübe, birikim sahibi, yapmış olduğu işler itibariyle risk taşıyan ve belki 8-10 tane kâtip çalıştırarak da, onların sıkıntısını, yapılan işlemlerin yoğunluğu itibariyle bu işlemlerde belli riskleri taşıyan noter arkadaşımız, mesleğe yeni girmiş, belki bir veya iki yıllık bir noterle, aynı paylaşım içerisinde, ortak hesaptan, aynı değerde bir ücret alma durumuna girmiştir ki, bu da, noterlik mesleğinin hakkaniyet ölçülerine, objektif ölçülerine uymayan bir konumda idi. Büyükşehir Yasası genel bir yasa olduğu için, tabii, noterliklerle ilgili bir düzenleme getirmemiştir; ama, ister istemez, yasanın uygulanmasında böyle bir rahatsızlık ortaya çıktığı için, acilen, bu yasa tasarısıyla bu adaletsiz durum ortadan kaldırılmaya çalışılmıştır ve çalışılacaktır.

Değerli kardeşlerim, burada, bir de şu vardır ki, yine, bu Büyükşehir Yasasıyla, noterler arasında, büyükşehir sınırları içerisindeki noterler ve diğer il sınırları içerisindeki noterler arasında da bir farklılık ortaya çıkmış oluyordu; çünkü, diğer illerdeki ortak cari hesaba tabi olan noterler aynı şekilde devam ediyor; ama, büyükşehir sınırları içerisindeki ortak cari hesaba girmiş olan noterlerin, biraz önce ifade ettiğim gibi, arasında çok farklılıklar var. Birisi imtiyazlı noter, diğeri ise, imtiyazsız noter gibi bir konum ortaya çıkmıştı.

İşte, bu adaletsizliği, bu hakkaniyet ölçülerine uymayan, objektif kurallara uymayan bu durumu kaldırmak için acilen böyle bir yasanın getirilmesi zarureti hâsıl olmuştur. İnşallah, iktidar ve muhalefet olarak, birlikte bu yasayı geçireceğimize inanıyorum.

Bu yasanın, öncelikle, noterlik camiasına ve memleketimize hayırlı olması dileğiyle, hepinize en içten saygılarımı sunuyorum.

Teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Kurt.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

NOTERLİK KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- 18.1.1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanununun 2 nci maddesine aşağıdaki fıkra ikinci fıkra olarak eklenmiş, diğer fıkralar teselsül ettirilmiştir.

"Ancak asliye mahkemesinin yargı çevresinin birden çok ilçeyi kapsamı durumunda, gerektiğinde diğer ilçelerde de noterlik kurulabilir."

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2.- 1512 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"Dördüncü sınıf noterlikler, o yerin bağlı bulunduğu adalet komisyonunun inhası üzerine, Adalet Bakanlığınca görevlendirilecek icra müdürü, icra müdür yardımcısı veya kâtip sınıfından bir adalet memuru tarafından geçici olarak yönetilir."

"Asliye mahkemesinin bulunmadığı ilçelerde açılacak olan dördüncü sınıf noterlikler için öncelikle hükümet konaklarında imkânlar ölçüsünde yeterli nitelikte yer ayırmakla mülki amirler görevlidir."

BAŞKAN- 2 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3.- 1512 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Noterlikte bu işi görecek kâtip bulunmadığı takdirde, Cumhuriyet savcılığının bildirmesi üzerine, adalet komisyonu tarafından atanacak icra müdürü, icra müdür yardımcısı veya yeterli bir adalet memuruna bu iş gördürülür."

BAŞKAN- Madde üzerinde söz talebi ve önerge yoktur.

3 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4.- 1512 sayılı Kanunun 35 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bunlardan birisinin bulunmadığı hallerde, noterin Cumhuriyet Savcılığına başvurması üzerine bu görev, adalet komisyonunca icra müdürü, icra müdür yardımcısı veya yeterli bulunan bir adalet memuruna, 33 üncü maddenin üçüncü fıkrası uyarınca takdir edilecek ücret karşılığında gördürülür."

BAŞKAN- 4 üncü maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5.- 1512 sayılı Kanunun 166 ncı maddesine aşağıdaki bent (15) numaralı bent olarak eklenmiş ve mevcut (15) numaralı bent (16) numaralı bent olarak teselsül ettirilmiştir.

"15. Bir ilin büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde birden fazla ilçe bulunduğu takdirde, noterliklerin her nevi ortak hesap paylaşım esaslarını noterlerin ve noterliklerin kıdem ve sınıflarını gözetenek dört yılda bir o yerdeki noter odasının da görüşünü almak sureti ile belirlemek,"

BAŞKAN - 5 inci madde üzerinde söz talebi? Yok.

1 adet önerge vardır; okutup, işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 805 sıra sayılı Noterlik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının 5 inci maddesinin sonundaki "belirlemek" kelimesi kaldırılarak, "belirleyerek, Adalet Bakanlığının onayına sunmak" ibaresinin eklenmesini arz ve teklif ederiz.

Sadullah Ergin	Ramazan Toprak	Astın Aykan
Hatay	Aksaray	Trabzon
Mustafa Nuri Akbulut		Ahmet Yeni
Erzurum		Samsun

BAŞKAN - Komisyon, önergeye katılıyor mu?..

ADALET KOMİSYONU BAŞKANVEKİLİ RECEP ÖZEL (Isparta) - Takdire bırakıyoruz.

BAŞKAN - Hükümet?..

ADALET BAKANİ CEMİL ÇİÇEK (Ankara) - Katılıyoruz Sayın Başkan.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Büyükşehir belediyesi hudutları içerisindeki noterler arasındaki ortak paylaşım esaslarının, ücret düzenlemeleri hususunda olduğu şekilde, Adalet Bakanlığınca onaylanarak, yürürlüğe girmesi amaçlanmaktadır.

BAŞKAN - Komisyonun takdire bıraktığı, Hükümetin katıldığı önergeyi oylarınıza arz ediyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge istikametinde 5 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6 ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6.- 1512 sayılı Kanunun 197 nci maddesinin ikinci ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Noterlere vekalet eden icra müdürü, icra müdür yardımcısı ve adalet memurları ile geçici yetkili noter yardımcılarının hakkında noterlik görevlerinden dolayı verilen meslekten çıkarma cezası, bunların esas görevlerinden de çıkarılmalarını gerektirir."

"Bu Kanunun noterlerin atanması, Türkiye Noterler Birliği, topluluk sigortası, hastalık ve izne ilişkin hükümleri icra müdürü, icra müdür yardımcısı ve adalet memurlarından tayin edilen noter vekilleri ile geçici yetkili noter yardımcılarının hakkında uygulanmaz."

BAŞKAN - 6 ncı maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - 7 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - 8 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporunun görüşmelerine başlayacağız.

10.- *Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/536) (S. Sayısı: 803)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Yok.

Tasarının görüşülmesi ertelenmiştir.

Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararı Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporunun görüşmelerine başlıyoruz.

11.- *Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararı Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (1/935) (S. Sayısı: 734) (x)*

BAŞKAN - Komisyon?.. Burada.

Hükümet?.. Burada.

Komisyon raporu 734 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının tümü üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu ve şahsı adına Kastamonu Milletvekili Mehmet Yıldırım, AK Parti Grubu adına Ankara Milletvekili Mustafa Tuna söz istemişlerdir.

Sayın Tuna?.. Yok.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu ve şahsı adına Kastamonu Milletvekili Mehmet Yıldırım?.. Yok.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümü üzerinde başka söz talebi yoktur.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

**DENİZCİLİK MÜSTEŞARLIĞININ KURULUŞ VE GÖREVLERİ HAKKINDA
KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR
KANUN TASARISI**

MADDE 1. - 10.8.1993 tarihli ve 491 sayılı Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamein 2 nci maddesinin (1) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"1) Gemilerin ve gemiadamlarının sicillerini tutmak, gemiadamlarının eğitim, sınav ve belgelendirilmelerine ilişkin esasları belirlemek ve gemiadamlarının belgelendirilmesi işlemlerini yapmak."

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2. - 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

"Gemiadamlarının eğitimi

EK MADDE 9. - Gemiadamlarının eğitimi;

a) Üniversitelere bağlı fakülte ve yüksekokullar ile Millî Eğitim Bakanlığına bağlı orta öğretim okulları ve yaygın eğitim kurumları ile Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı öğretim kurumları,

(x) 734 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

b) Kuruluş amaçları gemiadamlarına eğitim vermek olan ve Denizcilik Müsteşarlığının uygun görüşü üzerine Millî Eğitim Bakanlığının izni ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından açılan özel öğretim kurumları.

Tarafından verilir.

Eğitim ilkeleri ve öğretim programlarına ilişkin esaslar ve belgelendirmé

BAŞKAN - Ek madde 9 üzerinde söz talebi?.. Yok.

Ek madde 9'u oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ek madde 10'u okutuyorum:

EK MADDE 10. - Gemiadamlarının eğitimi, sınavları ve belgelendirilmelerine ilişkin usûl ve esaslar, Millî Eğitim Bakanlığının görüşü alınarak Denizcilik Müsteşarlığı tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir. Gemiadamları sınavları, Gemiadamları Sınavları Merkezi tarafından yapılır. Sınava gireceklerden alınacak ücret, Denizcilik Müsteşarlığı ve Maliye Bakanlığınca belirlenir. Her yıl belirlenecek bu ücret bütçeye gelir yazılmak üzere Denizcilik Müsteşarlığının saymanlık hizmetini yapan saymanlık hesabına yatırılır.

Gemiadamları Sınavları Merkezi tarafından yapılacak harcamalar bu amaçla bütçeye konulan ödenekten karşılanır.

Gemiadamları Sınavları Merkezinin oluşturulması, görevleri ve merkezle ilgili her türlü faaliyet, sınavda görev alacak kişiler ile alınacak ücretler ve diğer malî konulara ilişkin usûl ve esaslar Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Denizcilik Müsteşarlığı tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Eğitim ve öğretim programları ile staj süreleri, Denizcilik Müsteşarlığının belirlediği asgari programlar ve staj sürelerini karşılamak ve belgelendirmek kaydıyla;

a) Üniversitelere bağlı fakülte ve yüksek okullar ile Millî Eğitim Bakanlığına bağlı orta öğretim okulları ve yaygın eğitim kurumları ile Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı öğretim kurumlarında kendi mevzuatlarına,

b) Özel öğretim kurumları tarafından her seviyedeki yeterlik belgesine yönelik verilen eğitimler, Denizcilik Müsteşarlığının uygun görüşü alınarak Millî Eğitim Bakanlığınca onaylanan öğretim programına,

Göre gerçekleştirilir.

BAŞKAN - Ek madde 10 üzerinde söz talebi?.. Yok.

Madde üzerinde 1 adet önerge vardır; önergeyi okutup işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan 734 sıra sayılı Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararınameye Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısının ek 10 uncu maddesinin dördüncü fıkrasının (b) bendinin aşağıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

Mehmet Parlakyiğit	Osman Özcan	Mehmet Yıldırım
Kahramanmaraş	Antalya	Kastamonu
Uluk Özkan		Ali Arslan
Manisa		Muğla

"b) Lisans düzeyinde denizcilik eğitimi kurumları tarafından verilen yeterlilikler hariç, özel öğretim kurumları tarafından diğer seviyelerde verilen yeterlilik eğitimleri Denizcilik Müsteşarlığının uygun görüşü alınarak Millî Eğitim Bakanlığınca onaylanan öğretim programlarına,

Göre gerçekleştirilir."

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU SÖZCÜSÜ ASIM AYKAN (Trabzon) - Katılmıyoruz efendim.

BAŞKAN - Hükümet?..

DEVLET BAKANI VE BAŞBAKAN YARDIMCISI ABDÜLLATİF ŞENER (Sivas) - Katılmıyoruz.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe:

Ek madde 10'un dördüncü fıkrasının (b) bendinde önerilen değişiklik "özel öğretim kurumları tarafından" ibaresinden sonra gelmek üzere "lisans düzeyinde verilen denizcilik eğitimi hariç" ibaresinin eklenmesinden ibarettir.

Bu değişiklik önergesiyle, lisans düzeyinde denizcilik eğitiminin ancak üniversiteler eliyle verilebileceğine açıklık getirilmektedir.

Bilindiği gibi, halen lisans düzeyinde denizcilik eğitimi veren dört fakülte vardır. Bunlar, İstanbul Teknik Üniversitesi Denizcilik Fakültesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi Denizcilik Fakültesi, İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi Denizcilik Fakültesi ve İstanbul Üniversitesi Denizcilik Fakültesidir.

Bu fakültelerde verilen eğitimlere denk düşecek eğitimlerin özel eğitim kurumlarının düzenleyeceği kurslarda verilmesi mümkün olmadığından, söz konusu değişiklik önergesi hazırlanmıştır.

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Komisyonun ve Hükümetin katılmadığı önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmemiştir.

Ek 10 uncu maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Ek 11 inci maddeyi okutuyorum:

Denizcilik Eğitimi Denetleme Kurulu

EK MADDE 11.- Gemiadamlarına ilişkin eğitim, öğretim, sınav ve belgelendirme yapan kamu veya özel kurum ve kuruluşları denetlemek; denetleme faaliyetlerinin plânlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi işlemlerini gerçekleştirmek üzere Denizcilik Müsteşarlığında Denizcilik Eğitimi Denetleme Kurulu oluşturulmuştur.

Kurul; bir başkan ve altı üyeden oluşur. Kurul başkan ve üyeleri; Millî Eğitim Bakanlığı, Denizcilik Müsteşarlığı ve deniz ticaret odaları ile denizcilik eğitimi veren kamu ve özel öğretim kurumlarının hukuk veya denizcilik alanlarında tecrübeli, en az lisans düzeyinde eğitim almış mensuplarından Denizcilik Müsteşarı tarafından önerilen adaylar arasından Denizcilik Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan tarafından seçilir.

Kurul tarafından denetlenecek özel kuruluşlar ile kamu kurum ve kuruluşlarınca, denetim için denetimin niteliğine göre belirlenecek ücret bütçeye gelir yazılmak üzere Denizcilik Müsteşarlığının saymanlık hizmetini yapan saymanlık hesabına yatırılır. Kurul tarafından yapılacak harcamalar ile kurul üyeleri ve denetçilerin ücretleri bu amaçla bütçeye konulan ödenekten karşılanır.

Başkan ve kurul üyelerine, ayda dörtten fazla olmamak üzere her toplantı günü için (3000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar üzerinden toplantı ücreti ödenir.

Kurul başkan ve üyelerinin seçimi, görev süreleri ve görevlerinin sona ermesi, denetleme görevini yerine getireceklerin seçimi, görev ve yetkileri, denetlemenin esas ve usûlleri, denetleme ücretleri ve diğer giderler, mali hususlarda Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Denizcilik Müsteşarlığınca hazırlanarak yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.

Üniversitelere bağlı fakülte ve yüksek okullar ile Millî Eğitim Bakanlığına bağlı orta öğretim okulları ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı öğretim kurumlarının tâbi oldukları mevzuata göre denetimi ile özel öğretim kurumlarının, Millî Eğitim Bakanlığı ve Denizcilik Müsteşarlığınca ilgili oldukları mevzuat hükümlerine göre denetimine ilişkin hükümler saklıdır."

BAŞKAN - Ek madde 11 üzerinde, şahsı adına, Adana Milletvekili Tacidar Seyhan; buyurun.

TACİDAR SEYHAN (Adana) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Kanunun bütünü üzerinde konuşacak arkadaşlarımız, aradan bir kanunun çekilmesi sonucu burada olamadılar, gerekli bilgiyi veremediler; ama, acil birkaç anekdotu sizinle paylaşmak istiyorum.

Değerli arkadaşlarım, birincisi, Denizcilik Müsteşarlığı yönetmelikler çıkarmış idi. Bu yönetmelikler de, kanunda karşılığı olmadığı için iptal edildi. Dolayısıyla, Denizcilik Müsteşarlığının görevlerinin bir kısmı şimdi boşlukta kaldı. Bunun bir karşılığı yok. Dolayısıyla, kanunla belirlenmesi lazım ki yönetmelik çıksın. Şu anda, Denizcilik Müsteşarlığımız, limanların sınırları belirlenmek istense, sınırları dahi belirleyemiyor. Böyle bir Müsteşarlığın görev yapabilmesi söz konusu mudur; hayır.

İkincisi, değerli arkadaşlarım, Denizcilik Müsteşarlığı çok önemli bir yapı. Bu kanunla, eğitilmiş personel alımı, kadrolaşması nasıl yapılacak bilemiyorum; ama, elindeki yapıyı doğru kullanmasını sağlamamız lazım. Nasıl doğru kullanacak bu yapıyı; özellikle liyakat sahibi insanlarla çalışacak. Dikkat ederseniz, burada, bu kanunda, denizcilik alanında faaliyet gösteren personellerin eğitilmesi de yer alıyor, onların çalışma koşulları da yer alıyor. Şimdi, burada, üniversitelerimizin bir itirazı vardı; bunu görmezden gelemez; liyakat kazanmış lisans sahibi arkadaşlarımızla, eğitilmiş insanla, lise mezunuyken kurslara gitmiş insanları aynı türde gemiadamı olarak adlandırmayalım ve onurlandırmayalım diyorlar; onlar da çalışsın. Müsteşarlığımızın bunun karşısındaki görüşü şuydu; deniliyor ki, dünyada en küçük ülkede dahi bizim denizadamlarımızdan daha fazla deniz adamı yetişiyor, bırakın da denizadamı yetişsin; tabii yetişsin. Türkiye üç tarafı denizlerle çevrili, nüfusunun onda 1'i kadar olan ülkelerde daha fazla denizadamı yetişiyor; ama, bunu yaparken, siz, lisans sahibini, liyakat sahibini de düzey olarak onunla aynı kefeye koyarsanız, eğitilmiş insan ile eğitilmemiş insan arasındaki farkı kaldırırsanız veya bu eğitimi, on aylık bir kurs eğitimi, onbeş aylık bir kurs eğitimiyle yapabilirsiniz dersiniz, buradaki eğitimde adalet anlayışını ortadan kaldırmış olursunuz. Kimse uzun süre okumaya, kimse lisans sahibi olmaya veya bu üniversitelerin varlıklarını korumaya yönelik tüm çabalarını ellerinden almış olursunuz. Peki, nasıl yapılmalı; değerli arkadaşlarım, bence, denizadamı yetişsin; ama, üniversiteden mezun olan liyakat sahibine bir belge verin, sınava girsin; kurstan mezun olan liyakat sahibine bir başka belge verin. İhtiyaca göre istihdam etmek isteyen, o koşullarda istihdamını yapsın; ama, bizim, devlet olarak da, görevimiz şu olsun: Her gemide ne kadar lisans sahibi çalıştırılacağını, ne kadar liyakati olacağını belirleyelim yönetmeliklerimizde ve Türkiye'de, denizadamının çalışma biçimi açısından bir bütünlük sağlamasını ortaya koyabilelim. Lisans sahibi de görev alabilsin, lisans sahibi olmayan da görev alabilsin, kurstan mezun olan da görev alabilsin. Biz, kursta yanlış eğitim verilir demiyoruz. Ben de kurs işletmecisi olarak görev yaptım onbeş yıl. Kursta da eğitim verilir; ama, kursta ortaya konulan sertifik programla üniversitede ortaya konulan lisans programı arasında dağlar kadar fark vardır; bunun aksini kimse iddia edemez.

Çok kısa bir süre kaldı; bir de, görevlere gelmek istiyorum. Değerli arkadaşlar, denizlerin temizliği açısından, biliyorsunuz, Çevre Bakanlığı görevli. Basel'e göre, denizde bir nükleer atık, kirlilik vesaire varsa -kimyasal kirlilik- bunu, Çevre Bakanlığı temizler; ama, Çevre Bakanlığı, daha Türkiye'nin her yerinde, madenlerinden akıtılan zehirli maddeleri temizleyemedi; üç tarafı denizlerle çevrili bir kıyıyı temizleyebilmesi mümkün değil. Elinde ekipman varken, bu iş, Denizcilik Müsteşarlığının işidir arkadaşlar; oraya verilmeli, Çevre Bakanlığı denetçi olarak buna katılmalı, Çevre

Bakanlığı talepte bulunmalıdır. Bir işi, gerçekten yapması gereken insan yerine, elinde ekibi, teçhizatı bulunmayan bir başka kuruma vererseniz, Türkiye'de, bu iş, içinden çıkılmaz hale gelir.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Buyurun Sayın Seyhan.

TACİDAR SEYHAN (Devamla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlarım, şunu anlatmak istiyorum: Türkiye'de bir tıkanma var. Kurumlar görevini yaparken, yasal düzenlemeler açısından sıkıntı çekiyorlar. Kurumlar görevini yaparken, yetki kargaşası taşıyorlar. Bunun çelişkisi, Türkiye'ye, zarar olarak geri dönüyor. Bu çelişkiyi ortadan kaldırmamız lazım, görev ve sorumlulukları ayırtmamız lazım; ama, liyakati olan insan neredeyse, teçhizatı olan insan neredeyse, bölgesel olarak kadrolaşmayı hangi kurum sağlamışsa, bu işin organizasyonunu ona vermek lazım. Eğer bunu sağlayamazsak, önümüzdeki günlerde, bunun bize getirdiği sıkıntıları daha fazla konuşmak zorunda kalacağız.

Beni dinlediğiniz için teşekkür ediyorum, saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Ek 11 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, kabul edilen ek maddelerle birlikte çerçeve 2 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Birleşime 5 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 18.08

ÜÇÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 18.22

BAŞKAN : Başkanvekili Nevzat PAKDİL**KÂTİP ÜYELER : Harun TÜFEKÇİ (Konya), Türkân MİÇOOĞULLARI (İzmir)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 65 inci Birleşiminin Üçüncü Oturumunu açıyorum.

734 sıra sayılı kanun tasarısının görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

**V.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN
GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

11.- Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (1/935) (S. Sayısı: 734) (Devam)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3.- 3.6.1946 tarihli ve 4915 sayılı Yüksek Denizcilik Okulu ve Denizcilik Meslek Okul ve Kursları Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu ve şahsı adına, Kahramanmaraş Milletvekili Mehmet Parlakyığıt söz istemiştir.

Sayın Parlakyığıt, buyurun.

CHP GRUBU ADINA MEHMET PARLAKYIĞIT (Kahramanmaraş) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; görüşülmekte olan 734 sıra sayılı kanun tasarısının 3 üncü maddesiyle ilgili Cumhuriyet Halk Partisi Grubu ve şahsım adına söz almış bulunuyorum; hepimizi saygıyla selamlıyorum.

Sayın milletvekilleri, bilindiği gibi, ülkemiz, üç yanı denizlerle çevrili, 8 333 kilometrelik kıyı şeridine sahip bir deniz ülkesidir. 156 liman, 14 yat limanı, 128 balıkçı barınağı, lisans düzeyinde eğitim veren 3 üniversite ve geniş bir deniz filosuyla varlığını sürdürmektedir.

Ülkemiz, Türk deniz ticaretiyle ilgili her konuda denizlerin tek sahibi, yetkili otoritesi Denizcilik Müsteşarlığıdır. Dolayısıyla, denizlerde gerçekleştirilecek her tür faaliyet mutlaka Denizcilik Müsteşarlığıyla bağlantılı bulunmaktadır.

Bugün, dünya dış ticaretinin yüzde 90'ı deniz yoluyla yapılmaktadır ve ülkemizde yaklaşık 100 000 kişi bu alanda çalışmakta ve yaşamını sürdürmektedir.

Deniz yolu taşımacılığının tercih edilmesinin nedeni, her şeyden önce, hem daha ucuz hem daha güvenli olmasıdır. Deniz taşımacılığı, maliyet bakımından karayolu taşımacılığının sekizde 1'dir. Buna rağmen, kara, hava ve demiryolu ulaşımıyla kıyaslandığında, ülkemizde deniz taşımacılığının ulaşımdan aldığı payım oldukça düşük olduğu görülmektedir. Bu pay, yolcu taşımacılığında binde 3, yük taşımacılığında yüzde 2'dir. Bu rakamlar, uluslararası değerlerle mukayese edildiğinde, sektörün içerisinde bulunduğu yetersizliği göstermesi bakımından, dikkatle incelenmelidir.

Bizim de üyesi olduğumuz Uluslararası Denizcilik Örgütüne göre, taşıdıkları bayrak ne olursa olsun, ülkelerin gemilerini standartlara uygun hale getirmeleri, kurallara ve düzenlemelere uyum sağlamaları ve bu ulaşım sektöründe eğitim ve bilimin en üst düzeyde dikkate alınacağı özenle vurgulanmaktadır.

Denizcilik sektörü, uluslararası niteliği olan bir sektör olduğu için uzmanlık gerektiren bir faaliyet alanıdır. Bununla birlikte, dünyayla entegre olmayı gerektiren ve diğer ülkelerin ve uluslararası uygulamaların takip edilmesini gerektiren bir yapısı vardır. Dolayısıyla, denizcilik konusunda atılacak adımlarda gerek teknik anlamda gerekse insan kaynakları konusunda sektörün bu uluslararası yönünün mutlaka dikkate alınması gerekmektedir. Şayet, denizciliğimizi gelişmiş ülkeler seviyesine getirme iddiası taşıyorsak, o zaman, denizcilik eğitiminde kaliteyi artırmak ve sertifikalandırma sistemine önem vermek zorundayız. Bu nedenle de, üniversitelerin denizcilik eğitimine önem vermesi desteklenmeli ve denizcilik eğitiminin üniversitedeki yeri özenle korunmalıdır.

Uluslararası düzeyde deniz kazalarında insan hatasının payının, yapılan araştırmalara göre yüzde 82 olduğu ve yine, kaza yapan gemilerin ise yüzde 85'inde kılavuz kaptanın bulunmadığı bir ortamda, insan hatasını azaltmada eğitim ve bilimin önemi bir kez daha öne çıkmaktadır.

Pek çok meslek dalında gerekli eğitim düzeyinin artırıldığı ve hatta, güvenlik görevlileri için olduğu gibi bazı mesleklerde de yükseköğrenim zorunluluğunun aranmaya başlandığı günümüzde, değeri parayla ölçülemeyecek olan insan hayatını ve özellikle de, güvenlik, seyir, çevre emniyeti, dünya ticaretinin büyük çoğunluğunu oluşturan malları ve binlerce yolcuyla emanet ettiğimiz uzak-yol ehliyetli zabıt, kaptan, mühendis ve başmühendisleri de kapsayan gemiadamları için düzenlenen yönetmelikte, uzakyol unvanının ortaöğretim düzeyindeki özel kurslar yoluyla verilmesine yönelik düzenlemeler doğru değildir.

Görüştülen tasarıda, uzakyol ehliyetli zabıt, kaptan ve başmühendislerin görevlendirilmesinde aranacak şartlar içerisinde üniversite mezunu olma koşulunun bulunmaması, ülkemiz milli eğitimi ve denizciliği açısından asla kabul edilemeyecek bir teknik eksiklik olarak görülmektedir.

Tasarının 1 inci maddesi, Denizcilik Müsteşarlığına, gemilerin ve gemiadamlarının sicillerini tutma, gemiadamlarının eğitimi, sınavı ve belgelendirilmesine ilişkin esasları belirleme gibi görevler vermiştir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu tasarı, esasen, eğitimin niteliğine ilişkin bir düzenlemedir ve tasarı, gemiadamlarının eğitim seviyesini sınırlandırma amacını taşımaktadır. Tasarıyı, Türkiye Büyük Millet Meclisine taşıyanlar, taşınmasına yardımcı olanlar, anlatmaya çalıştığımız denizcilik sektörünün, ülkemizde ve uluslararası alanda yaşadığı olumsuz deneyimleri duymazdan, görmezden gelerek, salt ucuz işçiyi sağlanması uğruna denizcilik sektörüne darbe indirmektedirler; bunun için de, özel kursların önünü açarak, denizcilik sektörünün önünü tıkamaktadırlar.

Buna yönelik düzenlemelere, daha önce, 2001 yılında başlanılmış ve Denizcilik Müsteşarlığınca hazırlanan Gemiadamları Yönetmeliği 24 Temmuz 2001 tarihinde yürürlüğe sokulmuştur. Söz konusu yönetmelikle, örgün eğitimde yer alan kurumlar ile özel kurs yoluyla elde edilen yeterlilikler eşit düzeye getirilmiştir; ancak, Danıştay 10. Dairesi, kursların üniversitelerle aynı yeterlilik düzeyine ulaşamayacaklarına hükmederek yürütmeyi durdurma kararı vermiştir. Aynı içerikte yeni bir düzenlemenin 28.2.2002 tarihinde yürürlüğe girmesini takiben, Danıştay 10. Dairesi 2003/1226 sayılı Kararıyla, bir kez daha, örgün eğitimde yer alan fakülte ile yükseköğretim düzeyinde verilen bir eğitimin, kurs düzeyindeki bir eğitime dönüştürülerek verilmesini, 4915 sayılı Yüksek Denizcilik Okulu ve Denizcilik Meslek Okulu ve Kursları Hakkında Kanun, Anayasa ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ve 2547 sayılı Yükseköğretim Kanununa aykırı bularak yürütmeyi durdurma kararı vermiştir.

Belirli örf, âdet ve mesleki etiğe sahip denizcilik mesleği, uluslararası bir meslektir. Üstlenilen sorumluluk, ulusal olmanın ötesinde, insanlığa hizmet, tüm dünya uluslarına hizmet, denize hizmettir. Denizcilik mesleği, aynı zamanda, bağlı bulunulan ülkenin bayrağını onurla taşıma şansı verir ve bu temsil yetkisinin sorumluluğu, üst düzey yeterlikte, ehliyet sahibi olan gemi kaptanıdır.

Bu tasarının 1 inci maddesiyle, Denizcilik Müsteşarlığına, gemiadamlarının eğitim, sınav ve belgelendirilmesine ilişkin işlemleri yapma görevleri verilirken, tasarının diğer maddeleri, deniz-

cilikteki nitelikli insan unsurunu ve kalitesini gözardı etmektedir. 31.7.2002 tarih ve 24832 nolu Resmî Gazetede yayımlanan Gemiadamları Yönetmeliğine göre, gemiadamı, geminin kaptanını, zabıtabirlerini, yardımcı zabıtabirlerini, stajyerlerini, tayfalarını ve yardımcı hizmet personelini ifade etmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri, söz konusu tasarıyla, gemiadamı tanımı içerisindeki tüm yeterliliklerin ve unvanların hem fakülte ve yüksekokullardan alınabileceği hem de 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanunu kapsamındaki özel kurslardan da alınacak bir eğitimle verilebileceği hükmü getirilmek istenmektedir. Oysa, Millî Eğitim Bakanlığı, 8 Haziran 1965 tarih ve 625 sayılı Özel Öğretim Kurumları Kanununa bağlı olarak, okulöncesi eğitim, ilköğretim, ortaöğretim kurumları ve bu düzeyde haberleşmeyle öğretim yapan kuruluşlardan sorumlu olarak yetkilendirilmişlerdir. Kaldı ki, ortaöğretim seviyesindeki özel kurslardaki öğrenciler ile üniversitelerde lisans eğitimini tamamlayan öğrencilerin aynı seviyede bir unvana layık görülmesi, yürürlükteki kanunlara ayrırlılığının yanı sıra, Türkiye Cumhuriyeti Anayasasıyla güvence altına alınan, eğitimde fırsat eşitliği ilkesine de aykırıdır ve şu anda, Türkiye Cumhuriyeti üniversitelerinin çatısı altında uluslararası ve ulusal standartlara uygun, uzakyol kaptanlığı, başmühendisliği eğitimi alan 1 000'e yakın öğrenci bulunmaktadır. Ortaöğretim düzeyindeki özel kurslara yetki verildiği takdirde, bu öğrencilerin ve bu üniversitelerin ilgili birimlerinden mezun tüm uzakyol zabıtabirlerinin hak kaybına uğrayacağı ve bu uygulamanın tarafları olarak yasal hak arama noktasına gelecekleri bilinmelidir. Oysa, gelişmiş, çağdaş denizcilik ülkeleri, insan hatasını azaltmanın, deniz güvenliğinin en üst düzeyde sağlanması ve denizlerimizin her türlü kirlilikten korunmasının en iyi yönteminin eğitimde kaliteyi artırmak olduğu anlayışıyla, maliyet tasarrufu amacıyla personel kalitesinden ödün veren politikaları çoktan terk etmişlerdir.

Sonuç olarak, ülkemizde izlenmesi gereken temel politika, denizciliğin geliştirilmesi ve deniz güvenliğinin en üst düzeyde sağlanarak denizlerimizin kirlilikten korunması; Türk Boğazlarını tehdit eden tehlikelerden korunma çareleri, kazaların nedenleri, kazaların nasıl önenebileceğine yönelik çalışmaların sürdürülmesi olmalıdır.

Denizcilik sektörü, dünyayla entegre olmayı gerektiren, bunun için diğer ülkelerin ve uluslararası uygulamaların yakından izlenmesi gerekli kılan bir sektördür. Bu anlamda, ülkemizin denizcilik politikası yeniden gözden geçirilmeli, üniversite ve kurs konusunda ilkeler konulmalı, yetki sınırları çok net olarak belirlenmelidir. Edinilen bilgilerden ve uluslararası denizcilik örgütünün yaptığı açıklamalardan, gelişmiş ülkelerin ileriki yıllarda kaliteli yabancı gemiadamlarına gereksinim duyacakları anlaşılmaktadır. Bu anlamda, denizcilik sektörü, kaliteli denizciler yetiştirmeye ağırlık vermeli, teknolojiyi ve bilimi daha fazla kullanmalı ve kendini, değişen dünya koşullarına hazırlamalıdır. Üniversiteler, kurslarla değil, kendi aralarında rekabet edebilmeli ve üniversitenin yeri zedelenmemelidir.

4915 sayılı Yasayla hükümlere bağlanan denizcilik eğitimi, Gemiadamları Yönetmeliğiyle ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir. Yönetmelikte yer aldığı şekliyle, dünyada ve ülkemizde en yüksek yeterlilikteki gemiadamı ehliyetleri, tonilatosu, makine gücü ve sefer bölgesi sınırlaması olmaksızın her türlü geminin sevk ve idaresi, çalıştırılması ve bakım-onarımının sorumluluğunu kapsayan uzakyol sınıfı ehliyetlerdir. Uzakyol sınıfı ehliyetlere sahip gemiadamlarıyla ilgili yeterlilikler için üniversite mezunu olma şartı devam etmelidir. Eğitim sistemlerinin en üst standardı olan yükseköğretimden denizcilik eğitimini mahrum ederek eğitim seviyesini aşağıya çekmek çalışmalarına bir yerde son verilmelidir; çünkü, denizcilik, en üst standarttaki eğitimi hak etmektedir. Uzakyol eğitiminin yükseköğrenim bünyesindeki yapısının korunması, Türkiye'nin bu alandaki milli menfaatlarının en önemli teminatlarından biridir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; sözlerimi burada bitiriyor, Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Parlakyiğit.

3 üncü madde üzerindeki görüşmeler tamamlanmıştır.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici Madde 1'i okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 1.- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce eğitime başlayan kurumların, bu Kanun çerçevesinde eğitim verdiklerini belgelendirmeleri halinde öğrenci ya da kursiyerleri Denizcilik Müsteşarlığınca belgelendirilir.

BAŞKAN - Madde üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına, Kastamonu Milletvekili Sayın Mehmet Yıldırım; buyurun efendim. (Alkışlar)

CHP GRUBU ADINA MEHMET YILDIRIM (Kastamonu) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 491 sayılı Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı hakkında Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına ek 1 inci madde üzerinde söz almış bulunuyorum.

Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına başlangıçta sözüm vardı; özür diliyorum, geciktim, bir çalışma yapıyordum; ama, görüşlerimi bu maddede anlatmak istiyorum.

Bu tasarıyla, gemiadamlarının eğitimi ve belgelendirilmesi ile bu faaliyetlerin denetlenmesine ilişkin hususların düzenlenmesi ve söz konusu görevlerin Denizcilik Müsteşarlığı tarafından yürütülmesi öngörülmektedir; yani, kaptanın belgelenmesini, her türlü vizesini, ehliyetini Denizcilik Müsteşarlığı yürütecek. Buna diyeceğimiz hiçbir şey yok. Cumhuriyet Halk Partisi de, bu konuda antant kalıyoruz, destek veriyoruz; ancak, bir itirazımız var. İtirazımız şudur: Şu anda gemi kaptanını yetiştiren üniversiteler var. İstanbul Teknik Üniversitesi var, 1949 yılında derneğini kurmuş; Kılavuz Kaptanlar Derneği var. Ege Üniversitesinde var, Denizcilik Yüksekokulunda var, Karadeniz Teknik Üniversitesinde var. Biz, az önce uyguladığımız ek 10 uncu maddede, eğitimi, üniversite seviyesindeki eğitimi, kaptan yetiştirmeyi, özel kurs seviyesine indirgemeye çalışıyoruz. İtirazımız da burada başlıyor; yani, gemiadamının yetiştirilmesinin, geminin kaptanının yetiştirilmesinin veyahut da gemide çalışan diğer adamların belgelendirilmesinin, 491 sayılı Yasa gereği, Denizcilik Müsteşarlığına verilmesine bir itirazımız yok. İtirazımız, gemi kaptanını da özel kurslarda yetiştirmesine. Orada itirazımız var. Bu anlayış, gemi kaptanını ve üniversitelerde yetişen gemi kaptanını, birinci kaptanı, ikinci kaptanı, gemi mühendisini, YÖK Yasasına rağmen ve daha önce çıkarılmış olan, taa Osmanlıdan beri devam eden kaptanı derhayı yetiştirme kurumlarının, üniversitelerin yerine "gemi benim, kaptanı da ben yetiştiririm." Kim söylüyor bunu; maalesef, Deniz Ticaret Odası söylüyor. Bu yasanın peşine düşmüş, diyor ki: "Gemi benim kardeşim; kaptanını da ben yetiştiririm."

Arkadaşlar, bunu, kaptanını yetiştirme hakkını, üniversiteleri by-pass yapma anlayışını -komisyonda da söyledik- doğru bulmadığımızı ifade ettik ve şerh koyduk. Cumhuriyet Halk Partisi milletvekilleri olarak, ben, Isparta Milletvekili ve o gün komisyonda olan arkadaşlarım, komisyonda şerh koyduk, gerekçelerini anlattık.

Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, kaptan yetiştirecek, kaptanını sivil hayata hazırlayacak, armatörlerimizin hizmetinde, uluslararası sularda, ay yıldızlı bayrağımızın mendireği altında, ona layık bir şekilde ifade edecek üniversitelerde yetişmiş elemanlarımız tarafından dalgalanmasını, yüzmesini, deniz ticaretimizin gelişmesi için mücadele etmesini sağlamanın ötesine, diyecek ki, Deniz Kuvvetleri Komutanlığının kaptanı şurada dursun, İstanbul Teknik Üniversitesinin kaptanı şurada dursun; Ege Üniversitesinin yetiştirmiş olduğu kaptan şurada dursun, ben, İstanbul Ticaret Odası olarak, bu yasada elde ettiğim hakla ve 3 üncü maddede de kaldırdığımız, kuruluş kanununun gerekçesini ortadan kaldırdığımız hakla, diyeceğim ki, kaptanı ben yetiştireceğim, kursta yetiştireceğim... Nasıl kursta yetiştireceksin?!. Sanki, hepimizin şoför ehliyet kursları var ya, (A) sınıfı, (B) sınıfı, (E) sınıfı, uluslararası şoför, sürücü kurslarındaki ehliyet gibi, o kurslarda yetiştireceğiz ve Denizcilik Müsteşarlığı da bunu belgelendirecek.

Arkadaşlar, itirazımız bu noktadadır. Cumhuriyet Halk Partisi olarak, itirazımız bu noktadadır, bu noktada itiraz ediyoruz. Bu konunun düzeltilmesini talep ettik; ama, olmadı, olmuyor. Ama, Anayasa Mahkemesine gideceğiz.

ALİ TOPUZ (İstanbul) - Nasıl oluyor; yok öyle bir şey?!

ŞÜKRÜ ÖNDER (Yalova) - Bak "yok öyle bir şey" diyor.

MEHMET YILDIRIM (Devamla) - Çünkü, üç gün öncesi... Eğer düzeltilmediğiniz takdirde, ifade ediyorum ki, Anayasa Mahkemesine gidilecektir. İfade ediyorum, Cumhuriyet Halk Partisi bu konuda kesin karardır. Genel Başkan Deniz Baykal'a da... Bu konuda, bütün dernekler, bütün üniversite demekleri bunu konuştuk. Eğer ek maddede, bir madde, her seviyede eğitimle belgelendirilen önüne lisans olayını getirirseniz, reddettiğiniz önergeyi tekrar görüşmeye alır da onu tekrar düzeltirsek mesele kalmamıştır.

Değerli arkadaşlar, bakın, tarihi hatırlatmak istiyoruz. Kıbrıs'ın fethinde, Sokullu Mehmet Paşanın döneminde, o dönemde, çok küçük bir zaferde, çok küçük bir deniz savaşında, biz savaşı kaybettik. Oturmuşlar, konuşmuşlar, ne için kaybettik; kaybettığımız olay, gerçek şudur: Alaylı yetişen kaptanı deryaların pusulayı doğru dürüst okuyamaması, kaçacakları yönü tespit edememesi, savunma hattını doğru dürüst kuramamasından ortaya çıktığı ifade edilmektedir.

Ben bir denizci değilim; ama, bir inşaat mühendisiyim; ama, inceledik konuyu. Konunun altında, değerli arkadaşlar, Sayın Binali Yıldırım bu yasayı tam hakkıyla savunmuyor, burada da kendisi yok. Sayın Müsteşar, şimdi savunduğumuz İstanbul Teknik Üniversitesi Mezunları Derneğinin daha önceki genel sekreteri; o da bunu savunmuyor; ama, bir baskı var. Baskı nerede; baskı, denizcilik odasından geliyor, diyor ki; kaptanımı ben yetiştireceğim, bu üniversiteli kaptanlardan bıktım, 4 000 dolar, 5 000 dolar maaş istiyorlar; Moldavyalıyı getirdim olmadı, Ukraynalıyı getirdim olmadı, dışarıdan getirdim olmadı. Bunlar örgütlendiler, demek haline de geldiler, gemi benimse dümen de bende olsun diyor. Dümen de benim olsun diyor. Dümen hakkını, Türkiye Büyük Millet Meclisi olarak vermememiz gerektiğini düşünüyorum. Bu kanunda üniversiteleri by-pass yapma anlayışı vardır. Bu, komisyonda da aynı şekilde geçmiştir. Komisyonda ittifakla olmamıştır, oybirliğiyle olmamıştır. Burada da, Cumhuriyet Halk Partisi katılmakla beraber, lisanüstü eğitimin, o ilgili maddede özel kurslara yetki veren yasa tasarısından ilave bir paragraf ilave edildiği zaman bu tasarının sorunu kalmamaktadır.

Bakın, bu yasa defalarca Meclise gelmiştir. Defalarca, Danıştayda yürütmeyi durdurma kararı alınmıştır ve yasa yürürlüğe konulamamıştır; bundan sonra da öyle olacaktır. Bu yasa bu şekilde çıktığı zaman, o demokratik kitle örgütleri, sivil toplum örgütleri olan İstanbul Teknik Üniversitesi Mezunları Derneği, Kılavuz Kaptanlar Derneği ve Başbakanı çağıran Karadeniz Teknik Üniversitesi Mezunları Derneği, Yüksek Denizcilik Okulu mezunları olmak üzere bütün kurumlar dava açacaktır.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - Sayın Yıldırım, lütfen konuşmanızı tamamlar mısınız.

Buyurun.

MEHMET YILDIRIM (Devamla) - Sayın Ali Topuz, yerinden, ben, Anayasa Mahkemesine gideceğiz dediğim zaman -önceden kendisiyle bir görüşme yapmadık- hemen "nasıl oldu" dedi. Evet, eğer demokratik kitle örgütleri, üniversiteliler, eğer üniversite mezunları, toplumun bütün katmanları... Sadece ticaret ve sanayi odasının, ileri de giderek, sadece, Anavatan Partisinde daha önce siyaset yapmış, şimdi AK Partide siyaset yapan Sayın Kaptanoğlu'nun baskısıyla bu yasa çıkıyorsa, demokratik kitle örgütleriyle beraber Cumhuriyet Halk Partisi de Anayasa Mahkemesine gidecektir.

Hepinize saygılar sunuyorum.

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Yıldırım.

Madde üzerinde, AK Parti Grubu adına, Ankara Milletvekili Sayın Mustafa Tuna; buyurun. (AK Parti sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA MUSTAFA TUNA (Ankara) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; muhalefet partisine mensup arkadaşımızın eleştirilerine cevap vermeden önce, bu tasarının getirdikleri üzerinde biraz konuşmak istiyorum.

Denizcilikle ilgili uluslararası kurallar, Birleşmiş Milletlerin uzmanlaşmış kuruluşu olan Uluslararası Denizcilik Örgütü tarafından düzenlenmektedir. Uluslararası niteliği olan bu düzenlemelerden biri de, Gemiadamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Hakkında Uluslararası Sözleşmedir. Bu uluslararası sözleşme, Türkiye Büyük Millet Meclisininin 20 Nisan 1989 tarihinde kabul ettiği 3539 sayılı Kanunla uygun bulunmuştur.

Türkiye, bu sözleşmeye katılma kararını 22 Temmuz 1992 tarihinde Uluslararası Denizcilik Örgütüne bildirmiş, sözleşmenin 13 ve 14 üncü maddeleri uyarınca 22 Ekim 1992 tarihi itibarıyla sözleşmeyle uyumlu düzenleme yapma yükümlülüğü altına girmiştir.

Bu sözleşme, denizcilik eğitimi için gerekli asgari şartları belirlemektedir. Bu sözleşmede eğitim programları yönünden süre ve konuları, eğitime katılacak adaylarda aranan nitelikleri, eğitimi verecek öğretmenlerde bulunması gerekli nitelikleri, eğitimde kullanılacak tesis, araç ve gereçleri ayrıntılı olarak standartlara bağlamıştır. Bütün bunlar, eğitim, imtihan ve belgelendirmeyi içeren ve bu sözleşmeyi imzalayan ülkeler tarafından aynen muhafazası gereken bir sistematik bütünlük teşkil etmektedir.

Bu sözleşmenin bir diğer özelliği de, denizcilik eğitimini müfredat bazında düzenlemiş olmasıdır. Maalesef, Türkiye olarak bugüne kadar bu sözleşmeye uyumun sağlanması konusunda mevzuatın hazırlanarak yürürlüğe konulmasında belli bir gecikme yaşanmıştır. Bugün burada gündeme gelen bu kanun tasarısıyla, bu gecikmenin önemli bir bölümünü telafi etmeye çalışmaktayız. Denizcilik sektörüyle ilgili olanların çok iyi hatırlayacakları gibi, 1980'lerde, gelişme yolunda çok iyi bir rüzgâr yakalayan deniz ticaret filomuzda çalışacak nitelikli gemiadamı bulunamamıştır. Dolayısıyla, birçok gemimiz ya sefere çıkamamış ya da gecikmeli olarak sefere çıkmıştır. Bu nedenle, müteakip yıllarda çıkarılan Türk Uluslararası Gemi Sicil Yasasıyla, Türk Bayraklı gemilerde yabancı gemiadamı çalıştırılabilme imkânı tanınmıştır.

Gelişen deniz ticaret filomuzun gemiadamı ihtiyacı artmaktadır. Dünyada da bu ihtiyaç artmakta ve gelişmekte olan uluslar, sadece kendi gemileri için değil, yabancı bayraklı gemiler için de gemiadamı yetiştirmek için çalışmalar yapmaktadır. Türkiye'nin, öncelikle kendi deniz ticaret filosuna, daha sonra da dünya deniz ticaret filosuna nitelikli, yetişmiş gemiadamı yetiştirme imkânı vardır. Gerek Türk bayraklı gemilerde gerekse yabancı bayraklı gemilerde çalışabilmek için, Uluslararası Denizcilik Örgütünün belirlediği ölçülerde bir denizcilik eğitiminin gemiadamlarına verilmesi gerekmektedir. Uluslararası standartlara uyumlu bir denizcilik eğitimi verildiğinde, bu eğitime dair ülke raporu, o ülkenin denizcilik idaresi tarafından Uluslararası Denizcilik Örgütüne verilir. Gerek evrak üzerinde gerekse yerinde yapılan inceleme sonucu, Uluslararası Denizcilik Örgütü, o ülkenin, denizcilik eğitimi bakımından uluslararası standartlarda olduğunu tespit ettiğini, o ülkenin denizcilik eğitimi açısından beyaz listede olduğunu açıklar. Bu açıklama üzerine, beyaz listeye dahil ülkelerin gemiadamları istihdam edilebilir.

Memnuniyetle belirtmek gerekir ki, ülkemizin de, Uluslararası Denizcilik Örgütünün Mayıs 2004 tarihinde yaptığı açıklamayla, Türkiye'nin uluslararası standartları yakaladığı tespit edildiğinden, beyaz listeye alındığı açıklanmıştır. Bunlar da göstermektedir ki, yetiştireceğimiz gemiadamları, sadece Türk gemilerinde değil, yabancı bayraklı gemilerde de çalışabilecektir. İşte, bu imkânı değerlendirmenin yolu, denizcilik eğitimini yaygınlaştırmaktır. Bu da bu yasayla gerçekleştirilecektir.

Bu yasada, denizcilik eğitimi, belgelendirilmesi ve denetimi hususları düzenlenmektedir. Bugün, birçok Batı ülkesinde, Uluslararası Denizcilik Örgütünün belirlediği standartlara uygun,

nitelikli gemiadamlarının bir bölümü, meslek eğitim kurumları, kolejler ve kurslarda yetişmektedir. İngiltere, buna bariz bir örnek olarak verilebilir. 2003 yılında, İngiliz ticaret filosuna katılan 600 zabitten 18 adedi üç yıllık üniversite eğitimi almış, diğerleri ise tamamen kurs ve kolejlerden yetişmiştir. Uluslararası Denizcilik Örgütü, tüm üye ülkelerin uluslararası standartları yakalaması için, model kurslar belirlemiş ve bu kurs mevzuatları çerçevesinde, model kurs kitapları hazırlamıştır.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; kanun tasarısıyla, Denizcilik Müsteşarlığının denizcilik eğitimine yönelik olarak üç temel görev ve yetkisi düzenlenmektedir. Birincisi, gemiadamlarının eğitimi; ikincisi, gemiadamlarının belgelendirilmesi ve sınavları; üçüncüsü, denizcilik eğitim- öğretim kurumlarının denetimine ilişkin usul ve esasların belirlenmesidir.

Dünyada, denizyoluyla yapılan ticaretin artmasına paralel olarak gemi sayısında da artış meydana gelmektedir. Denizcilik her ne kadar kazançlı bir iş olsa da, mesleki koşulların zorluğu, denizcilerin denizden ayrılmasına, sanayileşmiş ülkelerin vatandaşlarının ise bu mesleği tercih etmemesine sebep olmaktadır. Türkiye, hem kendi filosunun hem de yabancı filoların deniz işgücü gereksinimini karşılayabilecek insangüçü potansiyeline sahip bir ülkedir.

Bu yasa tasarısıyla, Türkiye'deki denizcilik eğitimi, uluslararası sözleşmelerin belirlediği şartlara uygun olarak yaygınlaşmış olacaktır.

Tasarının 1 inci maddesiyle, Denizcilik Müsteşarlığı, eğitim, imtihan ve belgelendirmeye ilgili esasları belirlemek üzere yetkilendirilmektedir.

Tasarının 2 nci maddesinde, eğitim ve eğitim programları ile staj süreleri taraf olunan sözleşmelerin hükümlerine bağlı kalınmak üzere, eğitim verme yetkisine sahip resmi kurumların kendi mevzuatlarına; özel kurumların ise, Denizcilik Müsteşarlığının uygun görüşü alınarak Millî Eğitim Bakanlığınca onaylanan öğretim programına tabi oldukları düzenlenmiştir. Özel öğretim kurumlarına verilen bu yetkiyle, her seviyedeki yeterlilik belgesine yönelik eğitim verebilme özelliğiyle, sektörün ihtiyacı olan gemiadamı ihtiyacını karşılamının yolu da açılmış olacaktır.

Denizcilik eğitimi almış olan gemi zabıtları ile üst yeterliliklere terfi edecek olanların yeterliliklerini sınav yoluyla kanıtlamaları, uluslararası sözleşmeye göre bir zorunluluktur. Bu zorunluluğun bir gereği olarak, bu tasarıyla, gemiadamlarının yeterliliklerini tarafsız olarak belirtmek üzere bir sınav merkezi kurulması ve sınavlarla ilgili malî işlerin kanun seviyesinde düzenlenmesi sağlanacaktır.

Tasarının 3 üncü maddesiyle, denizcilik eğitimi denetleme kurulu teşkil edilmektedir. Bu kurul, denizcilik eğitim kurumlarındaki faaliyetleri ve idarenin belgelendirmeye ilgili işlemlerini, önceden belirlenmiş kalite standartları doğrultusunda denetleyecektir. Uluslararası sözleşme uyarınca, bağımsız kurul tarafından yapılan denetlemeler, bir rapor halinde Uluslararası Denizcilik Örgütüne bildirilmek zorundadır.

Ek madde 11, kurul üyelerinin kimlerden oluşacağını ve malî işleyişiyle ilgili gerekli düzenlemeleri tanzim etmektedir.

Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; bu kanun tasarısı, Avrupa Birliğine en hazır sektörlerden biri olan denizciligimizi bir adım daha ileri götürecektir. Gemiadamlarının eğitimleri yanında, iç hukukumuz açısından zorunlu ve bağlayıcı kurallar kapsamında, bugüne kadar kanunî bir dayanakta yoksun olarak yürütülmeye çalışılan ve idarenin sorumluluğunda bulunan denizcilik eğitim kurumlarının denetlenmesi ve gemiadamlarının belgelendirilmesine yönelik sınavların uygulanması da bu tasarının kanunlaşmasıyla hukukî dayanağa kavuşturulmuş olacaktır.

Özetleyecek olursak, 1989 yılından bu yana, uluslararası sözleşmeden kaynaklanan yükümlülüklerimizin önemli bir bölümününün çözümü, bu tasarının yasalaşmasıyla sağlanmış olacaktır.

Sayın Başkan, değerli arkadaşlarım, muhalefet partisine mensup arkadaşımızın muhalefet şerhiyle ilgili, komisyonda da belirttiği hususları ve hepimizin elinde bulunan metinden bu muhalefet şerhini aynen okuyorum:

Şimdi, burada birçok tenakuz var ve yanlış bilgilendirme var. Muhalefet şerhinde deniyor ki: "Uluslararası sözleşme hükümlerinden..."

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

BAŞKAN - En kısa zamanda tamamlayacağınızı ümit ediyorum.

MUSTAFA TUNA (Devamla) - Teşekkür ediyorum Sayın Başkan.

Değerli arkadaşlar, şimdi, bakın, buraya iyi dikkat etmenizi rica ediyorum: "Uluslararası sözleşme hükümlerinden doğan yükümlülüklerimize ilişkin yasal yapılanma ve uygulamalar konusunda hiçbir yenilik getirmemektedir" deniyor; aynı muhalefet şerhinde "bu tasarıda yeni olan tek maddede Yükseköğretim kurumlarında verilenler de dahil olmak üzere" vesaire diyerek, yeniliği tarif ediyor. Hem "hiçbir yenilik getirmedir" deniyor, aynı zamanda da, yenilik, muhalefet şerhinde beyan ediliyor. Aynı şekilde, biraz önceki cümlenin devamında "hiçbir yenilik getirmemektedir, üstelik böyle bir yenilik ihtiyacı da yoktur."

Yine, aynı muhalefet şerhinde "denizcilik eğitimi ve öğretimi, her geçen gün artan bilimsel ve teknolojik gelişmeler, nitelikli işgücüne olan artan ihtiyaçlar gözönüne alındığında titizlikle üzerinde durulması gereken bir alandır." deniyor. Hem "yeniliğe ihtiyaç yoktur" deniyor hem de bu, denizcilik sektörüyle ilgili gelişmelerin iyi takip edilmesinden söz ediliyor. Bu, muhalefet şerhinin kendi içerisinde de tutarsız olduğunun bir beyanıdır.

Şimdi, bir başka husus da şu: İstanbul Teknik Üniversitesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi ve Dokuz Eylül Üniversitesi mezunlarının yeterli olduğundan söz ediliyor, 800'ün üzerinde uzakyol güverte ve makine zabitanın mezun olduğu söyleniyor.

Şimdi, değerli arkadaşlar, burada üniversitelerin resmî yazıları var. Bu resmî yazılarda İstanbul Teknik Üniversitesinin 2004 yılı mezun sayısının 101 olduğunu, Karadeniz Teknik Üniversitesinin 13, Dokuz Eylül Üniversitesinin de 40 olduğunu görüyoruz; yani, toplamayı bilen herkesin de toplayabileceği gibi, yıllık 154 mezun veriyor. Bu muhalefet şerhinin tutarsızlığını göstermek istiyorum. Dolayısıyla, gençlerin önünü açacak, gençlerin iş bulma imkanlarını sağlayacak, uluslararası deniz ticaret filusunda iş yapabilecek gençlerimizin önünün açılmasına imkân sağlayacak bu tasarıya neden karşı çıkıldığını, neden muhalefet edildiğini ben anlayamıyorum. Bunu Yüce Meclisin takdirlerine sunuyorum.

Teşekkür ediyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Tuna.

Geçici madde 1'i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Geçici madde 2'yi okutuyorum:

GEÇİCİ MADDE 2.- Bu Kanunda belirtilen yönetmeliklerin yürürlüğe gireceği tarihe kadar Denizcilik Müsteşarlığınca çıkarılan ve halen yürürlükte bulunan yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

BAŞKAN - Geçici madde 2 üzerinde şahsı adına Kastamonu Milletvekili Mehmet Yıldırım; buyurun.

MEHMET YILDIRIM (Kastamonu) - Sayın Başkan, Sayın Adalet Bakanımız burada oturuyor. Ceza Muhakemeleri Usulü Yasası önceydi, sonra -burada kalmadı- bu yasa öne çıktı. Biz, bir gol yedik; yani, bir geciktik. Grup adına konuşmadık, eteğimizdeki taşı dökemedik; yani, üniversitelerin hakkını, hukukunu biraz geç savunduk.

Değerli arkadaşlar, bakın, bu tasarıda olabildiğince mutabakat sağlanmamıştır. Hükümet, ne diyor, AK Parti Grubu, toplumsal mutabakat sağlanacak diyor, değil mi? Şimdi, hepimiz diyoruz ki, bir an önce gidelim. Nereye gideceğiz; eve mi gideceğiz? Bizi millet buraya gönderdi arkadaşlar, bizim işimiz burada. Bu insanların hakkını, hukukunu korumak, onlar için yasal düzenleme yap-

mak, onların memnuniyetini dile getirmek, bir tarafını korumak -bir tarafını âbâd ederken- yoksulluk içine itmek bize düşer mi?

Bakın, eski hükümetlere; bizden önceki seçimlerde ne oldu onlara, allahaşkına, ne oldu?! 2002 yılından önceki siyasi partiler, burada uzlaşma kültürünü ortaya koymayanlar, toplumsal uzlaşmayı ortaya koymayanlar, Türkiye Büyük Millet Meclisinde ufusal bütünlük için mutabakat sağlamayanlar nerede allahaşkına şimdi?!.. Nerede onlar, nerede?!. (AK Parti sıralarından alkışlar)

Yani, şimdi, burada mutabakat sağlayacağız, toplumla mutabakat sağlayacağız, üniversiteyle mutabakat sağlayacağız, derneklerle mutabakat sağlayacağız. Söylemiyor muydu Tayyip Erdoğan "toplumsal mutabakat sağlanmadan yasal düzenlemeler yapılmayacak" diye. Bunun neresinde toplumsal mutabakat?!. Ulaştırma Bakanı Binalı Yıldırım nerede; gemici, yok. Niye yok; çünkü, o da istemiyor, onun da gönüü razı olmuyor. Böyle bir mutabakatın olmadığını o da biliyor. Çünkü, Müsteşar da... Eskiden, üniversitelerin genel sekreteriydi; ona da sorsan "seni müsteşarlıktan aldım, şu tarafa otur, gemi kaptanlığı yapacaksın, üniversitelerin hak ve hukukunu koruyacaksın" diyecek... Önce, bu yasaya o "hayır" diyecek. Önce, bu yasaya karşı Sayın Müsteşar mücadele edecek.

Değerli arkadaşlarım, bakın, İstanbul Teknik Üniversitesinin Rektörüyle, Denizcilik Yüksekokulunun Müdürüyle, Ege Üniversitesindeki sorumlularla konuşmalar yaptık, görüşmeler yaptık. Ben, kaptan değilim, Kastamonu'nun, elbette ki, 170 kilometre civarında denizi var. Deniz sahilindeki her insan denizcidir, kaptandır, denizde çalışan insandır; ama, biz, içerdeyiz, karadayız, denizde yüzmesini pek bilmeyiz; sadece Deniz Baykal'ı desteklemeyi biliriz. (AK Parti sıralarından "Bravo" sesleri, alkışlar)

Değerli arkadaşlar, bakın, Türkiye'de 1949 yılında yüksekokula bağlı derneği kurmuşlar, taa 1949 yılında. Benim doğduğum gün, doğduğum yılda üniversiteler örgütlenmiş. İstanbul Teknik Üniversitesi mezunları, kaptanlar, bu yasaya karşı mücadele edin diyorlar. Arkadaşlar, Sayın Müsteşar, sen de oradan mezunsun. Sen, nasıl, bu, teknik üniversite mezunları seviyesinde... 10/b maddesinde, her seviyede özel kurumlar kaptanını yetiştirir diyorsun. Arkadaşlar, doğru değil; kaptanı yetiştiren kurumlar var, üniversiteler var, onların işine el uzatmaya gerek yok. Elbette ki, gemiadamını yetiştirmek, miçoyu yetiştirmek veya diğer seviyedeki insanları yetiştirmek, kültür seviyesini geliştirmek, onları -uluslararası sularda Türkiye'yi temsil eden denizcilerimizi- kurs seviyesinde veya teknik seviyede yetiştirmek temel görevimiz olmalı, buna karşı çıktığımız yok; ama, sen, üniversite seviyesinde kaptan yetiştirmeye kalktığın zaman itirazımız var. O zaman, gördüğümüz arkadaşlara, bu yasaya ne dersin diyoruz; yahu, böyle bir şey olur mu diyorlar. Peki, kim istiyor bu yasayı; ben, açıkça söylüyorum: Bu yasayı iki kişi istiyor. Kim; odalarımıza, komisyonlarımıza gönderdiği belgelerden, Sayın Kaptanoğlu'nun bu yasayı istediğini biliyorum.

(Mikrofon otomatik cihaz tarafından kapatıldı)

EKREM ERDEM (İstanbul) - Ama, Kaptanoğlu burada yok.

BAŞKAN - Sayın Yıldırım, lütfen, konuşmanızı tamamlayınız. Gerçi mikrofona ihtiyaç yok; ama...

MEHMET YILDIRIM (Devamla) - Bitiriyorum.

Ayrıca, bayraklarında Türk Bayrağını bile dalgalandırmaktan daha çok, para kazanmayı onur sayan sevgili armatörlerimiz de istiyor. Siz, önce, Türkiye'de kazandığınızı, Türk Milletinden kazandığınızı, hükümetin size destek verdiği, ÖTV'yi bile almadığı; ama, kara taşıtlarından sakındığı... ÖTV, denizcilerimizden, biliyorsunuz, alınmamaktadır. Kanunla verilmiştir. Onlar ucuz mazot yakmaktadırlar gemilerinde, öyle bir imkânı da vermiştir. Buna karşı çıkmıyoruz; ama, daha az vergi vermek için mendireklerinde Türk Bayrağı değil, yabancı bayrakları dalgalandıranlar istiyor.

BAŞKAN - Sayın Yıldırım, konuşmanızı tamamlayınız...

MEHMET YILDIRIM (Devamla) - Gelin, Türkiye'ye sahip çıkalım, üniversitelerimizden mezun olan kaptanlarımıza sahip çıkalım diyorum, Yüce Meclise saygılar sunuyorum. (CHP sıralarından alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Yıldırım.

Geçici madde 2'yi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 4'ü okutuyorum:

MADDE 4. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Madde 5'i okutuyorum:

MADDE 5. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Madde 5'i oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümünün oylamasından önce, Hükümetin, görüşülmekte olan kanun tasarisinin 1 inci maddesinin yeniden görüşülmesine ilişkin, İttüzüğün 89 uncu maddesine göre bir talebi vardır; Başkanlık bu talebi yerine getirecektir.

Danışma Kurulunun, Hükümetin, görüşülmekte olan kanun tasarisinin 1 inci maddesinin yeniden görüşülmesine ilişkin talebi hakkındaki görüşünü okutuyorum:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Genel Kuruluna

Genel Kurulun bugünkü birleşiminde görüşülen 734 sıra sayılı kanun tasarisinin kabul edilmiş olan 1 inci maddesinin, hukukî bir düzenlemeye gerek duyulduğundan yeniden görüşülmesine dair Hükümetin talebi, İttüzüğün 89 uncu maddesi uyarınca toplanan Danışma Kurulunca uygun bulunmuştur.

Bülent Arınç

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanı

Sadullah Ergin

AK Parti Grubu Başkanvekili

Ali Topuz

CHP Grubu Başkanvekili

BAŞKAN - Danışma Kurulunun görüşü bilgilerinize sunulmuştur.

Şimdi, Hükümetin istemini okutup, oylarınıza sunacağım:

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan kanun tasarisinin 1 inci maddesinin, hukukî bir düzenlemeye gerek duyulduğundan, İttüzüğün 89 uncu maddesine göre yeniden görüşülmesini arz ve teklif ederiz.

Abdülhatif Şener

Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı

BAŞKAN - Hükümetin talebini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Bu durumda, tasarının 1 inci maddesini yeniden müzakereye açıyorum.

Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

Madde üzerinde verilmiş 1 adet önerge vardır; okutup, işleme alacağım.

Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına

Görüşülmekte olan (1/935) esas numaralı tasarımlın 1 inci maddesinin aşğıdaki şekilde değiştirilmesini arz ve teklif ederiz.

M. Vedat Yücesan

Salih Gün

Kerim Özkan

Eskişehir

Kocaeli

Burdur

Cevdet Erdöl

Tacidar Seyhan

Trabzon

Adana

"Madde 1.- 10/8/1993 tarihli 491 sayılı Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin 2 nci maddesinin (c), (d), (f), (g) ve (l) bentleri aşğıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin sonuna aşğıdaki (m) bendi ilave edilmiştir.

c) "Bayrak Devleti", "Liman Devleti" ve "Kıyı Devleti" yetkilerini haiz olarak denizlerde seyir, can, mal ve çevre güvenliğini sağlamak ve deniz kirliliğini önlemek amacıyla gerekli tedbirleri almak, bayrak devleti denetim ve uygulama hizmetleri ile liman devleti kontrol hizmetlerini yapmak, yaptırmak, kılavuzluk, römorkörcülük ve benzeri hizmetleri belirleyeceği esaslar çerçevesinde yaptırmak, arama kurtarma faaliyetlerini düzenlemek ve en üst düzeyde koordinasyonu sağlamak ve bu maddedeki görevlere ilişkin denetimleri yapmak,

d) Gemi ve deniz araçlarının teknik nitelikleri, yeterlikleri ve donatılmaları ile ilgili standart ve esasları belirlemek, bunlara uygunluğunu takip etmek, denetlemek, belgelendirmek, gerektiğinde denetleme ve belgelendirme faaliyetlerini yerine getirmek üzere kamu veya özel kuruluşları yetkilendirmek; amatör denizcilerin yeterlik şartlarıyla, eğitim, sınav ve belgelendirilmelerine ilişkin esasları belirlemek, bunların belgelendirilmelerine ilişkin işlemleri yapmak,

f) Devletin millî denizcilik politikasını ilgili kurum ve kuruluşlarla koordine etmek suretiyle belirlemek, uygulamak, talep ve ihtiyaçları tespit etmek ve belirlenen millî politika doğrultusunda planlamak, deniz ve denizcilikle ilgili konularda hizmet gören kurum ve kuruluşları, belirlenmiş millî denizcilik politikası ve stratejisi doğrultusunda yönlendirmek ve koordine etmek,

g) Denizcilikle ilgili tanınmış güvenlik kuruluşları ile acentelik, brokerlik ve komisyonculuk işlerini yapan veya yapacak olan gerçek ve tüzel kişilerin yeterlik şartları ile hizmet esaslarını belirlemek, tarifesine göre alınacak bedel karşılığında izin belgelerini vermek, bunları denetlemek,

l) Gemilerin ve gemiadamlarının sicillerini tutmak, gemiadamlarının eğitim, sınav ve belgelendirilmelerine ilişkin esasları belirlemek ve gemiadamlarının belgelendirilmesi işlemlerini yapmak,

m) Deniz ve iç sularda liman sınırlarını ve buna ilişkin koordinatları belirlemek, bu sınırlar içerisinde faaliyette bulunan kamu kurum ve kuruluşları ile özel kişilerin yerine getireceği denizcilik ve limancılık hizmetlerine ilişkin tüm faaliyet izinlerini vermek, koordine etmek, denetlemek ve izinsiz faaliyetleri durdurmak,"

BAŞKAN - Komisyon önergeye katılıyor mu?

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONU BAŞKANI MUSTAFA DEMİR (Samsun) - Takdire bırakıyoruz Sayın Başkanım.

BAŞKAN - Hükümet?..

ADALET BAKANİ CEMİL ÇİÇEK (Ankara) - Kaulıyoruz.

BAŞKAN - Gerekçeyi okutuyorum:

Gerekçe: Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında 491 sayılı KHK, 3911 sayılı Memurlar ve Diğer Kamu Görevlileri Hakkındaki Bazı Kanunlar ile Teşkilat Kanunlarında Değişiklik Yapılmasına Dair Yetki Kanununa dayanılarak çıkartılmıştır. 3911 sayılı Kanun (yetki kanunu) Anayasa Mahkemesinin 16.09.1993 tarihli ve E:1993/26-K:1993/28 sayılı kararıyla iptal edilmiştir.

Bu yüksek yargı kararından sonra Denizcilik Müsteşarlığınca yürürlüğe konulan bazı yönetmeliklerin iptali için açılan davalarda, yetki kanununun iptali nedeniyle 491 sayılı KHK'nın da dayanıksız kaldığı ve bu nedenle Denizcilik Müsteşarlığının düzenleyici işlem yapma yetkisinin kalmadığı ileri sürülerek 491 sayılı KHK'nın göreve ilişkin 2 nci maddesinin ilgili bentlerinin Anayasaya aykırılığı iddiasıyla söz konusu bentlerin iptalleri için Anayasa Mahkemesine başvurulması talep edilmiş, iddia ve talepleri yerinde gören Danıştay 10. Dairesi ise itiraz yoluyla Anayasa Mahkemesine başvurmuştur.

İlk olarak 491 sayılı KHK'nın 2 nci maddesinin (f) ve (g) bentlerinin iptali için yapılan başvuruda Anayasa Mahkemesinin 13.11.2001 tarihli ve E:2001/413-K:2001/351 sayılı kararı ile, "491 sayılı KHK'nın 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (f) ve (g) bentlerinin iptaline, kararın Resmî Gazetede yayımlanmasından başlayarak bir yıl sonra yürürlüğe girmesi" kararlaştırılmıştır.

Aynı şekilde, 491 sayılı KHK'nın 2 nci maddesinin (c) ve (d) bentlerinin iptali için yapılan başvuruda Anayasa Mahkemesinin 15.07.2002 tarihli ve E:2002/116-K:2002/67 sayılı kararı ile, "491 sayılı KHK'nın 2 nci maddesinin birinci fıkrasının (c) ve (d) bentlerinin iptaline, kararın Resmî Gazetede yayımlanmasından başlayarak bir yıl sonra yürürlüğe girmesi" kararlaştırılmıştır.

İlk karar Resmî Gazetenin 27.12.2001 tarihli ve 24623 sayılı nüshasında, ikinci karar ise Resmî Gazetenin 9.11.2002 tarihli ve 24901 sayılı nüshasında yayımlanmış ve sırasıyla 27.12.2002, 9.11.2003 tarihlerinde yürürlüğe girmişlerdir.

Böylelikle Denizcilik Müsteşarlığının görevlerine ilişkin söz konusu bentler yönünden yasal bir boşluk ortaya çıkmıştır. Özellikle, (c) bendinde yer alan "Denizlerde can ve mal güvenliğini sağlayacak tedbirleri almak" görevi, Denizcilik Müsteşarlığının görevleri arasında önemli bir yer tutmaktadır. Bu nitelikteki bir göreve ilişkin hükmün iptal suretiyle yürürlükten kalkmış olması Denizcilik Müsteşarlığı ve dolayısıyla ülkemiz denizcilik hizmetlerinde büyük aksamalara sebep olmaktadır.

Söz konusu kararlar karşısında; Denizcilik Müsteşarlığınca yürürlüğe konulmuş ve davası devam eden düzenleyici işlemler Danıştay tarafından iptal edilmekte, bu bentler dayanak yapılmak suretiyle yürürlüğe konulması gereken acil düzenleyici işlemler de yürürlüğe konulamamaktadır. Düzenleyici işlemler bir yana, bu bentlerdeki görevlerin yerine getirilmesi için yapılan normal idarî işlemlerin bile hukuka uygunluğu tartışılmalı hale gelmektedir. Bu durumda da doğal olarak idarî iş ve hizmetlerde aksamalar meydana gelmektedir.

Gelinen bu nokta itibarıyla, uluslararası platformda ülkemizin denizcilik otoritesi olarak kabul edilen Denizcilik Müsteşarlığının içine düştüğü sınırlı yetki durumu, özellikle Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) tarafından kaygıyla karşılanmaktadır. Ayrıca, ülkemizin içine girmiş olduğu AB süreci içerisinde ülkemize sunulan Ulusal Raporda denizcilikle ilgili birçok taahhüdümüz bulunmakta olup, bunların bir kısmı denizcilik mevzuatını kapsamaktadır. Ancak, bu halde, Denizcilik Müsteşarlığının ana görevleri kısıtlanmış olduğundan, söz konusu mevzuatın taahhüt edilen sürelerde gerçekleşmesi mümkün görülmemektedir.

Diğer yandan, 1980'li yıllardan sonra, özel limancılığa izin verilmesi, kamu kuruluşlarınca işletilen limanların yanı başında, aynı liman idarî sınırları içinde özel limanların da çalışmaya başlaması, kamu limanlarının bir kısmının özelleştirme programına alınması, bazılarının özelleştirilmesi, kamu kuruluşlarınca işletilen limanlarda başta kılavuzluk ve römorkörcülük hizmetleri olmak üzere tekel şeklinde verilen liman hizmetlerinin kapsamının ve sınırlarının belirlenmesi, bu hizmetleri veren özel ve kamu kuruluşları arasında koordinasyonun sağlanması zorunluluğu doğmuştur.

Özellikle kılavuz ve römorkörcülük hizmetlerinin düzenlenmesinde, hizmet veren kuruluşlar arasında koordinasyon sağlanmasına yönelik olarak, Denizcilik Müsteşarlığınca mevcut mevzuat hükümleri doğrultusunda, şartlara ve limanların özelliğine göre hakkaniyetli uygulamalar yapılması imkânının sağlanması amacıyla 2 nci maddeye buna ilişkin hükümlerin düzenlendiği (m) bendi ilave edilmesi gerekli görülmüştür.

Denizcilik Müsteşarlığının göreve ilişkin 2 nci maddesinin Anayasa Mahkemesince iptal edilen (c), (d), (f) ve (g) bendi hükümlerinin, ortaya çıkan hukukî boşluğun giderilmesi ve Denizcilik Müsteşarlığının görevleriyle ilgili uygulamalarının aksamaması için yeniden ihdas edilmeleri, ayrıca, limancılık faaliyetlerine yönelik verilmesi gerekli izinlerin, uygulama birliği sağlanması için Denizcilik Müsteşarlığı tarafından verilmesi amaçlanmıştır.

BAŞKAN - Önergeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Kabul edilen önerge doğrultusunda 1 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum.

İcra ve İflas Kanunu ile Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu raporunun görüşmelerine başlıyoruz.

12.- İcra ve İflas Kanunu ile Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/541) (S. Sayısı: 804) (x)

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

Komisyon raporu 804 sıra sayısıyla bastırılıp dağıtılmıştır.

Tasarının lütmü üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına Afyonkarahisar Milletvekili Halil Ünlütepe, AK Parti Grubu adına Kilis Milletvekili Hasan Kara söz istemişlerdir.

Sayın Ünlütepe, buyurun efendim. (CHP sıralarından alkışlar)

CHP GRUBU ADINA HALİL ÜNLÜTEPE (Afyonkarahisar) - Sayın Başkan, Parlamentonun değerli üyeleri; İcra ve İflas Kanunu ile Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 804 sıra sayılı Kanun Tasarısı üzerinde, Cumhuriyet Halk Partisi Grubu adına söz almış bulunuyorum; Grubumuz ve şahsım adına hepinizi saygıyla selamlıyorum.

Bilindiği gibi, yasalar, toplumsal ihtiyaçları karşılamak, toplumsal sorunları çözmek amacıyla düzenlenirler. Alacaklı-borçlu ilişkilerini, yargı mercilerince verilen bazı kararların infazını, icra dairelerinin kuruluşunu ve çalışmalarını, buradan çıkan sorunların çözümünü düzenleyen ve 1932 yılında yürürlüğe giren İcra ve İflas Kanunu, toplumun ihtiyaçlarını yeterince karşılayamadığından, zaman zaman geniş çaplı değişikliklere uğramıştır. Örneğin, İcra İflas Yasası üzerinde, 1965'te, 1985 yılında ve 1997 yılında yapılan değişiklikler yeterli olmamış ve 22 nci Dönem Parlamentosunda da, bu hükümet döneminde de, 2003 yılında, 4949 sayılı Yasayla İcra ve İflas Yasasının 107 maddesinde, yine, 2004 yılında, 5092 sayılı Yasayla da İcra ve İflas Yasasının bazı maddelerinde değişiklikler yapılmış ve yeni kurumlar ihdas edilmiştir.

Şimdi, önümüze gelen bu kanun tasarısıyla da, İcra İflas Kanununun 28 maddesinde daha değişiklik öneren ve ek geçici bir madde ilave eden kanun tasarısını Yüce Mecliste tekrar görüşüyoruz.

Sayın hükümet göreve geldiği günden beri, 2004 sayılı İcra İflas Yasası üzerinde üçüncü sefer değişiklikle karşımıza gelmiş durumdadır. Kısım kısım, parça parça, kanunda değişiklik yapılması, hem bu kanun tekliflerinin Mecliste görüşülmesiyle zamanını almakta Meclisin hem de kanun tekniğine ve bütünlüğüne uygun düşmemektedir.

(x) 804 S. Sayılı Basmayazı tutanağa eklidir.

Şimdi görüştüğümüz bu yasa çok daha önce Meclise sevk edilmiş; fakat, daha sonra, hükümet, 2003 yılında ayrı bir İcra İflas Yasası tasarısıyla gelmiş, 2004'te tekrar gelmiş. Halbuki, bu yasa, 2003 yılında gelen taslakla veya 2004 yılında gelen taslakla birleştirilerek görüşülebilirdi. Bakanlık, düşündüğü bu tür değişikliklerin tümünü 2003 yılında yaptığı veya 2004 yılında yaptığı değişikliklerle getirebilir ve görüşülebilirdi. Şimdi, 2003 yılında bir değişiklik, 2004 yılında bir değişiklik, 2005 yılında bir değişiklik... Sanki, her yıl bu yasada bir değişiklik yapma yükümlülüğü altında gibi kendimizi hissediyoruz. Hatta, belki şöyle diyebileceğim: Sanki, Avrupa Birliği uyum yasalarında yaptığımız paket uygulamaların bir benzerini bu İcra İflas Yasasında da görüyoruz. Her yıl yapılan bu tür değişiklikler, yasa uygulayıcılarını ve uygulananları da sıkıntıya sokmakta, uyum sağlamakta zorlamaktadır.

Yapılan bu değişikliklerin ihtiyacı tamamen karşılayabildiğini söyleyebilecek miyiz; hayır. Yasa, yamalı bir bohça haline dönüşmüştür. Bu nedenle, yeni bir İcra İflas Kanununa ihtiyaç vardır. Bu konuda da Bakanlıkça ciddi bir çalışmanın yapıldığını biliyoruz ve dileriz ki, önümüzdeki günlerde köklü bir değişiklik sorunu kökten çözer.

Türkiye genelinde 1 122 icra dairesi bulunmaktadır. İcra müdürlükleri ile icra hâkimliklerinin iş yoğunluğu her yıl artmaktadır. İş yoğunluğu ve kadro eksikliği nedeniyle, pek çok icra müdürlüklerinde, muamele yapabilmek için, avukatlar, günler öncesinden randevu almaktadır.

İşyükünün yoğunluğu ekonominin kötü gidişyle doğru orantılıdır. 1980 sonrası ekonomideki kırılmalar, yolsuzluklar, köşe dönmeçilik, işbitiricilik gibi toplumca iyi karşılanmayan; ama, bir dönem ülkeyi yönetenlerce takdir edilen davranışlar, icra mahkeme ve dairelerinde işyükünün artmasına neden olmuştur. Ekonomideki sözde iyileşme, yurttaşlarımızın yüzde 80'ini, düne göre daha da kötü duruma getirmiştir. Emegiyle geçinenlerin yaşam koşullarında, gününü atmaktadır. Esnaf, çiftçi, Bağ-Kur, SSK primini yatıramamaktadır. Çiftçi ziraat üretiminde kullandığı elektrik borcunu ilgili kuruma ödeyememektedir.

Basit bir örnek vermek istiyorum; icra müdürlükleri, haciz esnasında, gittikleri mahallede veya köyde öncelikle muhtar bulurlar, muhtarla birlikte haciz işlemi yürütülür. Bugün, muhtarlarımız, muhtarlık görevi nedeniyle ödenen ödeneğin gülünç bir rakam olmasından dolayı Bağ-Kur primini ödeyememektedir. İlimizden bir örnek vermek istiyorum; ilimizde, Muhtarlar Derneği Başkanı, kendilerine yeşilkart verilmesi dileğiyle Afyon Valiliğine müracaat etmiştir.

Böyle bir ortamda, görüştüğümüz tasarının önemi daha da artıyor. Bankalardan kredi kartı alarak kullananların sayısı, bugün 27 000 000'u bulmuş; batık duruma gelen kredi kartı alacakları 665 trilyon lirayı bulmuş; kredi kartından dolayı aleyhine takibe geçilen borçlu sayısı 38 000 civarındadır. Böyle bir ortamda, icra müdürlüklerine çok iş düşeceği de aşikârdır.

İcra İflas Kanununun uygulamasında başarıya ulaşabilmenin ön koşullarından birisi, yetişmiş yargıç, icra memur ve kâtipleri ile icra hâkimliği ve icra memurluklarının donanımıdır. Hâkim kadrolarındaki eksiklikler nedeniyle, icra hâkimlikleri, başka mahkeme hâkimliklerince doldurılmaktadır. Dolayısıyla, kanundan beklenen seri çalışma yakalanamamaktadır.

Görüşmekte olduğumuz bu kanun tasarısının Türkiye Büyük Millet Meclisine sevk edildiği 2002'den sonra uzun bir süre kanunlaşmamış olması nedeniyle, bu tarihten sonra, İcra İflas Kanununda yapılan değişikliklerle, bu tasarıdaki bazı hükümler İcra ve İflas Kanununa girmiş, tasarıdaki hükümlerden bazılarının hiçbir anlamı kalmamış ve tasarıdaki hükümlerden bazılarının ise İcra ve İflas Kanununun bütünlüğü içerisinde yeniden değerlendirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Örneğin, her ne kadar, 2548 sayılı Ceza Evleri ile Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödetirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunda tasarıyla değişiklik yapılması istenmişse de, 2004 tarihli, 5217 sayılı Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Düzenlenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunla bu konuda bir düzenleme yapıldığından, tasarıdan çıkarılmıştır. Böylece, tasarının 48 inci

maddesi çıkarılmış, tasarının adı da "İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" şeklinde değiştirilmiştir.

Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluşu, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılması ve Ceza Muhakemesi Kanunu 1 Nisan 2005 tarihinde yürürlüğe gireceğinden, tasarıdaki istinafa ilişkin hükümlerinin bu tarihe kadar kanunlaşması zarureti de bulunmaktadır. Bu nedenle, tasarıda yer alan istinaf yolu dışındaki hükümlerin, ileride İcra ve İflas Kanununun tamamı değiştirilebileceğinden dolayı, daha kapsamlı bir çalışma sırasında ele alınmasının daha uygun olacağı, komisyonumuzca da uygun görülmüş ve düşünülmüştür.

Bilindiği gibi, istinaf mahkemeleri, bizim toplumumuzun yabancı olduğu bir konu değildir. Tanzimatla beraber hukuk sistemimizde yer almış, cumhuriyetin ilk yıllarıyla birlikte, 1924 yılında hukuk sistemimizden çıkmıştır. Üzerinde tartışılan bir konuyu, yeniden hukuk sistemimize getirmiş bulunuyoruz. Bu aşamada, tasarıyla, sadece istinaf yoluna ilişkin hükümlerin düzenlenmesi uygun görülmüştür.

Kısaca, yapılan değişiklikleri de belirterek sözlerimi sona erdirmek istiyorum.

Bugün, bu tasarıyla, ihtiyatî haciz talebinin reddi halinde, alacaklıya, istinaf yoluna başvurabilme hakkı verilmektedir. İstinaf yoluna başvurulabilecek kararlar İcra ve İflas Kanununun 363 üncü maddesinde yapılan değişiklikle tek tek sayılarak gösterilmiş ve bu kararlara karşı, ait olduğu alacak, hak veya malın değer veya miktarının 1 000 lirayı geçmesi şartıyla istinaf yoluna başvurulabileceği ve istinaf yoluna başvuru süresi tefhim ve tebliğ tarihinden itibaren de on gün olduğu hüküm altına alınmıştır.

İcra mahkemesi kararları aleyhine işlemleri uzatmak gibi, kötü niyetle istinaf yoluna başvurulduğu anlaşılırsa, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 422 nci maddesi hükmünün uygulanacağı hüküm altına alınmaktadır. Keza, yapılan bir değişiklikle, getirilen bir öneriyle, bölge adliye mahkemesi hukuk dairelerince verilen ve miktar veya değeri 10 000 lirayı geçen nihai kararlara karşı temyiz yoluna başvurulabilecektir.

İstinaf ve temyiz incelemeleri Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa göre yapılacak ve mevcut İcra ve İflas Kanununun 366 ncı maddesinde olduğu gibi onbeş gün içinde karara bağlanacaktır.

İstinaf yoluna başvurma, yasal süre geçtikten sonra yapılır veya istinaf yoluna başvurulmasına olanak bulunmayan bir karara veya vazgeçme nedeniyle itiraz veya şikâyetin reddine yahut süresi geçmiş bir şikâyete ilişkin olursa, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun ilgili hükümleri gereğince, istem, icra mahkemesince reddedilecektir. Karar düzeltme yolu tasarıda kabul edilmemiştir.

Geçici maddeyle yapılan bir düzeltmeyle de Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca, göreve başlama tarihinden önce temyiz veya karar düzeltme yoluna başvurulmuş olan kararlar hakkında, kesinleşinceye kadar İcra ve İflas Kanununun bu kanunla yapılan değişiklikten önceki temyiz ve karar düzeltmeye ilişkin hükümleri uygulanacaktır.

Yürürlük tarihi de, diğer -biraz önce belirttiğim- kanunlardaki gibi, 1 Nisan 2005 olarak düzenlenmektedir.

Yeni tasarıya, Cumhuriyet Halk Partisi olarak, biz de destek veriyoruz ve yeni yasanın ülkemiz için hayırlı olması dileğiyle, hepinize saygılar sunuyorum. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ediyorum Sayın Ünlütepe.

AK Parti Grubu adına, Kilis Milletvekili Sayın Hasan Kara; buyurun efendim. (AK Parti sıralarından alkışlar)

AK PARTİ GRUBU ADINA HASAN KARA (Kilis) - Sayın Başkan, değerli milletvekilleri; 804 sıra sayılı İcra ve İflas Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı hakkında AK Parti Grubum adına söz almış bulunmaktayım; Yüce Meclisi saygıyla selamlıyorum.

Anayasamızın 2 nci maddesinde ifade edilen devletin temel nitelikleri arasında en önemli özellik hukuk devleti ilkesidir. Bu, toplumun olmazsa olmaz kuralıdır. Bir devlet, kuralları ne kadar hukuk devleti ilkesine dayandırabilirse, o kadar çağdaş, müreffeh ve yaşanılır bir toplum haline gelir. Bunun için, gerek hükümetimiz gerekse 22 nci Dönem Parlamentosu çok ciddi çalışmalar yapmış, hukuk alanında çok köklü reformlar yapılmış, bir yandan ülkemiz hızla çağdaş hukuk mevzuatına kavuşturulurken, diğer yandan da bu mevzuat günümüz ve ülkemiz koşullarına uyumlu hale getirilmiş, bir yandan da ilk defa yerli ve kendimizin yaptığı diyebileceğimiz köklü hukuk reformlarına imza atılmıştır. Gerek Türk Ceza Kanunu gerek Ceza İnfaz Kanunu gerek CMUK gerekse İstinaf Mahkemelerinin Kurulması Hakkında Kanun ve benzerini sayamayacağım birçok hukuk reformu sayılabilecek kanunların yasallaşması, hükümetimizin ve 22 nci Dönem Parlamentodaki milletvekillerimizin yoğun ve uzun çalışmaları sonucunda yasallaşmıştır.

Burada, Anamuhalefet Partisine de teşekkür etmeden geçemeyeceğim. Bu yasaların gerek yapılması gerek yasallaşması aşamasında çok olumlu katkıları olmuş, destekleri olmuştur. Ayrıca, Adalet Komisyonu Başkan ve üyeleri de çok yoğun bir şekilde çalışmış ve en uyumlu komisyon olarak belki de Meclisimizin tarihine geçmiştir.

Her ne kadar bazı çevreler "bu yasalar Avrupa Birliği uyum yasaları çerçevesinde çıkarılıyor" dese de, bu, ülkemizin menfaatları açısından, insanımızın ihtiyaçları için, ülke gerçekleri gözönüne alınarak, tamamen yerli mahsul ürünler olarak çıkarılmıştır.

Şu anda görüşeceğimiz bu düzenleme de, hukuk reformunun bir uzantısı olarak Yüce Parlamentosun huzuruna getirilmiş bulunmaktadır. Gönül isterdi ki, İcra ve İflas Kanunu toptan ele alınsın, aynen Türk Ceza Kanununda olduğu gibi toptan bir düzenlemeye tabi tutalım; ama, zaman bakımından sıkıntı olduğu için bu şekilde kısmi düzenleme yoluna gidilmiştir.

İcra ve İflas Kanununun bazı maddelerinde önceki tarihlerde değişiklik yapılmış ise de, günümüzün değişen sosyal ve ekonomik koşulları nedeniyle, adaletin hızlandırılmasına yönelik adli reform çalışmaları çerçevesinde, alacaklı ile borçlunun menfaatlerinin bağdaştırılması ve kanunun aksayan yönlerinin düzeltilmesi, kanunda boşlukların doldurulması, bazı kötü niyetli kişilerin bu boşluklardan yararlanma teşebbüslerinin önlenmesi, uygulamada tereddütlerin giderilmesi ve bazı konulara açıklık getirilmesi amacıyla bu tasarı hazırlanmıştır; ancak, tasarıda, İcra ve İflas Kanununun bütün hükümleri ele alınmamış, öncelik arz eden değişiklikler yapılmıştır.

Öte yandan, Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Tasarısıyla ilk derece mahkemelerince verilen kararların olaylara, maddi hukuka ve usul hükümlerine uygunluğunu denetlemek üzere bölge adliye mahkemeleri kurulmuş ve bu mahkemelerce verilmiş olup da temyiz olunan kararların yalnızca hukuka uygunluğunu denetleme ve içtihat mahkemesi olma görevi Yargıtaya verilmiş olduğundan, icra tetkik mercii kararlarına karşı istinaf yoluna başvurma olanağı getirilmesine yönelik düzenlemeler yapılması zaruri hale gelmiş ve bu tasarıyla ağırlıklı olarak bu yapılmıştır.

Teknik hususlara çok fazla girmek istemiyorum. Burada, icra kâtiplerinin Bakanlıkça atanması, icra kâtiplerinin icra müdür ve yardımcılarının aynı statüye getirilmesi, icra ve iflas dairelerinin yaptıkları işlemlerin kamu düzenine aykırı olması halinde süresiz şikâyet nedeni olarak şikâyet edilebilmesi, yine istinaf yoluna başvurma süresinin on gün olması ve benzeri hususlar kanunun ilerleyen maddelerinde önümüze gelecek.

Ben, çok fazla vaktinizi almak istemiyorum. Şu temenniyle sözlerimi bitirmek istiyorum: Allah, kimseyi icralık etmesin, kimseyi iflas ettirmesin dilek ve temennisiyle, bu tasarıya olumlu oy vereceğimizi bildirir, Yüce Heyetinizi saygıyla selamlarım. (Alkışlar)

BAŞKAN - Teşekkür ederim Sayın Kara.

Tasarının maddelerine geçilmesini oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

1 inci maddeyi okutuyorum:

İCRA VE İFLÂS KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- 9.6.1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun 10/a maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İcra mahkemesi hâkiminin reddi

Madde 10/a.- İcra mahkemesi hâkimi reddedildiği takdirde Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunundaki hükümler uygulanır. Ret talebinde bulunan, dilekçesinde ret sebeplerini delilleri ile birlikte bildirmek zorundadır.

Ret talebinin reddi hakkındaki karara karşı istinaf yoluna başvurulması, hâkimin işe bakıp karar vermesine engel değildir. Ret talebinin reddi hakkındaki kararın kaldırılması hâlinde reddedilen hâkimin verdiği karar yerine getirilmez. Bu durumda dosya, bölge adliye mahkemesince icra mahkemesinin başka bir dairesine, o yerde icra mahkemesinin başka bir dairesi yoksa en yakın icra mahkemesine gönderilir. 40 nci madde hükümleri kıyas yoluyla uygulanır."

BAŞKAN - 1 inci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

2 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 2.- İcra ve İflâs Kanununun 24 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "icra mahkemesinden" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya istinaf" ibaresi eklenmiştir.

BAŞKAN - 2 nci maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

3 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 3.- İcra ve İflâs Kanununun 32 nci maddesinin ikinci cümlesinde yer alan "temyiz yahut" ibaresi "istinaf veya temyiz yahut" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

4 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 4.- İcra ve İflâs Kanununun 33 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "temyiz süresi" ibareleri "istinaf veya temyiz yoluna başvuru süresi", "temyiz yoluna gidebilir." ibaresi "istinaf veya temyiz yoluna başvurabilir." şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

5 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 5.- İcra ve İflâs Kanununun 36 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İcranın geri bırakılması için verilecek süre

Madde 36.- İlâma karşı istinaf veya temyiz yoluna başvuran borçlu, hükmolunan para veya eşyanın resmî bir mercie depo edildiğini ispat eder yahut hükmolunan para veya eşya kıymetinde icra mahkemesi tarafından kabul edilecek taşınır rehni veya esham veya tahvilât veya taşınmaz rehni veya muteber banka kefaleti gösterirse veya borçlunun hükmolunan para ve eşyayı karşılayacak malı mahcuz ise icranın geri bırakılması için bölge adliye mahkemesi veya Yargıtaydan karar alınmak üzere icra müdürü tarafından kendisine uygun bir süre verilir. Bu süre ancak zorunluluk hâlinde uzatılabilir.

Borçlu, Devlet veya adli yardımdan yararlanan bir kimse ise teminat gösterme zorunluluğu yoktur.

Ücreti ilgililer tarafından verilirse bölge adliye mahkemesi veya Yargıtayca icranın geri bırakılması hakkındaki karar icra dairesine en uygun vasıtalarla bildirilir.

Nafaka hükümlerinde böyle bir süre verilemez.

Bölge adliye mahkemesince başvurunun haklı görülmesi hâlinde teminatın geri verilip verilmeyeceğine karar verilir. Yargıtayca hükmün bozulması hâlinde borçlunun başvurusu üzerine, bozmanın mahiyetine göre teminatın geri verilip verilmeyeceğine mahkemece kesin olarak karar verilir.

Bölge adliye mahkemesince başvurunun esastan reddine karar verilmesi veya Yargıtayca hükmün onanması hâlinde alacaklının istemi üzerine başkaca işleme gerek kalmaksızın teminata konu olan para alacaklıya ödenir. Mal ve haklar ise, malın türüne göre icra dairesince paraya çevrilir. İlâm alacaklısının teminat üzerinde rüçhan hakkı vardır."

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

6 ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 6.- İcra ve İflâs Kanununun 38 inci maddesinde yer alan "noter senetleri ve" ibaresi "noter senetleri, istinaf ve" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

7 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 7.- İcra ve İflâs Kanununun 40 ncı maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bir ilâmın bölge adliye mahkemesince kaldırılması veya temyizden bozulması icra muamelelerini olduğu yerde durdurur.

Bir ilâm hükmü icra edildikten sonra bölge adliye mahkemesince kaldırılır veya yeniden esas hakkında karar verilir ya da Yargıtayca bozulup da aleyhine icra takibi yapılmış olan kimsenin hiç veya o kadar borcu olmadığı kesin bir ilâmı tahakkuk ederse, ayrıca hükme hacet kalmaksızın icra tamamen veya kısmen eski hâline iade olunur."

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

8 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 8.- İcra ve İflâs Kanununun 69 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "kararı temyiz eden" ibaresi "karara karşı istinaf yoluna başvuran" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

9 uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 9.- İcra ve İflâs Kanununun 97 nci maddesinin beşinci ve ondördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Takibin devamına dair verilen icra mahkemesi kararı kesindir."

"Davanın reddi hakkındaki karara karşı istinaf veya temyiz yoluna başvuran istihkak davacısı icra dairesinden 36 ncı maddeye göre mühlet isteyebilir."

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

10 uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 10.- İcra ve İflâs Kanununun 149/a maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İcra mahkemesinin geri bırakılma isteminin reddine ilişkin kararına karşı istinaf yoluna başvuran borçlu veya üçüncü şahıs, takip konusu alacağın yüzde onbeşi nispetinde teminat yatırmadığı takdirde satış durmaz. Bölge adliye mahkemesince talebin reddi hâlinde bu teminat, ayrıca hükme hacet kalmaksızın alacaklıya tazminat olarak ödenir."

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

11 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 11.- İcra ve İflâs Kanununun 150/a maddesinin (2) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"2. İtirazın kaldırılması kararına karşı istinaf yoluna başvurulması hâlinde 149/a maddesinin ikinci fıkrası hükmü kıyas yoluyla uygulanır."

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

12 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 12.- İcra ve İflâs Kanununun 164 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kanun yollarına başvurma

Madde 164.- Ticaret mahkemesince verilen nihai kararlar, 160 ıncı maddenin son fıkrasına göre alınan masraftan karşılanmak suretiyle mahkemece re'sen taraflara tebliğ olunur.

Bu kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı da tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır.

İflâs kararına karşı kanun yoluna başvurulması, iflâsın ilânına ve masanın teşkiline mâni değildir. Yalnız ikinci alacaklılar toplantısı, iflâs kararı kesinleşmedikçe yapılamaz.

Bölge adliye mahkemesince iflâs kararı kaldırılırsa, borçlunun malları üzerindeki tedbirler devam eder. Şu kadar ki, ticaret mahkemesi davanın seyrine göre bu tedbirleri değiştirmeye veya kaldırmaya yetkilidir."

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

13 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 13.- İcra ve İflâs Kanununun 169/a maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İtirazın reddi kararına karşı istinaf yoluna başvurulması, hiçbir icra muamelesini durdurmaz. Şu kadar ki, borçlu 33 üncü maddenin üçüncü fıkrasına göre teminat gösterirse icra durur."

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

14 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 14.- İcra ve İflâs Kanununun 182 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İflâsın kaldırılmasına, alacak hakkındaki taleplerin kaydı için muayyen müddetin bitmesinden iflâsın kapanmasına kadar karar verilir. İflâsın kaldırılması hakkında verilen hükme karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır."

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

15 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 15.- İcra ve İflâs Kanununun 254 üncü maddesine üçüncü fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

"İflâsın kapanması hakkında verilen hükme karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır."

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

16 ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 16.- İcra ve İflâs Kanununun 258 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İhtiyatı haciz talebinin reddi halinde alacaklı istinaf yoluna başvurabilir. Bölge adliye mahkemesi bu başvuruyu öncelikle inceler ve verdiği karar kesindir."

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

17 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 17.- İcra ve İflâs Kanununun 265 inci maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İtiraz üzerine verilen karara karşı istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi bu başvuruyu öncelikle inceler ve verdiği karar kesindir. İstinaf yoluna başvuru, ihtiyatı haciz kararının icrasını durdurmaz."

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

18 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 18.- İcra ve İflâs Kanununun 299 uncu maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kanun yollarına başvurma

Madde 299. - Konkordato hakkında verilen hükme karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde borçlu ve itiraz eden her alacaklı tarafından istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır."

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

19 uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 19.- İcra ve İflâs Kanununun 307 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Fesih talebi üzerine verilecek hükmün tebliğinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir."

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

20 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 20.- İcra ve İflâs Kanununun 320 nci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İstinaf yoluna başvurma

Madde 320.- Karar hakkında tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde borçlu ile alacaklılardan her biri istinaf yoluna başvurulabilir.

İcra mahkemesi tarafından verilmiş olan fevkalâde mühletin hükmü, bölge adliye mahkemesinin kesin kararına kadar geçerlidir."

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

21 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 21.- İcra ve İflâs Kanununun 327 nci maddesinin beşinci fıkrasının ikinci cümlesinde geçen "temyize müracaat olunabilir." ibaresi, "istinaf yoluna başvurulabilir."; altıncı fıkrasında geçen "Temyiz" ibaresi "Bölge adliye mahkemesi" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

22 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 22.- İcra ve İflâs Kanununun 328 inci maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü cümlesinde geçen "temyiz de" ibaresi "bölge adliye mahkemesi de" şeklinde değiştirilmiştir.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

23 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 23.- İcra ve İflâs Kanununun 353 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İstinaf yoluna başvurma

Madde 353 .- İcra mahkemesinin duruşma yaparak verdiği kararlara karşı tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde sanık veya şikâyetçi veya Cumhuriyet savcısı tarafından istinaf yoluna başvurulabilir.

Başvuru, dilekçeyle veya tutanağa geçirilecek sözlü beyanla icra mahkemesine yapılır. Dilekçe veya beyan üzerine dosya hemen bölge adliye mahkemesine gönderilir.

Bölge adliye mahkemesi ceza dairesinin bu kararlarına karşı temyiz yoluna başvurulamaz."

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

24 üncü maddeyi okutuyorum:

MADDE 24.- İcra ve İflâs Kanununun 362 nci maddesinden sonra gelen bölüm başlığı "KANUN YOLLARINA BAŞVURMA VE SON MADDELER" olarak, 363 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İstinaf yoluna başvurma ve incelenmesi

Madde 363.- İcra mahkemesince 85 inci maddenin uygulanma biçimi, icra dairesi tarafından hesaplanan vekâlet ücreti, 103 üncü maddenin uygulanma biçimi ve bu maddede düzenlenen davetiyenin içeriği, yediemin ücreti, yediemin değiştirilmesi, hacizli taşınır malların muhafaza şekli, kıymet takdirine ilişkin şikâyet, ihaleye katılabilmek için teminat yatırılması ve teminatın miktarı, satışın durdurulması, satış ilânının iptali, süresinde satış istenmemesi nedeniyle satışın düşürülmesi, 263 üncü maddenin uygulanma biçimi, iflâs idaresinin oluşturulması, icra mahkemesinin iflâs idaresinin işlemleri hakkında şikâyet üzerine verdiği kararlara karşı, iflâs idare memurunun ücret ve masrafları hakkındaki hesap pusulası ve 36 ncı maddeye göre icranın geri bırakılmasına ilişkin kararları dışındaki kararlarına karşı, ait olduğu alacak, hak veya malın değer veya miktarının bin lirayı geçmesi şartıyla istinaf yoluna başvurulabilir. İstinaf yoluna başvuru süresi tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren on gündür.

İcra mahkemesi kararları aleyhine işlemleri uzatmak gibi kötü niyetle istinaf yoluna başvurulduğu anlaşılırsa Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 422 nci maddesi hükmü uygulanır.

Kesin bir karara karşı kötü niyetle istinaf yoluna başvuranlar hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

İstinaf yoluna başvuru satıştan başka icra işlemlerini durdurmaz. İcranın devamı için gereken evrak atılarak bunların birer örneği bölge adliye mahkemesine gönderilecek dosyaya konulur."

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

25 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 25.- İcra ve İflâs Kanununun 364 üncü maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Temyiz yoluna başvurma ve incelenmesi

Madde 364.- Bölge adliye mahkemesi hukuk dairelerince verilen ve miktar veya değeri onbin lirayı geçen nihai kararlara karşı temyiz yoluna başvurulabilir.

Yukarıda belirtilen kararlara karşı temyiz yoluna başvurma ve incelemesi Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır. Bu durumda da 363 üncü maddenin ikinci ve üçüncü fıkra hükümleri uygulanır.

Temyiz yoluna başvurma, satıştan başka icra işlemlerini durdurmaz."

BAŞKAN - Maddeyi oylarımıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

26 ncı maddeyi okutuyorum:

MADDE 26.- İcra ve İflâs Kanununun 365 inci maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İstinaf dilekçesinin reddi

Madde 365.- İstinaf yoluna başvurma, yasal süre geçtikten sonra yapılır veya istinaf yoluna başvurulmasına olanak bulunmayan bir karara veya vazgeçme nedeniyle itiraz veya şikâyetin reddine yahut süresi geçmiş bir şikâyete ilişkin olursa, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun ilgili hükümleri gereğince istem icra mahkemesince reddedilir.

İstinaf yoluna başvuran kişi ret kararını kabul etmezse, istinaf dilekçesi diğer tarafa tebliğ edildikten sonra, karar sureti ve verilirse cevap dilekçesiyle birlikte yetkili bölge adliye mahkemesine gönderilir. Şu kadar ki bu hâlde satış dahil hiçbir icra işlemi durmaz.

Bölge adliye mahkemesi, birinci fıkra kapsamına girdiği hâlde reddine karar verilmemiş başvuruyu geri çevirmeyip doğrudan kesin karara bağlar."

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

27 nci maddeyi okutuyorum:

MADDE 27.- İcra ve İflâs Kanununun 366 ncı maddesi başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bölge adliye mahkemesi ve Yargıtay kararları

Madde 366.- İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa göre yapılır ve onbeş gün içinde karara bağlanır.

İlgili ister ve ücretini verir veya gönderirse karar özeti en seri vasıtalarla mahalline bildirilir.

Yargıtayın icra ve iflâs işler bakan hukuk dairesinin kararlarına karşı genel hükümlere göre direnme kararı verilebilir. Direnme kararları, Hukuk Genel Kurulunda acele işlerden sayılır.

Yargıtayın bozma kararı veya bölge adliye mahkemesinin kaldırma, düzelterek veya yeniden esas hakkında vereceği kararları üzerine icra ve iflâs işlerinde 40 ncı madde hükmü kıyas yoluyla uygulanır."

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

28 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 28.- İcra ve İflâs Kanununun 227 nci maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

29 uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 29.- İcra ve İflâs Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 7.- Bölge adliye mahkemelerinin, 26.9.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca göreve başlama tarihinden önce verilen kararlar hakkında, kesinleşinceye kadar İcra ve İflâs Kanununun bu Kanunla yapılan değişiklikten önceki temyiz ve karar düzeltmeye ilişkin hükümleri uygulanır."

BAŞKAN - 29 uncu maddeyle eklenen geçici madde 7'yi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

30 uncu maddeyi okutuyorum:

MADDE 30.- Bu Kanun 1 Nisan 2005 tarihinde yürürlüğe girer.

BAŞKAN - Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Kabul edilmiştir.

31 inci maddeyi okutuyorum:

MADDE 31.-Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

BAŞKAN - Madde üzerinde söz talebi?.. Yok.

HALUK KOÇ (Samsun) - Sayın Başkan, karar yetersayısı istiyorum.

BAŞKAN - Maddeyi oylayıp karar yetersayısını arayacağım.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler...

Karar yetersayısı yoktur; birleşime 10 dakika ara veriyorum.

Kapanma Saati: 19.57

DÖRDÜNCÜ OTURUM

Açılma Saati: 20.08

BAŞKAN : Başkanvekili Nevzat PAKDİL**KÂTİP ÜYELER : Mehmet DANİŞ (Çanakkale), Türkân MİÇOOĞULLARI (İzmir)**

BAŞKAN - Sayın milletvekilleri, Türkiye Büyük Millet Meclisinin 65 inci Birleşiminin Dördüncü Oturumunu açıyorum.

804 sıra sayılı kanun tasarısının görüşmelerine kaldığımız yerden devam ediyoruz.

V.- KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN**GELEN DİĞER İŞLER (Devam)**

12.- *İcra ve İflas Kanunu ile Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkumlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/541) (S. Sayısı: 804) (Devam)*

BAŞKAN - Komisyon ve Hükümet yerinde.

804 sıra sayılı kanun tasarısının 31 inci maddesinin oylamasında karar yetersayısı bulunamamıştı. Şimdi, maddeyi tekrar oylarınıza sunacağım ve karar yetersayısını arayacağım.

Maddeyi oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Karar yetersayısı vardır: madde kabul edilmiştir.

Sayın milletvekilleri, tasarının tümünü oylarınıza sunuyorum: Kabul edenler... Kabul etmeyenler... Tasarı kabul edilmiş ve kanunlaşmıştır; hayırlı ve uğurlu olmasını temenni ediyorum.

Sayın milletvekilleri, Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu raporunun görüşmelerine başlıyoruz.

13.- *Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu Raporu (1/876) (S. Sayısı: 718)*

BAŞKAN- Komisyon?. Yok.

Tasarının görüşülmesi ertelenmiştir.

Antalya Milletvekilleri Fikret Badazlı, Mehmet Dülger, Mevlüt Çavuşoğlu, Osman Akman ile Burhan Kılıç'ın, Antalya İli Kale İlçesi Adının "Demre" Olarak Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ile Antalya Milletvekilleri Osman Kaptan, Atıla Emek, Osman Özcan, Tuncay Ercenk, Feridun F. Baloğlu, Hüseyin Ekmekcioğlu ve Nail Kamacı'nın Aynı Mahiyetteki Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu raporunun görüşmelerine başlıyoruz.

14.- *Antalya Milletvekilleri Fikret Badazlı, Mehmet Dülger, Mevlüt Çavuşoğlu, Osman Akman ile Burhan Kılıç'ın, Antalya İli Kale İlçesi Adının "Demre" Olarak Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ile Antalya Milletvekilleri Osman Kaptan, Atıla Emek, Osman Özcan, Tuncay Ercenk, Feridun F. Baloğlu, Hüseyin Ekmekcioğlu ve Nail Kamacı'nın Aynı Mahiyetteki Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/60, 2/69) (S. Sayısı: 634)*

BAŞKAN- Komisyon?. Yok.

Hükümet?.. Yok.

Tasarının görüşülmesi ertelenmiştir.

Sayın milletvekilleri, bundan sonra da, komisyonun ve hükümetin olmayacağı kanaati Başkanlık Divanında hâsıl olmuştur.

Kanun tasarısı ve tekliflerini sırasıyla görüşmek için, 3 Mart 2005 Perşembe günü, alınan karar gereğince saat 14.00'te toplanmak üzere birleşimi kapatıyorum.

Kapanma Saati: 20.10

VIII.- SORULAR VE CEVAPLAR

A) YAZILI SORULAR VE CEVAPLARI

1.- Isparta Milletvekili Mevlüt COŞKUNER'in, Isparta-Şarkikaraağaç İlçesine bağlı bazı köylerdeki arazilere el konulduğu iddialarına ilişkin sorusu ve Bayındırlık ve İskan Bakanı Zeki ERGEZEN'in cevabı (7/4740)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki soruların Bayındırlık ve İskan Bakanı Sayın Zeki ERGEZEN tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını saygılarımla arz ederim.

Mevlüt COŞKUNER
Isparta Milletvekili

Isparta ilimizin Şarkikaraağaç ilçesine bağlı Belceğiz, Armutlu, Yeniköy, Sarıkabalı köylerinin Beyşehir gölüne kıyısı bulunmaktadır. Bu bölgedeki vatandaşlarımız kıyıya yakın bölgelerden, zamanında bir kısmı parayla, bir kısmı da tahsis yoluyla (örnek gazilerimiz) bu bölgelerden arazi edinmişlerdir. Fakat Hazine, tapusu olan ve tarım arazisi niteliğindeki bu arazilere el koymuştur. Bunun sebebi ise kıyı kenar çizgisi uygulamasıdır. Bundan hareketle;

SORULAR.

1. Konya Devlet Su İşlerinin belirlediği ve kadastro çalışmalarında esas alınan su kotu olan 1125,60 m Mart 1981 tarihinde Beyşehir gölünün bir defaya mahsus olarak üzere en taşkın olduğu kottur. Bu kotun esas alınmasıyla 2 km. tarlalara kadar girilmiş ve 4000-5000 km2 civarı tarım arazisi köylüden alınmıştır. Bu mağduriyet nasıl giderilecektir? Bu vatandaşlarımıza arazileri geri verilecek midir? Devlet eliyle gazilerimize tapusu verilerek tahsis edilen bu arazilerin yine devlet eline alınması ne kadar doğru bir uygulamadır?

T.C.

BAYINDIRLIK VE İSKAN BAKANLIĞI

Araştırma, Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Sayı : B.09.0.APK.0.21.00.17/ 400

Konu : Isparta Milletvekili
Mevlüt COŞKUNER'in
Yazılı Soru Önergisi

01 MART 2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: 31.01.2005 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/4740-9049/27981 sayılı yazınız.

İlgi yazınız ekinde alınan; Isparta Milletvekili Mevlüt COŞKUNER'in, Isparta-Şarkikaraağaç ilçesine bağlı bazı köylerde arazilere el konulduğu iddiaları hakkında, Bakanlığımıza yönelmiş olduğu T.B.M.M. 7/4740 Esas sayılı yazılı soru önergesine ilişkin cevabımız ekte sunulmuştur.

Bilginizi ve gereğini arz ederim.

Zeki ERGEZEN
Bakan

ISPARTA MİLLETVEKİLİ
SAYIN MEVLÜT COŞKUNER'İN
T.B.M.M. 7/4740 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE
AİT SORULAR VE CEVAPLARI

SORULAR :

1- Konya Devlet Su İşlerinin belirlediği ve kadastro çalışmalarında esas alınan su kotu olan 1125,60 m. Mart 1981 tarihinde Beyşehir gölünün bir defaya mahsus olmak üzere en taşkın olduğu kottur. Bu kotun esas alınmasıyla 2 km. tarlalara kadar girilmiş ve 4000-5000 km2 civarı tarım arazisi köylüden alınmıştır. Bu mağduriyet nasıl giderilecektir? Bu vatandaşlarımıza arazileri geri verilecek midir?

2- Devlet eliyle gazilerimize tapusu verilerek tahsis edilen bu arazilerin, yine devlet eliyle alınması ne kadar doğru bir uygulamadır?

CEVAPLAR :

1- Anayasa'nın 35 inci maddesinde; herkesin mülkiyet ve miras haklarına sahip olduğu, bu hakların ancak kamu yararı amacıyla kanunla sınırlanabileceği, 43 üncü maddesinde ise; kıyıların Devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğu, deniz, göl ve akarsu kıyılarıyla, deniz ve göllerin kıyılarını çevreleyen sahil şeritlerinden yararlanmada öncelikle kamu yararı gözetileceği, kıyılarda sahil şeritlerinin kullanış amaçlarına göre derinliği ve kişilerin bu yerlerden yararlanma imkanı ve şartlarının kanunla düzenleneceği hüküm altına alınmıştır.

3621/3830 Sayılı Kıyı Kanunu'nun 4 üncü maddesinde; kıyı çizgisinin, deniz, tabii ve suni göl ve akarsularda, taşkın durumları dışında suyun karaya değdiği noktaların birleşmesinden oluşan çizgiyi, kıyı kenar çizgisini, deniz, tabii ve suni göl ve akarsularda kıyı çizgisinden sonraki kara yönünde su hareketlerinin oluşturduğu, kumluk, çakıllık, kayalık, taşlık, sazlık, bataklık ve benzeri alanların doğal sınırını, kıyının kıyı çizgisi ile kıyı kenar çizgisi arasındaki alanı ifade ettiği, 5 inci ve 6 ncı maddelerinde; kıyıların Devletin hüküm ve tasarrufu altında olduğu, kıyıların herkesin eşit ve serbest olarak yararlanmasına açık olduğu, kıyı kenar çizgisi tespit edilmeden hiçbir uygulama yapılamayacağı, buralarda hiçbir yapı yapılamayacağı, duvar, çit, parmaklık, tel örgü, hendek, kazık ve benzeri ennetler oluşturulamayacağı hükme bağlanmıştır.

Kıyı Kanununa İlişkin Uygulama Yönetmeliği'nin 5 inci maddesinde; kıyıda ve sahil şeridinde, planlama ve uygulama yapılabilmesi için onaylı kıyı kenar çizgisinin bulunmasının zorunlu olduğu belirtilmiştir.

10 uncu maddesinde; Bakanlıkça Valiliğe gönderilen onaylı orijinal kıyı kenar çizgisi paftalarının Valilikçe çoğaltılarak Tapu Sicil Müdürlüğüne, yerel maliye teşkilatına ve tespit belediye hudutları içinde ise ilgili belediyesine gönderileceği, onaylı orijinal kıyı kenar çizgisi paftalarının Valilikçe muhafaza edileceği, tespit sonucunda kıyıda kalan özel mülkiyete konu arazilerle ilgili tapu iptal işlemlerinin ilgili Defterdarlıkça yürütüleceği açıklanmıştır.

Kıyı Kanunu'nun Uygulanmasına Dair Yönetmeliğin 7. maddesi gereği Kıyı Kenar Çizgilerine atfık olacak halihazır haritalar Isparta Çevre Koruma Vakfı tarafından yaptırılmış ve Isparta Valiliğince kontrollüğü yapılarak 09.09.2004 tarihinde onanmıştır.

2- Kıyı Kanunu Uygulama Yönetmeliğinin 4. maddesinden de anlaşılacağı üzere göllerde maksimum su kotunu Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğü belirler. Kıyı Kenar Çizgisi Tespit Komisyonu da belirlenen bu kota dikkat ederek tespit çalışmalarında bulunur. Kıyı Kanununa göre, Kıyı Kenar Çizgisi Tespit Komisyonunun Devlet Su İşleri Genel Müdürlüğüne belirlenen maksimum su kotunun altında (kıyı çizgisinin altında) Kıyı Kenar Çizgisi belirlenmesi mümkün değildir.

Buna göre; Beyşehir Gölünün min. işletme kotu 1121.00 m., max. işletme kotu 1125.50 m. ve max. su kotu da 1125.60 m. olarak kesinleşmiştir.

3621/3830 sayılı Kıyı Kanunu ve Kanuna İlişkin Uygulama Yönetmeliği gereğince deniz, göl ve belirli alanlarda tespit edilen kıyı kenar çizgisine göre (Kıyı kenar çizgisinin göl/deniz tarafında) kalan araziler, Anayasamızın 43. maddesi ve Kıyı Kanunu hükümleri uyanca devletin hüküm ve tasarrufu altında olan yerler olup, özel mülkiyete konu olmadığından, bu alanlardaki arazilerin tapularının iptal edilerek tescil dışı bırakılması gerekmektedir.

Ancak, ilgili Kanunlarımızda tescil dışı bırakılan bütün alanların tazmini veya eşdeğer bir araziyle takası hususunda herhangi bir hüküm yer almadığından, adli yargı birimleri bedellerin karşılanması yolunda bir hüküm verememektedir.

2.- Denizli Milletvekili Mustafa GAZALCI'nın, Tekel'e ve Tütün Üst Kuruluna ilişkin Başbakan'dan sorusu ve Maliye Bakanı Kemal UNAKITAN'ın cevabı (7/4743)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Başbakan Sayın R. Tayyip Erdoğan tarafından yazılı olarak yanıtlanmasını dilerim

Saygılarımla.

Mustafa Gazalci

CHP Denizli Milletvekili

Yıllardır izlenen yanlış politikalar sonucunda Türk tütüncülüğü ve sigara sanayi büyük darbe almıştır. Yerli tütün üretimi kullanımı azalırken dışardan tütün alımı artmıştır.

Tekel dört yıldır özelleştirme kapsamında olduğu için teknolojisini yenileyememiş, günün koşullarına göre yeni yatırımlar yapamamıştır.

Tekel'in kendi ülkemizde yabancı sigara tekelleriyle yarışabilmek için yaptığı sınırlı yatırım girişimleri de engellenmektedir.

Son günlerde Tekel ile Tütün Üst Kurulu arasındaki anlaşmazlık basına yansımıştır. Tekel piyasanın istediği sert kutu sigara yapımı için ihaleyle İspanya'dan makineler getirmiş ve üretime başlamıştır. Ancak Tütün Üst Kurulu, kendisinden izin alınmadığını ve getirilen makinelerin yeni olmadığını belirterek bu girişimi engellemek istemektedir.

Bu duruma göre;

- 1- Tekel'in yabancı sigara tekelleriyle yarışabilmek için piyasanın istediği gibi üretim yapmasının Tütün Üst Kurulu tarafından engellenmesini nasıl karşılıyorsunuz?
- 2- Tekel'in özelleşmesi ve özellikle yabancılarla satılması durumunda sigara sanayimizin korunması için önlemler alınmış mıdır?
- 3- Tekel'in vergi yoluyla hazineye kazandırdığı gelir ne kadardır? Özelleştiği takdirde bu gelirden hazine yoksun kalmayacak mıdır?
- 4- Tekel fabrikalarında kaç işçi çalışmaktadır? Özelleştirildiği takdirde bu işçilerin hakları nasıl korunacaktır?
- 5- Ülkemizin sigara pazarını bütünüyle yabancılarla kapınamak için hükümet olarak ne gibi önlemler almayı düşünüyorsunuz?
- 6- 2001 yılından sonra kurulan Tütün Üst Kurulu tütüncülüğümüzün ve sigara sanayimizin gelişmesinde olumlu bir rol oynamış mıdır?
- 7- Tütüne konan kotayı kaldırmayı ve yeni bir tütün yasası yapmayı düşünüyor musunuz?

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

SAYI : B.02.1.ÖİB.0.65.00.00/ **2351**
KONU : Soru Önergesi

02 Mart 2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

İLGİ : Başbakanlığın 17.02.2005 tarih ve B.02.0.KKÇ.0.12-106-418-2/746 sayılı yazısı

İlgili yazı eki Denizli Milletvekili Mustafa GAZALCI tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına tevcih edilen 7/4743 esas sayılı yazılı **soru önergesinde** yer alan sorulara verilen cevaplar aşağıda sunulmuştur:

Yıllardır izlenen yanlış politikalar sonucunda Türk tütünçülüğü ve sigara sanayi büyük darbe almıştır. Yeni tütün üretimini kullanımı azalırken dışardan tütün alımı artmıştır.

Tekel dört yıldır özelleştirme kapsamında olduğu için teknolojisini yenileyememiş günün koşullarına göre yeni yatırımlar yapamamıştır.

Tekel'in kendi ülkemizde yabancı sigara tükelleriyle yarışabilmek için yaptığı sınırlı yatırım girişimleri de engellenmektedir.

Son günlerde Tekel ile Tütün Üst Kurulu arasındaki anlaşmazlık basına yansımıştır. Tekel piyasanın istediği sert kutu sigara yapımı için ihaleyle İspanya'dan makineler getirmiş ve üretime başlamıştır. Ancak Tütün Üst Kurulu, kendisinden izin alınmadığını ve getirilen makinelerin yeni olmadığını belirterek bu girişimi engellemek istemektedir.

Bu durumu göre;

SORU 1- *Tekel'in yabancı sigara tükelleriyle yarışabilmek için piyasanın istediği gibi üretim yapmasının Tütün Üst Kurulu tarafından engellenmesini nasıl karşılıyorsunuz?*

CEVAP-1 Ülkemizdeki sigara pazarı son yıllarda yumuşak pakette paketlenen sigaralar yerine, Hard-Box tabir edilen sert kutulu sigaralara doğru hızlı bir şekilde kayma göstermiştir. Son on yıllık dönemde yumuşak paket sigaraların yerini, büyük ölçüde sert paketlerde tüketiciye sunulan ürünler almıştır. Halen memleketimizde üretim yapan özel sektör sigara üreticileri tarafından üretilen sigaraların yaklaşık % 75'lik bölümü sert paketlerde piyasaya sunulmaktadır. TEKEL'de ise mevcut sigara üretim kapasitesinin ancak % 10'luk bölümünde sert paket sigara üretilebilmektedir.

Tekel Genel Müdürlüğü tarafından; sert kutu üretiminin süratle artırılarak, talebin karşılanması, pazar payının yükseltilmesi amacıyla Ballıca Sigara Fabrikası'na iki yeni üretim hattı alımı için ihale açılmış ve makineler üretime başlamış, diğer taraftan da Tokat Sigara Fabrikasında mevcut 8 adet 200 paketlik devirli yumuşak paket sigara paketlenme makinesinin yerine 8 adet 200 paketlik devirli sert paket sigara paketlenme makinesinin, gerekli idari izin ve yetkiler alınarak 4734 sayılı Kamu İhale Kanunu usulleri çerçevesinde kiralama suretiyle temin yoluna gidilmiş, 8 adet sert kutu makinesinin açılan ihaleyi kazanan İspanyol MTS firmasından peyderpey getirilmesine başlanmıştır. Aynı amaçla, Tekel'in bağlı dış ortaklığı Kıbrıs Türk Tütün Endüstrisi Limited Şirketinden, bu şirketin MTS firmasından satın aldığı 3 adet 200 paketlik devirli sert paket kutulu sigara paketlenme hattının kullanımı amacıyla da anılan Şirket ile kira sözleşmesi imzalanmıştır.

3.- Tokat Milletvekili Resul TOSUN'un, Özelleştirme İdaresi Başkanlığına verilen ilanlara ilişkin sorusu ve Maliye Bakanı Kemal UNAKITAN'ın cevabı (7/4783)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Maliye Bakanı Sayın Kemal Unakitan tarafından yazılı olarak cevaplandırılmasını müzaheretinize istirham ederim saygılarımla 25.01.2005

Resul Tosun
Tokat Milletvekili

Sorular

- 1- 01.01.2004 -01.01.2005 Tarihleri arasında Özelleştirme İdaresi yazılı ve görsel medyaya hangi kriterleri esas alarak ilan vermiştir.
- 2-Verilen ilanlar hangi yayın kurumuna verilmiştir ve kaç TL ödenmiştir.

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

02 Mart 2005

SAYI : B.02.1.ÖH.0.665.00.00/ 2354
KONU : Soru Önergesi

28277

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

İLGİ : 10.02.2005 tarih ve A.01.0.GNS 0.10.00.02-9141 sayılı yazımız.

İlgi yazı ekinde Tokat Milletvekili Resul TOSUN tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına tevcih edilen 7/4783 esas sayılı yazılı soru önergesinde yer alan sorulara verilen cevaplar aşağıda sunulmuştur:

SORU 1- 01.01.2004-01.01.2005 tarihleri arasında Özelleştirme İdaresi yazılı ve görsel medyaya hangi kriterleri esas alarak ilan vermiştir?

CEVAP 1- Özelleştirme uygulamaları çerçevesinde yapılan blok satış ihaleleri ve halka arz uygulamalarının potansiyel alıcılara, yatırımcılara ve halka duyurulması bir zorunluluktur. Bu duyurunun etkin bir şekilde hedef kitleye ulaşmasını sağlamak için, duyurunun hedef kitlesinin kimlerden oluştuğunun tanımı yapıldıktan sonra bu konuda yaygın hangi mecralarda ve hangi yayın organlarında hangi sıklıkta yapılacağı tespit edilmektedir. Tüm bu işlemler, bu konuda piyasada araştırma yapan medya satın alma şirketleri tarafından okuyucu ve izleyici profili araştırmaları sonucu ortaya çıkan veriler göz önüne alınarak Özelleştirme İdaresi Başkanlığına, ajans ve medya satın alma şirketiyle birlikte değerlendirilerek bütçe imkanları çerçevesinde tespit edilmektedir.

SORU 2 - Verilen ilanlar hangi yayın kurumuna verilmiştir ve kaç TL ödenmiştir?

CEVAP 2- 2004 yılı içerisinde yürütülen özelleştirme çalışmaları kapsamında, toplam 29 kez ihale ilanına çıkmıştır. Yine 2004 yılında TİHY A.O'nun halka arz kampanyası gerçekleştirilmiştir. Söz konusu uygulamalar için gazete, dergi ve televizyonlarda yayımlanan ilanlar için ödemeler yapılmıştır. Yapılan bu ödemeleri gösteren bilgiler ekte yer alan tabloda gösterilmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini takdir ve tensiplerinize arz ederim.

Kemal UNAKITAN
Maliye Bakanı

2004 YILI İLAN ÖDEMELERİ (TL)	
	TOPLAM
	(TL)
Gazeteler:	
AKŞAM	393.598.022.106
DÜNYA	89.088.765.104
HÜRRIYET	1.191.901.588.353
MİLLİYET	423.903.277.295
RESMİ GAZETE	19.552.600.000
SABAH	822.441.801.042
TERCÜMAN (DB)	89.843.553.480
TERCÜMAN (HO)	5.660.616.748
TÜRKİYE	172.560.675.336
VAKİT	67.392.626.506
VATAN	201.308.603.715
YENİ ŞAFAK	83.122.986.968
ZAMAN	304.680.390.685
FINANCIAL TIMES	188.912.316.612
THE WALL STREET	216.456.731.126
Dergiler:	
METAL BULLETTİN	11.657.751.776
LOYD'S LIST	5.173.349.453
THE ECONOMIST	57.173.259.759
EKONOMİST	5.145.348.837
BORSATÜRK	2.030.697.675
Televizyon Kanalları:	
SHOW	414.718.098.979
KANAL D	477.676.773.869
FLASH TV	29.525.528.716
SAMANYOLU	58.189.338.348
ATV	243.679.440.000
CNBC-e	236.784.574.773
NTV	218.653.518.398
TGRT	134.281.244.543
KANAL 7	130.522.949.745
STAR	198.170.842.914
CNN	218.532.248.752
HABERTÜRK	59.224.931.222
SKY TV	59.101.790.871
TV 8	44.151.697.917
TRT	524.604.990.000
TOPLAM	7.794.413.613

KDV DAHİL TUTARLARDIR

4- Karaman Milletvekili Mevlüt AKGÜN'ün, bisküvi ve gofret satışında uygulanan KDV oranına ilişkin sorusu ve Maliye Bakanı Kemal UNAKITAN'ın cevabı (7/4789)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorunun Maliye Bakanımız Sn. Kemal Unakitan tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunu delaletinizle arz ederim.

27.1.2005

MEVLÜT AKGÜN
Karaman Milletvekili

Un ve unlu mamuller sektöründe en çok ihracat yapan alt sektörlerden birisi olan bisküvi sektörünün toplam ihracat içindeki payının yıllara göre değişmekle birlikte yüzde 0.4-0.5 civarında bulunduğu bir dönemde, ülkemizde 32 bisküvi fabrikası mevcut olup 650 bin tonluk kapasiteye ulaştığı bilinmektedir. Karaman ilimiz ise Türkiye üretiminin %55'ini paylaşmaktadır. Hal böyle iken; gofret ve bisküvi sektöründe faaliyet gösteren firmalar, uygulanan KDV oranlarından sıkıntı duymaktadır. Bisküvi ve gofretin hammaddelerinin KDV oranları unda %1, yağda %8 ve şekerde %8 iken gofret ve bisküvi satışından alınan KDV oranı ise %18 olarak gerçekleşmekte ve bu oranlar da ciddi sıkıntılara neden olmaktadır. Bisküvi ve gofret satışındaki KDV oranının düşürülmesi konusunda bakanlığınız ne gibi bir çalışma yapmayı düşünmektedir?

T.C.
MALİYE BAKANLIĞI
Gelirler Genel Müdürlüğü

SAYI : B.07.0.GEL.0.82/8211-386
KONU: Soru Önergisi

02.03.05*009929

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ: Kanunlar ve Kararlar Dairesi Başkanlığının 10.02.2005 tarih ve A.01.0.GNS.0.10.00.02-9141 sayılı yazısı.

Karaman Milletvekili Sayın Mevlüt AKGÜN'ün tarafıma tevcih ettiği 7/4789 esas no.lu yazılı soru önergesinde yer alan hususlara ilişkin cevabımız aşağıda açıklanmıştır.

3065 sayılı Katma Değer Vergisi Kanununun 28 inci maddesinde, "Katma değer vergisi oranı, vergiye tabi her bir işlem için %10'dur. Bakanlar Kurulu bu oranı, dört katına kadar artırmaya, %1'e kadar indirmeye, bu oranlar dahilinde muhtelif mal ve hizmetler ile hazır malların perakende satışına için farklı vergi oranları tespit etmeye yetkilidir." hükmü yer almaktadır.

Bakanlar Kurulu bu yetkiye dayanarak ve ülkemizin içerisinde bulunduğu ekonomik ve sosyal şartları da göz önüne alarak, teslim ve hizmetlere uygulanacak katma değer vergisi oranlarını belirlemektedir. 30.07.2002 tarihli ve 24831 sayılı Resmî Gazete'de yayımlanan 2002/4480 sayılı Bakanlar Kurulu Kararı ile bu Kararnameye eklî 2 ayrı listede teslim ve hizmetlere uygulanacak katma değer vergisi oranları belirlenmiş, bu listede yer almayan teslim ve hizmetlere de genel katma değer vergisi oranının uygulanması kararlaştırılmıştır. Buna göre, (I) sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler %1; (II) sayılı listede yer alan teslim ve hizmetler %8 oranında katma değer vergisine tabi bulunmaktadır. Listedeki yer almayan teslim ve hizmetler ise genel oranda (%18) katma değer vergisine tabidir.

Soru Önergesinde belirtilen gofret ve bisküvi söz konusu Kararname eki listelerde yer almadığından bunların ithali ve yurt içi teslimleri genel oranda (%18) katma değer vergisine tabi bulunmaktadır.

Söz konusu listeler incelendiğinde de anlaşılacağı üzere, daha çok sağlık, eğitim, kültürel ve sosyal amaçlı teslim ve hizmetler ile üretimde kullanılan girdi veya hammadde ve temel ihtiyaç maddesi niteliğinde olan ürünlerin tesliminde indirimli katma değer vergisi uygulaması söz konusudur. Bu durum, üretim sektöründe maliyetlerin azalmasında, halkın fiziksel ve sosyal ihtiyaçlarının karşılanmasında bir nebze olsun fayda sağlamaktadır.

Ülkemizde dolaylı vergiler manzumesi içinde ana unsuru katma değer vergisi teşkil etmektedir. Bu vergi, kendisinden önceki harcama vergilerinden farklı olarak sosyal adalet ilkelerinin etkili bir şekilde uygulanmasına imkan verecek özelliklere sahiptir. Ekonomideki bütün mal ve hizmetleri üretimden tüketiciye intikaline kadar her safhada kavrayacak şekilde planlanmış olması, indirimi oran ve istisna hükümlerinin yerinde kullanılmasıyla katma değer vergisine adil bir harcama vergisi hüviyeti kazandırabilmektedir.

Gofret ve bisküvi teslimlerinde halen uygulanmakta olan katma değer vergisi oranını düşürülmesi bir hasılat kaybını yanı sıra, yeni katma değer vergisi iade taleplerinin ortaya çıkmasına yol açacak ve kamu finansman dengesi üzerinde kendi ölçüsünde olumsuz bir etki yapacaktır. Kaldı ki, soru önergesinde de belirtildiği üzere, bunların üretiminde kullanılan un, yağ gibi ürünlerde indirimli katma değer vergisi oranı uygulanmakta, böylece maliyetlerin dolayısıyla fiyatların uluslararası piyasalarda rekabet edilebilir bir seviyede tutulması sağlanmakta, üreticinin yükü azaltılmaktadır.

Bununla birlikte, katma değer vergisinde ihracat teslimleri tam istisna kapsamına girdiğinden, bu teslimler dolayısıyla yüklenilen vergiler, indirim yoluyla telafi edilememeleri halinde ihracatçıya nakden veya mahsuben iade edilebilmektedir. Özellikle mahsuben iade uygulaması ihracatçıya çok geniş kolaylıklar ve bir nevi finansman desteği sağlamaktadır. Buna ilave olarak, kendisi veya mamulleri ihracata konu olacak pek çok ürünün yukarıda da belirtildiği gibi katma değer vergisi oranı indirilerek bu ürünleri kullanan ihracatçılar ile ihracatçıyla teslim yapanların başlangıçtaki katma değer vergisi yükü önemli ölçüde azaltılmıştır. Dolayısıyla, katma değer vergisi mevzuatımız ihracatçının katma değer vergisi yükünü ortadan kaldıracak imkanlarla donatılmıştır.

Ayrıca, ülkemiz ekonomisinin en büyük ve kronik sorunu olan enflasyonla mücadelede sağlanan ciddi başarı ve alınan tayin edici sonuçların arkasındaki en önemli unsur kamu finansman dengesinin muhafazası konusunda gösterilen hassasiyettir. Alınan sonuçların devamlılığı da bu konudaki kararlılığa bağlı olacaktır. Bu dengenin bir ayağını kamu gelirleri oluşturmaktadır. Kamu gelirlerindeki kontrolsüz azalmaların kamu finansmanının hassas dengesi üzerinde henüz etki yapacağı açıktır.

Bu ürünlerde uygulanmakta olan % 18 orantılı lüks mallara ait bir oran değil, ülkemizde uygulanan genel katma değer vergisi oranıdır. Temel bir ihtiyaç maddesi niteliğinde olmadığı hususunda kuşku bulunmayan gofret ve bisküvinin indirimli oran kapsamına alınmaması hususunda yukarıda değinilen fiskal gerekçe sadece nedenlerden biridir. Ancak ekonomideki genel iyileşmeye bağlı olarak, KDV oranları ile ilgili olarak planlanan kapsamlı çalışma çerçevesinde, bu ürünlerin üretiminde kullanılan hammaddelerde olduğu gibi indirimli KDV oranına geçilmesi konusu Bakanlığımızca değerlendirilecektir.

Bilgilerinize arz ederim.

Kemal UNAKITAN
Maliye Bakanı

5.- Kocaeli Milletvekili İzzet ÇETİN'in, Kocaeli Elektrik Dağıtım AŞ'nin Sakarya Elektrik Dağıtım AŞ'ye bağlanacağı iddiasına ilişkin sorusu ve Maliye Bakanı Kemal UNAKITAN'ın cevabı (7/4820)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Maliye Bakanı Sayın Kemal UNAKITAN tarafından yazılı olarak yanıtlandırılmasını arz ederim. Saygılarımla.

İzzet ÇETİN
Kocaeli Milletvekili

Kocaeli ilimizin ülke ekonomisindeki yeri bilinmektedir. Sanayi üretimi açısından ilk sırada yer alan Kocaeli, bununla bağlantılı olarak enerji tüketimi açısından da önemli bir noktadadır. Türkiye'nin bir numaralı sanayi kenti durumunda olan Kocaeli ülke sanayi üretiminin %12'sini tek başına gerçekleştirmekte ve vergi gelirlerinin de %17'sini sağlamaktadır. Türkiye'nin toplam gayrisafi milli hasılatının %5'ini sağlayan Kocaeli kişi başına düşen 6165 dolarlık gelir miktarı ile Türkiye iller sıralamasında da birinci sıradadır. Kocaeli'de 2003 yılında kişi başına elektrik tüketimi 5.395 kwh olmuştur. Bu durumla Kocaeli'nin kişi başı elektrik tüketimi Türkiye ortalamasının dört katına yaklaşmaktadır. Kocaeli'de bulunan 16 organize sanayi bölgesi enerjisini Körfez Elektrik Dağıtım A.Ş'den (KEDAŞ) almaktadır. Hal böyle iken Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından alınan bir kararla Kocaeli'ye enerji sağlayan KEDAŞ, Sakarya Elektrik Dağıtım A.Ş bünyesine alınarak tek bir şirket haline getirilmektedir. Yoğun enerji tüketiminin olduğu sanayi bölgesi Kocaeli'den KEDAŞ'ın Sakarya'ya taşınması girişimi ilimiz sanayicisi ve tüccarı ile halkımızı huzursuz etmiştir. Bu anlamda ;

- 1- Kişi başına yıllık elektrik tüketimi 5.395 kwh olan Kocaeli'de bulunan KEDAŞ'ın kapatılarak, kişi başı elektrik tüketimi 1.715 kwh olan ve Sakarya'da bulunan Sakarya Elektrik dağıtım A.Ş'ye bağlanmasının nedeni nedir?
- 2- Bu konu ile ilgili olarak AKP'li Kocaeli Milletvekilleri ve Bakanların görüşleri alınmış mıdır?
- 3- Bolu, Düzce ve Sakarya illerinin kişi başı elektrik tüketimi toplamı, tek başına Kocaeli ilinin kişi başı elektrik tüketiminin altında kalmaktadır. Bir hizmetin yönetim yerinin hizmetin yoğun olarak talep edildiği yerde bulunması daha doğru bir yaklaşım değil midir?
- 4- Elektrik sektörünün özelleştirme kapsamında bulunduğu bilinmektedir. İlerleyen günlerde bu özelleştirmenin gerçekleşmesi halinde yeni oluşacak elektrik idaresi biriminin yeri tekrar değerlendirilmeyecek midir?
- 5- KEDAŞ'ın Sakarya Elektrik A.Ş ile birleştirilerek Genel Müdürlüğün Sakarya'ya taşınması girişimlerinin Kocaeli halkının, sanayici, işadamları ve meslek kuruluşlarının talebi doğrultusunda iptal edilmesi düşünülüyor mu?

SAYI : B.02.1.01B.0.66.00.00/ 2355
KONU : Soru Önergesi

02 Mart 2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

İLGİ : 10.02.2005 tarih ve A.01.0.01NS.0.10.00.02-9219 sayılı yazımız.

İlgi yazı eki Kocaeli Milletvekili İzzet ÇETİN tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına tevcih edilen 7/4820 esas sayılı yazılı soru önergesinde yer alan sorulara verilen cevaplar aşağıda sunulmuştur:

SORU 1- Kişi başına yıllık elektrik tüketimi 5.395 kwh olan Kocaeli'de bulunan KEDAŞ'ın kapalıları kişi başı elektrik tüketimi 1.715 kwh olan ve Sakarya'da bulunan Sakarya Elektrik Dağıtım A.Ş.'ye bağlanmasının nedenleri nelerdir?

CEVAP 1- Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığının koordinatörlüğünde Devlet Planlama Teşkilatı Müsteşarlığı, Hazine Müsteşarlığı, Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu ve Özelleştirme İdaresi Başkanlığı tarafından yapılan çalışmalar neticesinde hazırlanan "Elektrik Enerjisi Sektörü Reformu ve Özelleştirme Strateji Belgesi" Yüksek Planlama Kurulunun (YPK) 17.03.2004 tarih ve 2004/3 sayılı kararı ile kabul edilmiştir. Söz konusu belgede dağıtım bölgelerinin özelleştirilmesi ile ilgili olarak "Türkiye genelinde en fazla 21 dağıtım bölgesi oluşturmak üzere gerekli düzenlemeler yapılacaktır." denilmektedir ve bu dağıtım bölgelerinin listesi yer almaktadır. Belirtilen YPK kararı ekinde 15 no.lu görev bölgesi Sakarya, Bolu, Düzce, Kocaeli'nden oluşmaktadır. 02.04.2004 tarih 2004/22 sayılı Özelleştirme Yüksek Kurulu kararı ile TEDAŞ özelleştirme kapsam ve programına alınmış ve 33 olan bölge sayısı 21'e indirilerek bu bölgeleri şirketleştirme çalışmaları (halen özel bir şirket tarafından işletilen Kayseri bölgesi hariç) yapılmıştır. Görev bölgeleri ve şirketleştirme aşamasında yapılan düzenlemelerde coğrafi yapı, enerji tüketimi, işletme koşulları, teknik ve mali özellikler ile mevcut hukuki yapı göz önüne alınmıştır.

SORU 2 - Bu konu ile ilgili olarak AKP'li Kocaeli Milletvekilleri ve Bakanların görüşleri alınmış mıdır?

CEVAP 2- Görev bölgeleri belirtilen karar ile Yüksek Planlama Kurulu tarafından belirlenmiş olup görev bölgelerinde kurulan şirketlere ilişkin düzenlemeler TEDAŞ ile yapılan çalışmalar neticesinde 4046 sayılı Kanunun 4 (f) ve (h) bendi hükümleri çerçevesinde Özelleştirme İdaresi Başkanlığına yerine getirilmiştir.

SORU 3 - Bolu, Düzce ve Sakarya illerinin kişi başı elektrik tüketimi toplamı tek başına Kocaeli ilinin kişi başı elektrik tüketiminden altında kalmaktadır. Bir hizmetin yönetim yerinin hizmetin yoğun olarak talep edildiği yerde bulunması daha doğru bir yaklaşım değil midir?

Cevap 3- Özelleştirme hazırlık çalışmaları kapsamında gerçekleştirilen Şirket kuruluş ve birleşmeleri kapsamında yürütülen hizmetin yönetim yerinin belirlenmesi çalışmalarında coğrafi yapı, enerji tüketimi, işletme koşulları, teknik ve mali koşullar dikkate alınmıştır.

Soru 4- Elektrik sektörünün özelleştirme kapsamında bulunduğu bilinmektedir. Her geçen günlerde bu özelleştirmenin gerçekleşmesi halinde yeni oluşacak elektrik idaresi biriminin yeri tekrar değerlendirilecek midir?

Cevap 4- Özelleştirmenin gerçekleşmesi halinde görev bölgesindeki Şirketin yönetimi ile ilgili tasarruflar Şirketin abicilerine geçmiş olacaktır.

Soru 5- KEDAŞ'ın Sakarya Elektrik A.Ş. ile birleştirilerek Genel Müdürlüğün Sakarya'ya taşınması girişimlerinin Kocaeli halkının, sanayici, işadamları ve meslek kuruluşlarının talebi doğrultusunda iptali düşünülüyor mu?

Cevap 5- KEDAŞ, Sakarya Elektrik Dağıtım A.Ş. ile Sakarya Elektrik Dağıtım A.Ş. bünyesinde birleştirileceğinden Genel Müdürlüğün Sakarya'ya taşınması söz konusu olmayıp, sadece Genel Müdürlük teşkilatı taşınacaktır. Özelleştirme hazırlık çalışmaları bu kapsamda sürdürülmektedir.

Bilgilerinizi ve gereğini takdir ve tensiplerinize arz ederim.

Kemal UNAKITAN
Maliye Bakanı

6. Zonguldak Milletvekili Harun AKIN'ın, Karaelmas Elektrik Dağıtım AŞ'nin kapatılıp kapatılmayacağına ilişkin sorusu ve Maliye Bakanı Kemal UNAKITAN'ın cevabı (7/4821)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI'NA

Aşağıdaki sorularımın Maliye Bakanımız Sayın Kemal UNAKITAN tarafından Anayasa'nın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96. maddeleri uyarınca yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim

Harun AKIN
CHP Zonguldak Milletvekili

Zonguldak'ta geçtiğimiz yıllarda girişimleri yapılan ve bölgenin zor arazi koşulları gereği, ekonomik katkısı ve sanayinin gelişmesi için geri adım atılarak kapatılmasından vazgeçilen Karaelmas Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin yeniden kapatılarak işletme müdürlüğüne dönüştürülebileceğinin duyumunu almış bulunmaktayız.

Zonguldak Türkiye bütçesine yaptığı katkıyla ilk beş il arasındadır. Bunda da en büyük pay Karaelmas Elektrik Dağıtım A.Ş.'nindir.

Her geçen gün ekonomisi ve kalkınması gerileyen Zonguldak'a yeni yatırımların yapılması mücadelesinin verileceği bir ortamda, hükümetin yeniden yapılanma altında tasarruf gerekçesiyle sekiz Genel Müdürlükten sadece ikisinin kapatılmak istenip yerine yeni Genel Müdürlükler açılmak istenmesini anlamakta güçlük çekiyoruz.

Bu bağlamda,

1. Zonguldak, Bartın, Karabük, Çankırı illerine hizmet veren Karaelmas Elektrik Dağıtım A.Ş.'ni kapatıp işletme müdürlüğüne dönüştürmeyi düşünüyor musunuz?
2. Bu yapısal değişiklikle ne gibi ekonomik tasarruf yapabileceğinizi düşünüyorsunuz?
3. Sekiz Genel Müdürlükten sadece ikisini kapatmayı düşünürken, diğer bölgelerde on dört yeni Genel Müdürlük açma planınız var mıdır?

T.C.
BAŞBAKANLIK
Özelleştirme İdaresi Başkanlığı

SAYI : B.02.1.ÖİB.0.65.00.00/
KONU : Soru Önergesi

2353

28563

02 Mart 2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞI

İLGİ : 10.02.2005 tarih ve A.01.0.07NS.0.10.00.02-9219 sayılı yazımız.

İlgili yazı eki Zonguldak Milletvekili Harun AKIN tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisi Başkanlığına tevcih edilen 74821 esas sayılı yazılı soru önergesinde yer alan sorulara verilen cevaplar aşağıda sunulmuştur:

Soru 1- Zonguldak, Bartın Karabük, Çankırı, illerine hizmet veren Karaelmas Elektrik Dağıtım A.Ş.'yi kapatıp işletme müdürlüğüne dönüştürmeyi düşünüyor musunuz?

Cevap 1- Karaelmas Elektrik Dağıtım A.Ş. ile müesseselerinden Kastamonu Elektrik Dağıtım Müessesesi Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş. bünyesinde tek bir şirket olarak birleştirilmiştir.

Soru 2- Bu yapısal değişiklikle ne gibi azami tasarruf yapacağınızı düşünüyorsunuz?

Cevap 2- Bu birleşim 27.03.2004 tarih ve 2004/3 sayılı Yüksek Planlama Kurulu Kararı ile kabul edilen Elektrik Enerjisi Sektörü Reformu ve Özelleştirme Strateji Belgesi'nde belirlenen 21 adet görev bölgesinin şirketleşmesi çalışmaları çerçevesinde gerçekleştirilmiştir. Görev bölgelerinin belirlenmesinde coğrafi yapı, enerji tüketimi, işletme koşulları, teknik ve mali koşullar gibi hususlar dikkate alınmıştır.

Soru 3- Sekiz Genel Müdürlükten sadece ikisini kapatmayı düşünürken diğer bölgelerde ondört Genel Müdürlük açma planınız var mı?

Cevap 3- Diğer 14 adet görev bölgesinde kurulan şirketlerin anasözleşmeleri düzenlenmiş olup, bu şirketlerin örgütlenmesinde Genel Müdürlük yer almamaktadır.

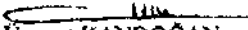
Bilgilerinizi ve gereğini takdir ve tenciplerinize arz ederim.

Kemal UNAKITAN
Maliye Bakanı

7.- Denizli Milletvekili Ümmet KANDOĞAN'ın, özürli sporcuların ödüllendirme mağduriyetine ilişkin sorusu ve Devlet Bakanı ve Başbakan Yardımcısı Mehmet Ali ŞAHİN'in cevabı (7/4867)

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Devlet Bakanı Mehmet Ali Şahin tarafından yazılı olarak cevaplandırılması hususunda gereğini arz ederim.
Saygılarımla.

Ümmet KANDOĞAN
DYP Denizli Milletvekili

- 1- Özürli sporcuların , başarılarından dolayı herhangi bir ödülü hak etmesi durumunda özürli olmayan sporculara verilen ödüllerin 1/3 nün verilmesine yönelik özürlüler aleyhine ve haksızca oluşturulan bu uygulamanın gerekçesi nedir ?
- 2- Özürli olan vatandaşlarımız devlet tarafından adeta cezalandırılmasına yönelik bu yanlışlığın düzeltilerek, özürlüler aleyhine oluşturulan bu haksızlığın giderilmesine yönelik bir çalışmanız var mıdır?

**T.C.
DEVLET BAKANLIĞI VE
BAŞBAKAN YARDIMCILIĞI**

Sayı :B.02.0.002/ 1389
Konu :

01.13/2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İLGİ : TBMM Başkan'ının, 18.02.2005 tarih ve KAN.KAR.MD.A.01.0.GNS.0.10.00.02-7/4867-9283/28676 sayılı yazısı.

Denizli Milletvekili Sayın Ümmet KANDOĞAN'ın, Bakanlığımıza tevcih ettiği 7/4867 esas no'lu yazılı soru önergesi cevabı hazırlanarak ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Mehmet Ali ŞAHİN
Devlet Bakanı ve
Başbakan Yardımcısı

Denizli Milletvekili Sayın Ümmet KANDOĞAN' ın Bakanlığımıza tevcih ettiği 7/4867 esas no' lu yazılı soru önergesi cevabıdır.

SORU 1. Özürlü sporcuların, başarılarından dolayı herhangi bir ödül hak etmesi durumunda özürlü olmayan sporculara verilen ödüllerin 1/3 nün verilmesine yönelik özürlükler aleyhine ve haksızca oluşturulan bu uygulamanın gerekçesi nedir ?

2. Özürlü olan vatandaşlarımız devlet tarafından adeta cezalandırılmasına yönelik bu yanlışlığın düzeltilerek, özürlüler aleyhine oluşturulan bu haksızlığın giderilmesine yönelik bir çalışmanız var mıdır ?

CEVAP 1.2 Özürlü Paralimpik Sporcularımızın ödül kazanmaları durumunda, Olimpik branşlarda verilen ödülün tamamı, Olimpik olmayan branşlarda ise 1/3 ' ü verilmektedir. Bu uygulama hem özürlü, hem de diğer sporcularımız için geçerli olup, herhangi bir ayırım gözetilmemektedir.

Ayrıca; Deafolimpik (İşitme Engelli) müsabakalarda da Olimpik olan branşlarda ödülün tamamı, Olimpik olmayan branşlarda ise 1/3 ödül verilmesi konusunda Bakanlığımıza bağlı Gençlik ve Spor Genel Müdürlüğünce Yönetmelik değişikliğine gidilmiş, Maliye Bakanlığının uygun görüşü alınarak, Taslak Sayıştay Başkanlığına gönderilmiştir.

Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu Tasarısına verilen oyların sonucu:

Oylama Saati	17:00
Sıra Sayısı	723
Uye Sayısı	530
Kabul Edenler	294
Reddedenler	4
Çekimsizler	0
Mükerrer Oylar	3
Toplam	301
Açık Oyçukler	1

Kanunlaşmıştır.

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Adana	Aksoz	Uğur	CHP	Kabul
Adana	Başoğlu	Atilla	AK Parti	Katılmadı
Adana	Çalışkan	Abdullah	AK Parti	Kabul
Adana	Çelik	Ömer	AK Parti	Katılmadı
Adana	Erbatur	Nevin Gaye	CHP	Katılmadı
Adana	Garp	Recep	AK Parti	Kabul
Adana	Kırıgçi	Vahit	AK Parti	Katılmadı
Adana	Küçükaydın	Ali	AK Parti	Kabul
Adana	Sağ	Kemal	CHP	Katılmadı
Adana	Seyhan	Tacidar	CHP	Katılmadı
Adana	Tekin	Ayhan Zeynep	AK Parti	Katılmadı
Adana	Torun	Abdullah	AK Parti	Katılmadı
Adana	Yağcı	Ziyaettin	AK Parti	Kabul
Adana	Yengök	Mehmet Ziya	CHP	Katılmadı
Adıyaman	Gökse	Mahmut	AK Parti	Kabul
Adıyaman	Gürsoy	Şevket	CHP	Kabul
Adıyaman	Kutlu	Fehmi Hürsev	AK Parti	Katılmadı
Adıyaman	Özyol	Mehmet	AK Parti	Kabul
Adıyaman	Unsal	Ahmet Faruk	AK Parti	Katılmadı
Afyon	Açba	Sait	AK Parti	Katılmadı
Afyon	Aşkar	İbrahim Hakkı	AK Parti	Katılmadı
Afyon	Aydoğan	Habil	AK Parti	Kabul
Afyon	Balancı	Reyhan	DYP	Katılmadı
Afyon	Koca	Ahmet	AK Parti	Kabul
Afyon	Koçak	Mahmut	AK Parti	Kabul
Afyon	Önlücepe	Habil	CHP	Kabul
Ağrı	Aslan	Naci	CHP	Kabul
Ağrı	Kaya	Canal	AK Parti	Kabul
Ağrı	Özmen	Mehmet Melik	AK Parti	Kabul
Ağrı	Özyölen	Habil	AK Parti	Kabul
Ağrı	Yıldız	Mehmet Kerem	AK Parti	Kabul
Amasya	Albayrak	Hamza	AK Parti	Kabul
Amasya	Gülle	Akif	AK Parti	Katılmadı
Amasya	Sayar	Mustafa	CHP	Kabul
Ankara	Akinci	Zekeriya	CHP	Katılmadı
Ankara	Alptekin	İsmail	AK Parti	Kabul
Ankara	Azrak	Oya	CHP	Katılmadı
Ankara	Atalay	Besir	AK Parti	Kabul
Ankara	Ateş	Yılmaz	CHP	Katılmadı
Ankara	Babacan	Ali	AK Parti	Katılmadı
Ankara	Bilgehan	Ayşe Gülsun	CHP	Katılmadı
Ankara	Çanakçı	A. İsmet	CHP	Katılmadı
Ankara	Çiçek	Cemil	AK Parti	Kabul
Ankara	Değeri	İsmail	CHP	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Ankara	Denemeç	Reha	AK Parti	Katılmadı
Ankara	Erdem	Eşref	CHP	Katılmadı
Ankara	Gedikli	Bülent	AK Parti	Katılmadı
Ankara	İpek	Haluk	AK Parti	Katılmadı
Ankara	Kapusuz	Salih	AK Parti	Kabul
Ankara	Karapınar	Talat	AK Parti	Kabul
Ankara	Keçenek	Yakup	CHP	Katılmadı
Ankara	Koca	Faruk	AK Parti	Kabul
Ankara	Kurtuluşoğlu	Muzaffer R.	CHP	Katılmadı
Ankara	Meral	Bayram Ali	CHP	Kabul
Ankara	Özcan	Mehmet Zekai	AK Parti	Kabul
Ankara	Öztoprak	Remziye	AK Parti	Kabul
Ankara	Sanay	Çyüüp	AK Parti	Kabul
Ankara	Sav	Önder	CHP	Katılmadı
Ankara	Tomanbay	Mehmet	CHP	Katılmadı
Ankara	Topaloğlu	Nur Doğan	AK Parti	Kabul
Ankara	Tuna	Mustafa	AK Parti	Kabul
Ankara	Yarbay	Ergönmez	AK Parti	Katılmadı
Ankara	Yazıcıoğlu	Mustafa Said	AK Parti	Kabul
Antalya	Akman	Osman	AK Parti	Katılmadı
Antalya	Budazlı	Fikret	AK Parti	Kabul
Antalya	Baloğlu	Feridun Fikret	CHP	Kabul
Antalya	Baykal	Demir	CHP	Katılmadı
Antalya	Çavuşoğlu	Mevlüt	AK Parti	Katılmadı
Antalya	Dülger	Mehmet	AK Parti	Katılmadı
Antalya	Ekmekçioğlu	Hüseyin	CHP	Kabul
Antalya	Emek	Atilla	CHP	Kabul
Antalya	Ercenk	Tuncay	CHP	Kabul
Antalya	Kamaçlı	Nail	CHP	Katılmadı
Antalya	Kaptan	Osman	CHP	Kabul
Antalya	Kılıç	Burhan	AK Parti	Kabul
Antalya	Özcan	Osman	CHP	Kabul
Artvin	Çorbacıoğlu	Yüksel	CHP	Kabul
Artvin	Yıldız	Orhan	AK Parti	Kabul
Aydın	Acar	Alihan Rıza	AK Parti	Kabul
Aydın	Boztaş	Mehmet	CHP	Kabul
Aydın	Çerçioğlu	Özlem	CHP	Kabul
Aydın	Ertürk	Almet	AK Parti	Kabul (Mük.)
Aydın	Koç	Atilla	AK Parti	Kabul
Aydın	Öyüş	Semha	AK Parti	Kabul
Aydın	Özakcan	Mehmet Mesut	CHP	Katılmadı
Aydın	Semerci	Mehmet	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Aydınoğlu	Ali	AK Parti	Katılmadı
Balıkesir	Çömez	Turhan	AK Parti	Katılmadı
Balıkesir	Deveciler	Ali Kemal	CHP	Kabul
Balıkesir	Özgün	İsmail	AK Parti	Katılmadı
Balıkesir	Pekel	Sedat	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Saflı	Ali Osman	AK Parti	Kabul
Balıkesir	Sur	Orhan	CHP	Katılmadı
Balıkesir	Uğur	Alihan Edip	AK Parti	Kabul (Mük.)
Bilecik	Poyraz	Fahrettin	AK Parti	Katılmadı
Bilecik	Tuzan	Yaşar	CHP	Katılmadı
Bingöl	Anık	Abdurrahman	AK Parti	Kabul
Bingöl	Berdibek	Feyzi	AK Parti	Kabul
Bingöl	Güler	Mahir	AK Parti	Kabul
Bitlis	Aksoy	Abdurrahim	AK Parti	Katılmadı
Bitlis	Ergezen	Zeki	AK Parti	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Bilis	Gaydalı	Edip Safder	Bağsuz	Katılmadı
Bilis	Kiler	Vahit	AK Parti	Katılmadı
Bolu	Coşkunyürek	Yüksel	AK Parti	Kabul
Bolu	Güner	Mehmet	AK Parti	Katılmadı
Bolu	Yılmaz	Metin	AK Parti	Kabul
Burdur	Alp	Mehmet	AK Parti	Kabul
Burdur	Özçelik	Bayram	AK Parti	Kabul
Burdur	Özkan	Ramazan Kerim	CHP	Kabul
Bursa	Alp	Abdülmeccit	AK Parti	Kabul
Bursa	Anbarcıoğlu	Faruk	AK Parti	Kabul
Bursa	Birinc	Şerif	AK Parti	Kabul
Bursa	Çelik	Faruk	AK Parti	Katılmadı
Bursa	Demirel	Kemal	CHP	Katılmadı
Bursa	Diğer	Ali	CHP	Katılmadı
Bursa	Dündar	Mustafa	AK Parti	Kabul
Bursa	Hidroğlu	Zafer	AK Parti	Katılmadı
Bursa	Karapaşoğlu	Mehmet Altan	AK Parti	Katılmadı
Bursa	Kızılcık	Sedat	AK Parti	Kabul
Bursa	Küçüktaşık	Mehmet	CHP	Kabul
Bursa	Orhan	Şevket	AK Parti	Katılmadı
Bursa	Özyurt	Mustafa	CHP	Kabul
Bursa	Pakyürek	Niyazi	AK Parti	Kabul
Bursa	Tutan	Mehmet Emin	AK Parti	Kabul
Bursa	Yalçınbayır	Ertuğrul	AK Parti	Katılmadı
Çanakkale	Danış	Mehmet	AK Parti	Katılmadı
Çanakkale	Kösdere	İbrahim	AK Parti	Katılmadı
Çanakkale	Küçük	Ahmet	CHP	Kabul
Çanakkale	Özay	İsmail	CHP	Katılmadı
Çankırı	Akbak	Tevfik	AK Parti	Katılmadı
Çankırı	Ericekli	İsmail	AK Parti	Kabul
Çankırı	Özdemir	Hikmet	AK Parti	Kabul
Çorum	Ayvazoğlu	Feridun	CHP	Kabul
Çorum	Kafkas	Agah	AK Parti	Kabul
Çorum	Kavuştu	Ali Yüksel	AK Parti	Kabul
Çorum	Külcü	Muzaffer	AK Parti	Kabul
Çorum	Yıldırım	Murat	AK Parti	Katılmadı
Denizli	Erdogan	Mehmet Salih	AK Parti	Katılmadı
Denizli	Filiz	Osman Nuri	AK Parti	Kabul
Denizli	Gazaleci	Mustafa	CHP	Kabul
Denizli	Kandoğan	Ünmet	DYP	Katılmadı
Denizli	Nesrar	Mehmet Ugur	CHP	Katılmadı
Denizli	Oral	V. Haşim	CHP	Kabul
Denizli	Yüksektepe	Mehmet	AK Parti	Kabul
Diyarbakır	Akgül	Aziz	AK Parti	Kabul
Diyarbakır	Arslan	M. İhsan	AK Parti	Katılmadı
Diyarbakır	Aslan	Osman	AK Parti	Kabul
Diyarbakır	Değer	Mesul	CHP	Katılmadı
Diyarbakır	Eker	Mehmet Mehdi	AK Parti	Katılmadı
Diyarbakır	Koçyigit	Muhsin	CHP	Katılmadı
Diyarbakır	Merdanoglu	Ali İhsan	AK Parti	Kabul
Diyarbakır	Toran	Cavit	AK Parti	Kabul
Diyarbakır	Uyanık	Mehmet Feluni	AK Parti	Kabul
Diyarbakır	Yazıcıoğlu	İrfan Reza	AK Parti	Kabul
Edirne	Ayag	Ali	AK Parti	Kabul
Edirne	Budak	Neadet	CHP	Katılmadı
Edirne	Çakır	Rasim	CHP	Katılmadı
Edirne	Gencan	Nejat	CHP	Red

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Elazığ	Ağar	Mehmet Kemal	DYP	Katılmadı
Elazığ	Çetinkaya	Mehmet Necati	AK Parti	Kabul
Elazığ	Demirbağ	Zülfü	AK Parti	Kabul
Elazığ	Murat	Şemsettin	AK Parti	Kabul
Elazığ	Türkoglu	Abdülbaki	AK Parti	Kabul
Erzincan	Kaban	Talip	AK Parti	Kabul
Erzincan	Karakaya	Tevhid	AK Parti	Kabul
Erzincan	Tınastepe	Erol	CHP	Kabul
Erzurum	Akbulut	Mustafa Nuri	AK Parti	Kabul
Erzurum	Akdağ	Recep	AK Parti	Katılmadı
Erzurum	Daloğlu	Mücahit	AK Parti	Kabul
Erzurum	Gülyurt	Muzaffer	AK Parti	Katılmadı
Erzurum	İlcalı	Mustafa	AK Parti	Kabul
Erzurum	Özdoğan	İbrahim	AK Parti	Kabul
Erzurum	Özyılmaz	Ömer	AK Parti	Katılmadı
Eskişehir	Arikan	Mehmet Ali	CHP	Kabul
Eskişehir	Keskin	Fahri	AK Parti	Kabul
Eskişehir	Mercan	Hasan Murat	AK Parti	Katılmadı
Eskişehir	Selvi	Cevdet	CHP	Katılmadı
Eskişehir	Tozdoğan	Muharrem	AK Parti	Kabul
Eskişehir	Yücesan	Mehmet Vedat	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Abuşoğlu	Ömer	AK Parti	Katılmadı
Gaziantep	Aktaş	Nurettin	AK Parti	Kabul
Gaziantep	Ateş	Abdulkadir	CHP	Katılmadı
Gaziantep	Durdu	Mahmut	AK Parti	Kabul
Gaziantep	San	Mehmet	AK Parti	Kabul
Gaziantep	Şahin	Fatma	AK Parti	Kabul
Gaziantep	Türmen	Kürşad	AK Parti	Katılmadı
Gaziantep	Uzer	Ahmet	AK Parti	Kabul
Gaziantep	Yılmaz	Mustafa	CHP	Kabul
Gaziantep	Yılmazkaya	Ahmet	CHP	Katılmadı
Giresun	Aydın	Hasan	AK Parti	Kabul
Giresun	Canikli	Nurettin	AK Parti	Kabul
Giresun	İşik	Mehmet	CHP	Kabul
Giresun	Fatih	Adem	AK Parti	Kabul
Giresun	Temür	Ali	AK Parti	Kabul
Gümüşhane	Yaran	Sabri	AK Parti	Katılmadı
Gümüşhane	Yılmaz	Temel	AK Parti	Kabul
Hakkâri	Canan	Esat	CHP	Katılmadı
Hakkâri	Özünç	Fehmi	AK Parti	Katılmadı
Hakkâri	Zeydan	Mustafa	AK Parti	Kabul
Hatay	Amber	Züheyir	CHP	Red
Hatay	Batu	İnal	CHP	Katılmadı
Hatay	Çay	Fuat	CHP	Katılmadı
Hatay	Dutgun	Gökhan	CHP	Kabul
Hatay	Erastan	Mehmet	DYP	Katılmadı
Hatay	Ergin	Sadullah	AK Parti	Kabul
Hatay	Çiçen	Fuat	AK Parti	Katılmadı
Hatay	Soydan	Mehmet	AK Parti	Kabul
Hatay	Soylu	İsmail	AK Parti	Kabul
Hatay	Yazar	Abdulaziz	CHP	Kabul
Isparta	Arınagan	Mehmet Saat	AK Parti	Kabul
Isparta	Bilgiç	Mehmet Fatin Murat	AK Parti	Katılmadı
Isparta	Coşkuner	Mevlüt	CHP	Kabul
Isparta	Mumcu	Erkan	Bağımsız	Katılmadı
Isparta	Özel	Recep	AK Parti	Kabul
Mersin	Benli	Saffet	AK Parti	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Mersin	Bulut	Ersoy	CHP	Katılmadı
Mersin	Çekmez	Vahit	CHP	Kabul
Mersin	Er	Ali	AK Parti	Katılmadı
Mersin	Erinceoğlu	Mustafa	AK Parti	Kabul
Mersin	Fırat	Dengir Mir Mehmet	AK Parti	Katılmadı
Mersin	Güler	Hüseyin	CHP	Katılmadı
Mersin	İnan	Ömer	AK Parti	Kabul
Mersin	Okçal	Ali	CHP	Kabul
Mersin	Özcan	Hüseyin	CHP	Katılmadı
Mersin	Özyürek	Mustafa	CHP	Katılmadı
Mersin	Zengin	Şefik	CHP	Katılmadı
İstanbul	Açıkalın	Mehmet Mustafa	AK Parti	Katılmadı
İstanbul	Aksoy	Abdulkadir	AK Parti	Katılmadı
İstanbul	Akşin	Gülden	AK Parti	Katılmadı
İstanbul	Akyüz	Hafif	CHP	Katılmadı
İstanbul	Albayrak	İlhan	AK Parti	Kabul
İstanbul	Altıkulac	Tayyar	AK Parti	Kabul
İstanbul	Arıoğlu	Ersin	CHP	Katılmadı
İstanbul	Atalay	İsmet	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ataş	Mustafa	AK Parti	Kabul
İstanbul	Ateş	Azmi	AK Parti	Kabul
İstanbul	Aydın	Hasan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Sarıbekir	Sıdika	CHP	Kabul
İstanbul	Ayva	Lokman	AK Parti	Katılmadı
İstanbul	Bağcı	Egemen	AK Parti	Katılmadı
İstanbul	Baş	Mustafa	AK Parti	Katılmadı
İstanbul	Baş	Yahya	AK Parti	Kabul
İstanbul	Başesioğlu	Murat	AK Parti	Katılmadı
İstanbul	Bayraktar	Nusret	AK Parti	Kabul
İstanbul	Beshi	Hüseyin	AK Parti	Katılmadı
İstanbul	Büyükkaya	Alaattin	AK Parti	Kabul
İstanbul	Çoşkun	Ali	AK Parti	Katılmadı
İstanbul	Çubukçu	Nimet	AK Parti	Kabul
İstanbul	Çenizdoğan	Mehmet Beyazıt	AK Parti	Katılmadı
İstanbul	Deriş	Kenal	CHP	Katılmadı
İstanbul	Ekren	Nazım	AK Parti	Katılmadı
İstanbul	Elekdağ	Şükrü Mustafa	CHP	Katılmadı
İstanbul	Erdem	Ekrem	AK Parti	Kabul
İstanbul	Erol	Gürsoy	AK Parti	Kabul
İstanbul	Gülççek	Ali Rıza	CHP	Katılmadı
İstanbul	Gündüz	İrfan	AK Parti	Kabul
İstanbul	Güneş	Hasan Felani	CHP	Katılmadı
İstanbul	Güngel	Zeynep Danda	CHP	Katılmadı
İstanbul	Hacıoğlu	Algan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Hacıoğlu	Memduh	CHP	Katılmadı
İstanbul	İmiş	Ali	AK Parti	Kabul
İstanbul	İncekara	Halide	AK Parti	Kabul
İstanbul	Kaçar	Önal	AK Parti	Kabul
İstanbul	Kansu	Hüseyin	AK Parti	Kabul
İstanbul	Kaptanoğlu	Cengiz	AK Parti	Kabul
İstanbul	Karlı	Muharrem	AK Parti	Kabul
İstanbul	Keleş	Bigen	CHP	Katılmadı
İstanbul	Keteneç	Abdülkürban	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kılıçdaroğlu	Remal	CHP	Katılmadı
İstanbul	Koral	Recep	AK Parti	Kabul
İstanbul	Kumkumioğlu	Ali Kemal	CHP	Katılmadı
İstanbul	Kuzu	Burhan	AK Parti	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
İstanbul	Küçükali	Göksal	Bağımsız	Katılmadı
İstanbul	Livaneli	Ömer Zulfı	Bağımsız	Katılmadı
İstanbul	Okuducu	Güldal	CHP	Katılmadı
İstanbul	Öymen	Onur	CHP	Katılmadı
İstanbul	Özal	İbrahim Reyhan	AK Parti	Katılmadı
İstanbul	Özbek	Alınnet Sırrı	CHP	Katılmadı
İstanbul	Özdemir	İnci Gülser	AK Parti	Katılmadı
İstanbul	Özpolat	Mehmet Ali	CHP	Katılmadı
İstanbul	Oztürk	Yaşar Nuri	HYP	Katılmadı
İstanbul	Sekmen	Mehmet	AK Parti	Katılmadı
İstanbul	Sevigen	Mehmet	CHP	Katılmadı
İstanbul	Şahin	İdris Naim	AK Parti	Kabul
İstanbul	Şalim	Mehmet Ali	AK Parti	Katılmadı
İstanbul	Şimşek	Berhan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Şirin	Emin	Bağımsız	Katılmadı
İstanbul	Tamaylıgil	Bülent	CHP	Katılmadı
İstanbul	Tanla	Bülent Hasan	CHP	Katılmadı
İstanbul	Topuz	Ali	CHP	Kabul
İstanbul	Topuz	Gülseren	AK Parti	Katılmadı
İstanbul	Unakıtan	Kemal	AK Parti	Katılmadı
İstanbul	Uslu	Zeynep Karahan	AK Parti	Kabul
İstanbul	Yalçıntaş	Nevzat	AK Parti	Katılmadı
İstanbul	Yazıcı	Hayati	AK Parti	Katılmadı
İstanbul	Yıldırım	Binali	AK Parti	Katılmadı
İzmir	Akalın	Hakkı	CHP	Kabul
İzmir	Akçam	Zekeriya	AK Parti	Kabul
İzmir	Akdemir	Vezir	CHP	Katılmadı
İzmir	Anadol	K. Kemal	CHP	Katılmadı
İzmir	Arıman	Canan	CHP	Kabul
İzmir	Aydın	Mehmet	AK Parti	Katılmadı
İzmir	Baratalı	Bulent	CHP	Katılmadı
İzmir	Bodur	Ali Rıza	CHP	Katılmadı
İzmir	Ensari	Tevfik	AK Parti	Katılmadı
İzmir	Ersin	Ahmet	CHP	Kabul
İzmir	Eren	Abdürezzak	CHP	Katılmadı
İzmir	Göksel Hotar	Nüket	AK Parti	Kabul
İzmir	Karademir	Erdal	CHP	Kabul
İzmir	Karaman	Fazil	AK Parti	Kabul
İzmir	Katmerci	İsmail	AK Parti	Kabul
İzmir	Kaya	Yilmaz	CHP	Katılmadı
İzmir	Micooğulları	Türkân	CHP	Katılmadı
İzmir	Oyan	Oğuz	CHP	Katılmadı
İzmir	Ökten	Enver	CHP	Katılmadı
İzmir	Tekelioğlu	Mehmet Sayın	AK Parti	Katılmadı
İzmir	Toprak	Muharrem	CHP	Katılmadı
İzmir	Uzunbay	Sedat	CHP	Katılmadı
İzmir	Ulku	Hakkı	CHP	Katılmadı
İzmir	Yıldız	Serpil	AK Parti	Kabul
Kars	Beyribey	Yusuf Selattin	AK Parti	Kabul
Kars	Karabayır	Zeki	AK Parti	Katılmadı
Kars	Yığıt	Selami	CHP	Katılmadı
Kastamonu	Kuyulu	Hakkı	AK Parti	Kabul
Kastamonu	Özkan	İsmail	AK Parti	Kabul
Kastamonu	Sivacıoğlu	Musa	AK Parti	Kabul
Kastamonu	Yıldırım	Mehmet	CHP	Katılmadı
Kayseri	Baştürk	Adem	AK Parti	Kabul
Kayseri	Duru	Mustafa	AK Parti	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Kayseri	Elitaş	Mustafa	AK Parti	Katılmadı
Kayseri	Eskiyaşan	Muharrem	CHP	Katılmadı
Kayseri	Gül	Abdullah	AK Parti	Katılmadı
Kayseri	Özcan	Niyazi	AK Parti	Kabul
Kayseri	Yakut	Sadık	AK Parti	Katılmadı
Kayseri	Yıldız	Taner	AK Parti	Katılmadı
Kırklareli	Alınorak	Yavuz	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Kesimoglu	Mehmet	CHP	Katılmadı
Kırklareli	Sançam	Ahmet Gökhan	AK Parti	Katılmadı
Kırşehir	Arslan	Mikail	AK Parti	Katılmadı
Kırşehir	Bayındır	Hüseyin	CHP	Katılmadı
Kırşehir	Turan	Hacı	AK Parti	Kabul
Kocaeli	Ayar	Eyüp	AK Parti	Kabul
Kocaeli	Bağcıoğlu	Muzaffer	AK Parti	Katılmadı
Kocaeli	Çetin	İzzet	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Değan	Nevzat	AK Parti	Kabul
Kocaeli	Ergün	Nihat	AK Parti	Kabul
Kocaeli	Gönül	Mehmet Vecdi	AK Parti	Katılmadı
Kocaeli	Gün	Salih	CHP	Katılmadı
Kocaeli	Pepe	Osman	AK Parti	Katılmadı
Kocaeli	Simen	Mehmet Sefa	CHP	Kabul
Konya	Anıç	Hasan	AK Parti	Kabul
Konya	Büyükkakşar	Ahmet	AK Parti	Katılmadı
Konya	Büyükcengiz	Nezir	CHP	Katılmadı
Konya	Çandan	Muharrem	AK Parti	Kabul
Konya	Çetin	Ronzi	AK Parti	Kabul
Konya	Çetinkaya	Abdullah	AK Parti	Kabul
Konya	Erdem	Orhan	AK Parti	Kabul
Konya	Güçlü	Sami	AK Parti	Katılmadı
Konya	İşık	Ahmet	AK Parti	Kabul
Konya	Kart	Atilla	CHP	Kabul
Konya	Kılıç	Mehmet	AK Parti	Kabul
Konya	Öksüz	Özkan	AK Parti	Kabul
Konya	Özkul	Kerim	AK Parti	Kabul
Konya	Tüfekçi	Harun	AK Parti	Kabul
Konya	Ünalı	Mustafa	AK Parti	Kabul
Konya	Ürün	Hali	AK Parti	Katılmadı
Kütahya	Aksoy	Soner	AK Parti	Kabul
Kütahya	Çantınur	Abdullah Erdem	AK Parti	Kabul
Kütahya	Griven	Alaettin	AK Parti	Kabul
Kütahya	Kıray	Hasan Fehmi	AK Parti	Kabul
Kütahya	Ordu	Hüsnü	AK Parti	Kabul
Malatya	Akdoğan	Mirac	AK Parti	Katılmadı
Malatya	Aslanoglu	Ferit Mevlut	CHP	Katılmadı
Malatya	Baskurt	Ali Osman	AK Parti	Katılmadı
Malatya	Ercak	Ahmet Münir	AK Parti	Kabul
Malatya	Kılıç	Muharrem	CHP	Kabul
Malatya	Öhneztoprak	Fuat	AK Parti	Katılmadı
Malatya	Sarıbaş	Süleyman	Bağımsız	Katılmadı
Manisa	Arıç	Bulent	AK Parti	Katılmadı
Manisa	Bilen	İsmail	AK Parti	Kabul
Manisa	Çerçi	Mehmet	AK Parti	Kabul
Manisa	Çilingir	Nuri	CHP	Ret
Manisa	Ören	Hasan	CHP	Kabul
Manisa	Özkan	Uluk	CHP	Katılmadı
Manisa	Tanrıverdi	Hüseyin	AK Parti	Kabul
Manisa	Taşçı	Hakan	AK Parti	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Manisa	Turgut	Süleyman	AK Parti	Kabul
Manisa	Yeteuç	Mustafa Erdoğan	CHP	Katılmadı
Kahramanmaraş	Arıkan	Fatih	AK Parti	Kabul
Kahramanmaraş	Bulut	Mehmet Ali	AK Parti	Kabul
Kahramanmaraş	Doğan	Avni	AK Parti	Kabul
Kahramanmaraş	Mahçiçek	Hanefi	AK Parti	Kabul
Kahramanmaraş	Pakdil	Nevzat	AK Parti	Katılmadı
Kahramanmaraş	Parlakıyığıt	Mehmet	CHP	Kabul
Kahramanmaraş	Sezal	Ali	AK Parti	Kabul
Kahramanmaraş	Yılmazcan	Mehmet	AK Parti	Kabul
Mardin	Bölämmez	Süleyman	Bağımsız	Kabul
Mardin	Dağ	Selahattin	AK Parti	Kabul
Mardin	Doğan	Muharrem	CHP	Katılmadı
Mardin	Dıyan	Mahmut	CHP	Kabul
Mardin	Eri	Nihat	AK Parti	Kabul
Mardin	Hamidi	Mehmet Beşir	AK Parti	Katılmadı
Muğla	Arslan	Ali	CHP	Katılmadı
Muğla	Ergin	Gürol	CHP	Katılmadı
Muğla	Özyer	Hasan	AK Parti	Kabul
Muğla	Terzibaşoğlu	Orhan Seyfi	AK Parti	Katılmadı
Muğla	Üstün	Fahrettin	CHP	Katılmadı
Muğla	Yaka	Ali Cumhur	CHP	Katılmadı
Muş	Eruğnül	Mehmet Şerif	CHP	Katılmadı
Muş	Karayagız	Seracettin	AK Parti	Katılmadı
Muş	Yıldız	Sabahattin	AK Parti	Katılmadı
Muş	Yılmaz	Medeni	AK Parti	Katılmadı
Nevşehir	Elkatmış	Mehmet	AK Parti	Kabul
Nevşehir	Köybaşı	Rıvan	AK Parti	Kabul
Nevşehir	Seyfi	Osman	AK Parti	Katılmadı
Niğde	Çetin	Mahmut Uğur	AK Parti	Kabul
Niğde	Eraşlan	Orhan	CHP	Katılmadı
Niğde	Özegen	Erdoğan	AK Parti	Kabul
Ordu	Fatsa	Eyüp	AK Parti	Kabul
Ordu	Güler	Mehmet Hilmi	AK Parti	Kabul
Ordu	Tandoğdu	İdris Sami	CHP	Katılmadı
Ordu	Taşçı	Hamit	AK Parti	Kabul
Ordu	Türkmen	Kazım	CHP	Katılmadı
Ordu	Uysal	Cemal	AK Parti	Kabul
Ordu	Yılmaz	Enver	AK Parti	Kabul
Rize	Çakır	İlyas	AK Parti	Kabul
Rize	Kart	Abdülkadir	AK Parti	Kabul
Rize	Sütlüoğlu	İmdat	AK Parti	Katılmadı
Sakarya	Cebeci	Erol Aslan	AK Parti	Katılmadı
Sakarya	Çelik	Hasan Ali	AK Parti	Kabul
Sakarya	Dişli	Şaban	AK Parti	Katılmadı
Sakarya	Gündüz	Süleyman	AK Parti	Kabul
Sakarya	Üstün	Ayhan Sefer	AK Parti	Kabul
Sakarya	Yıldırım	Recep	AK Parti	Kabul
Samsun	Çakır	Mustafa	AK Parti	Kabul (Muk.)
Samsun	Demir	Cemal Yılmaz	AK Parti	Katılmadı
Samsun	Demir	Mustafa	AK Parti	Kabul
Samsun	Kriş	Suat	AK Parti	Katılmadı
Samsun	Koç	Haluk	CHP	Katılmadı
Samsun	Kurt	Mehmet	AK Parti	Kabul
Samsun	Önder	İlyas Sezal	CHP	Katılmadı
Samsun	Uzunmaya	Musa	AK Parti	Katılmadı
Samsun	Yeni	Ahmet	AK Parti	Kabul

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Siirt	Erdogan	Recep Tayyip	AK Parti	Katılmadı
Siirt	Ergenc	Öner	AK Parti	Kabul
Siirt	Gülyesil	Öner	AK Parti	Kabul
Sinop	Altay	Engin	CHP	Katılmadı
Sinop	Can	Cahit	AK Parti	Kabul
Sinop	Öztürk	Mustafa	AK Parti	Kabul
Sivas	Kılıç	Osman	AK Parti	Kabul
Sivas	Kulaksız	Ömer	AK Parti	Kabul
Sivas	Şözen	Nurettin	CHP	Kabul
Sivas	Şener	Abdullahîf	AK Parti	Kabul
Sivas	Taş	Orhan	AK Parti	Kabul
Sivas	Uzun	Selami	AK Parti	Katılmadı
Tekirdağ	Akbulut	Tevfik Ziyaeddin	AK Parti	Kabul
Tekirdağ	Kambur	Ahmet	AK Parti	Kabul
Tekirdağ	Kaplan	Erdogan	CHP	Katılmadı
Tekirdağ	Suygun	Mehmet Nuri	CHP	Kabul
Tekirdağ	Tutunçu	Enis	CHP	Katılmadı
Tokat	Aslan	Zeyid	AK Parti	Kabul
Tokat	Ayalan	Şükrü	AK Parti	Katılmadı
Tokat	Çakmak	İbrahim	AK Parti	Kabul
Tokat	Dağeroğlu	Mehmet Ergun	AK Parti	Katılmadı
Tokat	Diren	Orhan Ziya	CHP	Katılmadı
Tokat	Şahin	Feramus	CHP	Katılmadı
Tokat	Tosun	Resul	AK Parti	Kabul
Trabzon	Arz	Şevket	CHP	Kabul
Trabzon	Aykan	Asım	AK Parti	Katılmadı
Trabzon	Cumur	Mustafa	AK Parti	Kabul
Trabzon	Hamzaçebi	Mehmet Akif	CHP	Katılmadı
Trabzon	Dumanoğlu	Ali Aydın	AK Parti	Kabul
Trabzon	Erdöl	Cevdet	AK Parti	Kabul
Trabzon	Göktaş	Kemalettin	AK Parti	Kabul
Trabzon	Özak	Faruk Nafiz	AK Parti	Katılmadı
Tunceli	Güyüldar	Hasan	CHP	Katılmadı
Tunceli	Yerlikaya	V. Sinan	CHP	Katılmadı
Şanlıurfa	Akman	Yahya	AK Parti	Kabul
Şanlıurfa	Bayrak	Mehmet Faruk	AK Parti	Kabul
Şanlıurfa	Cevheri	Sabahattin	AK Parti	Katılmadı
Şanlıurfa	İzol	Zülfikar	AK Parti	Katılmadı
Şanlıurfa	Kaplan	Mahmut	AK Parti	Kabul
Şanlıurfa	Maraş	Mehmet Atilla	AK Parti	Katılmadı
Şanlıurfa	Melik	Mehmet Vedat	CHP	Kabul
Şanlıurfa	Özlek	Mehmet	AK Parti	Kabul
Şanlıurfa	Tuysüz	Turan	CHP	Katılmadı
Şanlıurfa	Yekin	A. Müfit	AK Parti	Kabul
Şanlıurfa	Yıldız	Mahmut	CHP	Katılmadı
Uşak	Çoskonoglu	Osman	CHP	Kabul
Uşak	Çağlayan	Ahmet	AK Parti	Kabul
Uşak	Tunç	Atın	AK Parti	Kabul
Van	Arvas	Mahki Ejder	AK Parti	Kabul
Van	Biner	Hacı	AK Parti	Kabul
Van	Çelik	Hüseyin	AK Parti	Katılmadı
Van	Haydaroglu	Yekta	AK Parti	Kabul
Van	Karabiyik	Cüneyt	AK Parti	Kabul
Van	Kartal	Mehmet	CHP	Kabul
Van	Kaya	Halil	AK Parti	Kabul
Yozgat	Arslan	İlyas	AK Parti	Kabul
Yozgat	Bozdağ	Bekir	AK Parti	Katılmadı

İli	Soyadı	Adı	Parti	Oyu
Yozgat	Çiçek	Mehmet	AK Parti	Katılmadı
Yozgat	Erdemir	Mehmet	AK Parti	Katılmadı
Yozgat	Koç	Ermin	CHP	Katılmadı
Yozgat	Öztürk	Mehmet Yaşar	AK Parti	Kabul
Zonguldak	Akın	Harun	CHP	Katılmadı
Zonguldak	Erdogan	Fazlı	AK Parti	Kabul
Zonguldak	Saraç	Nadir	CHP	Katılmadı
Zonguldak	Toptan	Köksal	AK Parti	Kabul
Zonguldak	Türkmen	Polat	AK Parti	Kabul
Aksaray	Açıkgoz	Ruhi	AK Parti	Kabul
Aksaray	Alaboyun	Ali Rıza	AK Parti	Kabul
Aksaray	Toprak	Ramazan	AK Parti	Kabul
Aksaray	Yaşar	Ahmet	AK Parti	Kabul
Bayburt	Battal	Fetani	AK Parti	Kabul
Bayburt	Güney	Ülku Gökalp	Bağımsız	Katılmadı
Karaman	Akgün	Mevlüt	AK Parti	Kabul
Karaman	Çavuşoğlu	Yüksel	AK Parti	Katılmadı
Karaman	Ünlü	Fikret	CHP	Katılmadı
Kırıkkale	Can	Ramazan	AK Parti	Kabul
Kırıkkale	Erdem	Vahit	AK Parti	Kabul
Kırıkkale	Tiryaki	Halil	CHP	Kabul
Kırıkkale	Yılmaz	Murat	AK Parti	Kabul
Batman	Demirkıran	Afif	AK Parti	Kabul
Batman	İnal	Ahmet	AK Parti	Kabul
Batman	Nasıroğlu	M. Nezir	AK Parti	Katılmadı
Batman	Suçin	Mehmet Ali	AK Parti	Kabul
Şırnak	Birlik	İbrahim Hakkı	AK Parti	Kabul
Şırnak	Seyda	Abdullah Veli	AK Parti	Katılmadı
Şırnak	Tatar	Mehmet	Bağımsız	Kabul
Bartın	Kabarık	Hacı İbrahim	AK Parti	Kabul
Bartın	Kudak	Mehmet Asım	AK Parti	Kabul
Ardahan	Altun	Kenan	AK Parti	Kabul
Ardahan	Öğüt	Ensar	CHP	Katılmadı
İğdir	Akdemir	Dursun	DYP	Katılmadı
İğdir	Artantaş	Yücel	CHP	Katılmadı
Yalova	İnce	Muharrem	CHP	Katılmadı
Yalova	Önder	Şükrü	AK Parti	Kabul
Karabük	Bilir	Hasan	AK Parti	Kabul
Karabük	Ceylan	Mehmet	AK Parti	Katılmadı
Karabük	Öğuten	Ali	AK Parti	Kabul
Kilis	Kara	Hasan	AK Parti	Kabul
Kilis	Kaya	Veli	AK Parti	Kabul
Osmaniye	Kastal	Dirdu Mehmet	AK Parti	Kabul
Osmaniye	Sarı	Mehmet	AK Parti	Kabul
Osmaniye	Uzdil	Necati	CHP	Katılmadı
Osmaniye	Ünal	Şükrü	AK Parti	Kabul
Düzce	Çakır	Fahri	AK Parti	Kabul
Düzce	Kaşıkoğlu	Metin	AK Parti	Kabul
Düzce	Yakış	Yaşar	AK Parti	Katılmadı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ

GÜNDEMİ

DÖNEM : 22 YASAMA YILI : 3

65 İNCİ BİRLEŞİM

2 MART 2005 ÇARŞAMBA

SAAT : 14.00

KISIMLAR

01 BAŞKANLIĞIN GENEL KURULU SUNUŞLARI

02 ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

03 SEÇİM

04 OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

05 MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

06 GENEL GÖRÜŞME ve MECLİS ARAŞTIRMASI
YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜSMELER

07 SÖZLÜ SORULAR

08 KANUN TASARI ve TEKLİFLERİ İLE
KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

DANIŞMA KURULU ÖNERİLERİ

1.- Genel Kurulun toplantı günlerinden Salı gününün Denetim konularına (Anayasanın süreye bağladığı konular hariç), Çarşamba ve Perşembe günlerinin de Kanun Tasarı ve Teklifleri ile Komisyonlardan Gelen Diğer İşlerin görüşülmesine ayrılması, Salı ve Çarşamba günlerinde Birleşimin başında bir saat süre ile Sözlü Soruların görüşülmesi, Sunuşlar ve İşaret oyu ile yapılacak seçimlerin her gün yapılmasının Genel Kurulun onayına sunulması, Danışma Kurulunca uygun görülmüştür.

(Genel Kurulun 11.12.2002 tarihli 8 inci birleşiminde kabul edilmiştir.)

2.- Genel Kurulun 2.3.2005 Çarşamba günü 14.00 - 23.00, 3.3.2005 Perşembe günü de 14.00 - 21.00 saatleri arasında çalışmalarını sürdürmesinin; 2.3.2005 Çarşamba günü Birleşimde Sözlü Soruların görüşülmemesinin Genel Kurulun onayına sunulması Danışma Kurulunca uygun görülmüştür.

(Genel Kurulun 1.3.2005 tarihli 64 üncü birleşiminde kabul edilmiştir.)

KOMİSYON TOPLANTILARI

* İçişleri Komisyonu

2.3.2005 Çarşamba - Saat : 11.00

* (10/152, 216) Esas Numaralı

Meclis Araştırması Komisyonu

2.3.2005 Çarşamba - Saat : 14.30

* Plan ve Bütçe Komisyonu

- 2.3.2005 Çarşamba - Saat : 11.00

- 3.3.2005 Perşembe - Saat : 15.00

* Tarım, Orman ve Köyİşleri Komisyonu

3.3.2005 Perşembe - Saat : 11.00

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ GÜNDEMİ

65 İNCİ BİRLEŞİM 2 MART 2005 ÇARŞAMBA SAAT : 14.00

01 - BAŞKANLIĞIN GENEL KURULA SUNUŞLARI

1.- Niğde Milletvekili Mahmut Uğur Çetin'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/630) (S. Sayısı: 772) (Dağıtım tarihi: 3.2.2005)

2.- Karabük Milletvekili Mehmet Ceylan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/631) (S. Sayısı: 773) (Dağıtım tarihi: 3.2.2005)

3.- Karabük Milletvekili Ali Öğüten'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/632) (S. Sayısı: 774) (Dağıtım tarihi: 3.2.2005)

4.- Karabük Milletvekili Hasan Bilir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/633) (S. Sayısı: 775) (Dağıtım tarihi: 3.2.2005)

5.- Çorum Milletvekili Ali Yüksel Kavuştu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/634) (S. Sayısı: 776) (Dağıtım tarihi: 3.2.2005)

02 - ÖZEL GÜNDEMDE YER ALACAK İŞLER

03 - SEÇİM

04 - OYLAMASI YAPILACAK İŞLER

05 - MECLİS SORUŞTURMASI RAPORLARI

06 - GENEL GÖRÜŞME VE MECLİS ARAŞTIRMASI YAPILMASINA DAİR ÖNGÖRÜŞMELER

07 - SÖZLÜ SORULAR

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

1. - Çanakkale Milletvekilleri Mehmet Daniş ve İbrahim Köşdere'nin; Gelibolu Yarımadası Tarihi Millî Parkı Kanununa Geçici Bir Madde Eklenmesine Dair Kanun Teklifi ile Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (2/212) (S. Sayısı : 305) (Dağıtma tarihi : 15.12.2003)

2. - Sıvılaştırılmış Petrol Gazları (LPG) Piyasası Kanunu Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/839) (S. Sayısı: 723) (Dağıtma tarihi: 26.12.2004)

3. - İş Mahkemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/522) (S. Sayısı: 802) (Dağıtma tarihi: 22.2.2005)

4. - Noterlik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/961) (S. Sayısı: 805) (Dağıtma tarihi: 22.2.2005)

5. - Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun Yürürlük ve Uygulama Şekli Hakkında Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/536) (S. Sayısı: 803) (Dağıtma tarihi: 22.2.2005)

6. - Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu (1/935) (S. Sayısı: 734) (Dağıtma tarihi: 17.1.2005)

7. - İcra ve İflas Kanunu ile Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığ Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanun Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/541) (S. Sayısı: 804) (Dağıtma tarihi: 22.2.2005)

8. - Deniz Çevresinin Petrol ve Diğer Zararlı Maddelerle Kirlenmesinde Acil Durumlarda Müdahale ve Zararların Tazmini Esaslarına Dair Kanun Tasarısı ve Çevre Komisyonu Raporu (1/876) (S. Sayısı: 718) (Dağıtma tarihi: 23.12.2004)

9. - Antalya Milletvekilleri Fikret Badazlı, Mehmet Dülger, Mevlüt Çavuşoğlu, Osman Akman ile Burhan Kılıç'ın; Antalya İli Kale İlçesi Adının "Demre" Olarak Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ile Antalya Milletvekilleri Osman Kaptan, Atilla Emek, Osman Özcan, Tuncay Ercenk, Feridun F. Baloğlu, Hüseyin Ekmekcioğlu ve Nail Kamaç'ın Aynı Mahiyetteki Kanun Teklifi ve İçişleri Komisyonu Raporu (2/60, 2/69) (S. Sayısı: 634) (Dağıtma tarihi: 2.7.2004)

10. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Suriye Arap Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Uluslararası Karayolu Yük ve Yolcu Taşımacılığı Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/836) (S. Sayısı: 737) (Dağıtma tarihi: 28.1.2005)

11. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Lübnan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Bayındırlık İşleri ve Doğal Afet Zararlarının Azaltılması Konusunda Bilimsel ve Teknik İşbirliği Protokolünün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/888) (S. Sayısı: 738) (Dağıtma tarihi: 28.1.2005)

12. X - Uluslararası Yasal Metroloji Örgütü Kuruluş Sözleşmesine Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/916) (S. Sayısı: 739) (Dağıtma tarihi: 28.1.2005)

13. X - Karadeniz Ekonomik İşbirliği Ülkeleri Hükümetleri Arasında Doğal ve İnsanlardan Kaynaklanan Afetlerde Acil Yardım ve Acil Müdahale Anlaşmasına Katılmamızın Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/930) (S. Sayısı: 740) (Dağıtma tarihi: 28.1.2005)

14. X - TC Kültür ve Turizm Bakanlığı ile Kosova Geçici Özerk Yönetim Kurumlarını (Kosova Kültür, Gençlik ve Spor Bakanlığı) Temsil Eden Kosova'daki BM Geçici Yönetimi (UNMIK) Arasında Yapılan Kültürel İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/929) (S. Sayısı: 741) (Dağıtma tarihi: 1.2.2005)

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

15. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile İran İslam Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Turizm Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/886) (S. Sayısı: 786) (Dağıtma tarihi: 8.2.2005)

16. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Deniz Ticareti Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/892) (S. Sayısı: 788) (Dağıtma tarihi: 8.2.2005)

17. X - Türkiye Cumhuriyeti Kültür ve Turizm Bakanlığı ile İspanya Krallığı Turizm ve Ticaret Devlet Sekreterliği Arasında Turizm Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/893) (S. Sayısı: 789) (Dağıtma tarihi: 8.2.2005)

18. X - 9 Mayıs 1980 Tarihli Uluslararası Demiryolu Taşımalarına İlişkin Sözleşme (COTIF)'ye Değişiklik Getiren 3 Haziran 1999 Tarihli Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/910) (S. Sayısı: 790) (Dağıtma tarihi: 8.2.2005)

19. X - İnsan Haklarını ve Temel Özgürlükleri Koruma Sözleşmesine Ek Ölüm Cezasının Her Koşulda Kaldırılmasına Dair 13 Nolu Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/940) (S. Sayısı: 793) (Dağıtma tarihi: 16.2.2005)

20. X - Türkiye Cumhuriyeti ile Tunus Cumhuriyeti Arasında Serbest Ticaret Alanı Tesis Eden Ortaklık Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/951) (S. Sayısı: 794) (Dağıtma tarihi: 17.2.2005)

21. X - Avrupa Orman Enstitüsüne İlişkin Sözleşmenin Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Tarım, Orman ve Köyişleri ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/838) (S. Sayısı: 795) (Dağıtma tarihi: 17.2.2005)

22. X - Türkiye Cumhuriyeti ile Fas Krallığı Arasında Gelir Üzerinden Alınan Vergilerde Çifte Vergilendirmeyi Önleme ve Vergi Kaçakçılığında Engel Olma Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/842) (S. Sayısı: 796) (Dağıtma tarihi: 18.2.2005)

23. X - Gıda ve Tarım İçin Bitki Genetik Kaynakları Uluslararası Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyişleri ile Dışişleri Komisyonları Raporları (1/863) (S. Sayısı: 797) (Dağıtma tarihi: 18.2.2005)

24. X - Ölüm Cezasının Kaldırılmasını Amaçlayan, Medenî ve Siyasî Haklara İlişkin Uluslararası Sözleşmeye Ek İkinci İhtiyarî Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulduğu Hakkında Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/919) (S. Sayısı: 798) (Dağıtma tarihi: 21.2.2005)

25. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Ukrayna Bakanlar Kurulu Arasında Çevre Koruma Alanında İkili İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/859) (S. Sayısı: 806) (Dağıtma tarihi: 25.2.2005)

26. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ve Oman Sultanlığı Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/867) (S. Sayısı: 807) (Dağıtma tarihi: 25.2.2005)

27. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Fas Krallığı Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/868) (S. Sayısı: 808) (Dağıtma tarihi: 25.2.2005)

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

28. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Bulgaristan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/869) (S. Sayısı: 809) (Dağıtma tarihi: 25.2.2005)

29. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/870) (S. Sayısı: 810) (Dağıtma tarihi: 25.2.2005)

30. X - A400M Uçağının Geliştirilmesi, Üretimi ve Başlangıç Desteğine İlişkin Tek Aşamalı Bir Programda İşbirliği Konusunda Mutabakat Muhtırası ile A400M Uçağının İşbirliği İçerisinde Geliştirilmesi, Üretimi Evresi ve Başlangıç Desteğine İlişkin A400M Program Üst Kurulu Kararının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Dışişleri Komisyonu Raporu (1/889) (S. Sayısı: 811) (Dağıtma tarihi: 25.2.2005)

31. X - Viyana ve Paris Sözleşmelerinin Uygulanmasına İlişkin Ortak Protokolün Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/904) (S. Sayısı: 812) (Dağıtma tarihi: 25.2.2005)

32. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti ile Azerbaycan Cumhuriyeti Hükümeti Arasında Çevre Koruma Alanında İşbirliği Anlaşmasının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/908) (S. Sayısı: 813) (Dağıtma tarihi: 25.2.2005)

33. X - Türkiye Cumhuriyeti Hükümeti Çevre ve Orman Bakanlığı ile Kosova Geçici Özyönetim Kurumları (Çevre ve Mekansal Planlama Bakanlığı) Adına Görev Yapan Birleşmiş Milletler Kosova Geçici Yönetimi Arasında Çevre Alanında İşbirliği Mutabakat Zaptının Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ile Çevre ve Dışişleri Komisyonları Raporları (1/938) (S. Sayısı: 814) (Dağıtma tarihi: 25.2.2005)

34. X - Müşterek Taarruz Uçağı Sistem Geliştirme ve Gösterimi İçin İşbirliği Çerçevesi ile İlgili Mutabakat Muhtırası ve Buna İlişkin Tamamlayıcı Anlaşma, Mali Yönetim Usulleri Dokümanı ve Ek Mektupların Onaylanmasının Uygun Bulunduğuna Dair Kanun Tasarısı ve Dışişleri Komisyonu Raporu (1/953) (S. Sayısı: 815) (Dağıtma tarihi: 25.2.2005)

35. - Ziraî Mücadele ve Ziraî Karantina Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ile Nevşehir Milletvekilleri Mehmet Elkatmış ve Osman Seyfi'nin; 6968 Sayılı Ziraî Mücadele ve Karantina Kanununun 16 ncı Maddesinde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ile Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu Raporu (1/923, 2/346) (S. Sayısı : 697) (Dağıtma tarihi : 2.12.2004)

36. X - Tohumculuk Kanunu Tasarısı ile Tarım, Orman ve Köyşleri Komisyonu Raporu (1/822) (S. Sayısı : 662) (Dağıtma tarihi : 14.9.2004)

37. - Sanayi ve Ticaret Bakanlığının Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanuna Bir Madde Eklenmesine İlişkin Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/913) (S. Sayısı: 722) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

38. - Özel Öğretim Kurumları Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (1/857) (S. Sayısı: 682) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

39. - Kozmetik Kanunu Tasarısı ile Avrupa Birliği Uyum ve Sağlık, Aile, Çalışma ve Sosyal İşler Komisyonları Raporları (1/844) (S. Sayısı: 643) (Dağıtma tarihi: 12.7.2004)

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

40. - Elektrik Piyasası Kanunu, Doğal Gaz Piyasası Kanunu ve Petrol Piyasası Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/834) (S. Sayısı : 647) (Dağıtma tarihi : 12.7.2004)

41. X - Yenilenebilir Enerji Kaynaklarının Elektrik Enerjisi Üretimi Amaçlı Kullanımına İlişkin Kanun Tasarısı ile Sanayi, Ticaret, Enerji, Tabii Kaynaklar, Bilgi ve Teknoloji Komisyonu Raporu (1/846) (S. Sayısı : 646) (Dağıtma tarihi : 13.7.2004)

42. - Terörle Mücadele Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/621) (S. Sayısı : 633) (Dağıtma tarihi : 2.7.2004)

43. - Dahiliye Memurları Kanunu, İl İdaresi Kanunu, İçişleri Bakanlığı Teşkilât ve Görevleri Hakkında Kanun ve Devlet Memurları Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve İçişleri Komisyonu Raporu (1/802) (S. Sayısı : 461) (Dağıtma tarihi : 1.6.2004)

44. - Şanlıurfa Milletvekili Yahya Akman ve 14 Milletvekilinin; Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtüdüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında İhtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/182) (S. Sayısı : 300) (Dağıtma tarihi : 8.12.2003)

45. - 190 Sayılı Genel Kadro ve Usulü Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamenin Eki Cetvellerin Diyanet İşleri Başkanlığına Ait Bölümünde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Plan ve Bütçe Komisyonu Raporu (1/622) (S. Sayısı: 201) (Dağıtma tarihi: 2.7.2003)

46. - Konya Milletvekili Atilla Kart'ın; 24.2.1983 Tarih ve 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununun Bir Maddesinin Değiştirilmesine İlişkin Kanun Teklifi ve İhtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/121) (S. Sayısı: 210) (Dağıtma tarihi: 3.7.2003)

47. - Mardin Milletvekili Muharrem Doğan ve 22 Milletvekilinin; Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/23) (S. Sayısı: 129) (Dağıtma tarihi: 1.5.2003) (*)

48. - Denizli Milletvekili Mustafa Gazalçı ve 53 Milletvekilinin; 3 Mart'ın Her Yıl "Laiklik ve Öğretim Birliği Bayramı" Olarak Kutlanması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/93) (S. Sayısı: 139) (Dağıtma tarihi: 20.5.2003) (*)

49. - Bayburt Milletvekili Ülkü Güney'in; Bayburt İlinde Konursu, Gökçedere ve Masat Adıyla Üç Yeni İlçe Kurulmasına Dair Kanun Teklifi ve İhtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/17) (S. Sayısı: 140) (Dağıtma tarihi: 22.5.2003) (*)

50. - Adalet ve Kalkınma Partisi Grup Başkanvekilleri Ankara Milletvekilleri Salih Kapusuz ve Haluk İpek, Bursa Milletvekili Faruk Çelik, Hatay Milletvekili Sadullah Ergin ile Ordu Milletvekili Eyüp Fatsa'nın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtüdüğünde Değişiklik Yapılması Hakkında İhtüzük Teklifi ve Anayasa Komisyonu Raporu (2/140) (S. Sayısı: 161) (Dağıtma tarihi: 11.6.2003)

51. - Bitlis Milletvekili Edip Safder Gaydahl'nın; Yükseköğretim Kurumları Teşkilâtı Kanunu ile 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/114) (S. Sayısı: 176) (Dağıtma tarihi: 17.6.2003)

52. - Konya Milletvekili Atilla Kart'ın; 2802 Sayılı Hâkimler ve Savcılar Kanununa "Geçici Ek Madde" Eklennesine Dair Kanun Teklifi ve İhtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/139) (S. Sayısı: 245) (Dağıtma tarihi: 24.7.2003)

53. - Artvin Milletvekili Orhan Yıldız ve Üç Milletvekilinin; Kamulaştırma Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ve Adalet Komisyonu Raporu (2/173) (S. Sayısı: 256) (Dağıtma tarihi: 28.7.2003)

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

54. - Niğde Milletvekili Orhan Eraslan'ın; Küçük Esnaf ve Sanatkarlar ile Küçük ve Orta Büyüklükteki İşletme Kredilerinde 1.1.2003 Tarihine Kadar Olan Senet Protestolarının ve Karşılıksız Çeklerin Nazara Alınmaması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtüzüğü 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/110) (S. Sayısı: 278) (Dağıtma tarihi: 13.11.2003)

55. - Ardahan Milletvekili Ensar Ögüt ve 56 Milletvekilinin; Atatürk Millî Parkı Kanun Teklifi ve İhtüzüğü 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/159) (S. Sayısı: 279) (Dağıtma tarihi: 13.11.2003)

56. - İzmir Milletvekili Canan Arıtman'ın; Türk Ceza Kanununun 492 nci Maddesinin Yedinci Bendinin Değiştirilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İhtüzüğü 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/54) (S. Sayısı: 404) (Dağıtma tarihi: 16.4.2004)

57. - Denizli Milletvekili Mustafa Gazalçı ve 96 Milletvekilinin; 17 Nisan'ın Her Yıl "Eğitim Bayramı" Olarak Kutlanması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtüzüğü 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/126) (S. Sayısı: 417) (Dağıtma tarihi: 26.4.2004)

58. - Kocaeli Milletvekili İzzet Çetin ve 9 Milletvekilinin; 4736 Sayılı Kamu Kurum ve Kuruluşlarının Ürettikleri Mal ve Hizmet Tarifeleri ile Bazı Kanunlarda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun Bir Maddesinin Değiştirilmesine Dair Kanun Teklifi ve İhtüzüğü 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/248) (S. Sayısı: 418) (Dağıtma tarihi: 26.4.2004)

59. - Antalya Milletvekili Osman Özcan ve 10 Milletvekilinin; Siyasi Partiler Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve İhtüzüğü 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/112) (S. Sayısı: 580) (Dağıtma tarihi: 11.6.2004)

60. - Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın; Türkiye Büyük Millet Meclisi İhtüzüğünde Değişiklik Yapılmasına Dair İhtüzük Teklifi ve İhtüzüğü 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/243) (S. Sayısı: 581) (Dağıtma tarihi: 11.6.2004)

61. - Bitlis Milletvekili Vahit Kiler'in; Yüksek Öğrenim Kredi ve Yurtlar Kurumu Kanununda Değişiklik Yapılması Hakkında Kanun Teklifi ve Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor Komisyonu Raporu (2/249) (S. Sayısı: 615) (Dağıtma tarihi: 25.6.2004)

62. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İhtüzüğü 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/137) (S. Sayısı: 483'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 12.11.2004)

63. - Aydın Milletvekili Mehmet Semerci'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Aydın Milletvekili Mehmet Semerci'nin İhtüzüğü 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/167) (S. Sayısı: 487'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 12.11.2004)

64. - Artvin Milletvekili Orhan Yıldız'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğü 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/168) (S. Sayısı: 488'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 12.11.2004)

65. - Konya Milletvekili Atilla Kart'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Raporu ve Konya Milletvekili Atilla Kart'ın İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/176) (S. Sayısı: 489'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 12.11.2004)

66. - Denizli Milletvekili Mehmet Salih Erdoğan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/180) (S. Sayısı: 490'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 12.11.2004)

67. - Afyonkarahisar Milletvekili Ahmet Koca'nın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/186) (S. Sayısı: 491'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 12.11.2004)

68. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/187) (S. Sayısı: 492'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 12.11.2004)

69. - Trabzon Milletvekili Asım Aykan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/192) (S. Sayısı: 493'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 12.11.2004)

70. - Çorum Milletvekili Muzaffer Külcü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/222) (S. Sayısı: 499'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 12.11.2004)

71. - Elazığ Milletvekili Mehmet Kemal Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/91) (S. Sayısı: 468'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

72. - Elazığ Milletvekili Mehmet Kemal Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/92) (S. Sayısı: 469'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

73. - Kayseri Milletvekili Abdullah Gül'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/93) (S. Sayısı: 470'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

74. - İstanbul Milletvekili Abdülkadir Aksu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İhtizüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/94) (S. Sayısı: 471'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

75. - Elazığ Milletvekili Mehmet Kemal Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İhtizüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/95) (S. Sayısı: 472'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

76. - Elazığ Milletvekili Mehmet Kemal Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İhtizüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/96) (S. Sayısı: 473'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

77. - Elazığ Milletvekili Mehmet Kemal Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İhtizüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/97) (S. Sayısı: 474'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

78. - Elazığ Milletvekili Mehmet Kemal Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İhtizüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/98) (S. Sayısı: 475'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

79. - Elazığ Milletvekili Mehmet Kemal Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İhtizüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/99) (S. Sayısı: 476'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

80. - Amasya Milletvekili Akif Güllü'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 14 Milletvekilinin İhtizüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/100) (S. Sayısı: 477'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

81. - Bingöl Milletvekili Mahfuz Güler'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İhtizüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/101) (S. Sayısı: 478'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

82. - Kahramanmaraş Milletvekili Ali Sezal'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İhtizüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/102) (S. Sayısı: 479'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

83. - Bingöl Milletvekili Mahfuz Güler'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/104) (S. Sayısı: 480'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

84. - Mersin Milletvekili Dengir Mir Mehmet Fırat'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/105) (S. Sayısı: 481'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

85. - Trabzon Milletvekili Asım Aykan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/132) (S. Sayısı: 482'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

86. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/138) (S. Sayısı: 484'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

87. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/146) (S. Sayısı: 485'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

88. - Düzce Milletvekili Metin Kaşıköglü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/162) (S. Sayısı: 486'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

89. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/211) (S. Sayısı: 494'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

90. - Yozgat Milletvekili Mehmet Erdemir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/212) (S. Sayısı: 495'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

91. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/214) (S. Sayısı: 497'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

92. - Çorum Milletvekili Muzaffer Külcü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/220) (S. Sayısı: 498'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

93. - İzmir Milletvekili Hakkı Ülkü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve İzmir Milletvekili Hakkı Ülkü'nün İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/223) (S. Sayısı: 500'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

94. - Çorum Milletvekili Muzaffer Külcü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/224) (S. Sayısı: 501'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

95. - Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç'ın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/225) (S. Sayısı: 502'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

96. - Tunceli Milletvekili Hasan Güyüldar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Tunceli Milletvekili Hasan Güyüldar'ın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/230) (S. Sayısı: 503'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

97. - Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Bilecik Milletvekili Yaşar Tüzün'ün İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/231) (S. Sayısı: 504'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

98. - Hatay Milletvekili Sadullah Ergin'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/244) (S. Sayısı: 505'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

99. - Kahramanmaraş Milletvekili Hanefi Mahçiçek'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/245) (S. Sayısı: 506'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

100. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/247) (S. Sayısı: 507'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

101. - Mersin Milletvekili Mustafa Eyiccoğlu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili Oya Araslı ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/248) (S. Sayısı: 539'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 19.11.2004)

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

102. - Kütahya Milletvekili Hüsnü Ordu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/249) (S. Sayısı: 510'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

103. - Hatay Milletvekili Gökhan Durgun'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Hatay Milletvekili Gökhan Durgun'un İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/250) (S. Sayısı: 511'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

104. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/251) (S. Sayısı: 512'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

105. - Mersin Milletvekili Mustafa Eyiceoğlu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/259) (S. Sayısı: 513'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

106. - Kocaeli Milletvekilleri Nihat Ergün ve Osman Pepe'nin Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporları ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/268) (S. Sayısı: 516'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

107. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/269) (S. Sayısı: 517'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

108. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/270) (S. Sayısı: 518'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

109. - Karaman Milletvekili Fikret Ünlü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Karaman Milletvekili Fikret Ünlü'nün İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/271) (S. Sayısı: 519'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

110. - Kocaeli Milletvekili Nevzat Doğan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/272) (S. Sayısı: 520'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

111. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelelmesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/273) (S. Sayısı: 521'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

112. - Gaziantep Milletvekili Mehmet Sarı'nın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelelmesine Dair Raporu ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/282) (S. Sayısı: 529'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

113. - Kütahya Milletvekili Soner Aksoy'un Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelelmesine Dair Raporu ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/283) (S. Sayısı: 530'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

114. - Kocaeli Milletvekilleri Mehmet Vecdi Gönül, Osman Pepe ve Nevzat Doğan'ın Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelelmesine Dair Raporları ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/284) (S. Sayısı: 531'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

115. - Kocaeli Milletvekili Nevzat Doğan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelelmesine Dair Raporu ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/285) (S. Sayısı: 532'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

116. - Kocaeli Milletvekilleri Nevzat Doğan ve Nihat Ergün'ün Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelelmesine Dair Raporları ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/286) (S. Sayısı: 533'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

117. - Kocaeli Milletvekilleri Nihat Ergün ve Muzaffer Baştopçu'nun Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelelmesine Dair Raporları ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/287) (S. Sayısı: 534'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

118. - Kocaeli Milletvekilleri Nevzat Doğan ve Nihat Ergün'ün Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelelmesine Dair Raporları ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/288) (S. Sayısı: 535'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

119. - Kocaeli Milletvekilleri Osman Pepe, Mehmet Vecdi Gönül, Nevzat Doğan ve Muzaffer Baştopçu'nun Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporları ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/289) (S. Sayısı: 536'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 23.11.2004)

120. - Kocaeli Milletvekilleri Nihat Ergün, Mehmet Vecdi Gönül ve Muzaffer Baştopçu'nun Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporları ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/261) (S. Sayısı: 515'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 24.11.2004)

121. - Zonguldak Milletvekili Polat Türkmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/299) (S. Sayısı: 537'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 24.11.2004)

122. - Tokat Milletvekili Feramus Şahin'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Tokat Milletvekili Feramus Şahin'in İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/305) (S. Sayısı: 538'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 24.11.2004)

123. - Mardin Milletvekili Süleyman Bölünmez'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/306) (S. Sayısı: 540'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 24.11.2004)

124. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/260) (S. Sayısı: 514'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 25.11.2004)

125. - Kocaeli Milletvekilleri Nevzat Doğan ve Osman Pepe'nin Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporları ve Artvin Milletvekili Yüksel Çorbacıoğlu ve 15 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/274) (S. Sayısı: 522'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 25.11.2004)

126. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/276) (S. Sayısı: 523'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 25.11.2004)

127. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/277) (S. Sayısı: 524'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 25.11.2004)

128. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma

08 – KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Komisyunun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/278) (S. Sayısı: 525'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 25.11.2004)

129. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/279) (S. Sayısı: 526'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 25.11.2004)

130. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/280) (S. Sayısı: 527'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 25.11.2004)

131. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/281) (S. Sayısı: 528'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 25.11.2004)

132. - Malatya Milletvekili Ferit Mevlüt Aslanoğlu ve 22 Milletvekilinin; 4077 Sayılı Tüketicinin Korunması Hakkında Kanunun 10/A Maddesine Bir Fıkra İlave Edilmesi Hakkında Kanun Teklifi ve İhtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/186) (S. Sayısı: 719) (Dağıtma tarihi: 21.12.2004)

133. - Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın; 3067 Sayılı Kalkınma Planlarının Yürürlüğe Konması ve Bütünlüğün Korunması Hakkında Kanunun Bazı Maddelerinde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve İhtüzüğün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/235) (S. Sayısı: 720) (Dağıtma tarihi: 21.12.2004)

134. - Tokat Milletvekili Feramus Şahin'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Tokat Milletvekili Feramus Şahin'in İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/307) (S. Sayısı: 541'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

135. - Trabzon Milletvekili Asım Aykan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç ve 7 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/309) (S. Sayısı: 543'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

136. - Kars Milletvekili Selami Yiğit'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kars Milletvekili Selami Yiğit'in İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/310) (S. Sayısı: 544'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

137. - Kayseri Milletvekili Adem Baştürk ile Kahramanmaraş Milletvekili Nevzat Pakdi'nin, Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporları ve Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç ve 7 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/311) (S. Sayısı: 545'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

138. - Muğla Milletvekili Fahrettin Üstün'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Muğla Milletvekili Fahrettin Üstün'ün İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/312) (S.Sayı: 546'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

139. - Edirne Milletvekili Ali Ayağ'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç ve 7 Milletvekilinin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/313) (S.Sayı: 547'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

140. - Mersin Milletvekili Ali Er'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç ve 7 Milletvekilinin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/328) (S.Sayı: 548'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

141. - Trabzon Milletvekili Şevket Arz'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Trabzon Milletvekili Şevket Arz'ın İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/334) (S.Sayı: 549'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

142. - İstanbul Milletvekili İdris Naim Şahin'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç ve 7 Milletvekilinin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/335) (S.Sayı: 550'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

143. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/339) (S.Sayı: 553'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

144. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/340) (S.Sayı: 554'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

145. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/341) (S.Sayı: 555'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

146. - Kayseri Milletvekili Adem Baştürk, Kahramanmaraş Milletvekili Nevzat Pakdil ile İstanbul Milletvekilleri Mehmet Mustafa Açıklan ve Hüseyin Besli'nin Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporları ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçüktaşık ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/352) (S.Sayı: 565'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

147. - İstanbul Milletvekili Kemal Unakıtan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükbaşık ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/452) (S.Sayı: 586'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 27.12.2004)

148. - Ağrı Milletvekili Naci Aslan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ağrı Milletvekili Naci Aslan'ın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/337) (S.Sayı: 551'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

149. - İstanbul Milletvekili Mehmet Sekmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç ve 7 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/338) (S.Sayı: 552'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

150. - Samsun Milletvekili Mustafa Çakır'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç ve 7 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/342) (S.Sayı: 556'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

151. - Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Vedat Melik'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Şanlıurfa Milletvekili Mehmet Vedat Melik'in İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/345) (S.Sayı: 559'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

152. - Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Yıldız'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Yıldız'ın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/346) (S.Sayı: 560'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

153. - Şanlıurfa Milletvekili A. Müfit Yetkin'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükbaşık ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/347) (S.Sayı: 561'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

154. - İstanbul Milletvekili Mehmet Mustafa Açıkalın ile Kayseri Milletvekili Adem Baştürk'ün Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporları ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükbaşık ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazları (3/350) (S.Sayı: 563'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

155. - İstanbul Milletvekilleri Mehmet Mustafa Açıkalın, İdris Naim Şahin, Kayseri Milletvekili Adem Baştürk, Elazığ Milletvekili Zülfü Demirbağ, Sivas Milletvekili Selami Uzun ve Erzurum Milletvekili Mustafa Ilıcalı'nın Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Raporları ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık ve 4 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/351) (S.Sayı: 564'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

156. - Karaman Milletvekili Yüksel Çavuşoğlu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık ve 4 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/377) (S.Sayı: 567'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

157. - Düzce Milletvekili Fahri Çakır'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık ve 4 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/378) (S.Sayı: 568'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

158. - Ankara Milletvekili İsmail Değerli'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili İsmail Değerli'nin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/380) (S.Sayı: 570'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

159. - İzmir Milletvekili Hakkı Ülkü'nün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve İzmir Milletvekili Hakkı Ülkü'nün İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/389) (S.Sayı: 571'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

160. - Kayseri Milletvekili Adem Baştürk'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık ve 4 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/390) (S.Sayı: 572'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

161. - Kayseri Milletvekili Adem Baştürk'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık ve 4 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/403) (S.Sayı: 573'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

162. - Tunceli Milletvekili Hasan Güyüldar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Tunceli Milletvekili Hasan Güyüldar'ın İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/404) (S.Sayı: 574'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

163. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/410) (S.Sayı: 577'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

164. - Siirt Milletvekili Recep Tayyip Erdoğan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık ve 4 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/420) (S.Sayı: 578'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

165. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/421) (S.Sayı: 585'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

166. - Konya Milletvekili Atilla Kart'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Konya Milletvekili Atilla Kart'ın İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/453) (S.Sayı: 587'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

167. - Burdur Milletvekili Bayram Özçelik'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık ve 4 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/454) (S.Sayı: 588'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

168. - Bursa Milletvekili Mehmet Emin Tutan ve Giresun Milletvekili Ali Temür'ün Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporları ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık ve 4 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazları (3/455) (S.Sayı: 589'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 28.12.2004)

169. - Tokat Milletvekili Feramus Şahin'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Tokat Milletvekili Feramus Şahin'in İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/308) (S. Sayısı: 542'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 29.12.2004)

170. - Erzurum Milletvekili Mustafa Ilıcalı ile Kayseri Milletvekili Adem Baştürk'ün Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporları ve Malatya Milletvekili Muharrem Kılıç ve 7 Milletvekilinin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/343) (S. Sayısı: 557'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 29.12.2004)

171. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/344) (S. Sayısı: 558'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 29.12.2004)

172. - Ankara Milletvekili İsmail Değerli'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sıfatının Sona Ermesine Kadar Ertelenmesine Dair Raporu ve Ankara Milletvekili İsmail Değerli'nin İhtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/349) (S. Sayısı: 562'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 29.12.2004)

173. - Erzincan Milletvekili Erol Tınastepe'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Komisyunun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Erzincan Milletvekili Erol Tınastepe'nin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/365) (S. Sayısı: 566'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 29.12.2004)

174. - Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Kocaeli Milletvekili Mehmet Sefa Sirmen'in İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/379) (S. Sayısı: 569'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 29.12.2004)

175. - Kayseri Milletvekili Adem Baştürk'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/405) (S. Sayısı: 575'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 29.12.2004)

176. - Siirt Milletvekili Öner Gülyeşil'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/406) (S. Sayısı: 576'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 29.12.2004)

177. - Ağrı Milletvekili Naci Arslan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Ağrı Milletvekili Naci Arslan'ın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/456) (S. Sayısı: 590'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 29.12.2004)

178. - Zonguldak Milletvekili Nadir Saraç'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Zonguldak Milletvekili Nadir Saraç'ın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/457) (S. Sayısı: 591'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 29.12.2004)

179. - Düzce Milletvekili Fahri Çakır'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık ve 4 Milletvekilinin İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/462) (S. Sayısı: 592'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 29.12.2004)

180. - Zonguldak Milletvekili Nadir Saraç'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Zonguldak Milletvekili Nadir Saraç'ın İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/463) (S. Sayısı: 593'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 29.12.2004)

181. - İstanbul Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve İstanbul Milletvekili Kemal Kılıçdaroğlu'nun İçtüzüğün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/464) (S. Sayısı: 594'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 29.12.2004)

182. - Çanakkale Milletvekili İbrahim Köşdere'nin Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçüktaşık ve 4 Milletvekilinin İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/465) (S. Sayısı : 595'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 29.12.2004)

183. - Siirt Milletvekili Recep Tayyip Erdoğan, İstanbul Milletvekilleri Mehmet Mustafa Açıkalm ve İdris Naim Şahin ile Kırşehir Milletvekili Mikail Arslan'ın Yasama Dokunulmazlıklarının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporları ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçüktaşık ve 4 Milletvekilinin İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Raporlara İtirazı (3/466) (S. Sayısı : 596'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi : 29.12.2004)

184. - Mardin Milletvekili Muharrem Doğan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçüktaşık ve 6 Milletvekilinin İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/467) (S.Sayısı: 597'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 3.1.2005)

185. - Elazığ Milletvekili Mehmet Kemal Ağar'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçüktaşık ve 6 Milletvekilinin İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/468) (S.Sayısı: 598'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 3.1.2005)

186. - Yozgat Milletvekili Mehmet Erdemir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçüktaşık ve 6 Milletvekilinin İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/480) (S.Sayısı: 599'a 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 3.1.2005)

187. - Mersin Milletvekili Vahit Çekmez'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçüktaşık ve 6 Milletvekilinin İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/494) (S.Sayısı: 600'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 3.1.2005)

188. - Denizli Milletvekili Osman Nuri Filiz'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçüktaşık ve 6 Milletvekilinin İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/495) (S.Sayısı: 601'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 3.1.2005)

189. - Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Yıldız'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Şanlıurfa Milletvekili Mahmut Yıldız'ın İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/496) (S.Sayısı: 602'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 3.1.2005)

190. - Konya Milletvekili Özkan Öksüz'ün Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçüktaşık ve 6 Milletvekilinin İhtizüğüün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/497) (S.Sayısı: 603'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 3.1.2005)

191. - Kütahya Milletvekili Hüsnü Ordu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmaının Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair

08 - KANUN TASARI VE TEKLİFLERİ İLE KOMİSYONLARDAN GELEN DİĞER İŞLER

Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık ve 6 Milletvekilinin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/498) (S.Sayı: 604'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 3.1.2005)

192. - Tokat Milletvekili Feramus Şahin'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Tokat Milletvekili Feramus Şahin'in İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/500) (S.Sayı: 605'e 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 3.1.2005)

193. - Mardin Milletvekili Süleyman Bölünmez'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık ve 6 Milletvekilinin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/501) (S.Sayı: 606'ya 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 3.1.2005)

194. - Şanlıurfa Milletvekili Abdurrahman Müfit Yetkin'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyonun Kovuşturmanın Milletvekilliği Sifatının Sona Ermesine Kadar Ertelemesine Dair Raporu ve Bursa Milletvekili Mehmet Küçükaşık ve 6 Milletvekilinin İçtüzüğü'nün 133 üncü Maddesine Göre Rapora İtirazı (3/502) (S.Sayı: 607'ye 1 inci Ek) (Dağıtma tarihi: 3.1.2005)

195. - Bursa Milletvekili Ertuğrul Yalçınbayır'ın; 3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/227) (S. Sayısı: 732) (Dağıtma tarihi: 13.1.2005)

196. X - Malatya Milletvekili Ferit Mevlüt Aslanoğlu ve 24 Milletvekilinin, 2108 No.lu Muhtar Ödenek ve Sosyal Güvenlik Kanununda Yapılması Gereken Değişiklikle İlgili Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/185) (S. Sayısı: 735) (Dağıtma tarihi: 17.1.2005)

197. - Bayburt Milletvekili Ülkü Güney'in; Yüksek Öğretim Kurumları Teşkilatı Hakkında 41 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamenin Değiştirilerek Kabulüne Dair 2809 Sayılı Kanuna Ek ve Geçici Maddeler Eklenmesi ve 78 ve 190 Sayılı Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/269) (S. Sayısı: 792) (Dağıtma tarihi: 16.2.2005)

198. - Iğdır Milletvekili Dursun Akdemir'in; Bir İlçe Kurulması Hakkında Kanun Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/263) (S. Sayısı: 800) (Dağıtma tarihi: 22.2.2005)

199. - İstanbul Milletvekili Algan Hacaloğlu ve 58 Milletvekilinin; "3069 Sayılı Türkiye Büyük Millet Meclisi Üyeliği ile Bağdaşmayan İşler Hakkında Kanun" ile "3628 Sayılı Mal Bildiriminde Bulunulması, Rüşvet ve Yolsuzluklarla Mücadele Kanunu"nda Değişiklik Yapılması ve "TBMM Etik Komisyonunun Kurulmasına" İlişkin Yasa (SİYASÎ AHLÂK YASASI) Teklifi ve İçtüzüğü'nün 37 nci Maddesine Göre Doğrudan Gündeme Alınma Önergesi (2/22) (S. Sayısı : 801) (Dağıtma tarihi: 22.2.2005)

(X) Açık oylamaya tâbi işleri gösterir.

(*) Hükümet bulunamadığından, görüşmeleri bir defaya mahsus olmak üzere ertelenmiştir.

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 805)

Noterlik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/961)

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-495

1.2.2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 31.1.2005 tarihinde kararlaştırılan “Noterlik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı” ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GENEL GEREKÇE

18.1.1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanununun 2 nci maddesinin birinci fıkrasında “Her asliye ve münferit sulh mahkemesinin bulunduğu yerde, o mahkemenin yargı çevresindeki noterlik işlerini görmeye yetkili olmak üzere bir noterlik kurulur.”, üçüncü fıkrasında “Asliye mahkemesinin kaldırıldığı ilçelerdeki birinci, ikinci ve üçüncü sınıf noterliklerin faaliyetleri devam eder. Bu yerlerde birden çok noterlik de kurulabilir.”, 3 üncü maddesinin birinci fıkrasında da “Adalet Bakanlığı, iş yoğunluğunda artış görülen yerlerde birden çok noterlik açabilir.” hükümleri bulunmaktadır.

Bu hükümler karşısında bir yerde noterlik kurulabilmesi için ancak o yerde asliye mahkemesinin bulunması gerekmektedir. Hâlen Ülkemizde 76 ilçede adli teşkilât hiç kurulmamış ve Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun 9.6.2004 tarihli ve 278 sayılı Kararıyla 136 ilçedeki Cumhuriyet başsavcılığı ve mahkemelerin kaldırılmasına, adli teşkilâtın kapatılmasına karar verilmiştir. Adliyesi kapatılan 85 ilçede dördüncü sınıf noterlikler faaliyette iken, söz konusu kararla bu noterliklerin hukukî varlıkları sona ermiştir. Bu durum karşısında, bugüne kadar hiç noterlik açılmayan ve adli teşkilâtı kapatılmasından dolayı noterlik faaliyetleri sona eren toplam 161 ilçede noterlik hizmetleri verilememektedir.

Kanun Tasarısıyla; asliye mahkemesinin bulunmadığı ilçelerde de noterlik kurulabilmesine imkân sağlanmakta; Hâkimler ve Savcılar Yüksek Kurulunun 278 sayılı Kararı ile adli teşkilâtı kapatılan ilçelerde icra müdürlüğü faaliyetleri devam ettirildiğinden, gerek bu ilçelerde gerekse noterlik bulunmayan ilçelerde kurulacak dördüncü sınıf noterliklerin kâtip sınıfından bir adalet memurunun yanı sıra görevlendirilecek icra müdürü ve icra müdür yardımcısı tarafından da yönetilmesi öngörülmektedir. Bu düzenlemeye bağlı olarak, noterlere ait hükümlerin tatbikine dair maddelerde de değişiklik yapılmaktadır. Adli teşkilâtın bulunmadığı yerlerdeki dördüncü sınıf noterlik işlemlerini yapmakla görevlendirilecek memurların daire olarak kullanacakları yeri bulmaktaki güçlüğü aşılanması amacıyla, fizikî mekan temini hususunda mülkî amirlere görev verilmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- Maddeyle, dördüncü sınıf noterliklerin bulunduğu adliye teşkilâtı kapatılan ilçeler ile bugüne kadar adliye teşkilâtı kurulmamış olan ilçelerde noterlik kurulabilmesine imkân sağlanmaktadır.

Madde 2.- Maddeyle, dördüncü sınıf noterliklerin icra müdürü veya icra müdür yardımcısı tarafından geçici olarak yönetilebileceği öngörülmekte ve adliye teşkilân bulunmayan ilçelerde dördüncü sınıf noterlik faaliyeti için tahsis edilecek mekânın mülki amirler tarafından temin edilmesi sağlanmaktadır.

Madde 3.- Maddeyle, birinci, ikinci veya üçüncü sınıf noterliğin geçici olarak boşalması durumunda icra müdürü veya icra müdür yardımcısının vekâleten görev yapabilmesi öngörülmektedir.

Madde 4.- Maddeyle, hastalık ve izin gibi haklı engeller sebebiyle işlerinden ayrılan noterlere icra müdürü veya icra müdür yardımcısının vekâlet edebilmesi öngörülmektedir.

Madde 5.- Maddeyle, noterlere ait hükümlerin noter vekilleri ve geçici yetkili noter yardımcılarını hakkında uygulanmasına ilişkin hükümlerde icra müdürü veya icra müdür yardımcısına yönelik düzenleme yapılmaktadır.

Madde 6.- Yürürlük maddesidir.

Madde 7.- Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No.: 1/961

Karar No.:70

21.2.2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 7.2.2005 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilmiş olan "Noterlik Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun 17.2.2005 tarihli 13 üncü birleşiminde, Adalet Bakanlığı ve Türkiye Noterler Birliği temsilcilerinin de katılmalarıyla incelenip görüşülmüş, geneli üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasından sonra maddelerine geçilmesi kabul edilmiştir.

Tasarının 1, 2, 3 ve 4 üncü maddeleri aynen kabul edilmiştir.

"Bir ilin Büyükşehir Belediyesi sınırları içerisinde birden fazla ilçe bulunduğu takdirde, noterliklerin her nevi ortak hesap paylaşım esaslarını noterlerin ve noterliklerin kıdem ve sınıflarını gözeterek dört yılda bir o yerdeki noter odasının da görüşünü almak sureti ile belirlemeyi", Noterler Birliğinin görevleri kapsamına almak amacıyla Tasarıya, Noterlik Kanununun "Türkiye Noterler Birliğinin görevleri" başlıklı 166 ncı maddesine onbeşinci bent ekleyen çerçeve 5 inci madde ilave edilmiştir.

Tasarının 5 inci maddesi 6, yürürlüğe ilişkin 6 ncı maddesi 7, yürütmeye ilişkin 7 nci maddesi 8 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Köksal Topran</i>	<i>Recep Özel</i>	<i>Ramazan Can</i>
Zonguldak	Isparta	Kırıkkale
Kâtip	Üye	Üye
<i>Hasan Kara</i>	Fehmi Hüsrev Kutlu	<i>Halil Ünlütepe</i>
Kilis	Adıyaman	Afyon
Üye	(Toplantıya katılmadı)	Üye
<i>Halil Özyolcu</i>	Üye	Feridun Fikret Baloğlu
Ağrı	<i>Haluk İpek</i>	Antalya
Üye	Ankara	(Toplantıya katılmadı)
<i>Yüksel Çorbacıoğlu</i>	Üye	Üye
Artvin	<i>Orhan Yıldız</i>	Mehmet Küçüktaşık
Üye	Artvin	Bursa
Feridun Avyazoğlu	Üye	(İmzada bulunamadı)
Çorum	<i>Muzaffer Külcü</i>	Üye
(Toplantıya katılmadı)	Çorum	<i>Mahmut Durdu</i>
Üye	Üye	Gaziantep
<i>Nimet Çubukçu</i>	Mehmet Yılmazcan	Üye
İstanbul	Kahramanmaraş	<i>Hakkı Köylü</i>
Üye	(Toplantıya katılmadı)	Kastamonu
Muharrem Kılıç	Üye	Üye
Malatya	Orhan Eraslan	Enver Yılmaz
(Toplantıya katılmadı)	Niğde	Ordu
Üye	(Toplantıya katılmadı)	(İmzada bulunamadı)
Mehmet Nuri Saygun	Üye	Üye
Tekirdağ	<i>Ahmet Çağlayan</i>	<i>Bekir Bozdağ</i>
(Toplantıya katılmadı)	Uşak	Yozgat

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

NOTERLİK KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- 18.1.1972 tarihli ve 1512 sayılı Noterlik Kanununun 2 nci maddesine aşağıdaki fıkra ikinci fıkra olarak eklenmiş, diğer fıkralar teselsül ettirilmiştir.

“Ancak asliye mahkemesinin yargı çevresinin birden çok ilçeyi kapsamı durumunda, gerektiğinde diğer ilçelerde de noterlik kurulabilir.”

MADDE 2.- 1512 sayılı Kanunun 32 nci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddenin sonuna aşağıdaki fıkra eklenmiştir.

“Dördüncü sınıf noterlikler, o yerin bağlı bulunduğu adalet komisyonunun inhası üzerine, Adalet Bakanlığınca görevlendirilecek icra müdürü, icra müdür yardımcısı veya kâtip sınıftan bir adalet memuru tarafından geçici olarak yönetilir.”

“Asliye mahkemesinin bulunmadığı ilçelerde açılacak olan dördüncü sınıf noterlikler için, öncelikle hükümet konaklarında imkânlar ölçüsünde yeterli nitelikte yer ayırmakla mülki amirler görevlidir.”

MADDE 3.- 1512 sayılı Kanunun 33 üncü maddesinin ikinci fıkrasının birinci cümlesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Noterlikte bu işi görece kâtip bulunmadığı takdirde, Cumhuriyet savcılığının bildirilmesi üzerine, adalet komisyonu tarafından atanacak icra müdürü, icra müdür yardımcısı veya yeterli bir adalet memuruna bu iş görütür.”

MADDE 4.- 1512 sayılı Kanunun 35 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Bunlardan birisinin bulunmadığı hallerde, noterin Cumhuriyet savcılığına başvurması üzerine bu görev, adalet komisyonunca icra müdürü, icra müdür yardımcısı veya yeterli bulunan bir adalet memuruna, 33 üncü mad-

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

NOTERLİK KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2.- Tasarının 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 3.- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4.- Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

denin üçüncü fıkrası uyarınca takdir edilecek ücret karşılığında götürülür.”

MADDE 5.- 1512 sayılı Kanunun 166 ncı maddesine aşağıdaki bent (15) numaralı bent olarak eklenmiş ve mevcut (15) numaralı bent (16) numaralı bent olarak teselsül ettirilmiştir.

“15. Bir ilin büyükşehir belediyesi sınırları içerisinde birden fazla ilçe bulunduğu takdirde, noterliklerin her nevi ortak hesap paylaşım esaslarını noterlerin ve noterliklerin kıdem ve sınıflarını gözeterek dört yılda bir o yerdeki noter odasının da görüşünü almak sureti ile belirlemek,”

MADDE 5.- 1512 sayılı Kanunun 197 ncı maddesinin ikinci ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

“Noterlere vekalet eden icra müdürü, icra müdür yardımcısı ve adalet memurları ile geçici yetkili noter yardımcılarını hakkında noterlik görevlerinden dolayı verilen meslekten çıkarma cezası, bunların esas görevlerinden de çıkarılmalarını gerektirir.”

“Bu Kanunun noterlerin atanması, Türkiye Noterler Birliği, topluluk sigortası, hastalık ve izne ilişkin hükümleri icra müdürü, icra müdür yardımcısı ve adalet memurlarından tayin edilen noter vekilleri ile geçici yetkili noter yardımcılarını hakkında uygulanmaz.”

MADDE 6.- Tasarımın 5 inci maddesi 6 ncı madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

(Hükümetin Teklifi Ettiği Metin)

MADDE 6.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 7.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 7.- Tasarının 6 ncı maddesi 7 nci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 8.- Tasarının 7 nci maddesi 8 inci madde olarak Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd.

A. Gül

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

G. Akşit

Milli Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyşleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

M. Aydın

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı V.

E. Mumcu

Kültür ve Turizm Bakanı

T.B.M.M.

(S. Sayısı : 804)

İcra ve İflas Kanunu ile Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/541)

Not: Tasarı, Başkanlıkça Plan ve Bütçe ile Adalet komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

14.3.2003

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-512/1163

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığımıza arzı Bakanlar Kurulunca 3.12.2002 tarihinde kararlaştırılan "İcra ve İflas Kanunu ile Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Abdullah Gül

Başbakan

GENEL GEREKÇE

İcra ve İflas Kanununun bazı maddelerinde önceki tarihlerde değişiklikler yapılmış ise de, günümüzün değişen sosyal ve ekonomik koşulları nedeniyle, adaletin hızlandırılmasına yönelik adli reform çalışmaları çerçevesinde, alacaklı ile borçlunun menfaatlerinin bağdaştırılması ve Kanunun aksayan yönlerinin düzeltilmesi, Kanundaki boşlukların doldurulması bazı kötünüyetli kişilerin bu boşluklardan yararlanma teşebbüslerinin önlenmesi, uygulamada tereddütlerin giderilmesi ve bazı konulara açıklık getirilmesi amacı ile bu Tasarı hazırlanmıştır. Ancak, Tasarıda İcra ve İflas Kanununun bütün hükümleri ile alınmamış, öncelik arz eden değişiklikler yapılmıştır. Öte yandan, Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun Tasarısı ile ilk derece mahkemelerince verilen kararların olaylara, maddi hukuka ve usul hükümlerine uygunluğunu denetlemek üzere bölge adliye mahkemeleri kurulmuş ve bu mahkemelerce verilmiş olup da temyiz olunan kararların yalnızca hukuka uygunluğunu denetleme ve içtihat mahkemesi olma görevi Yargıtaya verilmiş olduğundan, icra tetkik mercii kararlarına karşı "istinaf yolu"na başvurma olanağı getirilmesine yönelik düzenlemeler yapılması zorunlu hale gelmiştir.

Tasarıyla genel olarak;

İcra ve İflâs Kanununun 1, 10/a, 11, 13, 16, 17, 21, 24, 32, 33, 36, 38, 40, 49, 69, 82, 97, 99, 110, 149/a, 150/a, 164, 169/a, 177, 182, 227, 254, 262, 265, 269/b, 273, 275, 288, 297, 299, 307, 320, 327, 328, 353, 363, 364, 365 ve 366 ncı maddelerinde değişiklik yapılmış; Kanuna 205/a maddesi ile 368 inci maddeden sonra gelmek üzere ek I inci madde eklenmiş ve 57 nci maddesi, yürürlükten kaldırılmıştır.

İcra ve İflâs Kanununda köklü değişiklik yapılmaya kadar, bu Kanunda yer alan hukukî terimler bakımından bir karışıklığa sebep olmamak için Tasarıda da aynı terimlerin mümkün olduğunca kullanılması yoluna gidilmiştir. Öte yandan aynı düşünceyle, bölge adliye mahkemelerinin kuruluşunun gerektirdiği değişiklikler yapılmış, günümüzün ekonomik ve malî koşulları göz önünde tutularak parasal sınırlar artırılmıştır.

Bu bağlamda Tasarıyla yapılan düzenlemelerle;

İcra kâtiplerinin Bakanlıkça atanmaları öngörülmüştür. Atanmaları bakımından icra müdür ve yardımcılarıyla aynı statüye getirilen kâtiplerin uzmanlaşmaları sağlanarak icra işlemlerinin daha verimli ve düzenli yürütülmesi amaçlanmış, icra ve iflâs dairelerinin yaptıkları işlemlerin "kamu düzenine aykırı olması" hâli "süresiz şikâyet" nedeni olarak kabul edilmiştir.

Bölge adliye mahkemelerinden de icranın geri bırakılması kararı alınabilmesi olanağı sağlanmış, malûlen emekli olanlara ve bunların dul ve yetimlerine verilen emekli maaşlarının özellikleri gereği haczedilemeyeceği esası benimsenmiştir.

İflâsın açıldığı tarihte tahakkuk etmiş ve kesinleşmiş her türlü vergi alacakları ile iflâsın açıldığı tarihte tahakkuk etmemiş olsa bile vergiyi doğuran olayın iflâsın açılmasından önce meydana gelmiş olması kaydıyla her türlü vergi alacaklarının iflâs masasına kaydedileceği hükmü getirilmek suretiyle özellikle vergi alacaklarının iflâs masasına kayıt ve kabulünde ortaya çıkan sorunların giderilmesi amaçlanmıştır.

Kambiyo senetlerine dayanan bir alacağın rehin veya temlik cirosu ile alacaklıya devir ve teslim edilmiş olmasının, alacağın ve alacaklının nisaba dahil edilmesine engel oluşturmayacağı hususu düzenlenmiştir.

İstinaf yoluna başvurma süresi 363 üncü maddeyle on gün olarak belirlenmiştir. Ancak icra tetkik merciinin icra suçlarına ilişkin verdiği kararlara karşı istinaf yoluna başvurma süresi yedi gün olarak belirlenmek suretiyle Ceza Muhakemeleri Usulü Kanununun 310 uncu maddesiyle de paralellik sağlanmıştır.

Mahkemelerin yeniden teşkilâtlanmasıyla hukuk sistemine giren istinaf yoluna başvurma usulü düzenlenmiştir. Bu kanun yolunun kabul edilmesi nedeniyle İcra ve İflâs Kanununun çeşitli maddelerinde gerekli uyumu sağlamak üzere değişiklikler yapılmıştır. İstinaf yoluna başvurma usulü İcra ve İflâs Kanununun 363 üncü maddesinde yapılan değişiklikle düzenlenmektedir. Böylece 363 üncü maddenin bölüm başlığı "Kanun Yollarına Başvurma ve Son Maddeler" ve konar başlığı "İstinaf yoluna başvurulabilen kararlar ve kötünîyet" olarak değiştirilmiştir. İcra tetkik merciinin İcra ve İflâs Kanununun 85 inci maddesinin uygulama biçimi, icra dairesi tarafından hesaplanan vekâlet ücreti, İcra ve İflâs Kanununun 103 üncü maddesinin uygulama biçimi ve davetiyenin içeriği, yediemin ücreti, yediemin değiştirilmesi, hacizli taşınır malların muhafaza şekli, kıymet takdirine ilişkin şikâyet, ihaleye katılabilmek için teminat yatırılması ve teminatın miktarı, satışın durdurul-

ması, satış ilânının iptali süresi içinde satış istenmemesi nedeniyle satışın düşürülmesi, İcra ve İflâs Kanununun 263 üncü maddesinin uygulanma biçimi, iflâs idaresinin oluşturulması, iflâs idare memurunun ücret ve masrafları hakkındaki hesap pusulası ve İcra ve İflâs Kanununun 36 ncı maddesine göre icranın geri bırakılmasına ilişkin kararlar dışındaki kararlarına karşı, ait olduğu alacak, hak ve malın değer veya miktarının beşyüzmilyon lirayı geçmesi şartıyla kararın tefhim ve tebliğinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurulabileceği hüküm altına alınmıştır.

İcra tetkik merci kararları alcyhine kötüniyetle istinaf yoluna başvurulması halinde, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 422 nci maddesi hükmünün uygulanacağı belirtilmiştir. Ayrıca, istinaf yoluna başvurunun satıştan başka icra işlemlerini durdurmayacağı vurgulanmıştır. İhalenin feshi ve istihkak davalarında bölge adliye mahkemesi hukuk dairelerince verilen ve miktar ve değeri ikimilyar lirayı geçen nihai kararlara karşı temyiz yoluna başvurulması imkânı getirilmiş ve temyiz yoluna başvurmanın usulü ile temyiz edenin Devlet olması hâlinde teminat gösterme zorunluğ u olmadığı hususu düzenlenmiştir.

Diğer yandan, 4301 sayılı Kanunun 7 nci maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde, 30.6.1934 tarihli ve 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesine göre tahsil edilen harçlar, İşyurtları Kurumunun sermaye kaynakları arasında gösterilmiştir. Ancak, 2548 sayılı Kanunun 1 inci maddesi hükmüne göre alınan harçlar tahsilat yapılmı durumda söz konusu olup, takipten vazgeçme hâlinde harç alınmamaktadır. Oysa, 2.7.1964 tarihli ve 492 sayılı Harçlar Kanununun 23 üncü maddesinde, icra takibinden vazgeçilmesi beyanının tutanağa geçirilmesi için tahsil harcının alınacağı öngörülmüştür. 2548 sayılı Kanunun 1 inci maddesinde yapılan değişiklik- le icra takibinden vazgeçilmesi hâlinde de harç alınması öngörülerek 492 sayılı Kanunun 23 üncü maddesi ile paralellik sağlamak suretiyle İşyurtları Kurumunun sermaye kaynaklarının artırılması öngörülmüştür.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1.- İcra ve İflâs Kanununun 1 inci maddesinin ikinci fıkrasında yapılan değişiklikle, icra dairelerinde çalışan kâtiplerin Bakanlıkça atanmaları öngörülmüştür. Bu suretle, İcra müdür ve yardımcılarıyla aynı yöntemle atanan kâtiplerin uzmanlaşmaları ve icra işlemlerinin daha verimli ve düzenli yürütülmesi amaçlanmıştır.

İcra ve İflâs Kanununun 1 inci maddesinin beşinci fıkrasında yapılan değişiklikle, asliye mahkemesinin birden fazla dairesi bulunan yerlerde, bu mahkemelerin her biri "asliye mahkemesinin dairesi" konumunda bulunduğundan, maddede bu konuya açıklık getirilerek, "birden ziyade asliye mahkemesi olan yerlerde" ibaresi yerine "asliye mahkemesinin birden fazla dairesi olan yerlerde" denilmiştir.

Madde 2.- İstinaf yoluna uyum amacıyla maddede gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Madde 3.- İcra ve İflâs Kanununun 11 inci maddesinin birinci cümlesinde yer alan "Tetkik" sözcüğünden sonra diğer maddelerle paralellğin sağlanması amacıyla "mercii" sözcüğü eklenmiştir.

Madde 4.- Maddeyle İcra ve İflâs Kanununun 1 inci maddesinin ikinci fıkrasında yapılan değişikliğe uyum sağlanmıştır.

Madde 5.- Öğreti ve Yargıtay kararlarında "işlemin kamu düzenine aykırı olması" durumu "süresiz şikâyet" sebebi olarak kabul edildiğinden, bu konuda gerekli düzenlemelere yer verilmiştir.

Madde 6.- Şikâyetin tetkik merciiince kabul edilmesi hâlinde, şikâyet olunan muamelenin teknik anlamda bozulması değil iptal edilmesi söz konusu olduğundan maddede gerekli düzeltme yapılmıştır.

Madde 7.- İcra ve İflâs Kanununun 21 ve 57 nci maddelerinde icra tebliğleri düzenlenmiş bulunduğundan 57 nci maddede yer alan hükümler 21 inci maddeye alınmak suretiyle madde yeniden düzenlenmiştir.

Madde 8.- Maddeyle taşınır teslimine dair ilâmların icrasında bölge adliye mahkemesinden de icranın geri bırakılması kararı alınabilmesi olanağı sağlanmıştır.

Madde 9.- Maddeyle bölge adliye mahkemesinden de icranın geri bırakılması kararı alınabilmesi olanağı sağlanmıştır.

Madde 10.- Yapılan değişiklikle istinaf yoluna uyum sağlanmıştır.

Madde 11.- Yapılan değişiklikle istinaf yoluna uyum sağlanmıştır.

Madde 12.- Maddeyle ilâm mahiyetini haiz belgeler arasına istinaf yoluna başvururken alınan kefaletnameler de ilave edilmiştir.

Madde 13.- Yapılan değişiklikle istinaf yoluyla uyum sağlanmıştır.

Madde 14.- Rehin karşılığı yapılan ödünç verme işlerinde yürürlükteki metinde yollama yapılan T.C. Ziraat Bankası ve Türkiye Emlak Kredi Bankası'nın özel kanunları 10.10.1983 tarihli 107 ve 109 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameler ile yürürlükten kaldırılmıştır. 15.11.2000 tarih ve 4603 sayılı T.C. Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi, Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkında Kanunda rehin ve ödünç verme işlerine ilişkin hüküm bulunmamaktadır. Diğer yandan 20.6.2001 tarihli ve 4684 sayılı Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnamelerde Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunun 2 nci maddesi ile 4603 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Ziraat Bankası, Türkiye Halk Bankası Anonim Şirketi ve Türkiye Emlak Bankası Anonim Şirketi Hakkındaki Kanuna eklenen Geçici 3 üncü maddesinin verdiği yetkiye istinaden Bankacılık Düzenleme ve Denetleme Kurumu kararıyla Emlak Bankasının bankacılık faaliyetleri sona erdirildiğinden, maddede bu Kanunlara yapılan yollamalar çıkartılmıştır.

Madde 15.- Yapılan değişiklikle istinaf yoluna uyum sağlanmıştır.

Madde 16.- Maddeyle malûlen emekli olanlara ve bunların dul ve yetimlerine verilen emekli maaşlarının da haczedilemeyeceği esası benimsenmiştir.

Madde 17.- Maddenin beşinci fıkrasında yapılan değişiklikle, takibin devamına dair verilen tetkik mercii kararının kesin olacağı hükmü getirilmiştir. Sekizinci fıkrada ise sadece "takibin ertelenmesine karar verilen durumlarda açılan istihkak davası sırasında 106 nci maddedeki satış isteme müddetlerinin işlemeyeceği" hükmü getirilmiştir. Ayrıca istinaf yoluyla uyum sağlamak amacıyla ondürdüncü fıkraya "istinaf" sözcüğü eklenmiştir.

Madde 18.- Maddeyle istihkak davalarında 97 nci maddeye yollama yapılarak, aynı hükümlerin uygulanması amaçlanmıştır.

Madde 19.- Maddede, satış talebinin geri alınması halinde satış isteme süresinin en fazla ne kadar uzayacağı konusunda uygulamada ortaya çıkan tereddütlerin giderilmesi amacıyla açıklık getirilmiştir.

Madde 20.- Maddeyle istinaf yoluna başvurulduğunda teminat karşılığında satışın durdurulması olanağı sağlanmıştır.

Madde 21.- İstinaf yoluyla uyumu sağlamak amacıyla maddede gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Madde 22.- Maddeyle istinaf yoluna uyum sağlamak amacıyla gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Madde 23.- Maddenin son fıkrasında yapılan değişiklikle istinaf yoluyla uyum sağlanmıştır.

Madde 24.- Maddeyle ilâm niteliğindeki belgeye dayanılarak takip yapılmış olması halinde "doğrudan doğruya iflâs" yoluna gidilebilmesi esası getirilmiştir.

Madde 25.- Maddeyle iflâsın kalkması kararına karşı kanun yollarına başvurma esası getirilerek bunun hangi usullerle yerine getirileceği belirtilmiştir.

Madde 26.- Maddeyle vergi alacaklarının iflâs masasına kayıt ve kabulünde ortaya çıkan sorunların giderilmesi amacıyla yeni düzenlemelere yer verilmiştir.

Madde 27.- Maddeyle istinaf yoluna uyum sağlanmıştır.

Madde 28.- Maddeyle iflâsın kapanması hakkındaki karara karşı kanun yollarına başvurma esası benimsenerek, bunun hangi usullerle yerine getirileceği belirtilmiştir.

Madde 29.- Maddeyle ihtiyati haciz tutanağının tebliğinin 103 üncü maddeye göre yapılması esası benimsenerek İcra ve İflâs Kanununun 262 nci maddesinin ikinci fıkrası 103 üncü madde ile uyumlu hâle getirilmiştir.

Madde 30.- İstinaf yoluyla uyum sağlamak amacıyla maddede düzenleme yapılmıştır.

Madde 31.- Maddeyle alacaklının itirazın kaldırılmasını ve ihtar müddeti içinde paranın ödenmemesi sebebiyle kiralananın tahliyesini isteyebilmesi için altı aylık süre öngörülmüştür.

Madde 32.- Maddeyle borçlunun icra tetkik merciinin tahliye sonucunu doğuran kararları hakkında İcra ve İflâs Kanununun icranın geri bırakılmasına ilişkin 36 nci maddesinden yararlanma olanağı getirilmiştir.

Madde 33.- Maddede, kiralayanın hangi süre içerisinde itirazın kaldırılmasını isteyebileceği belirtilmiştir.

Bu suretle, İcra ve İflâs Kanununun 275 inci maddesi, Tasarıyla kira borcunun ödenmemesi (temerrüt) nedeniyle tahliye takiplerinde tetkik merciinde itirazın kaldırılması süresini düzenleyen İcra ve İflâs Kanununun 269/b maddesiyle uyumlu hale getirilmiştir.

Madde 34.- İstinaf yoluna uyum amacıyla maddede gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Madde 35.- Maddede, kambiyo senetlerine dayanan bir alacağın rehin veya temlik cirosu ile alacaklıya devir ve teslim edilmiş olmasının, alacağın ve alacaklının nisaba dahil edilmesine engel oluşturmayacağı hükme bağlanmıştır.

Madde 36.- Maddede, konkordato hakkında verilen hükme karşı kanun yollarına başvurma şekli düzenlenmiştir.

Madde 37.- İstinaf yoluna uyum amacıyla maddede gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Madde 38.- İstinaf yoluna uyum amacıyla maddede gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Madde 39.- İstinaf yoluna uyum amacıyla maddede gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Madde 40.- İstinaf yoluna uyum amacıyla maddede gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Madde 41.- İstinaf yoluna uyum amacıyla maddede gerekli düzenlemeler yapılmıştır.

Madde 42.- Mahkemelerin yeniden teşkilatlanmasıyla hukuk sistemimize giren istinaf yoluna başvurma usulü İcra ve İflâs Kanununun 363 üncü maddesinde bu maddeyle yapılan değişiklikle düzenlenmektedir. Böylece 362 nci maddeden sonra gelen bölüm başlığı "KANUN YOLLARINA BAŞVURU VE SON MADDELER" ve 363 üncü maddenin kenar başlığı "İstinaf yoluna başvurulabilen kararlar ve kötü niyet" olarak değiştirilmiştir.

Maddenin birinci fıkrasıyla icra tetkik merciinin İcra ve İflâs Kanununun 85 inci maddesinin uygulama biçimi, icra dairesi tarafından hesaplanan vekalet ücreti, İcra ve İflâs Kanununun 103 üncü maddesinin uygulama biçimi ve davetiyenin içeriği, yediemin ücreti, yediemin değiştirilmesi, hacizli taşınır malların muhafaza şekli, kıymet takdirine ilişkin şikâyet, ihaleye katılabilmek için teminat yatırılması ve teminatın miktarı, satışın durdurulması, satış ilânının iptali, süresi içinde satış istenmemesi nedeniyle satışın düşürülmesi, İcra ve İflâs Kanununun 263 üncü maddesinin uygulama biçimi, iflâs idaresinin oluşturulması, iflâs idare memurunun ücret ve masrafları hakkındaki hesap pusulası ve İcra ve İflâs Kanununun 36 nci maddesine göre icranın geri bırakılmasına ilişkin kararlar dışındaki kararlarına karşı, ait olduğu alacak, hak ve malın değer veya miktarının beşyüzmilyon lirayı geçmesi şartıyla, kararın tefhim ve tebliğinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurulabileceği hüküm altına alınmıştır.

Maddenin ikinci fıkrası ile de icra tetkik merci kararları aleyhine kötü niyetle istinaf yoluna başvurulması halinde, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 422 nci maddesi hükmünün uygulanacağı belirtilmiştir.

Maddenin son fıkrasında istinaf yoluna başvurunun satıştan başka icra işlemlerini durdurmayacağı vurgulanmıştır.

Madde 43.- Maddeyle İcra ve İflâs Kanununun 364 üncü maddesi değiştirilmek suretiyle, ihalenin feshi ve istihkak davalarında bölge adliye mahkemesi hukuk dairelerince verilen ve miktar veya değeri ikimilyar lirayı geçen nihai kararlara karşı temyiz yoluna başvurulması imkânı getirilmiş ve temyiz yoluna başvurunun usulü düzenlenmiştir. Temyiz edenin Devlet olması halinde teminat gösterme zorunluluğu olmadığı belirtilmiştir.

Madde 44.- Maddeyle İcra ve İflâs Kanununun 365 inci maddesi başlığıyla birlikte değiştirilerek, istinaf dilekçesinin tetkik mercii hâkimliğince reddi düzenlenmiştir.

Madde 45.- Maddeyle İcra ve İflâs Kanununun 366 nci maddesi başlığıyla birlikte değiştirilerek, bölge adliye mahkemesi ve Yargıtayın inceleme usulü gösterilmiştir.

Madde 46.- İcra ve İflâs Kanununa eklenen Ek 1 inci maddeyle, aynı Kanunun 363 ve 364 üncü maddelerindeki parasal sınırların, paranın satın alma gücünde ve ekonomik koşullarda meydana gelen değişime uyum sağlaması için, 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesinde yer alan yeniden değerlendirme oranında her takvim yılı başından geçerli olmak üzere artırılması ve bu şekilde belirlenen sınırların onmilyon lirayı aşmayan kısımlarının dikkate alınmaması öngörülmüştür. Ayrıca yapılan değişiklikle, 363 ve 364 üncü maddelerdeki her takvim yılı başından geçerli olmak üzere uygulanacak parasal sınırlardaki artışların, artışın yürürlüğe girdiği tarihten önce icra tetkik merciince nihai olarak karara bağlanmış davalar ile bölge adliye mahkemesi kararı üzerine yeniden bakılan davalarda ve Yargıtayın bozma kararı üzerine kararı bozulan mahkemece yeniden bakılan davalarda uygulanmayacağı düzenlenmiştir.

Madde 47.- Bu maddede; İcra ve İflâs Kanununun 21 ve 57 nci maddeleri, "icra tebliğleri" başlığını taşıyan ve içerikleri aynı olan maddeler olduğundan, uygulamadaki tereddütleri gidermek için, daha uygun olan 21 inci maddede birleştirildiğinden 57 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

Madde 48.- İcra takibinden vazgeçilmesi durumunda, 2.7.1964 tarihli ve 492 sayılı Kanunun 23 üncü maddesine göre harç alınmasına karşılık, 30.6.1934 tarihli ve 2548 sayılı Kanun uyarınca harç alınmamaktadır. İşyurtları Kurumunun sermaye kaynaklarının artırılması ve 492 sayılı Kanun ile 2548 sayılı Kanun arasında paralelliğin sağlanması bakımından 2548 sayılı Kanunun 1 inci maddesine fıkra eklenerek buna ilişkin düzenlemeler getirilmiştir.

Madde 49.- Maddeyle İcra ve İflâs Kanununa geçici maddeler eklenmiştir.

Geçici 3 üncü maddeyle, Tasarıyla 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununda geçen "icra reisi", "İcra hâkim yardımcısı" ve "icra hâkimiği" ibareleri kaldırıldığından bunların yerine "icra tetkik mercii hakimi" ibaresi getirilmiştir. Ayrıca maddeyle 22.11.2001 tarihli ve 4721 sayılı Türk Medenî Kanununda yer alan terimlerle uygunluğun sağlanması için "ikametgâh", "menkul" ve "gayrimenkul" terimleri sırasıyla, "yerleşim yeri", "taşınır" ve "taşınmaz" olarak değiştirilmiştir.

Geçici 4 üncü maddeyle, halen görülmekte olan davalar bakımından İcra ve İflâs Kanununun 364 üncü maddesindeki temyize ilişkin parasal sınırın Kanunun yürürlüğe girmesinden sonra açılacak davalarda uygulanması öngörülmüştür.

Geçici 5 inci maddeyle, bölge adliye mahkemelerinin Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazetede ilan edilecek göreve başlama tarihinde;

Yargıtayda bulunan davalar hakkında ne gibi işlemler yapılacağı belirtilmiştir. Maddeyle ayrıca, Yargıtay icra ve iflâs dairesi ile hukuk ve ceza genel kurulları tarafından karara bağlanmış dava dosyaları bakımından istinaf yolunun uygulanmayacağı belirtilmiş ve bu dava dosyaları hakkında mahkemelerin ısrar veya yeniden hüküm kurmak suretiyle verdikleri kararlar hakkında İcra ve İflâs Kanununun bu Kanunla yapılan değişiklikten önceki temyize ilişkin hükümleri uyarınca yalnız temyiz yoluna başvurulabileceği hükme bağlanmıştır.

Geçici 6 ncı maddeyle, bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihine kadar, İcra ve İflâs Kanununun temyize ilişkin yürürlükteki hükümlerinin uygulanacağı belirtilmiştir.

Madde 50.- Yürürlükle ilgilidir.

Madde 51.- Yürütmeyle ilgilidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No. : 1/541

Karar No.: 69

21.2.2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığınızca 23.3.2003 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza, tali komisyon olarak Plan ve Bütçe Komisyonuna havale edilmiş olan "İcra ve İflâs Kanunu ile Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı", Adalet Bakanı Sayın Cemil Çiçek ile Adalet Bakanlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla, Komisyonumuzun 9.2.2005 tarihli 12 nci toplantısında incelenip görüşülmüş, geneli üzerindeki görüşmeleri tamamlanarak maddelerine geçilmesi kabul edilmiş, ancak maddelerinin ayrıntılı bir biçimde incelenerek gerekli değişiklik ve düzenlemelerin yapılması amacıyla maddeler üzerinde verilen önergelerle birlikte Tasarı, üç kişilik bir alt komisyona havale edilmiştir.

Tasarı, Komisyonumuzun 17.2.2005 tarihli 13 üncü toplantısında Adalet Bakanlığı temsilcilerinin ve alt komisyonun ilgili bakanlık temsilcilerinin katılmalarıyla yaptığı toplantı sonunda Komisyonumuza sunduğu rapor ve metin esas alınarak incelenip görüşülmüştür.

İcra ve İflâs Kanunu ile Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısının ilk hazırlanma amacı, değişen ve gelişen sosyo-ekonomik koşullar ve karşılaştırmalı hukuktaki gelişmeler de göz önünde bulundurulmak suretiyle, 9.6.1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununda uygulamadan kaynaklanan aksaklıkların giderilmesi, bu alandaki işlemlere etkinlik ve hız kazandırılması, istinaf yoluna ilişkin usul hükümlerinin düzenlenmesi şeklinde özetlenebilir. Tasarırı hazırlamak üzere kurulan Komisyon çalışmalarına 3.3.2000 tarihinde başlamış ve Komisyonca hazırlanan Tasarı, 26.11.2002 tarihinde Başbakanlığa sevk edilmiştir. Ardından 14.3.2003 tarihinde ise Başbakanlık tarafından Türkiye Büyük Millet Meclisine kanunlaşması amacıyla sunulmuştur.

Bilindiği üzere, Tasarının Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilmesinden sonraki tarihlerde İcra ve İflâs Kanununda iki ayrı değişiklik yapılmıştır. Bunlardan birincisi, 17.7.2003 tarihli ve 4949 sayılı İcra ve İflâs Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanundur. 107 maddeden oluşan bu Kanun ile İcra ve İflâs Kanununda kapsamlı bir değişiklik yapılmıştır. Diğeri 12.2.2004 tarihli ve 5092 sayılı İcra ve İflâs Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanundur. Bu Kanunla, İcra ve İflâs Kanununda bazı değişiklikler yapılmış ve bazı yeni kurumlar kabul edilmiştir.

Tasarının Başbakanlık'a sevk edildiği 26.11.2002 tarihinden sonra uzun bir süre kanunlaşmamış olması nedeniyle bu tarihten sonra İcra ve İflâs Kanununda yapılan değişikliklerle Tasarıdaki bazı hükümler, İcra ve İflâs Kanununa girmiş, Tasarıdaki hükümlerden bazılarının hiçbir anlamı kalmamış ve Tasarıdaki hükümlerden bazılarının ise İcra ve İflâs Kanununun bütünlüğü içerisinde yeniden değerlendirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır.

Ayrıca, 26.9.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanun 1.4.2005 tarihinde yürürlüğe gireceğinden, Tasarıdaki istinafa ilişkin hükümlerin bu tarihe kadar kanunlaşması zarureti de

bulunmaktadır. Bu nedenle Tasarıda yer alan istinaf yolu dışındaki hükümlerin, ileride İcra ve İflâs Kanununun tamamının değerlendirileceği daha kapsamlı bir çalışma sırasında ele alınmasının daha uygun olacağı düşünülmektedir. Bu aşamada; Tasarı ile sadece istinaf yoluna ilişkin hükümlerin düzenlenmesi uygun görülmüştür.

Bu görüş doğrultusunda, maddeler üzerindeki kabul, ilave ve değişiklikler sırasıyla aşağıda açıklanmıştır.

30.6.1934 tarihli ve 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkûmlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunda değişiklik yapan Tasarının 48 inci maddesi metinden çıkarıldığı için Tasarının adı "İcra ve İflâs Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" şeklinde değiştirilmiştir.

Tasarı, 17.7.2003 tarihli ve 4949 sayılı İcra ve İflâs Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun ve 12.2.2004 tarihli ve 5092 sayılı İcra ve İflâs Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunundan önce Türkiye Büyük Millet Meclisine gönderilmiş olduğundan Tasarıdaki değişikliklerin İcra ve İflâs Kanununun bütünlüğü içerisinde yeniden değerlendirilmesi ihtiyacı ortaya çıkmıştır. Bu nedenle Tasarının istinaf yolu dışındaki hükümleri içeren maddeleri, metninden çıkarılmıştır.

Tasarının çerçeve 1 inci maddesi metinden çıkarılmıştır.

Tasarının çerçeve 2 nci maddesinde, 17.7.2003 tarihli ve 4949 sayılı İcra ve İflâs Kanununda Değişiklik Yapılmasına Dair Kanunla getirilen Geçici 6 ncı maddeye uyum sağlamak amacıyla değişiklik yapılmış ve çerçeve 1 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 3, 4, 5, 6 ve 7 nci maddeleri metinden çıkarılmıştır.

Tasarının çerçeve 8 inci maddesinde, 4949 sayılı Kanunla getirilen Geçici 6 ncı maddeye uyum sağlamak amacıyla değişiklik yapılmış ve çerçeve 2 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 9 uncu maddesi çerçeve 3 üncü madde olarak aynen, çerçeve 10 uncu maddesi redaksiyon yapılarak çerçeve 4 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 11 inci maddesinde, 4949 sayılı Kanunla getirilen Geçici 6 ncı maddeye uyum sağlamak ve beşinci fıkrada bölge adliye mahkemesince başvurunun haklı görülmesi hâlinde teminatın geri verilip verilmeyeceği hakkındaki kararın nihaî kararı beklemeden verilebilmesi konusundaki tereddütleri gidermek amacıyla değişiklik yapılmış ve çerçeve 5 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 12 nci maddesi çerçeve 6 ncı madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 13 üncü maddesinde, bir ilâm hükmü icra edildikten sonra bölge adliye mahkemesince verilebilecek kararlar konusundaki tereddütleri gidermek amacıyla değişiklik yapılmış ve çerçeve 7 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 14 üncü maddesi metinden çıkarılmıştır.

Tasarının çerçeve 15 inci maddesi çerçeve 8 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 16 ncı maddesi metinden çıkarılmıştır.

Tasarının çerçeve 17 nci maddesiyle değiştirilen İcra ve İflâs Kanununun 97 nci maddesinin sekizinci fıkrasıyla ilgili değişiklik istinafla ilgili olmadığından metinden çıkarılarak iki fıkra halinde düzenlenmiş ve çerçeve 9 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 18 ve 19 uncu maddeleri metinden çıkarılmıştır.

Tasarının çerçeve 20 nci maddesi, 4949 sayılı Kanunla getirilen Geçici 6 ncı maddeye uyum sağlamak amacıyla değiştirilmiş ve çerçeve 10 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 21 inci maddesi çerçeve 11 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 22 nci maddesiyle değiştirilen İcra ve İflâs Kanununun 164 üncü maddesinin son fıkrasında, iflâs kararının bölge adliye mahkemesince kaldırılacağı konusuna açıklık getirilmiş ve çerçeve 12 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 23 üncü maddesi çerçeve 13 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 24 üncü maddesi metinden çıkarılmıştır.

Tasarının çerçeve 25 inci maddesinde değiştirilen maddenin kenar başlığına uymayan ve tereddütlere neden olan "kılması" ibareleri "kaldırılması" şeklinde değiştirilmiş ve çerçeve 14 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 26 ncı maddesi metinden çıkarılmıştır.

İcra tetkik merciinin şikayet üzerine verdiği kararlara karşı istinaf yolunun açılması daha uygun görülerek 363 üncü maddede bu amaçla bir değişiklik yapıldığından Tasarının 227 nci maddesinin ikinci fıkrasında değişiklik öngören çerçeve 27 nci maddesi metinden çıkarılmıştır.

Tasarının çerçeve 28 inci maddesi çerçeve 15 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

İcra ve İflâs Kanununun 258 inci maddesinin üçüncü fıkrasında, "kanun yoluna başvuru" şeklinde genel bir ifade kullanılmıştır. Bunun doktrinde bölge adliye mahkemelerinin kuruluşu ile birlikte istinaf olarak anlaşılması gerektiği kabul edilmektedir. Ayrıca, para alacakları için geçici hukuki koruma olan ihtiyati haczin, temyiz incelemesine tâbi kılması da niteliğine aykırı olduğu gibi, mümkün olduğunca kısa sürede bu incelemenin yapılıp karara bağlanması yönünden de, temyiz yerine istinaf yoluna başvurulması zorunludur. Bu şekilde istinaf yolunun amacına uygun davranılmış, istinaf yoluna da uyum sağlanmış olacaktır. Bölge adliye mahkemesinin bu konudaki incelemeyi öncelikle yapması ve kesin bir şekilde karara bağlaması ise, ihtiyati haczin özelliğinden kaynaklanmaktadır. İhtiyati haczin mümkün olduğunca kısa sürede karara bağlanması geçici hukuki koruma olmasının bir gereği ve sonucudur. Bunun dışında geçici hukuki koruma niteliğinde olan ihtiyati haciz hakkında verilecek kararın istinaf yolu ile sonuçlandırılması ve temyiz yoluna başvuru imkanının kapatılması da bu özelliğinin bir sonucudur. Zira, davanın esası hakkında istinaftan sonra temyiz yoluna başvurma imkanı genel hükümler çerçevesinde zaten vardır; geçici hukuki koruma olan ihtiyati haciz hakkındaki karar için, temyiz yolunun tanınmaması bu yönüyle de bir hak kaybına sebep olmayacaktır. Bu görüş doğrultusunda Tasarıya yeni çerçeve 16 ncı madde ilave edilmiştir.

Tasarının çerçeve 29 uncu maddesi metinden çıkarılmıştır.

Tasarının çerçeve 30 uncu maddesinde, çerçeve 16 ncı maddeye uygun olarak değişiklik yapılmış ve çerçeve 17 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 31, 32, 33, 34 ve 35 inci maddeleri metinden çıkarılmıştır.

Tasarının çerçeve 36 ncı maddesi çerçeve 18 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 37 nci maddesiyle değiştirilen İcra ve İflâs Kanununun 307 nci maddesinin ikinci fıkrasında bölge adliye mahkemesi kararma karşı temyiz yoluna başvurulup, başvurulamayacağı konusundaki tereddütleri gidermek amacıyla bir cümle ilave edilmiş ve çerçeve 19 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 38 inci maddesinde, 4949 sayılı Kanunla getirilen Geçici 6 ncı maddeye uyum sağlamak amacıyla değişiklik yapılmış ve çerçeve 20 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 39 uncu maddesinde yer alan "üçüncü cümlesinde" ibaresi "ikinci cümlesinde" olarak düzeltilmiş ve çerçeve 21 inci madde olarak, çerçeve 40 ncı maddesi çerçeve 22 nci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 41 inci maddesinde, 4949 sayılı Kanunla getirilen Geçici 6 ncı maddeye uyum sağlamak amacıyla değişiklik yapılmış ve çerçeve 23 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 42 nci maddesinde, maddenin kenar başlığını Kanunun 364 üncü maddesiyle paralel hale getirmek, icra mahkemesinin iflâs idaresinin işlemleri hakkında şikayet üzerine verdiği kararlara istinaf yolunu açmak ve 4949 sayılı Kanunla getirilen Geçici 6 ncı maddeye uyum sağlamak amacıyla değişiklik yapılmış ve çerçeve 24 üncü madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 43 üncü maddesiyle değiştirilen İcra ve İflâs Kanununun 364 üncü maddesinde yapılan değişiklikle, Yargıtay'ın iş yükü de düşünülerek temyiz yoluna başvurulabilmesi için gerekli parasal sınır onbin liraya çıkarılmış, uygulanmakta olan İcra ve İflâs Kanununun 364 üncü maddesinde yer alan temyizcin satıştan başka icra işlemlerini durdurmayacağına ilişkin hükme uygun olarak temyiz ve istinafta icranın durdurulması bakımından paralellik sağlanmıştır. Ayrıca temyiz yoluna başvurmada aranan % 15 'lik teminat hak arama özgürlüğüne müdahale olarak görülüp, tasarı metninden çıkarılmış, başlığı ile birlikte yeniden düzenlenmiş ve çerçeve 25 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 44 üncü maddesiyle değiştirilen İcra ve İflâs Kanununun 365 inci maddesinin birinci fıkrasında 4949 sayılı Kanunla getirilen Geçici 6 ncı maddeye uyum sağlamak amacıyla değişiklik yapılmış ve çerçeve 26 ncı madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 45 inci maddesinde karar düzeltme yolunu kapatmak ve "ısrar" ibaresi yerine "direnme" ibaresini getirmek amacıyla değişiklik yapılmış ve çerçeve 27 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 46 ncı maddesi, 4949 sayılı Kanunla bu değişiklik Ek Madde 1 olarak İcra ve İflâs Kanununa girdiğinden metinden çıkarılmıştır.

Tasarının çerçeve 47 nci maddesi, Tasarıdan istinaf yolu dışındaki hükümlerin çıkartılması uygun görüldüğünden İcra ve İflâs Kanununun 57 ncı maddesini yürürlükten kaldıran hüküm metninden çıkarılmış, yerine Kanunun 363 üncü maddesinde yapılan değişikliğe uyum sağlamak amacıyla İcra ve İflâs Kanununun 227 ncı maddesinin ikinci fıkrasını yürürlükten kaldıran madde, çerçeve 28 inci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının çerçeve 48 inci maddesi, 14.7.2004 tarihli ve 5217 sayılı Özel Gelir ve Özel Ödeneklerin Düzenlenmesi ile Bazı Kanun ve Kanun Hükmünde Kararnemelerde Değişiklik Yapılması Hakkında Kanunun 14 üncü maddesinde bu konu hakkında düzenleme yapıldığından metinden çıkarılmıştır.

Tasarının çerçeve 49 uncu maddesiyle, İcra ve İflâs Kanununa Geçici 3, 4, 5 ve 6 ncı maddelerin eklenmesi öngörülmektedir. Geçici Madde 3 ile yapılması öngörülen değişiklik 4949 sayılı Kanun ile İcra ve İflâs Kanununa Geçici 3 üncü madde olarak girmiş olduğundan; aynı Kanunla Geçici Madde 6'ya kadar yeni geçici maddeler eklenmesi nedeniyle Tasarıdaki geçici maddenin numaralarının buna göre teselsül ettirilmesi gerektiğinden, Geçici 4, 5 ve 6 ncı maddelerle düzenlenen değişiklikler tek bir madde şeklinde Geçici 7 nci madde olarak düzenlenmiş ve çerçeve 29 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının yürürlüğe ilişkin 50 nci maddesi, 26.9.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun yürürlük maddesi ile uyum sağlamak amacıyla yürürlük tarihi "1 Nisan 2005" olarak düzenlenmiş ve 30 uncu madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının yürütmeye ilişkin 51 inci maddesi 31 inci madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Köksal Taptan</i>	<i>Recep Özel</i>	<i>Ramazan Can</i>
Zonguldak	Isparta	Kırıkkale
Kâtip	Üye	Üye
<i>Hasan Kara</i>	<i>Fehmi Hüsrev Kutlu</i>	<i>Halil Ünlütepe</i>
Kilis	Adıyaman	Afyonkarahisar
	(Toplantıya katılmadı)	
Üye	Üye	Üye
<i>Halil Özyolcu</i>	<i>Haluk İpek</i>	<i>Feridun Fikret Baloğlu</i>
Ağrı	Ankara	Antalya
		(Toplantıya katılmadı)
Üye	Üye	Üye
<i>Yüksel Çorbacıoğlu</i>	<i>Orhan Yıldız</i>	<i>Mehmet Küçükaşık</i>
Artvin	Artvin	Bursa
		(İmzada bulunamadı)
Üye	Üye	Üye
<i>Feridun Ayvazoğlu</i>	<i>Muzaffer Külcü</i>	<i>Mahmut Durdur</i>
Çorum	Çorum	Gaziantep
(Toplantıya katılmadı)		
Üye	Üye	Üye
<i>Nimet Çubukçu</i>	<i>Mehmet Yılmazcan</i>	<i>Hakkı Köylü</i>
İstanbul	Kahramanmaraş	Kastamonu
	(Toplantıya katılmadı)	
Üye	Üye	Üye
<i>Muharrem Kılıç</i>	<i>Orhan Eraslan</i>	<i>Enver Yılmaz</i>
Malatya	Niğde	Ordu
(Toplantıya katılmadı)	(Toplantıya katılmadı)	
Üye	Üye	Üye
<i>Mehmet Nuri Saygun</i>	<i>Ahmet Çağlayan</i>	<i>Bekir Bozdağ</i>
Tekirdağ	Uşak	Yozgat
(Toplantıya katılmadı)		

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

İCRA VE İFLÂS KANUNU İLE CEZA EVLERİYLE MAHKEME BİNALARI İNŞASI KARŞILIĞI OLARAK ALINACAK HARÇLAR VE MAHKÜMLARA ÖDETİRİLECEK YİYECEK BEDELLERİ HAKKINDA KANUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TASARISI

MADDE 1.- 9.6.1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun 1 inci maddesinin ikinci ve beşinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Her icra dairesinde Adalet Bakanlığınca atanacak bir icra müdürü ile yeteri kadar yardımcı, kâtip, mahallince atanacak mübaşir ve müstahdemler bulunur."

"Asliye mahkemesinin birden fazla dairesi olan yerlerde Adalet Bakanlığı icra dairelerini bir arada bulundurmaya ve aynı tetkik merciine bağlamaya yetkilidir."

MADDE 2.- İcra ve İflâs Kanununun 10/a maddesi kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İcra tetkik mercii hâkiminin reddi

Madde 10/a. - İcra tetkik mercii hâkimi reddedildiği takdirde Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunundaki hükümler uygulanır. Ret talebinde bulunan, dilekçesinde ret sebeplerini delilleri ile birlikte bildirmek zorundadır.

Ret talebinin reddi hakkındaki karara karşı istinaf yoluna başvurulması, hâkimin işe bakıp karar vermesine engel değildir. Ret talebinin reddi hakkındaki kararın kaldırılması hâlinde reddedilen hâkimin verdiği karar yerine getirilmez. Bu durumda dosya, bölge adliye mahkemesince icra tetkik mercii başka bir dairesine, o yerde icra tetkik mercii başka bir dairesi yoksa en yakın icra tetkik mercii hâkimliğine gönderilir. 40 ıncı madde hükümleri kıyas yoluyla uygulanır."

MADDE 3.- İcra ve İflâs Kanununun 11 inci maddesinin birinci cümlesinde yer alan "tet-

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

İCRA VE İFLÂS KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1.- 9.6.1932 tarihli ve 2004 sayılı İcra ve İflâs Kanununun 10/a maddesi kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İcra mahkemesi hâkiminin reddi

Madde 10/a.- İcra mahkemesi hâkimi reddedildiği takdirde Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunundaki hükümler uygulanır. Ret talebinde bulunan, dilekçesinde ret sebeplerini delilleri ile birlikte bildirmek zorundadır.

Ret talebinin reddi hakkındaki karara karşı istinaf yoluna başvurulması, hâkimin işe bakıp karar vermesine engel değildir. Ret talebinin reddi hakkındaki kararın kaldırılması hâlinde reddedilen hâkimin verdiği karar yerine getirilmez. Bu durumda dosya, bölge adliye mahkemesince icra mahkemesinin başka bir dairesine, o yerde icra mahkemesinin başka bir dairesi yoksa en yakın icra mahkemesine gönderilir. 40 ıncı madde hükümleri kıyas yoluyla uygulanır."

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

kik" sözcüğünden sonra gelmek üzere "mercii" sözcüğü eklenmiştir.

MADDE 4.- İcra ve İflâs Kanununun 13 üncü maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İcra ve iflâs müdür ve yardımcıları ile kâtiplerin disiplin cezasını gerektiren fiil ve hâllerinden dolayı, haklarında Devlet Memurları Kanununun disiplin cezalarına ilişkin hükümleri uygulanır."

MADDE 5.- İcra ve İflâs Kanununun 16 ncı maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bir hakkın yerine getirilmemesinden veya sebepsiz sürüncemede bırakılmasından yahut işlemin kamu düzenine aykırı olmasından dolayı her zaman şikâyet olunabilir."

MADDE 6.- İcra ve İflâs Kanununun 17 nci maddesinin birinci fıkrası şekilde değiştirilmiştir.

"Şikâyet tetkik mercince kabul edilirse şikâyet olunan muamele iptal edilir veya düzeltilir."

MADDE 7.- İcra ve İflâs Kanununun 21 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve maddeye üçüncü fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkralar eklenmiştir.

"İcraya ait tebliğler, yazı ile ve Tebligat Kanunu hükümlerine göre yapılır. Bu tebliğler makbuz karşılığında doğrudan doğruya tevdi suretiyle de yapılabilir."

"Borçlu, kendilerine kanun gereğince temsilci tâyin olunması gereken şahıslardan ise icra müdürü kısa bir zamanda temsilci tâyin edilmesini ait olduğu makamdan ister.

Tebliğ, Türk Medenî Kanununun 453 üncü maddesine göre izin verilenlerin meslek veya sanatına ilişkin işlemlerden doğmuş bir borca ait ise kendilerine yapılır."

MADDE 8.- İcra ve İflâs Kanununun 24 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "tetkik mercii"nden" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya istinaf" ibaresi eklenmiştir.

MADDE 2.- İcra ve İflâs Kanununun 24 üncü maddesinin ikinci fıkrasında yer alan "icra mahkemesinden" ibaresinden sonra gelmek üzere "veya istinaf" ibaresi eklenmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 9.- İcra ve İflâs Kanununun 32 nci maddesinin ikinci cümlesinde yer alan "temyiz yahut" ibaresi "istinaf veya temyiz yahut" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 10.- İcra ve İflâs Kanununun 33 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "temyiz süresi" ibaresi "istinaf veya temyiz yoluna başvuru süresi", "temyiz yoluna gidebilir." ibaresi "istinaf veya temyiz yoluna başvurabilir." şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 11.- İcra ve İflâs Kanununun 36 ncı maddesi kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İcranın geri bırakılması için verilecek süre

Madde 36.- İläma karşı istinaf veya temyiz yoluna başvuran borçlu hükmolunan para veya eşyanın resmî bir mercie depo edildiğini ispat eder yahut hükmolunan para veya eşya kıymetinde merci tarafından kabul edilecek taşınır rehni veya esham veya tahvilât veya taşınmaz rehni veya muteber banka kefaleti gösterirse veya borçlunun hükmolunan para ve eşyayı karşılayacak malı mahcuz ise icranın geri bırakılması için bölge adliye mahkemesi veya Yargıtaydan karar alınmak üzere icra müdürü tarafından kendisine uygun bir süre verilir. Bu süre ancak zorunluk hâlinde uzatılabilir.

Borçlu, Devlet veya adli yardımdan yararlanan bir kimse ise teminat gösterme zorunluluğu yoktur.

Ücreti ilgililer tarafından verilirse bölge adliye mahkemesi veya Yargıtayca icranın geri bırakılması hakkındaki karar icra dairesine en uygun vasıtalarla bildirilir.

Nafaka hükümlerinde böyle bir süre verilemez.

Bölge adliye mahkemesince başvurunun haklı görülmesi hâlinde teminatın geri verilip verilmeyeceği de kararda belirtilir. Yargıtayca hükmün bozulması hâlinde borçlunun başvurusu üzerine, bozmanın mahiyetine göre teminatın geri verilip verilmeyeceğine mahkemece kesin olarak karar verilir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3.- İcra ve İflâs Kanununun 32 nci maddesinin ikinci cümlesinde yer alan "temyiz yahut" ibaresi "istinaf veya temyiz yahut" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 4.- İcra ve İflâs Kanununun 33 üncü maddesinin üçüncü fıkrasında yer alan "temyiz süresi" ibareleri "istinaf veya temyiz yoluna başvuru süresi", "temyiz yoluna gidebilir." ibaresi "istinaf veya temyiz yoluna başvurabilir." şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 5.- İcra ve İflâs Kanununun 36 ncı maddesi kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İcranın geri bırakılması için verilecek süre

Madde 36.- İläma karşı istinaf veya temyiz yoluna başvuran borçlu hükmolunan para veya eşyanın resmî bir mercie depo edildiğini ispat eder yahut hükmolunan para veya eşya kıymetinde icra mahkemesi tarafından kabul edilecek taşınır rehni veya esham veya tahvilât veya taşınmaz rehni veya muteber banka kefaleti gösterirse veya borçlunun hükmolunan para ve eşyayı karşılayacak malı mahcuz ise icranın geri bırakılması için bölge adliye mahkemesi veya Yargıtaydan karar alınmak üzere icra müdürü tarafından kendisine uygun bir süre verilir. Bu süre ancak zorunluk hâlinde uzatılabilir.

Borçlu, Devlet veya adli yardımdan yararlanan bir kimse ise teminat gösterme zorunluluğu yoktur.

Ücreti ilgililer tarafından verilirse bölge adliye mahkemesi veya Yargıtayca icranın geri bırakılması hakkındaki karar icra dairesine en uygun vasıtalarla bildirilir.

Nafaka hükümlerinde böyle bir süre verilemez.

Bölge adliye mahkemesince başvurunun haklı görülmesi hâlinde teminatın geri verilip verilmeyeceğine karar verilir. Yargıtayca hükmün bozulması hâlinde borçlunun başvurusu üzerine, bozmanın mahiyetine göre teminatın geri verilip verilmeyeceğine mahkemece kesin olarak karar verilir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Bölge adliye mahkemesince başvurunun esastan reddine karar verilmesi veya Yargıtayca hükmün onanması halinde alacaklının istemi üzerine başkaca işleme gerek kalmaksızın teminata konu olan para alacaklıya ödenir. Mal ve haklar ise, malın türüne göre icra dairesince paraya çevrilir. İlâm alacaklısının teminat üzerinde rüçhan hakkı vardır."

MADDE 12.- İcra ve İflâs Kanununun 38 inci maddesinde yer alan "noter senetleri ve" ibaresi "noter senetleri, istinaf ve" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 13.- İcra ve İflâs Kanununun 40 ıncı maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bir ilâmın bölge adliye mahkemesince kaldırılması veya temyizen bozulması icra muamelelerini olduğu yerde durdurur.

Bir ilâm hükmü icra edildikten sonra bölge adliye mahkemesince kaldırılıp veya Yargıtayca bozulup da aleyhine icra takibi yapılmış olan kimsenin hiç veya o kadar borcu olmadığı kesin bir ilâmla tahakkuk ederse, ayrıca hükme hacet kalmaksızın icra tamamen veya kısmen eski hâline iade olunur."

MADDE 14.- İcra ve İflâs Kanununun 49 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Rehin karşılığı yapılan ödünç verme işlerinde Türk Medenî Kanunu ile özel kanunlardaki paraya çevirmeye dair hükümler saklıdır."

MADDE 15.- İcra ve İflâs Kanununun 69 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "kararı temyiz eden" ibaresi "karara karşı istinaf yoluna başvuran" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 16.- İcra ve İflâs Kanununun 82 nci maddesinin birinci fıkrasının (9) numaralı bendinin birinci paragrafı aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Malûlen emekli olanlar ile bunların dul ve yetimlerine verilen emekli maaşları ve tazminatlar ile ordu, zabıta ve diğer kamu hizmetlerinden

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Bölge adliye mahkemesince başvurunun esastan reddine karar verilmesi veya Yargıtayca hükmün onanması hâlinde alacaklının istemi üzerine başkaca işleme gerek kalmaksızın teminata konu olan para alacaklıya ödenir. Mal ve haklar ise, malın türüne göre icra dairesince paraya çevrilir. İlâm alacaklısının teminat üzerinde rüçhan hakkı vardır."

MADDE 6.- İcra ve İflâs Kanununun 38 inci maddesinde yer alan "noter senetleri ve" ibaresi "noter senetleri, istinaf ve" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 7.- İcra ve İflâs Kanununun 40 ıncı maddesinin birinci ve ikinci fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bir ilâmın bölge adliye mahkemesince kaldırılması veya temyizen bozulması icra muamelelerini olduğu yerde durdurur.

Bir ilâm hükmü icra edildikten sonra bölge adliye mahkemesince kaldırılır veya yeniden esas hakkında karar verilir ya da Yargıtayca bozulup da aleyhine icra takibi yapılmış olan kimsenin hiç veya o kadar borcu olmadığı kesin bir ilâmla tahakkuk ederse, ayrıca hükme hacet kalmaksızın icra tamamen veya kısmen eski hâline iade olunur."

MADDE 8.- İcra ve İflâs Kanununun 69 uncu maddesinin dördüncü fıkrasında yer alan "kararı temyiz eden" ibaresi "karara karşı istinaf yoluna başvuran" şeklinde değiştirilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

birinin ifası nedeniyle ölenlerin ailelerine bağlanan maaşlar ve ordunun hava ve denizaltı mensuplarına verilen uçuş, atlayış ve dalış tazminat ve ikramiyeleri,"

MADDE 17.- İcra ve İflâs Kanununun 97 nci maddesinin beşinci, sekizinci ve ondördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Takibin devamına dair verilen merci kararı kesindir."

"Takibin ertelenmesine karar verilen durumlarda açılan istihkak davası sırasında, 106 ncı maddedeki müddetler işlemez,"

"Davanın reddi hakkındaki karara karşı istinaf veya temyiz yoluna başvuran istihkak davacısı icra dairesinden 36 ncı maddeye göre mühlet isteyebilir."

MADDE 18.- İcra ve İflâs Kanununun 99 uncu maddesinin sonuna aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Dava ikame edilirse, tetkik mercii davayı niteliğine uyduğu ölçüde 97 ncı maddeye göre çözer."

MADDE 19.- İcra ve İflâs Kanununun 110 uncu maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bir malın satılması kanunî müddet içinde istenmez veya talep geri alınıp da kalan müddet içinde yenilenmezse o mal üzerindeki haciz kalır."

MADDE 20.- İcra ve İflâs Kanununun 149/a maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Tetkik merciiinin geri bırakılma isteminin reddine ilişkin kararına karşı istinaf yoluna başvuran borçlu veya üçüncü şahıs, takip konusu alacağın yüzde onbeşi nispetinde teminat yatırmadığı takdirde satış durmaz. Bölge adliye mahkemesince talebin reddi halinde bu teminat, ayrıca hükme hacet kalmaksızın alacaklıya tazminat olarak ödenir."

MADDE 21.- İcra ve İflâs Kanununun 150/a maddesinin (2) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

MADDE 9.- İcra ve İflâs Kanununun 97 nci maddesinin beşinci ve ondördüncü fıkraları aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Takibin devamına dair verilen icra mahkemesi kararı kesindir."

"Davanın reddi hakkındaki karara karşı istinaf veya temyiz yoluna başvuran istihkak davacısı icra dairesinden 36 ncı maddeye göre mühlet isteyebilir."

MADDE 10.- İcra ve İflâs Kanununun 149/a maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İcra mahkemesinin geri bırakılma isteminin reddine ilişkin kararına karşı istinaf yoluna başvuran borçlu veya üçüncü şahıs, takip konusu alacağın yüzde onbeşi nispetinde teminat yatırmadığı takdirde satış durmaz. Bölge adliye mahkemesince talebin reddi hâlinde bu teminat, ayrıca hükme hacet kalmaksızın alacaklıya tazminat olarak ödenir."

MADDE 11.- İcra ve İflâs Kanununun 150/a maddesinin (2) numaralı bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

"2. İtirazın kaldırılması kararına karşı istinaf yoluna başvurulması halinde 149/a maddesinin ikinci fıkrası hükmü kıyas yoluyla uygulanır."

MADDE 22.- İcra ve İflâs Kanununun 164 üncü maddesi kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kanun yollarına başvurma

Madde 164.- Ticaret mahkemesince verilen nihai kararlar, 160 ıncı maddenin son fıkrasına göre alınan masraftan karşılanmak suretiyle mahkemece re'sen taraflara tebliğ olunur.

Bu kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı da tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır.

İflâs kararına karşı kanun yoluna başvurulması, iflâsın ilânına ve masanın teşkiline mâni değildir. Yalnız ikinci alacaklılar toplantısı, iflâs kararı kesinleşmedikçe yapılamaz.

İflâs kararı kaldırılırsa, borçlunun malları üzerindeki tedbirler devam eder. Şu kadar ki, ticaret mahkemesi davanın seyrine göre bu tedbirleri değiştirmeye veya kaldırmaya yetkilidir."

MADDE 23.- İcra ve İflâs Kanununun 169/a maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İtirazın reddi kararına karşı istinaf yoluna başvurulması, hiçbir icra muamelesini durdurmaz. Şu kadar ki, borçlu 33 üncü maddenin üçüncü fıkrasına göre teminat gösterirse icra durur."

MADDE 24.- İcra ve İflâs Kanununun 177 nci maddesinin birinci fıkrasının (4) numaralı bendi aşağıdaki şekilde yeniden düzenlenmiştir.

"4- İläma veya ilâm niteliğindeki belgeye dayanan alacak icra emriyle istenildiği hâlde ödenmemişse.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

"2. İtirazın kaldırılması kararına karşı istinaf yoluna başvurulması hâlinde 149/a maddesinin ikinci fıkrası hükmü kıyas yoluyla uygulanır."

MADDE 12.- İcra ve İflâs Kanununun 164 üncü maddesi kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kanun yollarına başvurma

Madde 164.- Ticaret mahkemesince verilen nihai kararlar, 160 ıncı maddenin son fıkrasına göre alınan masraftan karşılanmak suretiyle mahkemece re'sen taraflara tebliğ olunur.

Bu kararlara karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı da tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır.

İflâs kararına karşı kanun yoluna başvurulması, iflâsın ilânına ve masanın teşkiline mâni değildir. Yalnız ikinci alacaklılar toplantısı, iflâs kararı kesinleşmedikçe yapılamaz.

Bölge adliye mahkemesince iflâs kararı kaldırılırsa, borçlunun malları üzerindeki tedbirler devam eder. Şu kadar ki, ticaret mahkemesi davanın seyrine göre bu tedbirleri değiştirmeye veya kaldırmaya yetkilidir."

MADDE 13.- İcra ve İflâs Kanununun 169/a maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İtirazın reddi kararına karşı istinaf yoluna başvurulması, hiçbir icra muamelesini durdurmaz. Şu kadar ki, borçlu 33 üncü maddenin üçüncü fıkrasına göre teminat gösterirse icra durur."

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Yukarıda belirtilen hâllerde Türkiye'de bir yerleşim yeri veya temsilcisi bulunan borçlu dinlenmek için kısa bir müddette mahkemeye çağrılır."

MADDE 25.- İcra ve İflâs Kanununun 182 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İflâsın kalkmasına, alacak hakkındaki taleplerin kaydı için muayyen müddetin bitmesinden iflâsın kapanmasına kadar karar verilir. İflâsın kalkması hakkında verilen hükme karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi, kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır."

MADDE 26.- İcra ve İflâs Kanununa 205 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki 205/a maddesi eklenmiştir.

"Vergi borçları

MADDE 205/a.- İflâsın açıldığı tarihte tahakkuk etmiş ve kesinleşmiş her türlü vergi alacakları ile iflâsın açıldığı tarihte tahakkuk etmemiş olsa bile vergiyi doğuran olayın iflâsın açılmasından önce meydana gelmiş olması kaydıyla oluşan her türlü vergi alacakları iflâs masasına kaydedilir. İflâs idaresi, müflisin başvurabileceği yollara kayıt talebi tarihinden itibaren otuz gün içinde başvurabilir."

MADDE 27.- İcra ve İflâs Kanununun 227 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İflâs idaresi, icra tetkik merciinin şikâyet üzerine verdiği kararlara karşı istinaf yoluna başvuramaz."

MADDE 28.- İcra ve İflâs Kanununun 254 üncü maddesine üçüncü fıkradan sonra gelmek üzere" aşağıdaki fıkra eklenmiş, diğer fıkra buna göre teselsül ettirilmiştir.

"İflâsın kapanması hakkında verilen hükme karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde is-

MADDE 14.- İcra ve İflâs Kanununun 182 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İflâsın kaldırılmasına, alacak hakkındaki taleplerin kaydı için muayyen müddetin bitmesinden iflâsın kapanmasına kadar karar verilir. İflâsın kaldırılması hakkında verilen hükme karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır."

MADDE 15.- İcra ve İflâs Kanununun 254 üncü maddesine üçüncü fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş, diğer fıkra buna göre teselsül ettirilmiştir.

"İflâsın kapanması hakkında verilen hükme karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde is-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

tinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır."

MADDE 29.- İcra ve İflâs Kanununun 262 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İcra dairesi, ihtiyatî haciz tutanağının birer suretini üç gün içinde haciz sırasında hazır bulunmayan alacaklı ve borçluya ve icabında üçüncü şahsa 103 üncü maddeye göre tebliğ eder."

MADDE 30.- İcra ve İflâs Kanununun 265 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İhtiyatî haciz kararına karşı istinaf yoluna başvurulamaz. Ancak, borçlu kendisi dinlenmeden verilen ihtiyatî haczin dayandığı sebeplere, mahkemenin yetkisine ve teminata karşı; huzuruyla yapılan hacizlerde haczin tatbiki, aksi halde haciz tutanağının kendisine tebliği tarihinden itibaren yedi gün içinde mahkemeye müracaatla itiraz edebilir."

MADDE 31.- İcra ve İflâs Kanununun 269/b maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiş ve bu fıkradan sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra eklenmiş, sonraki fıkralar buna göre teselsül ettirilmiştir.

"Borçlu itirazında kira akdini ve varsa mukavelenamede kendisine izafe olunan imzayı reddettiği takdirde alacaklı; noterlikçe re'sen tanzim veya imzası tasdik edilmiş bir mukavelenameye istinat ediyorsa itirazın kendisine tebliğinden

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

tinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır."

MADDE 16.- İcra ve İflâs Kanununun 258 inci maddesinin üçüncü fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İhtiyatî haciz talebinin reddi halinde alacaklı istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi bu başvuruyu öncelikle inceler ve verdiği karar kesindir."

MADDE 17.- İcra ve İflâs Kanununun 265 inci maddesinin beşinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İtiraz üzerine verilen karara karşı istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi bu başvuruyu öncelikle inceler ve verdiği karar kesindir. İstinaf yoluna başvuru, ihtiyatî haciz kararının icrasını durdurmaz."

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

itibaren altı ay içinde tetkik merciinden itirazın kaldırılmasını ve ihtar müddeti içinde paranın ödenmemesi sebebiyle kiralananın tahliyesini isteyebilir."

"İtirazın kaldırılması ile birlikte tahliye istememiş olan alacaklı, itirazın kaldırılması kararının kesinleşmesinden itibaren altı ay içinde tetkik merciinden kiralananın tahliyesini isteyebilir."

MADDE 32.- İcra ve İflâs Kanununun 273 üncü maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Müddeti içinde itiraz olunmaz veya itiraz kaldırılırsa kiralanan taşınmaz müddetin hitamında zorla tahliye ve kiralayana teslim olunur. Ancak tahliye emrindeki müddetin geçmesi gerekir. Borçlu, itirazın kaldırılması kararı hakkında 36 ncı madde hükümlerinden faydalanabilir."

MADDE 33.- İcra ve İflâs Kanununun 275 inci maddesinin birinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İtiraz vukuunda kiralayan, itirazın kendisine tebliğinden itibaren altı ay içinde tetkik merciinden itirazın kaldırılmasını isteyebilir."

MADDE 34.- İcra ve İflâs Kanununun 288 inci maddesinin son fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Tetkik merci, bu itirazların hepsini tarafları dinleyerek bir kararla halleder. Alacaklının itirazının reddine dair kararlar ile 287 nci maddeye göre borçlu ya mühlet verilmesince veya verilmiş mühletin uzatılmasına dair merci kararlarına karşı istinaf yoluna başvurulamaz. İtiraz mühletin cereyanını durdurmaz."

MADDE 35.- İcra ve İflâs Kanununun 297 nci maddesinin üçüncü fıkrasına aşağıdaki cümle eklenmiştir.

"Ancak, alacağın geri ödenmesini temin için alacaklıya rehin veya temlik cirosu ile devir ve teslim edilmiş kambiyo senetlerinin varlığı, alacağın ve alacaklının nisaba dahil edilmesine engel teşkil etmez."

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 36.- İcra ve İflâs Kanununun 299 uncu maddesi kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kanun yollarına başvurma

Madde 299.- Konkordato hakkında verilen hükme karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde borçlu ve itiraz eden her alacaklı tarafından istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır."

MADDE 37.- İcra ve İflâs Kanununun 307 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Fesih talebi üzerine verilecek hükmün tebliğinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir."

MADDE 38.- İcra ve İflâs Kanununun 320 nci maddesi kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İstinaf yoluna başvurma

Madde 320.- Karar hakkında tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde borçlu ile alacaklılardan her biri tarafından istinaf yoluna başvurulabilir.

Tetkik mercii tarafından verilmiş olan fevkalade mühletin hükmü, bölge adliye mahkemesinin kesin kararına kadar geçerlidir."

MADDE 39.- İcra ve İflâs Kanununun 327 nci maddesinin beşinci fıkrasının üçüncü cümlesinde geçen "temyize müracaat olunabilir." ibaresi, "istinaf yoluna başvurulabilir."; altıncı fıkrasında geçen "Temyiz" ibaresi "Bölge adliye mahkemesi" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 40.- İcra ve İflâs Kanununun 328 inci maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü cümlesinde geçen "temyiz de" ibaresi "bölge adliye mahkemesi de" şeklinde değiştirilmiştir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 18.- İcra ve İflâs Kanununun 299 uncu maddesi kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Kanun yollarına başvurma

Madde 299. - Konkordato hakkında verilen hükme karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde borçlu ve itiraz eden her alacaklı tarafından istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir. İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır."

MADDE 19.- İcra ve İflâs Kanununun 307 nci maddesinin ikinci fıkrası aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Fesih talebi üzerine verilecek hükmün tebliğinden itibaren on gün içinde istinaf yoluna başvurulabilir. Bölge adliye mahkemesi kararına karşı tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir."

MADDE 20.- İcra ve İflâs Kanununun 320 nci maddesi kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İstinaf yoluna başvurma

Madde 320.- Karar hakkında tebliğ tarihinden itibaren on gün içinde borçlu ile alacaklılardan her biri istinaf yoluna başvurulabilir.

İcra mahkemesi tarafından verilmiş olan fevkalade mühletin hükmü, bölge adliye mahkemesinin kesin kararına kadar geçerlidir."

MADDE 21.- İcra ve İflâs Kanununun 327 nci maddesinin beşinci fıkrasının ikinci cümlesinde geçen "temyize müracaat olunabilir." ibaresi, "istinaf yoluna başvurulabilir."; altıncı fıkrasında geçen "Temyiz" ibaresi "Bölge adliye mahkemesi" şeklinde değiştirilmiştir.

MADDE 22.- İcra ve İflâs Kanununun 328 inci maddesinin ikinci fıkrasının üçüncü cümlesinde geçen "temyiz de" ibaresi "bölge adliye mahkemesi de" şeklinde değiştirilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 41.- İcra ve İflâs Kanununun 353 üncü maddesi kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İstinaf yoluna başvurma

Madde 353.- Tetkik merciinin duruşma yaparak verdiği kararlara karşı tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde sanık veya şikâyetçi veya Cumhuriyet savcısı tarafından istinaf yoluna başvurulabilir.

Başvuru, dilekçeyle veya tutanağa geçirilecek sözlü beyanla tetkik merciine yapılır. Dilekçe veya beyan üzerine dosya hemen bölge adliye mahkemesine gönderilir.

Bölge adliye mahkemesi ceza dairesinin bu kararlarına karşı temyiz yoluna başvurulamaz. "

MADDE 42.- İcra ve İflâs Kanununun 362 nci maddesinden sonra gelen bölüm başlığı "KANUN YOLLARINA BAŞVURMA VE SON MADDELER" olarak, 363 üncü maddesi ise kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İstinaf yoluna başvurulabilen kararlar ve kötü niyet

Madde 363.- Tetkik merciince 85 inci maddenin uygulanma biçimi, icra dairesi tarafından hesaplanan vekalet ücreti, 103 üncü maddenin uygulanma biçimi ve bu maddede düzenlenen davetiyenin içeriği, yediemin ücreti, yediemin değiştirilmesi, hacizli taşınır malların muhafaza şekli, kıymet takdirine ilişkin şikâyet, ihaleye katılabilmek için teminat yatırılması ve teminatın miktarı, satışın durdurulması, satış ilânının iptali, süresinde satış istenmemesi nedeniyle satışın düşürülmesi, 263 üncü maddenin uygulanma biçimi, iflâs idaresinin oluşturulması, icra mahkemesinin iflas idaresinin işlemleri hakkında şikâyet üzerine verdiği kararlara karşı, iflâs idare memurunun ücret ve masrafları hakkındaki hesap pusulası ve 36 ncı maddeye göre icranın geri bırakılmasına ilişkin kararları dışındaki kararlarına karşı, ait olduğu alacak, hak veya malın değer veya miktarının beşyüzmilyon lirayı geçmesi şartıyla istinaf yoluna başvurulabilir. İstinaf yoluna başvuru

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 23.- İcra ve İflâs Kanununun 353 üncü maddesi kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İstinaf yoluna başvurma

Madde 353 .- İcra mahkemesinin duruşma yaparak verdiği kararlara karşı tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren yedi gün içinde sanık veya şikâyetçi veya Cumhuriyet savcısı tarafından istinaf yoluna başvurulabilir.

Başvuru, dilekçeyle veya tutanağa geçirilecek sözlü beyanla icra mahkemesine yapılır. Dilekçe veya beyan üzerine dosya hemen bölge adliye mahkemesine gönderilir.

Bölge adliye mahkemesi ceza dairesinin bu kararlarına karşı temyiz yoluna başvurulamaz."

MADDE 24.- İcra ve İflâs Kanununun 362 nci maddesinden sonra gelen bölüm başlığı "KANUN YOLLARINA BAŞVURMA VE SON MADDELER" olarak, 363 üncü maddesi ise kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"İstinaf yoluna başvurma ve incelenmesi

Madde 363.- İcra mahkemesince 85 inci maddenin uygulanma biçimi, icra dairesi tarafından hesaplanan vekâlet ücreti, 103 üncü maddenin uygulanma biçimi ve bu maddede düzenlenen davetiyenin içeriği, yediemin ücreti, yediemin değiştirilmesi, hacizli taşınır malların muhafaza şekli, kıymet takdirine ilişkin şikâyet, ihaleye katılabilmek için teminat yatırılması ve teminatın miktarı, satışın durdurulması, satış ilânının iptali, süresinde satış istenmemesi nedeniyle satışın düşürülmesi, 263 üncü maddenin uygulanma biçimi, iflâs idaresinin oluşturulması, icra mahkemesinin iflas idaresinin işlemleri hakkında şikâyet üzerine verdiği kararlara karşı, iflâs idare memurunun ücret ve masrafları hakkındaki hesap pusulası ve 36 ncı maddeye göre icranın geri bırakılmasına ilişkin kararları dışındaki kararlarına karşı, ait olduğu alacak, hak veya malın değer veya miktarının bin lirayı geçmesi şartıyla istinaf yoluna baş-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

süresi tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren on gündür.

İcra tetkik mercii kararları aleyhine işlemleri uzatmak gibi kötü niyetle istinaf yoluna başvurulduğu anlaşılırsa Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 422 nci maddesi hükmü uygulanır.

Kesin bir karara karşı kötü niyetle istinaf yoluna başvuranlar hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

İstinaf yoluna başvuru satıştan başka icra işlemlerini durdurmaz. İcranın devamı için gereken evrak alıkonularak bunların birer örneği bölge adliye mahkemesine gönderilecek dosyaya konulur."

MADDE 43.- İcra ve İflâs Kanununun 364 üncü maddesi kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Temyiz yoluna başvurma ve incelemesi

Madde 364.- İhalenin feshi ve istihkak davalarında bölge adliye mahkemesi hukuk dairelerince verilen ve miktar veya değeri iki milyar lirayı geçen nihai kararlara karşı temyiz yoluna başvurulabilir.

Yukarıda belirtilen kararlara karşı temyiz yoluna başvurma ve incelemesi Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır. Bu durumda da 363 üncü maddenin ikinci ve üçüncü fıkrası hükümleri uygulanır.

Temyiz yoluna başvurma, satış dahil icra işlemlerini durdurmaz. Ancak, temyiz eden gecikmeden doğan zararları karşılamak ve alacağın yüzde onbeşinden aşağı olmamak üzere göstereceği teminat karşılığında Yargıtay ilgili hukuk dairesinden icranın durdurulması yoluyla icra vizesindeki paranın alacaklıya ödenmemesini isteyebilir. Temyiz eden Devlet ise teminat gösterme zorunluluğu yoktur. Temyiz edilen kararın Yargıtayca onanması halinde gösterilen teminat, alacaklıya tazminat olarak ödenir."

MADDE 44.- İcra ve İflâs Kanununun 365 inci maddesi kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

vurulabilir. İstinaf yoluna başvuru süresi tefhim veya tebliğ tarihinden itibaren on gündür.

İcra mahkemesi kararları aleyhine işlemleri uzatmak gibi kötü niyetle istinaf yoluna başvurulduğu anlaşılırsa Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun 422 nci maddesi hükmü uygulanır.

Kesin bir karara karşı kötü niyetle istinaf yoluna başvuranlar hakkında da yukarıdaki fıkra hükmü uygulanır.

İstinaf yoluna başvuru satıştan başka icra işlemlerini durdurmaz. İcranın devamı için gereken evrak alıkonularak bunların birer örneği bölge adliye mahkemesine gönderilecek dosyaya konulur."

MADDE 25.- İcra ve İflâs Kanununun 364 üncü maddesi kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Temyiz yoluna başvurma ve incelenmesi

Madde 364.- Bölge adliye mahkemesi hukuk dairelerince verilen ve miktar veya değeri onbin lirayı geçen nihai kararlara karşı temyiz yoluna başvurulabilir.

Yukarıda belirtilen kararlara karşı temyiz yoluna başvurma ve incelemesi Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu hükümlerine göre yapılır. Bu durumda da 363 üncü maddenin ikinci ve üçüncü fıkrası hükümleri uygulanır.

Temyiz yoluna başvurma, satıştan başka icra işlemlerini durdurmaz."

MADDE 26.- İcra ve İflâs Kanununun 365 inci maddesi kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

"İstinaf dilekçesinin reddi

Madde 365.- İstinaf yoluna başvurma, yasal süre geçtikten sonra yapılır veya istinaf yoluna başvurulmasına olanak bulunmayan bir karara veya vazgeçme nedeniyle itiraz veya şikâyetin reddine yahut süresi geçmiş bir şikâyete ilişkin olursa, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun ilgili hükümleri gereğince istem tetkik merciiince reddedilir.

İstinaf yoluna başvuran kişi ret kararını kabul etmezse, istinaf dilekçesi diğer tarafa tebliğ edildikten sonra, karar sureti ve verilirse cevap dilekçesiyle birlikte yetkili bölge adliye mahkemesine gönderilir. Şu kadar ki bu halde satış dahil hiçbir icra işlemi durmaz.

Bölge adliye mahkemesi, birinci fıkra kapsamına girdiği halde reddine karar verilmemiş başvuruyu geri çevirmeyip doğrudan kesin karara bağlar."

MADDE 45.- İcra ve İflâs Kanununun 366 ncı maddesi kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bölge adliye mahkemesi ve Yargıtay kararları

Madde 366. - İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa göre yapılır ve onbeş gün içinde karara bağlanır.

İlgili ister ve ücretini verir veya gönderirse karar özeti en seri vasıtalarla mahalline bildirilir.

Yargıtayın icra ve iflâs işlerine bakan hukuk dairesinin kararlarına karşı genel hükümlere göre ısrar olunabilir. İsrar kararları, Hukuk Genel Kurulunda acele işlerden sayılır. Yargıtayın icra ve iflâs işlerine bakan dairesi ve Hukuk Genel Kurulu kararları aleyhine on gün içinde karar düzeltme yoluna gidilebilir.

Yargıtayın bozma kararı veya bölge adliye mahkemesinin kaldırma, düzelterek veya yeniden esas hakkında vereceği kararları üzerine icra ve iflâs işlerinde 40 ıncı madde hükmü kıyas yoluyla uygulanır."

MADDE 46.- İcra ve İflâs Kanununa 368 inci maddesinden sonra gelmek üzere aşağıdaki madde eklenmiştir.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

"İstinaf dilekçesinin reddi

Madde 365.- İstinaf yoluna başvurma, yasal süre geçtikten sonra yapılır veya istinaf yoluna başvurulmasına olanak bulunmayan bir karara veya vazgeçme nedeniyle itiraz veya şikâyetin reddine yahut süresi geçmiş bir şikâyete ilişkin olursa, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun ilgili hükümleri gereğince istem icra mahkemesince reddedilir.

İstinaf yoluna başvuran kişi ret kararını kabul etmezse, istinaf dilekçesi diğer tarafa tebliğ edildikten sonra, karar sureti ve verilirse cevap dilekçesiyle birlikte yetkili bölge adliye mahkemesine gönderilir. Şu kadar ki bu halde satış dahil hiçbir icra işlemi durmaz.

Bölge adliye mahkemesi, birinci fıkra kapsamına girdiği hâlde reddine karar verilmemiş başvuruyu geri çevirmeyip doğrudan kesin karara bağlar."

MADDE 27.- İcra ve İflâs Kanununun 366 ncı maddesi kenar başlığı ile birlikte aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Bölge adliye mahkemesi ve Yargıtay kararları

Madde 366.- İstinaf ve temyiz incelemeleri, Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununa göre yapılır ve onbeş gün içinde karara bağlanır.

İlgili ister ve ücretini verir veya gönderirse karar özeti en seri vasıtalarla mahalline bildirilir.

Yargıtayın icra ve iflâs işlerine bakan hukuk dairesinin kararlarına karşı genel hükümlere göre direnme kararı verebilir. Direnme kararları, Hukuk Genel Kurulunda acele işlerden sayılır.

Yargıtayın bozma kararı veya bölge adliye mahkemesinin kaldırma, düzelterek veya yeniden esas hakkında vereceği kararları üzerine icra ve iflâs işlerinde 40 ıncı madde hükmü kıyas yoluyla uygulanır."

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

"EK MADDE 1.- Bu Kanunun 363 ve 364 üncü maddelerindeki parasal sınırlar; her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, önceki yılda uygulanan parasal sınırların, o yıl için 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca Maliye Bakanlığınca her yıl tespit ve ilân edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması suretiyle uygulanır. Bu şekilde belirlenen sınırların on milyon lirayı aşmayan kısımları dikkate alınmaz.

363 ve 364 üncü maddelerdeki yukarıdaki fıkra uyarınca her takvim yılı başından geçerli olmak üzere uygulanan parasal sınırların artışı, artışın yürürlüğe girdiği tarihten önce icra tetkik merciince nihai olarak karara bağlanmış olan davalar ile bölge adliye mahkemesi kararı üzerine yeniden bakılan davalarda ve Yargıtayın bozma kararı üzerine kararı bozulan mahkemece yeniden bakılan davalarda uygulanmaz. "

MADDE 47.- İcra ve İflâs Kanununun 57 nci maddesi yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 48.- 30.6.1934 tarihli ve 2548 sayılı Ceza Evleriyle Mahkeme Binaları İnşası Karşılığı Olarak Alınacak Harçlar ve Mahkumlara Ödettirilecek Yiyecek Bedelleri Hakkında Kanunun 1 inci maddesinin birinci fıkrasından sonra gelmek üzere aşağıdaki fıkra ikinci fıkra olarak eklenmiş, mevcut ikinci fıkra buna göre teselsül ettirilmiştir.

"Her ne sebep ve suretle olursa olsun, icra takibinden vazgeçildiğinin tutanağa yazılması için, miktar ve kıymeti belli olan ilâmlı ve ilâmsiz alacaklardan vazgeçilen miktara ait harcın yarısı alınır. Ancak haczedilen mal satılıp paraya çevrildikten sonra vazgeçilirse birinci fıkraya göre harç tam olarak alınır."

MADDE 49.- İcra ve İflâs Kanununa aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

GEÇİCİ MADDE 3.- Bu Kanunda geçen "icra reisi", "icra hâkim yardımcısı" ve "icra hâkimliği" terimleri "icra tetkik mercii hâkimi"; "ikametgâh", "menkul" ve "gayrimenkul" terim-

MADDE 28.- İcra ve İflâs Kanununun 227 nci maddesinin ikinci fıkrası yürürlükten kaldırılmıştır.

MADDE 29.- İcra ve İflâs Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"GEÇİCİ MADDE 7.- Bölge adliye mahkemelerinin, 26.9.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yet-

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

leri sırasıyla "yerleşim yeri", "taşınır" ve "taşınmaz" olarak değiştirilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 4.- Bu Kanunun 364 üncü maddesi, bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten sonra verilecek kararlara karşı yapılacak temyiz başvuruları hakkında uygulanır.

GEÇİCİ MADDE 5.- Bölge adliye mahkemelerinin, Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazetede ilan edilecek göreve başlama tarihinde

1. Yargıtayda incelenmekte bulunan ve henüz karara bağlanmamış olan davalar bölge adliye mahkemelerine gönderilir.

2. Yargıtay icra ve iflâs dairesi ile Hukuk ve Ceza Genel Kurulları tarafından karara bağlanmış dava dosyaları bakımından bu Kanunun istinaf yoluna ilişkin hükümleri uygulanmaz. Bu dava dosyaları hakkında mahkemelerin ısrar veya yeniden hüküm kurmak suretiyle verdikleri kararlar hakkında İcra ve İflâs Kanununun bu Kanunla yapılan değişiklikten önceki temyize ilişkin hükümleri uyarınca yalnız temyiz yoluna başvurulabilir.

GEÇİCİ MADDE 6.- Bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihine kadar, İcra ve İflâs Kanununun temyize ilişkin yürürlükteki hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

kileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca göreve başlama tarihinden önce verilen kararlar hakkında, kesinleşinceye kadar İcra ve İflâs Kanununun bu Kanununla yapılan değişiklikten önceki temyiz ve karar düzeltmeye ilişkin hükümleri uygulanır."

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 50. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 51. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 30.- Bu Kanun 1 Nisan 2005 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 31.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Abdullah Gül
Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı V.

M. Aydın

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Millî Eğitim Bakanı

E. Mumcu

Ulaştırma Bakanı V.

M. H. Güler

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Turizm Bakanı

G. Akşit

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

B. Atalay

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Dışişleri Bakanı

Y. Yakış

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyişleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Orman Bakanı

O. Pepe

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

E. Yalçınbayır

Devlet Bakanı

A. Babacan

Millî Savunma Bakanı

M. V. Gönül

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. Güv. Bakanı

M. Başesgioğlu

Kültür Bakanı

H. Çelik

Çevre Bakanı

İ. Sütüoğlu

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 802)

İş Mahkemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı ve Adalet Komisyonu Raporu (1/522)

T.C.

Başbakanlık

29.1.2003

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-511/498

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Adalet Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 3.12.2002 tarihinde kararlaştırılan "İş Mahkemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Abdullah Gül

Başbakan

GENEL GEREKÇE

Adli yargı ilk derece mahkemeleri ile bölge adliye mahkemelerinin kuruluş ve görevlerinin yeniden düzenlenmesi karşısında, 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununda değişiklik yapılması ihtiyacı doğmuştur.

Tasarıyla ilk derece mahkemelerinden olan iş mahkemesinin nihai kararlarının kesinlik kapsamı belirlenmekte ve bu sınırlar dışında kalan kararlar aleyhine istinaf yoluna başvurulabilme olanağı tanınmaktadır. Ayrıca, bölge adliye mahkemelerinden verilen kararlara karşı temyiz yoluna başvurulmasına ilişkin esas ve usuller düzenlenerek, iş mahkemelerinde görülen davaların acele işlerden sayılması nedeniyle bu kararların bölge adliye mahkemesi ve Yargıtayca üç ay içinde karara bağlanması öngörülmektedir.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Madde ile iş mahkemelerince verilen, para ile değerlendirilemeyen dava ve işler hakkındaki kararlar hariç, miktar ve değeri beşyüzmilyon lirayı geçmeyen davalar hakkındaki nihai kararlara karşı istinaf yoluna başvurulacağı ve bölge adliye mahkemesince verilen hangi kararların temyize konu olacağı belirtilmekte, iş davaları niteliği gereği acele işlerden sayıldığından Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısından farklı olarak kanun yoluna başvuru süresinin sekiz gün olduğu öngörülmekte ve kanun yoluna başvuru iş mahkemesi kararlarının bölge adliye mahkemesi ve Yargıtayca üç ay içinde incelenip sonuçlandırılması esası getirilmektedir.

Madde 2. - Madde ile 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununa eklenen ek maddede, bu Kanunun 8 inci maddesindeki parasal sınırların artırılması usulü öngörülmekte ve parasal sınırlardaki artışın yürürlüğe girdiği tarihten önce iş mahkemelerince nihai olarak karara bağlanmış olan davalar ile bölge adliye mahkemesi kararı üzerine yeniden bakılan davalarda ve Yargıtayın bozma kararı

üzerine kararı bozulan mahkemece yeniden bakılan davalarda söz konusu artışın uygulanmayacağı düzenlenmektedir.

Madde 3. - Madde ile 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununda yapılan değişikliklere paralel olarak, adı geçen Kanuna iki geçici madde eklenmiştir.

5521 sayılı Kanuna eklenen geçici 1 inci maddeyle, bölge adliye mahkemelerinin, Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazetede ilan edilecek göreve başlama tarihinde; Yargıtayda incelenmekte bulunan ve henüz karara bağlanmamış olan davaların bölge adliye mahkemelerine gönderileceği belirtilmiştir. Madde ile ayrıca, Yargıtay hukuk daireleri ve Hukuk Genel Kurulu tarafından karara bağlanmış dava dosyaları hakkında istinaf yoluna ilişkin hükümlerin uygulanmayacağı belirtilmiş ve bu dava dosyaları hakkında mahkemelerin direnme veya yeniden hüküm kurmak suretiyle verdikleri kararlar hakkında 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanunu uyarınca yalnız temyiz yoluna başvurulabileceği hükme bağlanmıştır.

5521 sayılı Kanuna eklenen geçici 2 nci maddeyle, bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihine kadar 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun temyize ilişkin hükümlerinin uygulanmasına devam olunacağı belirtilmektedir.

Madde 4. - Yürürlük maddesidir.

Madde 5. - Yürütme maddesidir.

Adalet Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Adalet Komisyonu

Esas No.: 1/522

Karar No.: 68

18.2.2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başkanlığımızca 3.2.2003 tarihinde esas komisyon olarak Komisyonumuza havale edilen "İş Mahkemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun 9.2.2005 tarihli 12 nci birleşiminde Adalet Bakanı Sayın Cemil Çiçek ve Bakanlık temsilcilerinin de katılımıyla incelenip görüşülmüş, geneli üzerindeki görüşmelerin tamamlanmasından sonra maddelerine geçilmesi kabul edilmiş ancak, maddelerin ayrıntılı biçimde incelenerek düzenlenmesi için Tasarı, verilen önergelerle birlikte üç kişilik bir alt komisyona havale edilmiştir.

Tasarı, alt komisyonca hazırlanan rapor ve metin esas alınarak, Komisyonumuzun 17.2.2005 tarihli 13 üncü birleşiminde, Adalet Bakanlığı temsilcilerinin de katılmalarıyla görüşülmüş ve maddeler üzerindeki değişiklikler sırasıyla aşağıda açıklanmıştır.

Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanunu ile İş Mahkemeleri Kanununda istinaf ve temyiz yolu açık olan, para ile değerlendirilebilen kararlarda değer yönünden uyumun sağlanabilmesi amacıyla Tasarının 1 inci maddesinin birinci fıkrasındaki "beşyüzmilyon" lira "bin" lira, üçüncü fıkrasındaki "ikimilyar" lira "beşbin" lira şeklinde değiştirilmiş, dördüncü fıkrasındaki kanun yoluna başvuru kararlar için, bölge adliye mahkemesi ve Yargıtaya verilen "üç aylık" süre "iki aya" indirilmiştir.

30.1.1950 tarihli ve 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 15 inci maddesi, bu Kanunda hüküm bulunmayan hallerde Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununun hükümlerinin uygulanacağını belirtmiştir. 18.6.1927 tarihli ve 1086 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin 26.9.2004 tarihli ve 5236 sayılı Kanunun 19 uncu maddesi ile eklenen ek 4 üncü madde ile benzer hüküm getirilmiştir. Tekrara sebep olmamak için Tasarının 2 nci maddesi metinden çıkarılmıştır.

Bölge Adliye Mahkemelerinin, 26.9.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanununun Geçici 2 nci maddesi gereğince kurularak Resmî Gazetede ilan edilecek göreve başlama tarihinden önce verilen kararlara ilişkin dava dosyalarının temyiz başvurularına hangi makam tarafından bakılacağı konusuna açıklık getirilmek amacıyla, Tasarının 3 üncü maddesiyle eklenen geçici 2 nci madde birleştirilerek, geçici 1 inci madde olarak yeniden düzenlenmiş ve çerçeve 2 nci madde olarak kabul edilmiştir.

Tasarının yürürlüğe ilişkin 4 üncü maddesi, 26.9.2004 tarihli ve 5236 sayılı Hukuk Usulü Muhakemeleri Kanununda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Kanununun yürürlük tarihi ile uyum sağlamak amacıyla "1 Nisan 2005" olarak değiştirilmiş ve 3 üncü madde olarak, yürürlüğe ilişkin 5 inci maddesi 4 üncü madde olarak aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekilli	Sözcü
<i>Köksal Toptan</i>	<i>Recep Özel</i>	<i>Ramazan Can</i>
Zonguldak	Isparta	Kırkkale
Kâtip	Üye	Üye
<i>Hasan Kara</i>	<i>Fehmi Hüsrev Kutlu</i>	<i>Halil Ünlütepe</i>
Kilis	Adıyaman	Afyonkarahisar
	(Toplantıya katılmadı)	

Üye
Halil Özyolcu
Ağrı

Üye
Yüksel Çorbacıoğlu
Artvin

Üye
Feridun Ayyazoğlu
Çorum
(Toplantıya katılmadı)

Üye
Nimet Çubukçu
İstanbul

Üye
Muharrem Kılıç
Malatya
(Toplantıya katılmadı)

Üye
Mehmet Nuri Saygun
Tekirdağ
(Toplantıya katılmadı)

Üye
Haluk İpek
Ankara

Üye
Orhan Yıldız
Artvin

Üye
Muzaffer Külcü
Çorum

Üye
Mehmet Yılmazcan
Kahramanmaraş
(İmzada bulunamadı)

Üye
Orhan Eraslan
Niğde
(Toplantıya katılmadı)

Üye
Ahmet Çağlayan
Uşak

Üye
Feridun Fikret Baloğlu
Antalya
(Toplantıya katılmadı)

Üye
Mehmet Küçükaşık
Bursa
(İmzada bulunamadı)

Üye
Mahmut Durdu
Gaziantep

Üye
Hakkı Köylü
Kastamonu

Üye
Enver Yılmaz
Ordu

Üye
Bekir Bozdağ
Yozgat

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

İŞ MAHKEMELERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TASARISI

MADDE 1. - 30.1.1950 tarihli ve 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 8. - İş mahkemelerince verilen nihai kararlara karşı istinaf yoluna başvurulabilir. Şu kadar ki, para ile değerlendirilemeyen dava ve işler hakkındaki kararlar hariç, miktar veya değeri beşyüzmilyon lirayı geçmeyen davalar hakkındaki nihai kararlar kesindir.

İstinaf yoluna başvurma süresi, karar yüze karşı verilmişse nihai kararın taraflara tefhimi, yokluklarında verilmiş ise tebliği tarihinden itibaren sekiz gündür.

Bölge adliye mahkemesinin para ile değerlendirilemeyen dava ve işler hakkındaki kararları ile miktar veya değeri ikimilyar lirayı geçen davalar hakkındaki nihai kararlarına karşı tebliğ tarihinden başlayarak sekiz gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.

Kanun yoluna başvuru kararlar, bölge adliye mahkemesi ve Yargıtayca üç ay içinde karara bağlanır.

Yargıtayın kararlarına karşı karar düzeltme yoluna başvurulamaz."

MADDE 2. - İş Mahkemeleri Kanununa aşağıdaki ek madde eklenmiştir.

"EK MADDE 1. - Bu Kanunun 8 inci maddesindeki parasal sınırlar; her takvim yılı başından geçerli olmak üzere, önceki yılda uygulanan parasal sınırların, o yıl için 213 sayılı Vergi Usul Kanununun mükerrer 298 inci maddesi hükümleri uyarınca Maliye Bakanlığınca her yıl tespit ve ilân edilen yeniden değerlendirme oranında artırılması suretiyle uygulanır. Bu şekilde belirlenen sınırın onmilyon lirayı aşmayan kısımları dikkate alınmaz.

Birinci fıkra uyarınca her takvim yılı başından geçerli olmak üzere uygulanan parasal

ADALET KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

İŞ MAHKEMELERİ KANUNUNDA DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA İLİŞKİN KANUN TASARISI

MADDE 1. - 30.1.1950 tarihli ve 5521 sayılı İş Mahkemeleri Kanununun 8 inci maddesi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"Madde 8. - İş mahkemelerince verilen nihai kararlara karşı istinaf yoluna başvurulabilir. Şu kadar ki, para ile değerlendirilemeyen dava ve işler hakkındaki kararlar hariç, miktar veya değeri bin lirayı geçmeyen davalar hakkındaki nihai kararlar kesindir.

İstinaf yoluna başvurma süresi, karar yüze karşı verilmişse nihai kararın taraflara tefhimi, yokluklarında verilmiş ise tebliği tarihinden itibaren sekiz gündür.

Bölge adliye mahkemesinin para ile değerlendirilemeyen dava ve işler hakkındaki kararları ile miktar veya değeri beşbin lirayı geçen davalar hakkındaki nihai kararlara karşı tebliğ tarihinden başlayarak sekiz gün içinde temyiz yoluna başvurulabilir.

Kanun yoluna başvuru kararlar, bölge adliye mahkemesi ve Yargıtayca iki ay içinde karara bağlanır.

Yargıtayın kararlarına karşı karar düzeltme yoluna başvurulamaz."

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

sınırların artışı, artışın yürürlüğe girdiği tarihten önce, iş mahkemelerince nihai olarak karara bağlanmış olan davalar ile bölge adliye mahkemesi kararı üzerine yeniden bakılan davalarda ve Yargıtayın bozma kararı üzerine kararı bozulan mahkemece yeniden bakılan davalarda uygulanmaz."

MADDE 3. - İş Mahkemeleri Kanununa aşağıdaki geçici maddeler eklenmiştir.

"**GEÇİCİ MADDE 1. - Bölge adliye mahkemelerinin, Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazetede ilân edilecek göreve başlama tarihinde;**

a) Yargıtayda incelenmekte bulunan ve henüz karara bağlanmamış olan davalar bölge adliye mahkemelerine gönderilir.

b) Yargıtay hukuk daireleri ve Hukuk Genel Kurulu tarafından karara bağlanmış dava dosyaları bakımından bu Kanunun istinaf yoluna ilişkin hükümleri uygulanmaz. Bu dava dosyaları hakkında mahkemelerin direnme veya yeniden hüküm kurmak suretiyle verdikleri kararlar hakkında İş Mahkemeleri Kanununun bu Kanunla yapılan değişiklikten önceki temyize ilişkin hükümleri uyarınca yalnız temyiz yoluna başvurulabilir.

GEÇİCİ MADDE 2. - Bölge adliye mahkemelerinin göreve başlama tarihine kadar, İş Mahkemeleri Kanununun temyize ilişkin yürürlükteki hükümlerinin uygulanmasına devam olunur."

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 2. - İş Mahkemeleri Kanununa aşağıdaki geçici madde eklenmiştir.

"**GEÇİCİ MADDE 1. - Bölge adliye mahkemelerinin, 26.9.2004 tarihli ve 5235 sayılı Adli Yargı İlk Derece Mahkemeleri ile Bölge Adliye Mahkemelerinin Kuruluş, Görev ve Yetkileri Hakkında Kanunun geçici 2 nci maddesi uyarınca Resmî Gazetede ilân edilecek göreve başlama tarihinden önce verilen kararlar hakkında yapılan temyiz başvuruları kesinleşinceye kadar Yargıtay tarafından sonuçlandırılır. Bu kararlar hakkında İş Mahkemeleri Kanununun bu Kanunla yapılan değişiklikten önceki temyize ilişkin hükümleri uygulanır."**

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

(Adalet Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 4. - Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 3. - Bu Kanun 1 Nisan 2005 tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

MADDE 4. - Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Abdullah Gül

Başbakan

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

M. Aydın

Devlet Bakanı V.

M. Aydın

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Millî Eğitim Bakanı

E. Mumcu

Ulaştırma Bakanı V.

M. H. Güler

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Turizm Bakanı

G. Akşit

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

B. Atalay

Adalet Bakanı

C. Çiçek

Dışişleri Bakanı

Y. Yakış

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyişleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Orman Bakanı

O. Pepe

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

E. Yalçınbayır

Devlet Bakanı

A. Babacan

Millî Savunma Bakanı

Y. Gönül

Maliye Bakanı

K. Unakıtan

Sağlık Bakanı

R. Akdağ

Çalışma ve Sos. G. v. Bakanı

M. Başesgioğlu

Kültür Bakanı

H. Çelik

Çevre Bakanı

İ. Sütlüoğlu

Dönem: 22

Yasama Yılı: 3

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 776)

Çorum Milletvekili Ali Yüksel Kavuştu'nun Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/634)

T.C.

Başbakanlık

Personel ve Prensipler

Genel Müdürlüğü

26.7.2004

Sayı: B.02.0.PPG.0.12-310-10484

Konu: Çorum Milletvekili Ali Yüksel Kavuştu'nun Yasama Dokunulmazlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Adalet Bakanlığının 31.5.2004 tarih ve B.03.0.CİG.0.00.00.02-1.128.31.2004-24696 sayılı yazısı.

Yetkili mercilerin emirlerine uymamak suçunu işlediği iddia olunan Çorum Milletvekili Ali Yüksel Kavuştu hakkında tanzim edilen soruşturma dosyası ile Adalet Bakanlığının ilgi yazısının sureti ekte gönderilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 83 üncü maddesine göre gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

T.C.

Adalet Bakanlığı

Ceza İşleri Genel Müdürlüğü

31.5.2004

Sayı: B.03.0.CİG.0.00.00.02-1.128.31.2004-24696

Konu: Çorum Milletvekili Ali Yüksel Kavuştu'nun Yasama Dokunulmazlığı

BAŞBAKANLIĞA

Yetkili mercilerin emirlerine uymamak suçunu işlediği iddia olunan Ali Yüksel Kavuştu hakkında yapılan hazırlık soruşturması sırasında adı geçenin, Çorum İlinden milletvekili seçildiğinin anlaşılması üzerine, yasama dokunulmazlığının kaldırılması için hakkında düzenlenen fezlekeli evrak Kargı Cumhuriyet Başsavcılığının 29.4.2004 gün ve 2004/61 hazırlık, 2004/2 fezleke sayılı yazısı ekinde alınmakla birlikte takdim kılınmıştır.

Çorum Milletvekili Ali Yüksel Kavuştu hakkında soruşturmaya devam olunabilmesi için Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 83 üncü maddesi uyarınca yasama dokunulmazlığının kaldırılıp kaldırılmaması konusunda gereğini delâletlerine arz ederim.

Cemil Çiçek

Bakan

Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa ve Adalet Komisyonları

Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon

14.1.2005

Esas No.: 3/634

Karar No.: 44

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Yetkili mercilerin emirlerine uymamak suçunu işlediği iddia olunan Çorum Milletvekili Ali Yüksel Kavuştu hakkında düzenlenen Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılmasına Dair Başbakanlık Tezkeresi ve eki dosya hakkındaki Hazırlık Komisyonu Raporu, Karma Komisyonumuzun 12 Ocak 2005 tarihli toplantısında görüşülmüştür.

Çorum Milletvekili Ali Yüksel Kavuştu Komisyonumuza yazılı olarak dokunulmazlığının kaldırılması talebini iletmıştır.

Karma Komisyonumuz isnat olunan eylemin niteliğini dikkate alarak Çorum Milletvekili Ali Yüksel Kavuştu hakkındaki kovuşturmanın milletvekilliği sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesine karar vermiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun bilgilerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Burhan Kuzu</i>	<i>Atilla Koç</i>	<i>Mehmet Ali Bulut</i>
İstanbul	Aydın	Kahramanmaraş
Üye	Üye	Üye
<i>Uğur Aksöz</i>	<i>Mehmet Ziya Yergök</i>	<i>Oya Araslı</i>
Adana	Adana	Ankara
(Muhaliyim)	(Muhaliyim)	(Muhaliyim)
Üye	Üye	Üye
<i>Ersönmez Yarbay</i>	<i>Semiha Öyüş</i>	<i>Mehmet Salih Erdoğan</i>
Ankara	Aydın	Denizli
Üye	Üye	Üye
<i>Metin Kaşıkoğlu</i>	<i>Mustafa Nuri Akbulut</i>	<i>Mevlüt Akgün</i>
Düzce	Erzurum	Karaman
Üye	Üye	Üye
<i>Atilla Kart</i>	<i>Süleyman Sarıbaş</i>	<i>Mehmet Kurt</i>
Konya	Malatya	Samsun
(Muhaliyim)		
Üye	Üye	Üye
<i>İlyas Sezai Önder</i>	<i>Ömer Kulaksız</i>	<i>Recep Özel</i>
Samsun	Sivas	Isparta
(Muhaliyim)		

Üye <i>Ramazan Can</i> Kırıkkale	Üye <i>Hasan Kara</i> Kilis	Üye <i>Halil Ünlütepe</i> Afyonkarahisar (Muhalifim)
Üye <i>Halil Özyolcu</i> Ağrı	Üye <i>Haluk İpek</i> Ankara	Üye <i>Feridun Fikret Baloğlu</i> Antalya (Muhalifim)
Üye <i>Mehmet Küçükbaşak</i> Bursa (Muhalifim)	Üye <i>Feridun Ayvazoğlu</i> Çorum (Muhalifim)	Üye <i>Muzaffer Külcü</i> Çorum
Üye <i>Mahmut Durdu</i> Gaziantep	Üye <i>Nimet Çubukçu</i> İstanbul	Üye <i>Mehmet Yılmazcan</i> Kahramanmaraş
Üye <i>Hakkı Köylü</i> Kastamonu	Üye <i>Muharrem Kılıç</i> Malatya (Muhalifim)	Üye <i>Ahmet Çağlayan</i> Uşak

KARŞI OY YAZISI

Anayasamızın 83 üncü maddesinde yasama dokunulmazlığı başlığı altında mutlak ve geçici anlamda iki tür dokunulmazlık düzenlenmiştir. Mutlak dokunulmazlık, milletvekillerinin Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, o oturumdaki Başkanlık Divanının teklifi üzerine Meclisçe başka bir karar alınmadıkça bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulmamalarını sağlamaktadır. Mutlak dokunulmazlık adı verilen ve kaldırılması söz konusu olmayan bu dokunulmazlığın amacı, milletvekillerinin düşüncelerini serbestçe ifade etmelerine imkân tanınmaktadır.

Geçici dokunulmazlık ise, seçimden önce veya sonra suç işlediği ileri sürülen bir milletvekilinin Meclisin kararı olmadıkça tutulamamasını, sorguya çekilememesini, tutuklanamamasını ve yargılanamamasını; hakkında verilmiş olan ceza hükmünün üyelik sıfatı sona erinceye kadar yerine getirilmemesini sağlamaktadır.

Geçici dokunulmazlık TBMM kararı ile kaldırılabilir.

Geçici dokunulmazlığın amacı, milletvekillerinin yasama çalışmalarına katılımının tutuklanma, sorguya çekilme, yargılanma veya tutulma gibi nedenlerle engellenmemesi ve siyasî iktidarın keyfileşebilecek suç isnatları veya ceza kovuşturmalarına karşı korunmasıdır.

Günümüzde pek çok ülkede geçici dokunulmazlığın kapsamının daraltıldığı görülmektedir.

Türkiye ise bu gelişimin dışında kalmıştır.

Bu durum, geçici dokunulmazlığın toplum tarafından giderek bir ayrıcalık olarak görülmesine yol açmıştır.

Son zamanlarda kimi vatandaşlarımızda yolsuzluk olaylarının bir bölümünün siyasetçiyle bağlantılı olduğu ve dokunulmazlık nedeniyle bu yolsuzlukların takibinin güçleştiği yolunda bir kana oluşmaya başlamıştır. Bu kana, parlamentonun saygınlığının olumsuzca etkilenmesine ve dokunulmazlıkların hukuk devletinin gerçekleşmesinin önündeki bir engel olarak görülmesine neden olmaktadır.

Milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması konusunda yargı organlarından gelen taleplerin sonuca bağlanmasının uzun zaman alması veya Meclisçe genellikle kovuşturmanın milletvekili sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesine karar verilmesi, toplumun adalet duygusunu da zedelemektedir.

Diğer yandan dokunulmazlığının kaldırılmaması, hakkında suç isnadı bulunan milletvekilinin yargılanma hakkından yararlanmasına da imkân bırakmamaktadır.

Bütün bu kana ve değerlendirmelerin siyasal yaşantımızdaki olumsuz etkilerinin daha büyük boyutlara ulaşmasını engellemek için Anayasamızın 83 üncü maddesinin değiştirilmesi ve geçici dokunulmazlığın kapsamının daraltılması gerekmektedir. Bu konuda CHP ve siyasi partilerimizin pek çoğu 2002 seçimleri sırasında topluma taahhütte bulunmuştur.

Ancak şu ana kadar böyle bir Anayasa değişikliği gerçekleştirilmemiştir.

Bu durumda, milletvekili dokunulmazlığının hukuk devleti ilkesinin gerçekleşmesini güçleştirici bir husus haline dönüşmemesi, TBMM'nin saygınlığını zedeleyecek eleştirilere neden olmaması ve milletvekillerinin yargılanarak aklanma hakkından yararlanmalarını engellemesi için bir tek çözüm kalmıştır; o da, hakkında dokunulmazlığının kaldırılması istemi bulunan milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılmasına karar verilmesidir.

Bu nedenlerle, Komisyonun, kovuşturmanın milletvekilliği sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesi yolundaki kararına katılmıyoruz.

13.1.2005

<i>Oya Araslı</i>	<i>Mehmet Küçükbaşık</i>	<i>Halil Ünlütepe</i>
Ankara	Bursa	Afyonkarahisar
<i>Feridun Baloğlu</i>	<i>Muharrem Kılıç</i>	<i>Uğur Aksöz</i>
Antalya	Malatya	Adana
<i>Atilla Kart</i>	<i>Ziya Yergök</i>	<i>Sezai Önder</i>
Konya	Adana	Samsun
	<i>Feridun Ayvazoğlu</i>	
	Çorum	

Dönem: 22

Yasama Yılı: 3

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 775)

Karabük Milletvekili Hasan Bilir'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/633)

T.C.

Başbakanlık

Personel ve Prensipler

Genel Müdürlüğü

20.7.2004

Sayı: B.02.0.PPG.0.12-310-10167

Konu: Karabük Milletvekili Hasan Bilir'in Yasama Dokunulmazlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Adalet Bakanlığının 6.7.2004 tarih ve B.03.0.CİG.0.00.00.02-1.128.52.2004/30886 sayılı yazısı.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna aykırı davranmak suçunu işlediği iddia olunan Karabük Milletvekili Hasan Bilir hakkında tanzim edilen soruşturma dosyası ile Adalet Bakanlığının ilgi yazısının sureti ilişikte gönderilmiştir:

- Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 83 üncü maddesine göre gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

T.C.

Adalet Bakanlığı

Ceza İşleri Genel Müdürlüğü

6.7.2004

Sayı: B.03.0.CİG.0.00.00.02-1.128.52.2004-30886

Konu: Karabük Milletvekili Hasan Bilir'in Yasama Dokunulmazlığı

BAŞBAKANLIĞA

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkındaki Kanuna aykırı davranmak suçunu işlediği iddia olunan Hasan Bilir hakkında yapılan hazırlık soruşturması sırasında adı geçenin, Karabük İlinden milletvekili seçildiğinin anlaşılması üzerine, yasama dokunulmazlığının kaldırılması için hakkında düzenlenen fezlekeli evrak Karabük Cumhuriyet Başsavcılığının 17.6.2004 gün ve B.M.2004/1388 sayılı yazısı ekinde alınmakla birlikte takdim kılınmıştır.

Karabük Milletvekili Hasan Bilir hakkında soruşturmaya devam olunabilmesi için Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 83 üncü maddesi uyarınca yasama dokunulmazlığının kaldırılıp kaldırılmaması konusunda gereğini delâletlerine arz ederim.

Cemil Çiçek

Bakan

Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa ve Adalet Komisyonları

Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon

14.1.2005

Esas No.: 3/633

Karar No.: 43

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna muhalefet suçunu işlediği iddia olunan Karabük Milletvekili Hasan Bilir hakkında düzenlenen Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılmasına Dair Başbakanlık Tezkeresi ve eki dosya hakkındaki Hazırlık Komisyonu Raporu, Karma Komisyonumuzun 12 Ocak 2005 tarihli toplantısında görüşülmüştür.

Karma Komisyonumuz isnat olunan eylemin niteliğini dikkate alarak Karabük Milletvekili Hasan Bilir hakkındaki kovuşturmanın milletvekilliği sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesine karar vermiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun bilgilerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Burhan Kuzu</i>	<i>Atilla Koç</i>	<i>Mehmet Ali Bulut</i>
İstanbul	Aydın	Kahramanmaraş
Üye	Üye	Üye
<i>Uğur Aksöz</i>	<i>Mehmet Ziya Yergök</i>	<i>Oya Araslı</i>
Adana	Adana	Ankara
(Muhalfim)	(Muhalfim)	(Muhalfim)
Üye	Üye	Üye
<i>Ersönmez Yarbay</i>	<i>Semiha Öyüş</i>	<i>Mehmet Salih Erdoğan</i>
Ankara	Aydın	Denizli
Üye	Üye	Üye
<i>Metin Kaşıkoğlu</i>	<i>Mustafa Nuri Akbulut</i>	<i>Mevlüt Akgün</i>
Düzce	Erzurum	Karaman
Üye	Üye	Üye
<i>Atilla Kart</i>	<i>Süleyman Sarıbaş</i>	<i>Mehmet Kurt</i>
Konya	Malatya	Samsun
(Muhalfim)		
Üye	Üye	Üye
<i>Hıyaz Sezai Önder</i>	<i>Ömer Kulaksız</i>	<i>Recep Özel</i>
Samsun	Sivas	Isparta
(Muhalfim)		

Üye <i>Ramazan Can</i> Kırıkkale	Üye <i>Hasan Kara</i> Kilis	Üye <i>Halil Ünlütepe</i> Afyonkarahisar (Muhafifim)
Üye <i>Halil Özyolcu</i> Ağrı	Üye <i>Haluk İpek</i> Ankara	Üye <i>Feridun Fikret Baloğlu</i> Antalya (Muhafifim)
Üye <i>Mehmet Küçükaşık</i> Bursa (Muhafifim)	Üye <i>Feridun Ayvazoğlu</i> Çorum (Muhafifim)	Üye <i>Muzaffer Külcü</i> Çorum
Üye <i>Mahmut Durdu</i> Gaziantep	Üye <i>Nimet Çubukçu</i> İstanbul	Üye <i>Mehmet Yılmazcan</i> Kahramanmaraş
Üye <i>Hakkı Köylü</i> Kastamonu	Üye <i>Muharrem Kılıç</i> Malatya (Muhafifim)	Üye <i>Ahmet Çağlayan</i> Uşak

KARŞI OY YAZISI

Anayasamızın 83 üncü maddesinde yasama dokunulmazlığı başlığı altında mutlak ve geçici anlamda iki tür dokunulmazlık düzenlenmiştir. Mutlak dokunulmazlık, milletvekillerinin Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, o oturumdaki Başkanlık Divanının teklifi üzerine Meclisçe başka bir karar alınmadıkça bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulmalarını sağlamaktadır. Mutlak dokunulmazlık adı verilen ve kaldırılması söz konusu olmayan bu dokunulmazlığın amacı, milletvekillerinin düşüncelerini serbestçe ifade etmelerine imkân tanımaktır.

Geçici dokunulmazlık ise, seçimden önce veya sonra suç işlediği ileri sürülen bir milletvekilinin Meclisin kararı olmadıkça tutulamamasını, sorguya çekilememesini, tutuklanamamasını ve yargılanamamasını; hakkında verilmiş olan ceza hükmünün üyelik sıfatı sona erinceye kadar yerine getirilmemesini sağlamaktadır.

Geçici dokunulmazlık TBMM kararı ile kaldırılabilir.

Geçici dokunulmazlığın amacı, milletvekillerinin yasama çalışmalarına katılımının tutuklanma, sorguya çekilme, yargılanma veya tutulma gibi nedenlerle engellenmemesi ve siyasi iktidarın keyfiteşebilecek suç isnatları veya ceza kovuşturmalarına karşı korunmasıdır.

Günümüzde pek çok ülkede geçici dokunulmazlığın kapsamının daraltıldığı görülmektedir.

Türkiye ise bu gelişimin dışında kalmıştır.

Bu durum, geçici dokunulmazlığın toplum tarafından giderek bir ayrıcalık olarak görülmesine yol açmıştır.

Son zamanlarda kimi vatandaşlarımızda yolsuzluk olaylarının bir bölümünün siyasetçiyle bağlantılı olduğu ve dokunulmazlık nedeniyle bu yolsuzlukların takibinin güçleştiği yolunda bir kana oluşmaya başlamıştır. Bu kana, parlamentonun saygınlığının olumsuzca etkilenmesine ve dokunulmazlıkların hukuk devletinin gerçekleşmesinin önündeki bir engel olarak görülmesine neden olmaktadır.

Milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması konusunda yargı organlarından gelen taleplerin sonuca bağlanmasının uzun zaman alması veya Meclisçe genellikle kovuşturmanın milletvekili sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesine karar verilmesi, toplumun adalet duygusunu da zedelemektedir.

Diğer yandan dokunulmazlığının kaldırılmaması, hakkında suç isnadı bulunan milletvekilinin yargılanma hakkından yararlanmasına da imkân bırakmamaktadır.

Bütün bu kana ve değerlendirmelerin siyasal yaşantımızdaki olumsuz etkilerinin daha büyük boyutlara ulaşmasını engellemek için Anayasamızın 83 üncü maddesinin değiştirilmesi ve geçici dokunulmazlığın kapsamının daraltılması gerekmektedir. Bu konuda CHP ve siyasi partilerimizin pek çoğu 2002 seçimleri sırasında topluma taahhütte bulunmuştur.

Ancak şu ana kadar böyle bir Anayasa değişikliği gerçekleştirilmemiştir.

Bu durumda, milletvekili dokunulmazlığının hukuk devleti ilkesinin gerçekleşmesini güçleştirici bir husus haline dönüşmemesi, TBMM'nin saygınlığını zedeleyecek eleştirilere neden olmaması ve milletvekillerinin yargılanarak aklanma hakkından yararlanmalarını engellememesi için bir tek çözüm kalmıştır; o da, hakkında dokunulmazlığının kaldırılması istemi bulunan milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılmasına karar verilmesidir.

Bu nedenlerle, Komisyonun, kovuşturmanın milletvekilliği sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesi yolundaki kararına katılmıyoruz.

13.1.2005

<i>Oya Arası</i>	<i>Mehmet Küçükbaşık</i>	<i>Halil Ünlütepe</i>
Ankara	Bursa	Afyonkarahisar
<i>Feridun Baloğlu</i>	<i>Muharrem Kılıç</i>	<i>Uğur Aksöz</i>
Antalya	Malatya	Adana
<i>Atilla Kart</i>	<i>Ziya Yergök</i>	<i>Sezai Önder</i>
Konya	Adana	Samsun
	<i>Feridun Ayvazoğlu</i>	
	Çorum	

Dönem: 22

Yasama Yılı: 3

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 774)

Karabük Milletvekili Ali Öğüten'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/632)

T.C.

Başbakanlık

Personel ve Prensipler

Genel Müdürlüğü

20.7.2004

Sayı: B.02.0.PPG.0.12-310-10166

Konu: Karabük Milletvekili Ali Öğüten'in Yasama Dokunulmazlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Adalet Bakanlığının 6.7.2004 tarih ve B.03.0.CİG.0.00.00.02-1.128.51.2004-30885 sayılı yazısı.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna aykırı davranmak suçunu işlediği iddia olunan Karabük Milletvekili Ali Öğüten hakkında tanzim edilen soruşturma dosyası ile Adalet Bakanlığının ilgi yazısının sureti ekte gönderilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 83 üncü maddesine göre gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

T.C.

Adalet Bakanlığı

Ceza İşleri Genel Müdürlüğü

6.7.2004

Sayı: B.03.0.CİG.0.00.00.02-1.128.51.2004-30885

Konu: Karabük Milletvekili Ali Öğüten'in Yasama Dokunulmazlığı

BAŞBAKANLIĞA

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkındaki Kanuna aykırı davranmak suçunu işlediği iddia olunan Ali Öğüten hakkında yapılan hazırlık soruşturması sırasında adı geçenin, Karabük İlinde milletvekili seçildiğinin anlaşılması üzerine, yasama dokunulmazlığının kaldırılması için hakkında düzenlenen fezlekeli evrak Karabük Cumhuriyet Başsavcılığının 17.6.2004 gün ve B.M.2004/1386 sayılı yazısı ekinde alınmakla birlikte takdim kılınmıştır.

Karabük Milletvekili Ali Öğüten hakkında soruşturmaya devam olunabilmesi için Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 83 üncü maddesi uyarınca yasama dokunulmazlığının kaldırılıp kaldırılmaması konusunda gereğini delâletlerine arz ederim.

Cemil Çiçek

Bakan

Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi
Anayasa ve Adalet Komisyonları
Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon

14.1.2005

Esas No. : 3/632

Karar No. : 42

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna muhalefet suçunu işlediği iddia olunan Karabük Milletvekili Ali Öğüten hakkında düzenlenen Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılmasına Dair Başbakanlık Tezkeresi ve eki dosya hakkındaki Hazırlık Komisyonu Raporu, Karma Komisyonumuzun 12 Ocak 2005 tarihli toplantısında görüşülmüştür.

Karabük Milletvekili Ali Öğüten Komisyonumuza yazılı olarak savunmasını göndermiştir.

Karma Komisyonumuz isnat olunan eylemin niteliğini dikkate alarak Karabük Milletvekili Ali Öğüten hakkındaki kovuşturmanın milletvekilliği sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesine karar vermiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun bilgilerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Burhan Kuzu</i>	<i>Atilla Koç</i>	<i>Mehmet Ali Bulut</i>
İstanbul	Aydın	Kahramanmaraş
Üye	Üye	Üye
<i>Uğur Aksöz</i>	<i>Mehmet Ziya Yergök</i>	<i>Oya Arash</i>
Adana	Adana	Ankara
(Muhالیfım)	(Muhالیfım)	(Muhالیfım)
Üye	Üye	Üye
<i>Ersönmez Yarbay</i>	<i>Semiha Öyüş</i>	<i>Mehmet Salih Erdoğan</i>
Ankara	Aydın	Denizli
Üye	Üye	Üye
<i>Metin Kaşkoğlu</i>	<i>Mustafa Nuri Akbulut</i>	<i>Mevlüt Akgün</i>
Düzce	Erzurum	Karaman
Üye	Üye	Üye
<i>Atilla Kart</i>	<i>Süleyman Sarıbaş</i>	<i>Mehmet Kurt</i>
Konya	Malatya	Samsun
(Muhالیfım)		
Üye	Üye	Üye
<i>İlyas Sezai Önder</i>	<i>Ömer Kulaksız</i>	<i>Recep Özel</i>
Samsun	Sivas	Isparta
(Muhالیfım)		

Üye <i>Ramazan Can</i> Kırıkkale	Üye <i>Hasan Kara</i> Kilis	Üye <i>Halil Ünlütepe</i> Afyonkarahisar (Muhaliyim)
Üye <i>Halil Özyolcu</i> Ağrı	Üye <i>Haluk İpek</i> Ankara	Üye <i>Feridun Fikret Baloğlu</i> Antalya (Muhaliyim)
Üye <i>Mehmet Küçükbaşık</i> Bursa (Muhaliyim)	Üye <i>Feridun Ayvazoğlu</i> Çorum (Muhaliyim)	Üye <i>Muzaffer Külcü</i> Çorum
Üye <i>Mahmut Durdu</i> Gaziantep	Üye <i>Nimet Çubukçu</i> İstanbul	Üye <i>Mehmet Yılmazcan</i> Kahramanmaraş
Üye <i>Hakkı Köylü</i> Kastamonu	Üye <i>Muharrem Kılıç</i> Malatya (Muhaliyim)	Üye <i>Ahmet Çağlayan</i> Uşak

KARŞI OY YAZISI

Anayasamızın 83 üncü maddesinde yasama dokunulmazlığı başlığı altında mutlak ve geçici anlamda iki tür dokunulmazlık düzenlenmiştir. Mutlak dokunulmazlık, milletvekillerinin Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, o oturumdaki Başkanlık Divanının teklifi üzerine Meclisçe başka bir karar alınmadıkça bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulmamalarını sağlamaktadır. Mutlak dokunulmazlık adı verilen ve kaldırılması söz konusu olmayan bu dokunulmazlığın amacı, milletvekillerinin düşüncelerini serbestçe ifade etmelerine imkân tanımaktır.

Geçici dokunulmazlık ise, seçimden önce veya sonra suç işlediği ileri sürülen bir milletvekilinin Meclisin kararı olmadıkça tutulmamasını, sorguya çekilememesini, tutuklanmamasını ve yargılanmamasını; hakkında verilmiş olan ceza hükmünün üyelik sıfatı sona erinceye kadar yerine getirilmemesini sağlamaktadır.

Geçici dokunulmazlık TBMM kararı ile kaldırılabilir.

Geçici dokunulmazlığın amacı, milletvekillerinin yasama çalışmalarına katılımının tutuklanma, sorguya çekilme, yargılanma veya tutulma gibi nedenlerle engellenmemesi ve siyasi iktidarın keyfilebilecek suç isnatları veya ceza kovuşturmalarına karşı korunmasıdır.

Günümüzde pek çok ülkede geçici dokunulmazlığın kapsamının daraltıldığı görülmektedir.

Türkiye ise bu gelişimin dışında kalmıştır.

Bu durum, geçici dokunulmazlığın toplum tarafından giderek bir ayrıcalık olarak görülmesine yol açmıştır.

Son zamanlarda kimi vatandaşlarımızda yolsuzluk olaylarının bir bölümünün siyasetçiyle bağlantılı olduğu ve dokunulmazlık nedeniyle bu yolsuzlukların takibinin güçleştiği yolunda bir kana olmaya başlamıştır. Bu kana, parlamentonun saygınlığının olumsuzca etkilenmesine ve dokunulmazlıkların hukuk devletinin gerçekleşmesinin önündeki bir engel olarak görülmesine neden olmaktadır.

Milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması konusunda yargı organlarından gelen taleplerin sonuca bağlanmasının uzun zaman alması veya Meclisçe genellikle kovuşturmanın milletvekili sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesine karar verilmesi, toplumun adalet duygusunu da zedelemektedir.

Diğer yandan dokunulmazlığının kaldırılmaması, hakkında suç isnadı bulunan milletvekilinin yargılanma hakkından yararlanmasına da imkân bırakmamaktadır.

Bütün bu kana ve değerlendirmelerin siyasal yaşantımızdaki olumsuz etkilerinin daha büyük boyutlara ulaşmasını engellemek için Anayasamızın 83 üncü maddesinin değiştirilmesi ve geçici dokunulmazlığın kapsamının daraltılması gerekmektedir. Bu konuda CHP ve siyasî partilerimizin pek çoğu 2002 seçimleri sırasında topluma taahhütte bulunmuştur.

Ancak şu ana kadar böyle bir Anayasa değişikliği gerçekleştirilmemiştir.

Bu durumda, milletvekili dokunulmazlığının hukuk devleti ilkesinin gerçekleşmesini güçleştirici bir husus haline dönüşmemesi, TBMM'nin saygınlığını zedeleyecek eleştirilere neden olmaması ve milletvekillerinin yargılanarak aklanma hakkından yararlanmalarını engellememesi için bir tek çözüm kalmıştır; o da, hakkında dokunulmazlığının kaldırılması istemi bulunan milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılmasına karar verilmesidir.

Bu nedenlerle, Komisyonun, kovuşturmanın milletvekilliği sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesi yolundaki kararına katılmıyoruz.

13.1.2005

<i>Oya Arash</i>	<i>Mehmet Küçükaşık</i>	<i>Halil Ünlütepe</i>
Ankara	Bursa	Afyonkarahisar
<i>Feridun Baloğlu</i>	<i>Muharrem Kılıç</i>	<i>Uğur Aksöz</i>
Antalya	Malatya	Adana
<i>Atilla Kart</i>	<i>Ziya Yergök</i>	<i>Sezai Önder</i>
Konya	Adana	Samsun
	<i>Feridun Ayvazoğlu</i>	
	Çorum	

Dönem: 22

Yasama Yılı: 3

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 773)

Karabük Milletvekili Mehmet Ceylan'ın Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/631)

T.C.

Başbakanlık

Personel ve Prensipler

Genel Müdürlüğü

20.7.2004

Sayı: B.02.0.PPG.0.12-310-10165

Konu: Karabük Milletvekili Mehmet Ceylan'ın Yasama Dokunulmazlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Adalet Bakanlığının 6.7.2004 tarih ve B.03.0.CİG.0.00.00.02-1.128.50.2004-30884 sayılı yazısı.

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna aykırı davranmak suçunu işlediği iddia olunan Karabük Milletvekili Mehmet Ceylan hakkında tanzim edilen soruşturma dosyası ile Adalet Bakanlığının ilgi yazısının sureti ekte gönderilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 83 üncü maddesine göre gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

T.C.

Adalet Bakanlığı

Ceza İşleri Genel Müdürlüğü

6.7.2004

Sayı: B.03.0.CİG.0.00.00.02-1.128.50.2004-30884

Konu: Karabük Milletvekili Mehmet Ceylan'ın Yasama Dokunulmazlığı

BAŞBAKANLIĞA

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna aykırı davranmak suçunu işlediği iddia olunan Mehmet Ceylan hakkında yapılan hazırlık soruşturması sırasında adı geçenin, Karabük İlinden milletvekili seçildiğinin anlaşılması üzerine, yasama dokunulmazlığının kaldırılması için hakkında düzenlenen fezlekeli evrak Karabük Cumhuriyet Başsavcılığının 17.6.2004 gün ve B.M.2004/1387 sayılı yazısı ekinde alınmakla birlikte takdim kılınmıştır.

Karabük Milletvekili Mehmet Ceylan hakkında soruşturmaya devam olunabilmesi için Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 83 üncü maddesi uyarınca yasama dokunulmazlığının kaldırılıp kaldırılmaması konusunda gereğini delâletlerine arz ederim.

Cemil Çiçek

Bakan

Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa ve Adalet Komisyonları

Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon

14.1.2005

Esas No.: 3/631

Karar No.: 41

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

298 sayılı Seçimlerin Temel Hükümleri ve Seçmen Kütükleri Hakkında Kanuna muhalefet suçunu işlediği iddia olunan Karabük Milletvekili Mehmet Ceylan hakkında düzenlenen Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılmasına Dair Başbakanlık Tezkeresi ve eki dosya hakkındaki Hazırlık Komisyonu Raporu, Karma Komisyonumuzun 12 Ocak 2005 tarihli toplantısında görülmüştür.

Karma Komisyonumuz isnat olunan eylemin niteliğini dikkate alarak Karabük Milletvekili Mehmet Ceylan hakkındaki kovuşturmanın milletvekilliği sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesine karar vermiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun bilgilerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Burhan Kuzu</i>	<i>Atilla Koç</i>	<i>Mehmet Ali Bulut</i>
İstanbul	Aydın	Kahramanmaraş
Üye	Üye	Üye
<i>Uğur Aksöz</i>	<i>Mehmet Ziya Yergök</i>	<i>Oya Araslı</i>
Adana	Adana	Ankara
(Muhalifim)	(Muhalifim)	(Muhalifim)
Üye	Üye	Üye
<i>Ersönmez Yarbay</i>	<i>Semiha Öyüş</i>	<i>Mehmet Salih Erdoğan</i>
Ankara	Aydın	Denizli
Üye	Üye	Üye
<i>Metin Kaşıkoğlu</i>	<i>Mustafa Nuri Akbulut</i>	<i>Mevlüt Akgün</i>
Düzce	Erzurum	Karaman
Üye	Üye	Üye
<i>Atilla Kart</i>	<i>Süleyman Sarıbaş</i>	<i>Mehmet Kurt</i>
Konya	Malatya	Samsun
(Muhalifim)		
Üye	Üye	Üye
<i>İlyas Sezai Önder</i>	<i>Ömer Kulaksız</i>	<i>Recep Özel</i>
Samsun	Sivas	Isparta
(Muhalifim)		

Üye <i>Ramazan Can</i> Kırıkkale	Üye <i>Hasan Kara</i> Kilis	Üye <i>Halil Ünlütepe</i> Afyonkarahisar (Muhaliyim)
Üye <i>Halil Özyolcu</i> Ağrı	Üye <i>Haluk İpek</i> Ankara	Üye <i>Feridun Fikret Baloğlu</i> Antalya (Muhaliyim)
Üye <i>Mehmet Küçükaşık</i> Bursa (Muhaliyim)	Üye <i>Feridun Ayvazoğlu</i> Çorum (Muhaliyim)	Üye <i>Muzaffer Külcü</i> Çorum
Üye <i>Mahmut Durdu</i> Gaziantep	Üye <i>Nimet Çubukçu</i> İstanbul	Üye <i>Mehmet Yılmazcan</i> Kahramanmaraş
Üye <i>Hakkı Köylü</i> Kastamonu	Üye <i>Muharrem Kılıç</i> Malatya (Muhaliyim)	Üye <i>Ahmet Çağlayan</i> Uşak

KARŞI OY YAZISI

Anayasamızın 83 üncü maddesinde yasama dokunulmazlığı başlığı altında mutlak ve geçici anlamda iki tür dokunulmazlık düzenlenmiştir. Mutlak dokunulmazlık, milletvekillerinin Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, o oturumdaki Başkanlık Divanının teklifi üzerine Meclisçe başka bir karar alınmadıkça bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulmamalarını sağlamaktadır. Mutlak dokunulmazlık adı verilen ve kaldırılması söz konusu olmayan bu dokunulmazlığın amacı, milletvekillerinin düşüncelerini serbestçe ifade etmelerine imkân tanımaktır.

Geçici dokunulmazlık ise, seçimden önce veya sonra suç işlediği ileri sürülen bir milletvekilinin Meclisin kararı olmadıkça tutulamamasını, sorguya çekilememesini, tutuklanamamasını ve yargılanamamasını; hakkında verilmiş olan ceza hükmünün üyelik sıfatı sona erinceye kadar yerine getirilmemesini sağlamaktadır.

Geçici dokunulmazlık TBMM kararı ile kaldırılabilir.

Geçici dokunulmazlığın amacı, milletvekillerinin yasama çalışmalarına katılımının tutuklanma, sorguya çekilme, yargılanma veya tutulma gibi nedenlerle engellenmemesi ve siyasî iktidarın keyfîleşebilecek suç isnatları veya ceza kovuşturmalarına karşı korunmasıdır.

Günümüzde pek çok ülkede geçici dokunulmazlığın kapsamının daraltıldığı görülmektedir.

Türkiye ise bu gelişimin dışında kalmıştır.

Bu durum, geçici dokunulmazlığın toplum tarafından giderek bir ayrıcalık olarak görülmesine yol açmıştır.

Son zamanlarda kimi vatandaşlarımızda yolsuzluk olaylarının bir bölümünün siyasetçiyle bağlantılı olduğu ve dokunulmazlık nedeniyle bu yolsuzlukların takibinin güçleştiği yolunda bir kana olmaya başlamıştır. Bu kana, parlamentonun saygınlığının olumsuzca etkilenmesine ve dokunulmazlıkların hukuk devletinin gerçekleşmesinin önündeki bir engel olarak görülmesine neden olmaktadır.

Milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması konusunda yargı organlarından gelen taleplerin sonuca bağlanmasının uzun zaman alması veya Meclisçe genellikle kovuşturmanın milletvekili sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesine karar verilmesi, toplumun adalet duygusunu da zedelemektedir.

Diğer yandan dokunulmazlığının kaldırılmaması, hakkında suç isnadı bulunan milletvekilinin yargılanma hakkından yararlanmasına da imkân bırakmamaktadır.

Bütün bu kana ve değerlendirmelerin siyasal yaşamımızdaki olumsuz etkilerinin daha büyük boyutlara ulaşmasını engellemek için Anayasamızın 83 üncü maddesinin değiştirilmesi ve geçici dokunulmazlığın kapsamının daraltılması gerekmektedir. Bu konuda CHP ve siyasi partilerimizin pek çoğu 2002 seçimleri sırasında topluma taahhütte bulunmuştur.

Ancak şu ana kadar böyle bir Anayasa değişikliği gerçekleştirilmemiştir.

Bu durumda, milletvekili dokunulmazlığının hukuk devleti ilkesinin gerçekleşmesini güçleştirici bir husus haline dönüşmemesi, TBMM'nin saygınlığını zedeleyecek eleştirilere neden olmaması ve milletvekillerinin yargılanarak aklanma hakkından yararlanmalarını engellememesi için bir tek çözüm kalmıştır; o da, hakkında dokunulmazlığının kaldırılması istemi bulunan milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılmasına karar verilmesidir.

Bu nedenlerle, Komisyonun, kovuşturmanın milletvekilliği sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesi yolundaki kararına katılmıyoruz.

13.1.2005

<i>Oya Arash</i>	<i>Mehmet Küçükaşık</i>	<i>Halil Ünlütepe</i>
Ankara	Bursa	Afyonkarahisar
<i>Feridun Baloğlu</i>	<i>Muharrem Kılıç</i>	<i>Uğur Aksöz</i>
Antalya	Malatya	Adana
<i>Atilla Kart</i>	<i>Ziya Yergök</i>	<i>Sezai Önder</i>
Konya	Adana	Samsun
	<i>Feridun Ayvazoğlu</i>	
	Çorum	

Dönem: 22

Yasama Yılı: 3

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 772)

Niğde Milletvekili Mahmut Uğur Çetin'in Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılması Hakkında Başbakanlık Tezkeresi ve Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu (3/630)

T.C.

Başbakanlık

Personel ve Prensipler

Genel Müdürlüğü

20.7.2004

Sayı: B.02.0.PPG.0.12-310-10164

Konu: Niğde Milletvekili Mahmut Uğur Çetin'in Yasama Dokunulmazlığı

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: Adalet Bakanlığının 2.7.2004 tarih ve B.03.0.CİG.0.00.00.02-1.128.49.2004/30808 sayılı yazısı.

Hakaret suçunu işlediği iddia olunan Niğde Milletvekili Mahmut Uğur Çetin hakkında tanzim edilen soruşturma dosyası ile Adalet Bakanlığının ilgi yazısının sureti ekte gönderilmiştir.

Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 83 üncü maddesine göre gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

T.C.

Adalet Bakanlığı

Ceza İşleri Genel Müdürlüğü

2.7.2004

Sayı: B.03.0.CİG.0.00.00.02-1.128.49.2004-30808

Konu: Niğde Milletvekili Mahmut Uğur Çetin'in Yasama Dokunulmazlığı

BAŞBAKANLIĞA

Hakaret suçunu işlediği iddia olunan Niğde Milletvekili Mahmut Uğur Çetin hakkında yapılan hazırlık soruşturması sırasında adı geçenin, Niğde İlinden milletvekili seçildiğinin anlaşılması üzerine, yasama dokunulmazlığının kaldırılması için hakkında düzenlenen fezlekeli evrak Niğde Cumhuriyet Başsavcılığının 15.6.2004 gün ve B.M.2004/2421 sayılı yazısı ekinde alınmakla birlikte takdim kılınmıştır.

Niğde Milletvekili Mahmut Uğur Çetin hakkında soruşturmaya devam olunabilmesi için Türkiye Cumhuriyeti Anayasasının 83 üncü maddesi uyarınca yasama dokunulmazlığının kaldırılıp kaldırılmaması konusunda gereğini delâletlerine arz ederim.

Cemil Çiçek

Bakan

Anayasa ve Adalet Komisyonları Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Anayasa ve Adalet Komisyonları

Üyelerinden Kurulu Karma Komisyon

14.1.2005

Esas No.: 3/630

Karar No.: 40

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Hakaret suçunu işlediği iddia olunan Niğde Milletvekili Mahmut Uğur Çetin hakkında düzenlenen Yasama Dokunulmazlığının Kaldırılmasına Dair Başbakanlık Tezkeresi ve eki dosya hakkındaki Hazırlık Komisyonu Raporu, Karma Komisyonumuzun 12 Ocak 2005 tarihli toplantısında görüşülmüştür.

Niğde Milletvekili Mahmut Uğur Çetin Komisyonunda sözlü olarak savunmasını yapmıştır.

Karma Komisyonumuz isnat olunan eylemin niteliğini dikkate alarak Niğde Milletvekili Mahmut Uğur Çetin hakkındaki kovuşturmanın milletvekilliği sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesine karar vermiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun bilgilerine arz edilmek üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile sunulur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Burhan Kuzu</i>	<i>Atilla Koç</i>	<i>Mehmet Ali Bulut</i>
İstanbul	Aydın	Kahramanmaraş
Üye	Üye	Üye
<i>Uğur Aksöz</i>	<i>Mehmet Ziya Yergök</i>	<i>Oya Arası</i>
Adana	Adana	Ankara
(Muhalifim)	(Muhalifim)	(Muhalif)
Üye	Üye	Üye
<i>Ersönmez Yarbay</i>	<i>Semiha Öyüş</i>	<i>Mehmet Salih Erdoğan</i>
Ankara	Aydın	Denizli
Üye	Üye	Üye
<i>Metin Kaşkoğlu</i>	<i>Mustafa Nuri Akbulut</i>	<i>Mevlüt Akgün</i>
Düzce	Erzurum	Karaman
Üye	Üye	Üye
<i>Atilla Kart</i>	<i>Süleyman Sarıbaş</i>	<i>Mehmet Kurt</i>
Konya	Malatya	Samsun
(Muhalifim)		
Üye	Üye	Üye
<i>Ilyas Sezai Önder</i>	<i>Ömer Kulaksız</i>	<i>Recep Özel</i>
Samsun	Sivas	Isparta
(Muhalifim)		

Üye <i>Ramazan Can</i> Kırıkkale	Üye <i>Hasan Kara</i> Kilis	Üye <i>Halil Ünlütepe</i> Afyonkarahisar (Muhafifim)
Üye <i>Halil Özyolcu</i> Ağrı	Üye <i>Haluk İpek</i> Ankara	Üye <i>Feridun Fikret Baloğlu</i> Antalya (Muhafifim)
Üye <i>Mehmet Küçükbaşak</i> Bursa (Muhafifim)	Üye <i>Feridun Ayvazoğlu</i> Çorum (Muhafifim)	Üye <i>Muzaffer Külcü</i> Çorum
Üye <i>Mahmut Durdu</i> Gaziantep	Üye <i>Nimet Çubukçu</i> İstanbul	Üye <i>Mehmet Yılmazcan</i> Kahramanmaraş
Üye <i>Hakkı Köylü</i> Kastamonu	Üye <i>Muharrem Kılıç</i> Malatya (Muhafifim)	Üye <i>Ahmet Çağlayan</i> Uşak

KARŞI OY YAZISI

Anayasamızın 83 üncü maddesinde yasama dokunulmazlığı başlığı altında mutlak ve geçici anlamda iki tür dokunulmazlık düzenlenmiştir. Mutlak dokunulmazlık, milletvekillerinin Meclis çalışmalarındaki oy ve sözlerinden, Mecliste ileri sürdükleri düşüncelerden, o oturumdaki Başkanlık Divanının teklifi üzerine Meclisçe başka bir karar alınmadıkça bunları Meclis dışında tekrarlamak ve açığa vurmaktan sorumlu tutulmamalarını sağlamaktadır. Mutlak dokunulmazlık adı verilen ve kaldırılması söz konusu olmayan bu dokunulmazlığın amacı, milletvekillerinin düşüncelerini serbestçe ifade etmelerine imkân tanınmaktadır.

Geçici dokunulmazlık ise, seçimden önce veya sonra suç işlediği ileri sürülen bir milletvekilinin Meclisin kararı olmadıkça tutulamamasını, sorguya çekilememesini, tutuklanamamasını ve yargılanamamasını; hakkında verilmiş olan ceza hükmünün üyelik sıfatı sona erinceye kadar yerine getirilmemesini sağlamaktadır.

Geçici dokunulmazlık TBMM kararı ile kaldırılabilir.

Geçici dokunulmazlığın amacı, milletvekillerinin yasama çalışmalarına katılımının tutuklanma, sorguya çekilme, yargılanma veya tutulma gibi nedenlerle engellenmemesi ve siyasi iktidarın keyifleşebilecek suç isnatları veya ceza kovuşturmalarna karşı korunmasıdır.

Günümüzde pek çok ülkede geçici dokunulmazlığın kapsamının daraltıldığı görülmektedir.

Türkiye ise bu gelişimin dışında kalmıştır.

Bu durum, geçici dokunulmazlığın toplum tarafından giderek bir ayrıcalık olarak görülmesine yol açmıştır.

Son zamanlarda kimi vatandaşlarımızda yolsuzluk olaylarının bir bölümünün siyasetçiyle bağlantılı olduğu ve dokunulmazlık nedeniyle bu yolsuzlukların takibinin güçleştiği yolunda bir kana oluşmaya başlamıştır. Bu kana, parlamentonun saygınlığının olumsuzca etkilenmesine ve dokunulmazlıkların hukuk devletinin gerçekleşmesinin önündeki bir engel olarak görülmesine neden olmaktadır.

Milletvekillerinin dokunulmazlıklarının kaldırılması konusunda yargı organlarından gelen taleplerin sonuca bağlanmasının uzun zaman alması veya Meclisçe genellikle kovuşturmanın milletvekili sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesine karar verilmesi, toplumun adalet duygusunu da zedelemektedir.

Diğer yandan dokunulmazlığının kaldırılmaması, hakkında suç isnadı bulunan milletvekilinin yargılanma hakkından yararlanmasına da imkân bırakmamaktadır.

Bütün bu kana ve değerlendirmelerin siyasal yaşantımızdaki olumsuz etkilerinin daha büyük boyutlara ulaşmasını engellemek için Anayasamızın 83 üncü maddesinin değiştirilmesi ve geçici dokunulmazlığın kapsamının daraltılması gerekmektedir. Bu konuda CHP ve siyasi partilerimizin pek çoğu 2002 seçimleri sırasında topluma taahhütte bulunmuştur.

Ancak şu ana kadar böyle bir Anayasa değişikliği gerçekleştirilmemiştir.

Bu durumda, milletvekili dokunulmazlığının hukuk devleti ilkesinin gerçekleşmesini güçleştirici bir husus haline dönüşmemesi, TBMM'nin saygınlığını zedeleyecek eleştirilere neden olmaması ve milletvekillerinin yargılanarak aklanma hakkından yararlanmalarını engellememesi için bir tek çözüm kalmıştır; o da, hakkında dokunulmazlığının kaldırılması istemi bulunan milletvekillerinin dokunulmazlığının kaldırılmasına karar verilmesidir.

Bu nedenlerle, Komisyonun, kovuşturmanın milletvekilliği sıfatının sona ermesine kadar ertelenmesi yolundaki kararına katılmıyoruz.

13.1.2005

<i>Oya Araslı</i>	<i>Mehmet Küçükkaşık</i>	<i>Halil Ünlütepe</i>
Ankara	Bursa	Afyonkarahisar
<i>Feridun Baloğlu</i>	<i>Muharrem Kılıç</i>	<i>Uğur Aksöz</i>
Antalya	Malatya	Adana
<i>Atilla Kart</i>	<i>Ziya Yergök</i>	<i>Sezai Önder</i>
Konya	Adana	Samsun
	<i>Feridun Ayvazoğlu</i>	
	Çorum	

T.B.M.M.

(S. Sayısı: 734)

**Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında
Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına
Dair Kanun Tasarısı ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm
Komisyonu Raporu (1/935)**

Not : Tasarı; Başkanlıkça Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor; Plan ve Bütçe ile Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm komisyonlarına havale edilmiştir.

T.C.

Başbakanlık

Kanunlar ve Kararlar

Genel Müdürlüğü

Sayı : B.02.0.KKG.0.10/101-1000/5577

1.12.2004

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Ulaştırma Bakanlığınca hazırlanan ve Başkanlığınıza arzı Bakanlar Kurulunca 22.11.2004 tarihinde kararlaştırılan "Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gerekçesi ilişikte gönderilmiştir.

Gereğini arz ederim.

Recep Tayyip Erdoğan

Başbakan

GENEL GEREKÇE

20.4.1989 tarihli ve 3539 sayılı Kanun ile katılmamız uygun bulunan ve 26.8.2003 tarihli ve 2003/6109 sayılı Bakanlar Kurulu Kararıyla 28.4.1989 tarihinden geçerli olmak üzere katılmamız kararlaştırılan "Gemi Adamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Hakkında Uluslararası Sözleşme (STCW)" hükümleri anılan tarih itibarıyla iç hukukumuz açısından zorunlu ve bağlayıcı kurallara dönüşmüştür.

Diğer taraftan, Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) ile bu örgütün alt komitesi olan ve STCW Sözleşmesinin yürütülmesinden sorumlu bulunan STCW Komitesi, anılan Sözleşmenin uygulanması ve bu uygulamalar hakkında rapor verilmesi bakımından ülkemizde yetkili ve muhatap idare olarak Denizcilik Müsteşarlığını kabul etmektedir.

Adı geçen Sözleşmede 1995 yılında yapılan değişiklikle, referans verilen IMO Model Kurslarında belirlenen ilke ve esaslara uygun olarak, eğitimin belirli bir uzmanlığı gerektirdiği ve bir yandan kurslar yoluyla teorik ve daha çok denizde uygulamalı olarak verilmesi gerektiği hususlarının altı çizilmiştir.

Ülkemizde gemiadamlarının eğitimi, mevzuat gereği esas itibarıyla üniversitelere bağlı fakülte ve yüksekokullar, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı orta eğitim kurumları ile Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı öğretim kurumları tarafından verilmektedir. Bununla birlikte, Sözleşmede bu

eğitimlerin kurslar yoluyla da verilmesi öngörüldüğü için, Tasarı ile gemiadamları eğitimi vermek üzere gerçek veya tüzel kişiliklerce açılacak bu tür kurslara Denizcilik Müsteşarlığının uygun görüşü üzerine Millî Eğitim Bakanlığınca izin verilmesi yönünde hüküm getirilmiştir.

Verilecek eğitimlerin temel unsurlarını öğretim programları ve buna bağlı olarak staj süreleri teşkil etmektedir. Eğitimin esaslı unsurlarını teşkil eden bu hususların yukarıdaki paragrafta belirtilen kurumlara bağlı okullar ve öğretim kurumlarınca kendi mevzuatına göre gerçekleştirmeleri esastır. Ancak, gemiadamları eğitimi vermek üzere Millî Eğitim Bakanlığının izni ile açılan özel öğretim kurumları için ise, sözleşme hükümleri uyarınca öğretim programlarının kendilerince belirlenmesi ve Denizcilik Müsteşarlığının uygun görüşü ile Millî Eğitim Bakanlığının onaylanması zorunlu olduğundan Tasarı ile bu yönde hükümler getirilmiştir.

Gemidamlarının eğitim, staj ve sınav aşamalarını başarıyla geçmelerinden sonra hak ettikleri yeterlik seviyesinde belgelendirilmeleri gerekmektedir. Sözleşme gereği gemiadamlarının belgelendirilmeleri ülkemiz yönünden Denizcilik Müsteşarlığının münhasır yetkisinde olduğundan, Tasarıda gemiadamlarının eğitimleri yanında belgelendirilmelerine ilişkin görevin Denizcilik Müsteşarlığına verilmesi hususunda düzenleme getirilmiştir.

STCW Sözleşmesi, taraf ülkelerin Sözleşme hükümleri çerçevesinde verilen eğitimlerin sonucunda yapılacak sınavların, şaibesiz ve adil bir şekilde yapılabilmesi için yine aynı hükümler çerçevesinde belirlenecek sınav sistemi oluşturulması ve denizcilik ve eğitim konularında tecrübe sahibi kişilerden oluşturulan Gemiadamları Sınavları Merkezinin gözetim ve denetiminde yapılmasını öngördüğünden, iç hukukumuz gereği bu merkezin teşkili, görevleri ve mali hususları ile ilgili hükümlerin kanun seviyesinde düzenlenmesi gerekmektedir.

Aynı şekilde, Sözleşmenin 1/8 kuralı gereğince; taraf olan ülkelerin gemiadamlarının eğitimi, sınavları ve belgelendirilmelerine ilişkin işlemlerini, tarafsızlık ve kalite politikası çerçevesinde konuyla ilgili tecrübeli kişilerden oluşan bağımsız bir denetleme kurulu tarafından denetlenmesi ve sonuçlarının IMO'ya rapor edilmesi zorunlu tutulmuştur. Bu raporların incelenmesi neticesinde taraf her ülkenin sonraki yıllar için beyaz listeye alınması veya çıkartılmasına karar verilmektedir. Söz konusu listelerden "kara liste"de yer alan ülkelerin verdiği belgeler ve gemiadamlarının yeterlikleri diğer taraf ülkeler nezdinde büyük oranda geçerliklerini kaybetmekte, bu ülkelerin gemiadamları ve bunların çalıştıkları gemiler diğer taraf ülkelerin limanlarına ya sokulmamakta veya ciddi olarak denetimlerden geçirilmektedir. Bu durum ise kara listedeki bir ülkenin deniz ticaretini ve gemiadamlarının iş bulabilme imkanlarını olumsuz yönde etkilemektedir. Böyle bir kurulun oluşturulabilmesi için kanunî düzenlemeye ihtiyaç duyulduğundan, Tasarı ile Denizcilik Eğitimi Denetleme Kurulunun oluşturulması da öngörülmektedir.

Söz konusu Sözleşmenin 1 inci maddesinin (2) nolu paragrafında "Taraflar, denizde mal ve can güvenliği ile deniz çevresinin korunması bakımından, gemiadamlarının görevlerine uygun nitelikte olmalarını temin için sözleşmenin tüm olarak uygulanmasını sağlamak üzere bütün kanun, kararname, emir ve yönetmelikleri çıkarmayı ve lüzumlu diğer önlemleri almayı taahhüt eder." hükmü yer almaktadır.

Tasarı, "Gemi Adamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Hakkında Uluslararası Sözleşme" hükümlerinden doğan yükümlülüklerimize ve Uluslararası Denizcilik Örgütü uygulamalarına paralel olarak, gemiadamlarının eğitimi ve belgelendirilmesi ile bu faaliyetlerin denetlenmesine ilişkin hususların düzenlenmesi ve söz konusu görevlerin Denizcilik Müsteşarlığı tarafından yürütülmesi amacıyla hazırlanmıştır.

MADDE GEREKÇELERİ

Madde 1. - Madde ile, gemiadamlarının eğitim, sınav ve belgelendirilmelerine ilişkin esasları belirlemek belgelendirme işlemlerini yapmak Denizcilik Müsteşarlığının görevleri arasına alınmaktadır.

Madde 2. - Madde ile, 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye üç madde eklenmektedir.

Ek 9 uncu madde ile; gemiadamları eğitiminin, sadece üniversitelere bağlı fakülteler ve yüksekokullar, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı orta öğretim okulları ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı öğretim kurumları ile kuruluş amaçları bu alanda eğitim vermek olan gerçek ve tüzel kişiler tarafından Denizcilik Müsteşarlığının uygun görüşü doğrultusunda Millî Eğitim Bakanlığınca verilen izinle açılan özel öğretim kurumlarında verilebileceği hüküm altına alınmaktadır.

Ek 10 uncu madde ile; gemiadamlarının eğitimi, sınavları ve belgelendirilmelerine ilişkin usul ve esasların Denizcilik Müsteşarlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirleneceği, sınavların gerçekleştirilmesi için Gemiadamları Sınav Merkezinin oluşturulması, Merkez tarafından yapılacak harcamaların bu amaçla bütçeye konacak ödenekten karşılanması ve Merkezin teşkili, görevleri ve mali hususlara ilişkin usul ve esasların Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Denizcilik Müsteşarlığınca hazırlanıp yürürlüğe konulacak yönetmelikte düzenleneceği öngörülmektedir.

Ayrıca, gemiadamları eğitimine ilişkin öğretim programlarının ve staj sürelerinin üniversitelere bağlı fakülte ve yüksekokullar, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı orta öğretim okulları ile Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı öğretim kurumlarında kendi mevzuatına; kuruluş amaçları bu alanda eğitim vermek olan gerçek ve tüzel kişiler tarafından kurulmuş olan özel öğretim kurumlarında, Denizcilik Müsteşarlığının uygun görüşü doğrultusunda Millî Eğitim Bakanlığınca onaylanan öğretim programına göre gerçekleştirileceği hükme bağlanmaktadır.

Ek 11 inci madde ile, STCW 1/8 kuralı gereğince Denizcilik Eğitimi Denetleme Kurulu oluşturulması ve bu Kurulun işleyiş esasları düzenlenmektedir.

Madde 3. - Madde ile, 3/6/1946 tarihli ve 4915 sayılı Yüksek Denizcilik Okulu ve Denizcilik Meslek Okul ve Kursları Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmaktadır.

Geçici Madde 1. - Madde ile, Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce eğitime başlayan kurumların ve bu kurumlarda öğretim gören öğrenci ya da kursiyerlerin mağdur edilmemesi amacıyla bu Kanun çerçevesinde eğitim verdiklerini belgelendirmeleri halinde öğrenci ya da kursiyerlerin Denizcilik Müsteşarlığınca belgelendirilmeleri öngörülmektedir.

Geçici Madde 2. - Madde ile; bu Kanun gereği çıkartılması öngörülen yönetmelikler yürürlüğe Konulana kadar, gemiadamlarının eğitim, sınav ve belgelendirme faaliyetlerinin aksamaması için mevcut yönetmeliklerin yürürlüğünün devamının sağlanması amaçlanmıştır.

Madde 4. - Yürürlük maddesidir.

Madde 5. - Yürütme maddesidir.

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonu Raporu

Türkiye Büyük Millet Meclisi

Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve

Turizm Komisyonu

Esas No.: 1/935

Karar No.: 61

12.1.2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Başbakanlıkça 1.12.2004 tarihinde TBMM Başkanlığına sunulan, Başkanlığımızca 7.12.2004 tarihinde Millî Eğitim, Kültür, Gençlik ve Spor; Plan ve Bütçe komisyonlarına talî, Komisyonumuza esas olarak havale edilen "Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Karamamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı", Komisyonumuzun 6.1.2005 tarihli 28 inci Birleşiminde Hükümeti temsilen Denizcilik Müsteşarlığı, Millî Eğitim, Millî Savunma ve Maliye bakanlıkları, Deniz Kuvvetleri Komutanlığı, Yüksek Öğretim Kurulu Başkanlığı, Deniz Ticaret Odaları Başkanlığı ile sivil toplum kuruluşları temsilcilerinin katılımı ile incelenip görüşüldü.

Söz konusu Tasarı ile; Uluslararası Denizcilik Örgütü uygulamalarına paralel, Gemi Adamlarının Eğitim, Belgelendirilme ve Vardiya Standartları Hakkında Uluslararası Sözleşme hükümlerinden doğan yükümlülüklerimize uygun olarak gemiadamlarının eğitimi ve belgelendirilmesi ile bu faaliyetlerin denetlenmesine ilişkin hususların düzenlenmesi ve söz konusu görevlerin Denizcilik Müsteşarlığı tarafından yürütülmesi öngörülmektedir.

Bu çerçevede;

- Gemiadamlarının eğitiminin; üniversitelere bağlı fakülteler ve yüksek okullar, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı orta öğretim kurumları, Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı öğretim kurumları yanında Denizcilik Müsteşarlığının uygun görüşü ve Millî Eğitim Bakanlığının izin vermesi halinde, özel ve tüzel kişilerle açılacak kurslarla da verilebilmesi,

- Gemiadamlarının eğitimleri, sınavları ve belgelendirilmelerine ilişkin usul ve esasların hazırlanacak yönetmelikle belirlenmesi, Gemiadamları Sınav Merkezi ile Denizcilik Eğitimi Destekleme Kurulunun oluşturulması,

Amaçlanmaktadır.

Tasarı ve gerekçesi Komisyonumuzca da uygun görülerek tümü üzerindeki görüşmelere geçilmiştir.

Tasarının tümü üzerinde yapılan görüşmelerde lehte ve aleyhte görüşler dile getirilmiştir.

Tasarının lehine ve destekleyici nitelikteki görüşler şöyle özetlenebilir:

Türkiye, gemiadamlarının eğitimi konusunda uluslararası standartları yakalamıştır. Bu konuda kara ve beyaz listeler söz konusudur. Türkiye beyaz listede yer almaktadır. Türkiye'nin beyaz listede yer alması çok önemli bir başarıdır. Ülkemizin yakaladığı bu başarıya sebep olan sistem, bu düzenleme ile kanunî bir dayanağa kavuşturulmaktadır.

Son yıllarda Türk denizcilik sektöründeki gelişmeler; kapasite ve sektörün ani gelişmesi gemiadamları istihdamında büyük zorluklara yol açmıştır. Filoların genişlemeye devam etmesi ile bir-

likte sektörde gemiadamı ihtiyacı hızla artmaya devam etmektedir. Bu nedenlerle bu düzenlemeye şiddetle ihtiyaç vardır.

Kurslardan sertifika alanlara akademik anlamda bir yeterlilik verilmesi söz konusu değildir. Kurslar ara elaman ihtiyacını karşılamaya yöneliktir. Kalite yönünden ise kursların, fakültelerin eğitiminden çok farkı yoktur. Üniversite mezunu gemiadamları belirli bir zaman sektörde gemiadamı olarak görev aldıktan sonra denizcilik alanında kendi işlerini kurarak işadamı olarak devam etmektedir. Ayrıca fakülte mezunu gemiadamlarının çoğunlukla karada görev alma eğilimleri görülmektedir. Bu da istihdam açısından eksikliklere yol açmaktadır.

Sektörde hiçbir işveren gemisini emin olmayan ellere teslim etmez. Bu nedenle gemiadamlarının eğitim standartlarının da bozulması mümkün görülmemektedir.

Tasarının aleyhinde ve eleştirel nitelikteki görüşler ise şöyle özetlenebilir:

IMO model dersleri Norveç Denizcilik Okulu tarafından Papua Yeni Gine gibi geri kalmış ülkeler için öngörülmüştür. Dolayısıyla ülkemiz için öngörülen kurslar, bir kurs değil derstir. Bunların kurs olarak değerlendirilmesi doğru bir uygulama değildir.

Gemiadamlarının kalitesi ve kapasitesi önemlidir. Özel kursların denetlenmesi ve istenilen standartlara getirilmesi kolay değildir. Bu kurslar akademik değil, ehliyet sınavları niteliği taşımaktadır.

Tasarının tümü üzerindeki görüşmeleri müteakiben maddelerin müzakeresine geçilmiştir.

Tasarının maddeleri üzerindeki müzakerelerde;

Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Tasarının 2 nci maddesi;

a) Bu madde ile eklenmesi öngörülen ek 9 uncu maddenin (a) bendi, yaygın eğitim kurumlarının da gemiadamlarının eğitimi konusunda yetkili kılınabilmesi amacıyla verilen önerge doğrultusunda değiştirilmek,

b) Eklenmesi öngörülen ek 10 uncu maddenin birinci fıkrası; Denizcilik Müsteşarlığının merkez saymanlığı bulunmadığından, sınav ücretlerinin bu Müsteşarlığın saymanlık hizmetini yapan saymanlığa yatırılması ve tutarların bütçeye gelir kaydedilmesi ve ayrıca gemiadamlarının eğitim, sınav ve belgelendirilmelerine ilişkin işlemlerinin yapılması görevinin Denizcilik Müsteşarlığının görevleri arasında yer alması öngörüldüğünden, anılan Müsteşarlığın görevlerini asli ve sürekli personeli eliyle yürütmesi esas olup, bu personele ödenecek, aylık veya ücretler, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununda, yolluklar ise 6245 sayılı Harcırah Kanununda belirlendiğinden, merkezle ilgili faaliyetlerde görev alacak kişilere ödenecek ücret ve yollukların yönetmelikle belirlenmesini öngören cümlelerin madde metninden çıkarılmasının gerekli görülmesi nedeniyle verilen önergenin kabulü doğrultusunda ve bu maddede sözü geçen yönetmelik hazırlığında Millî Eğitim Bakanlığının görüşünün alınmasına imkan sağlamak amacıyla değiştirilmek,

c) Söz konusu ek 10 uncu maddenin (yukarıdaki değişiklik sonrası) dördüncü fıkrasının (a) bendine; ek 9 uncu maddenin (a) bendinde yapılan değişiklik paralelinde, verilen bir önergenin kabul edilmesi sonucu "orta öğretim okulları" ibaresinden sonra gelmek üzere "ve yaygın eğitim kurumları ile" ibaresi eklenmek suretiyle,

d) Eklenmesi öngörülen ek 11 inci maddenin üçüncü fıkrası, kabul edilen önerge doğrultusunda; Denizcilik Müsteşarlığının merkez saymanlığı bulunmadığından, sınav ücretlerinin bu Müs-

teşarlığın saymanlık hizmetini yapan saymanlığa yatırılması ve tutarların bütçeye gelir kaydedilmesi için değiştirilmek,

e) Ek 11 inci maddenin dördüncü fıkrası, gerekçesinde "Ek 11 inci maddenin dördüncü fıkrasının mevcut metninde, huzur hakkı ödemelerinin "fiilen çalışılan gün" sayısına göre belirlenmesi öngörülmüştür. Ancak, bu ifadenin fiilen kurul üyeliğinin deruhte edildiği gün olarak mı, yoksa kurul toplantılarına katılma günlerini mi kapsadığı net olarak anlaşılmadığından yapılacak ödemelerde problemler yaşanabileceği öngörülmüştür. Nitekim, fiilen kurul üyesi olarak bulunan süre kastediliyor ise; 2005 yılı ilk yarısı için memur aylık katsayısının (40100) olacağı da dikkate alınarak yapılan hesapta aylık 30 günden yüksek miktarlar ortaya çıkmaktadır. Bu itibarla bunun önüne geçilmesi için ücrete hak kazanılan fiilin net olarak ifade edilmesi uygun görülerek, "huzur hakkı" ifadesinin "toplantı ücreti" olarak belirlenmesi ve ücret ödenebilecek toplantı adedinin ise ayda dört toplantıyı geçmemesi düzenlenerek, yapılan iş ile alınacak ücret arasında bir denge sağlanması amaçlanmıştır." ifadelerine yer veren önerenin kabulü doğrultusunda değiştirilmek,

Suretiyle, kabul edilmiştir.

Tasarının 3, geçici 1 ve 2, yürürlük ve yürütmeye dair 4 ve 5 inci maddeleri Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

Raporumuz, Genel Kurulun onayına sunulmak üzere Yüksek Başkanlığa saygı ile arz olunur.

Başkan	Başkanvekili	Sözcü
<i>Mustafa Demir</i>	<i>Mustafa Ilıcalı</i>	<i>Asım Aykan</i>
Samsun	Erzurum	Trabzon
Kâtip	Üye	Üye
<i>Mehmet Sarı</i>	<i>Mustafa Tuna</i>	<i>Fikret Badazlı</i>
Gaziantep	Ankara	Antalya
Üye	Üye	Üye
<i>Kemal Demirel</i>	<i>Osman Aslan</i>	<i>Zülfü Demirbağ</i>
Bursa	Diyarbakır	Elazığ
Üye	Üye	Üye
<i>Mevlüt Coşkuner</i>	<i>Nusret Bayraktar</i>	<i>Erdal Karademir</i>
Isparta	İstanbul	İzmir
(Muhalefet şerhimiz ektedir)		(Muhalefet şerhimiz ektedir)
Üye	Üye	Üye
<i>Abdürrezzak Erten</i>	<i>Mehmet Yıldırım</i>	<i>Niyazi Özcan</i>
İzmir	Kastamonu	Kayseri
	(Muhalefet şerhim ektedir)	
Üye		Üye
<i>Hasan Özyer</i>		<i>Orhan Taş</i>
Muğla		Sivas

MUHALEFET ŞERHİ

"Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararıyla Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı" ile gemi eğitiminin; üniversitelere bağlı fakülteler ve yüksek okullar, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı orta öğretim kurumları, Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı öğretim kurumları yanında Denizcilik Müsteşarlığının uygun görüşü ve Millî Eğitim Bakanlığının izni ile özel ve tüzel kişilerce açılacak kurslarla da verilebileceği, Gemiadamlarının eğitimleri, sınavları ve belgelendirilmelerine ilişkin usul ve esasların Denizcilik Müsteşarlığınca hazırlanacak yönetmelikle belirleneceği ifade edilmektedir.

İlgili tasarı, kendi metni, genel gerekçe, madde gerekçeleri incelendiğinde belirtilen, Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) uygulamalarına paralel ve Gemiadamlarının Eğitim, Belgelendirme ve Vardiya Standartları Hakkında Uluslararası Sözleşme (STCW) hükümlerinden doğan yükümlülüklerimize ilişkin yasal yapılanma ve uygulamalar konusunda hiçbir yenilik getirmemektedir, üstelik böyle bir yenilik ihtiyacı da yoktur. Zira ülkemiz 20 Nisan 1989 tarih ve 3539 Sayılı Kanunla taraf olduğu (STCW) Sözleşmesinin hükümleri uyarınca IMO Genel Sekreterliğine gönderilmesi zorunlu olan ülke raporu değerlendirilerek, mevzuatı ve uygulamaları ilgili uluslararası sözleşmeye tam olarak uyan bir ülke olarak Uluslararası Denizcilik Örgütü (IMO) tarafından yayınlanan "beyaz liste"de yer almıştır. Bu tasarıda yeni olan tek madde "Yüksek Öğretim Kurumlarında verilenler de dahil olmak üzere her seviyede belge ve yeterliğe yönelik verilen denizcilik eğitiminin, özel ve tüzel kişilerce açılmış kurslar tarafından da verilebilmesinin önünün açılması"dır. Bu düzenleme ile esasen yeni olmayıp Denizcilik Müsteşarlığı tarafından çıkarılan Gemi Adamları Yönetmeliklerinde çeşitli kereler yer almış, fakat her seferinde yürütmesi yargı organlarımız tarafından durdurulmuştur. Denizcilik Müsteşarlığınca son olarak 28.2.2002 tarihli Resmî Gazetede yayınlanan bu düzenlemeye karşı İTÜ Denizcilik Fakültesi tarafından iptal davası açılmış ve Danıştay 10. Daire bu düzenlemeyi oybirliğiyle, "Örgün eğitimde yer alan ve Fakülte ile Yüksek Okul düzeyinde verilen bir eğitimin, kurs düzeyindeki bir eğitime dönüştürülerek verilmesinin 4915 sayılı Yüksek Denizcilik Okulu ve Denizcilik Meslek Okul ve Kurslar hakkındaki kanuna, Anayasaya ve 1739 sayılı Millî Eğitim Temel Kanunu ve 2547 sayılı Yüksek Öğretim Kanununa aykırı" bularak iptal etmiştir. Anayasanın 138. maddesinin son fıkrası, yasanın mahkeme kararlarına uymak zorunda olduğunu ve bu kararları hiçbir şekilde değiştiremeyeceği hükmündedir. Tasarının 2 nci maddesi sırf bu nedenle dahi Anayasa'ya aykırıdır.

Tasarının 3 üncü maddesinde 4915 sayılı kanunun yürürlükten kaldırılması önerilmektedir. 4915 sayılı kanunun kaldırılma amacı gerekçeden anlaşılamamaktadır. Denizcilik Eğitiminin kurs düzeyinde verilmesi eğitim birliği ilkesine ve Danıştay kararına atıfta bulunan düzenlemelere aykırı olduğundan, sadece 4915 sayılı kanun yürürlükten kaldırılarak Danıştay kararına uygun hareket edilmiş olmayacaktır.

Denizcilik eğitimi ve öğretimi, her geçen gün artan bilimsel ve teknolojik gelişmeler, nitelikli işgücüne olan artan ihtiyaçlar gözönüne alındığında titizlikle üzerinde durulması gereken bir alandır. Ülkemizde lisans düzeyinde 4 yıllık eğitim veren, İTÜ Denizcilik Fakültesi, Karadeniz Teknik Üniversitesi, İzmir Dokuz Eylül Üniversitesi ve pek çok ön lisans düzeyinde yüksek okullar bulunmaktadır; bu kurumlardan her yıl 800'ün üzerinde Uzakyol Güverte ve Makine zabiti mezun olmaktadır. Türk Deniz Ticaret Filosu 2004 sonu itibarıyla 7.288.034 DWT olup 1200 adet gemi bulunmaktadır. Lisans düzeyinde mezun olanların çalışabileceği 3000 Gross tonun üzerinde gemi sayısı

2004 yılında 284 adete düşmüştür. Bir gemide zabıt sayısı (Kaptan ve B. Müh.) dahil toplam, en fazla (6) kişidir. Bu nedenle sektörde ihtiyaç duyulan zabıt sayısı 1705 olmaktadır. Denizcilik Müsteşarlığı tarafından bugüne dek 40.000 kişiye yeterlilik verilmiştir ve bu rakamın 15.000'ini lisans düzeyindeki mezunlar oluşturmaktadır. Tüm bu fazlalığa rağmen Türk armatörleri 1994 yılından beri gemi personel sayısının % 49'una kadar yabancı uyruklu gemiadamı çalıştırma hakkını elde etmişlerdir. (Romen, Bulgar, Azerbaycan gibi) Bu bilgiler ışığında açıktır ki en fazla 1700 kişi civarında personel ihtiyacı olan sektör için ülkemizdeki örgün eğitim kurumları her yıl 800'ün üzerinde mezun vermektedirler. Bu gerçek karşısında, bu eğitimin, adeta eğitilmiş personel açığı varmışçasına, özel kurslarca da verilmesine yönelik bir düzenleme yapılması ülke ihtiyaçlarına aykırı olup, eşgüdüm ve istihdam sorunlarına sebebiyet verebilecek mahiyettedir. Bir başka ifade ile üniversite düzeyinde verilen bir eğitimi kurs düzeyinde verebilmek için, öncelikle bu yönde bir ihtiyaç olmalıdır, ki bu halde bile böyle bir düzenlemenin hukuka ve adalete uygunluğu tartışma konusu olacaktır. Denizcilik sektöründe böyle bir ihtiyaç bulunmadığı mevcut halde ise böyle bir düzenleme yapmanın hukuki ve sosyal bir temeli veya mantıklı bir açıklaması olamaz.

Uyum çabasında olduğumuz Avrupa Birliğine daha güçlü bir deniz ticaret filosu ile hazırlanmak ancak nitelikli işgücü ile mümkün olacaktır. İşverenin de çalışanların da menfaati ve geleceği bu yönde olmalıdır.

Bu çerçevede kanun tasarısı eğitim birliği ilkesine, Danıştay'ın yerleşmiş içtihadına ve dolayısıyla Anayasaya, üstelik ülke gerçekleri ve ihtiyaçları karşısında dayanaksızdır. Armatör benim, gemi bana ait, gemide çalıştırdığım personeli de özel kurslarla ben eğitiyorum; öyle sanıyorum ki bütün bu dayanaksız uygulama arzusunun temel sebebi üniversiteleri bu konuda bypass yapmaktır. Bu sebeplerden ötürü "Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararnamede Değişiklik Yapılmasına Dair Kanun Tasarısı"na muhalefet şerhi düşüyoruz.

Saygılarımızla.

Erdal Karademir

İzmir

Mevlüt Coşkuner

Isparta

Mehmet Yıldırım

Kastamonu

HÜKÜMETİN TEKLİF ETTİĞİ METİN

DENİZCİLİK MÜSTEŞARLIĞININ KURULUŞ VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - 10.8.1993 tarihli ve 491 sayılı Denizcilik Müsteşarlığının Kuruluş ve Görevleri Hakkında Kanun Hükmünde Kararname'nin 2 nci maddesinin (1) bendi aşağıdaki şekilde değiştirilmiştir.

"1) Gemilerin ve gemiadamlarının sicillerini tutmak, gemiadamlarının eğitim, sınav ve belgelendirilmelerine ilişkin esasları belirlemek ve gemiadamlarının belgelendirilmesi işlemlerini yapmak."

MADDE 2. - 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki maddeler eklenmiştir.

"Gemiadamlarının eğitimi

EK MADDE 9. - Gemiadamlarının eğitimi;

a) Üniversitelere bağlı fakülte ve yüksekokullar ile Millî Eğitim Bakanlığına bağlı orta öğretim okulları ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı öğretim kurumları,

b) Kuruluş amaçları gemiadamlarına eğitim vermek olan ve Denizcilik Müsteşarlığının uygun görüşü üzerine Millî Eğitim Bakanlığının izni ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından açılan özel öğretim kurumları,

tarafından verilir.

Eğitim ilkeleri ve öğretim programlarına ilişkin esaslar ve belgelendirme

EK MADDE 10. - Gemiadamlarının eğitimi, sınavları ve belgelendirilmelerine ilişkin usul ve esaslar, Denizcilik Müsteşarlığı tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir. Gemiadamları sınavları, Gemiadamları Sınav-

BAYINDIRLIK, İMAR, ULAŞTIRMA VE TURİZM KOMİSYONUNUN KABUL ETTİĞİ METİN

DENİZCİLİK MÜSTEŞARLIĞININ KURULUŞ VE GÖREVLERİ HAKKINDA KANUN HÜKMÜNDE KARARNAMEDE DEĞİŞİKLİK YAPILMASINA DAİR KANUN TASARISI

MADDE 1. - Tasarının 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 2. - 491 sayılı Kanun Hükmünde Kararnameye aşağıdaki ek maddeler eklenmiştir.

"Gemiadamlarının eğitimi

EK MADDE 9. - Gemiadamlarının eğitimi;

a) Üniversitelere bağlı fakülte ve yüksekokullar ile Millî Eğitim Bakanlığına bağlı orta öğretim okulları ve yaygın eğitim kurumları ile Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı öğretim kurumları,

b) Kuruluş amaçları gemiadamlarına eğitim vermek olan ve Denizcilik Müsteşarlığının uygun görüşü üzerine Millî Eğitim Bakanlığının izni ile gerçek ve tüzel kişiler tarafından açılan özel öğretim kurumları,

Tarafından verilir.

Eğitim ilkeleri ve öğretim programlarına ilişkin esaslar ve belgelendirme

EK MADDE 10. - Gemiadamlarının eğitimi, sınavları ve belgelendirilmelerine ilişkin usul ve esaslar, Millî Eğitim Bakanlığının görüşü alınarak Denizcilik Müsteşarlığı tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

ları Merkezi tarafından yapılır. Sınava gireceklerden, miktarı her yıl Denizcilik Müsteşarlığınca belirlenecek sınav ücreti alınır. Tahsil edilen ücretler Denizcilik Müsteşarlığı Merkez Saymanlık hesabına yatırılır. Gemiadamları Sınavları Merkezi tarafından yapılacak harcamalar bu amaçla bütçeye konulan ödenekten karşılanır. Gemiadamları Sınavları Merkezinin oluşturulması, görevleri ve merkezle ilgili her türlü faaliyette görev alacak kişilere ödenecek ücretler, yolluklar ve diğer mali hususlara ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Denizcilik Müsteşarlığı tarafından hazırlanıp yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.

Eğitim ve öğretim programları ile staj süreleri, Denizcilik Müsteşarlığının belirlediği asgari programlar ve staj sürelerini karşılamak ve belgelendirilmek kaydıyla;

a) Üniversitelere bağlı fakülte ve yüksekokullar ile Millî Eğitim Bakanlığına bağlı orta öğretim okulları ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı öğretim kurumlarında kendi mevzuatlarına,

b) Özel öğretim kurumları tarafından her seviyedeki yeterlik belgesine yönelik verilen eğitimler, Denizcilik Müsteşarlığının uygun görüşü alınarak Millî Eğitim Bakanlığınca onaylanan öğretim programına göre gerçekleştirilir.

Denizcilik Eğitimi Denetleme Kurulu

EK MADDE 11.- Gemiadamlarına ilişkin eğitim, öğretim, sınav ve belgelendirme yapan kamu veya özel kurum ve kuruluşları denetlemek, denetleme faaliyetlerinin planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi işlemlerini gerçekleştirmek üzere, Denizcilik Müsteşarlığında Denizcilik Eğitimi Denetleme Kurulu oluşturulmuştur.

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm

Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Gemiadamları sınavları, Gemiadamları Sınavları Merkezi tarafından yapılır. Sınava gireceklerden alınacak ücret, Denizcilik Müsteşarlığı ve Maliye Bakanlığınca belirlenir. Her yıl belirlenecek bu ücret bütçeye gelir yazılmak üzere Denizcilik Müsteşarlığının saymanlık hizmetini yapan saymanlık hesabına yatırılır.

Gemiadamları Sınavları Merkezi tarafından yapılacak harcamalar bu amaçla bütçeye konulan ödenekten karşılanır.

Gemiadamları Sınavları Merkezinin oluşturulması, görevleri ve merkezle ilgili her türlü faaliyet, sınavda görev alacak kişiler ile alınacak ücretler ve diğer mali konulara ilişkin usul ve esaslar Maliye Bakanlığının görüşü alınarak Denizcilik Müsteşarlığı tarafından hazırlanacak yönetmelikle belirlenir.

Eğitim ve öğretim programları ile staj süreleri, Denizcilik Müsteşarlığının belirlediği asgari programlar ve staj sürelerini karşılamak ve belgelendirmek kaydıyla;

a) Üniversitelere bağlı fakülte ve yüksekokullar ile Millî Eğitim Bakanlığına bağlı orta öğretim okulları ve yaygın eğitim kurumları ile Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı öğretim kurumlarında kendi mevzuatlarına,

b) Özel öğretim kurumları tarafından her seviyedeki yeterlik belgesine yönelik verilen eğitimler, Denizcilik Müsteşarlığının uygun görüşü alınarak Millî Eğitim Bakanlığınca onaylanan öğretim programına,

Göre gerçekleştirilir.

Denizcilik Eğitimi Denetleme Kurulu

EK MADDE 11.- Gemiadamlarına ilişkin eğitim, öğretim, sınav ve belgelendirme yapan kamu veya özel kurum ve kuruluşları denetlemek; denetleme faaliyetlerinin planlanması, yürütülmesi ve değerlendirilmesi işlemlerini gerçekleştirmek üzere Denizcilik Müsteşarlığında Denizcilik Eğitimi Denetleme Kurulu oluşturulmuştur.

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

Kurul; bir başkan ve altı üyeden oluşur. Kurul Başkan ve üyeleri; Millî Eğitim Bakanlığı, Denizcilik Müsteşarlığı ve deniz ticaret odaları ile denizcilik eğitimi veren kamu ve özel öğretim kurumlarının hukuk veya denizcilik alanlarında tecrübeli, en az lisans düzeyinde eğitim almış mensuplarından Denizcilik Müsteşarı tarafından önerilen adaylar arasından Denizcilik Müsteşarlığının bağlı olduğu Bakan tarafından seçilir.

Kurul tarafından denetlenecek özel kuruluşlar ile kamu kurum ve kuruluşlarınca, denetim için denetimin niteliğine göre belirlenecek ücret Denizcilik Müsteşarlığı Merkez Saymanlık Hesabına yatırılır. Kurul tarafından yapılacak harcamalar ile uhdesinde kamu görevi bulunmayan kurul üyeleri ve denetçilerin ücretleri bu amaçla bütçeye konulan ödenekten karşılanır.

Kurul üyelerine, 6245 sayılı Harcırah Kanunu hükümleri saklı kalmak kaydıyla, ayrıca; fiilen görev yaptıkları her gün için uhdesinde kamu görevi bulunmayanlara (3000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak miktarda huzur hakkı ödenir. Bu ödemelerde damga vergisi hariç herhangi bir kesinti yapılmaz.

Kurul başkan ve üyelerinin seçimi, görev süreleri ve görevlerinin sona ermesi, denetleme görevini yerine getireceklerin seçimi, görev ve yetkileri, denetlemenin esas ve usulleri, denetleme ücretleri ve diğer giderler, mali hususlarda Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Denizcilik Müsteşarlığınca hazırlanarak yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.

Üniversitelere bağlı fakülte ve yüksekokullar ile Millî Eğitim Bakanlığınca bağlı orta öğretim okulları ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı öğretim kurumlarının tabi oldukları mevzuata göre denetimi ile özel öğretim kurumlarının, Millî Eğitim Bakanlığı ve Denizcilik Müsteşarlığınca ilgili oldukları mevzuat hükümlerine göre denetimine ilişkin hükümler saklıdır."

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

Kurul; bir başkan ve altı üyeden oluşur. Kurul başkan ve üyeleri; Millî Eğitim Bakanlığı, Denizcilik Müsteşarlığı ve deniz ticaret odaları ile denizcilik eğitimi veren kamu ve özel öğretim kurumlarının hukuk veya denizcilik alanlarında tecrübeli, en az lisans düzeyinde eğitim almış mensuplarından Denizcilik Müsteşarı tarafından önerilen adaylar arasından Denizcilik Müsteşarlığının bağlı olduğu bakan tarafından seçilir.

Kurul tarafından denetlenecek özel kuruluşlar ile kamu kurum ve kuruluşlarınca, denetim için denetimin niteliğine göre belirlenecek ücret bütçeye gelir yazılmak üzere Denizcilik Müsteşarlığının saymanlık hizmetini yapan saymanlık hesabına yatırılır. Kurul tarafından yapılacak harcamalar ile kurul üyeleri ve denetçilerin ücretleri bu amaçla bütçeye konulan ödenekten karşılanır.

Başkan ve kurul üyelerine, ayda dörtten fazla olmamak üzere her toplantı günü için (3000) gösterge rakamının memur aylık katsayısı ile çarpımı sonucu bulunacak tutar üzerinden toplantı ücreti ödenir.

Kurul başkan ve üyelerinin seçimi, görev süreleri ve görevlerinin sona ermesi, denetleme görevini yerine getireceklerin seçimi, görev ve yetkileri, denetlemenin esas ve usulleri, denetleme ücretleri ve diğer giderler, mali hususlarda Maliye Bakanlığının görüşü alınmak suretiyle Denizcilik Müsteşarlığınca hazırlanarak yürürlüğe konulacak yönetmelikle belirlenir.

Üniversitelere bağlı fakülte ve yüksekokullar ile Millî Eğitim Bakanlığınca bağlı orta öğretim okulları ve Deniz Kuvvetleri Komutanlığına bağlı öğretim kurumlarının tabi oldukları mevzuata göre denetimi ile özel öğretim kurumlarının, Millî Eğitim Bakanlığı ve Denizcilik Müsteşarlığınca ilgili oldukları mevzuat hükümlerine göre denetimine ilişkin hükümler saklıdır."

(Hükümetin Teklif Ettiği Metin)

MADDE 3.- 3.6.1946 tarihli ve 4915 sayılı Yüksek Denizcilik Okulu ve Denizcilik Meslek Okul ve Kursları Hakkında Kanun yürürlükten kaldırılmıştır.

GEÇİCİ MADDE 1.- Bu Kanunun yürürlüğe girdiği tarihten önce eğitime başlayan kurumların, bu Kanun çerçevesinde eğitim verdiklerini belgelendirmeleri halinde öğrenci ya da kursiyerleri Denizcilik Müsteşarlığınca belgelendirilir.

GEÇİCİ MADDE 2.- Bu Kanunda belirtilen yönetmeliklerin yürürlüğe gireceği tarihe kadar Denizcilik Müsteşarlığınca çıkarılan ve halen yürürlükte bulunan yönetmeliklerin bu Kanuna aykırı olmayan hükümlerinin uygulanmasına devam olunur.

MADDE 4.- Bu Kanun yayımı tarihinde yürürlüğe girer.

MADDE 5.- Bu Kanun hükümlerini Bakanlar Kurulu yürütür.

Recep Tayyip Erdoğan
Başbakan

Dışişleri Bak. ve Başb. Yrd. V.

M. A. Şahin

Devlet Bakanı

B. Atalay

Devlet Bakanı

G. Akşit

Millî Savunma Bakanı V.

A. Aksu

Millî Eğitim Bakanı

H. Çelik

Ulaştırma Bakanı

B. Yıldırım

Sanayi ve Ticaret Bakanı

A. Coşkun

Devlet Bak. ve Başb. Yrd.

A. Şener

Devlet Bakanı

A. Babacan

Devlet Bakanı

K. Tüzmen

İçişleri Bakanı

A. Aksu

Bayındırlık ve İskân Bakanı

Z. Ergezen

Tarım ve Köyişleri Bakanı

S. Güçlü

En. ve Tab. Kay. Bakanı

M. H. Güler

Çevre ve Orman Bakanı

O. Pepe

(Bayındırlık, İmar, Ulaştırma ve Turizm Komisyonunun Kabul Ettiği Metin)

MADDE 3.- Tasarının 3 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 1.- Tasarının geçici 1 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

GEÇİCİ MADDE 2.- Tasarının geçici 2 nci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 4.- Tasarının 4 üncü maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

MADDE 5.- Tasarının 5 inci maddesi Komisyonumuzca aynen kabul edilmiştir.

